

2012.

ГОДИШЊИ
ИЗВЕШТАЈ
2012.

ГОДИШЊИ
ИЗВЕШТАЈ
2012.

Садржај

НИС у бројкама у 2012	4
Уводна реч председника Одбора директора.....	6
Уводна реч генералног директора.....	8
ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ	10
• Важни догађаји	12
• Стратегија.....	18
• Профил компаније	23
• Корпоративно управљање	30
• Пословно окружење	60
• Управљање ризицима.....	65
• Положај на тржишту.....	67
• Анализа остварених резултата	69
• Задуженост према банкама.....	76
• Промене у имовини, обавезама и резултату веће од 10%.....	78
• Главни купци и добављачи.....	81
• Трансферне цене	84
• Случајеви неизвесности	85
• Порези.....	86
• Инвестиције.....	90
• Акције	93
• Рејтинг.....	99
• Зависна друштва и трансакције с повезаним друштвима	102
• Људски ресурси	117
• Заштита животне средине, индустријска безбедност и безбедност на раду.....	130
• Друштвена одговорност	141
• Кључни показатељи - историјски подаци (2009-2012).....	147
• Пословни план	148
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ СА ИЗВЕШТАЈЕМ РЕВИЗОРА	150
• Извештај ревизора о појединачним финансијским извештајима	150
• Појединачни финансијски извештаји.....	153
• Биланс стања.....	153
• Биланс успеха	155
• Извештај о токовима готовине	156
• Извештај о променама на капиталу.....	158
• Напомене уз појединачне финансијске извештаје	161
• Извештај ревизора о консолидованим финансијским извештајима.....	232
• Консолидовани финансијски извештаји.....	233
• Консолидовани биланс стања.....	233
• Консолидовани биланс успеха	235
• Консолидовани извештај о токовима готовине.....	236
• Консолидовани извештај о променама на капиталу	238
• Напомене уз појединачне финансијске извештаје	241
ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА	316
ПРИЛОЗИ.....	317
• Речник	318
• Контакти.....	322

Годишњи извештај о пословању НИС а.д. Нови Сад за 2012. годину представља веродостојан приказ развоја и резултата пословања Друштва остварених у 2012. години. Извештај обухвата и приказује податке компаније НИС а.д. Нови Сад, као и њених зависних друштва. Уколико подаци обухватају и зависна друштва, то је у Извештају посебно наглашено. У складу са Законом о тржишту капитала, Извештај садржи три целине: извештај о пословању, појединачне и консолидоване финансијске извештаје са извештајем ревизора, као и изјаву лица одговорних за састављање извештаја. Скраћенице и термини коришћени у Извештају, као и контекст подаци дати су у Прилогу Извештаја.

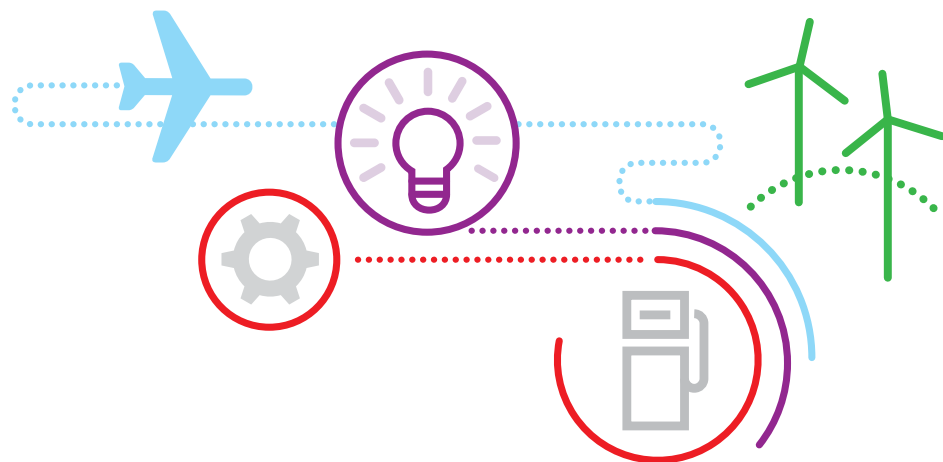
НИС у бројкама у 2012.

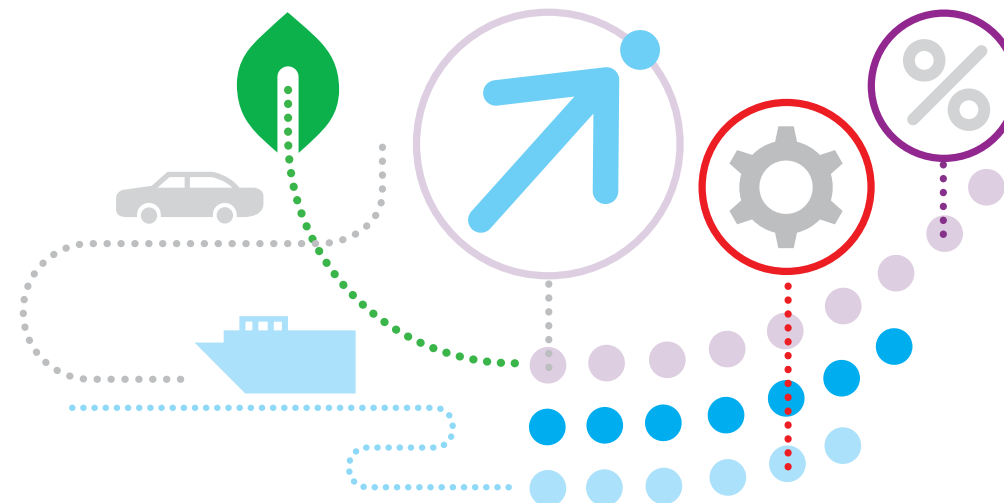
Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.	Δ
Нето добит млрд. РСД	16,5	40,6	49,5	+22% ↑
ЕБИТДА*, млрд. РСД	32,4	52,4	66,5	+27% ↑
Приходи од реализације (без акцизе), млрд. РСД	161,2	186,9	226,2	+21% ↑
ОСФ, млрд. РСД	17,8	35	36,8	+5% ↑
CAPEX, млрд. РСД	19,7	34,4	50,8	+48% ↑
Укупан дуг према банкама, мил. USD	611	446	403	-10% ↓
Укупна задуженост према банкама**, мил. USD	644	458	418	-9% ↓

* ЕБИТДА = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (ОРЕХ) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче

** Укупна задуженост према банкама обухвата укупан дуг према банкама и износ акредитива

Оперативни показатељи	2010.	2011.	2012.	Δ
Обим производње домаће нафте и гаса, хиљ. условних тона	1.229,4	1.521	1.694	11% ↑
Просечни дневни обим производње домаће нафте, хиљ. т/дан	2,37	2,77	3,1	11% ↑
Просечни дневни обим производње домаћег гаса, мил. м³/дан	1,24	1,67	1,8	10% ↑
Обим прераде нафте без трећих лица, хиљ. тона	2.849,7	2.359	2.142	-9% ↓
Укупан обим промета нафтних деривата, хиљ. тона	2.611,2	2.428	2.395	-1% ↓
Малопродаја, хиљ.тона	559,6	518,6	596,9	15% ↑
Просечан дневни промет по БС, у т/дан	3,2	3,2	4,5	41% ↑

Без обзира на тешку економску ситуацију, како у Србији, тако и у свету, успели смо да остваримо све постављене циљеве и постигнемо резултате, којима се можемо поносити. Данас је НИС компанија посвећена сталном расту унутрашње ефикасности, компанија која поседује значајне потенцијале за даљи развој.

Прошла година била је једна од најуспешнијих у историји Компаније НИС. Без обзира на тешку економску ситуацију, како у Србији, тако и у свету, успели смо да остваримо све постављене циљеве и постигнемо резултате, којима се можемо поносити. Данас је НИС компанија посвећена сталном расту унутрашње ефикасности, компанија која поседује значајне потенцијале за даљи развој.

У току 2012. године НИС је успешно завршио реализацију кључних инвестиционих пројеката, што је омогућило Компанији да учврсти своје позиције на енергетском тржишту Балкана. Улажемо значајна средства у развој пословања, унапређујемо процес производње, уводимо технолошке иновације, тако да се у Компанији повећава обим приоизводње угљоводоника и продаје нафтних деривата. Наше инвестиције у 2012. години порасле су скоро двоструко у односу на претходну годину. Могу да кажем да се финансијска ситуација НИС-а стабилизовала и да она представља сигуран темељ за прелазак на нови ниво развоја Компаније.

Реализација дугорочне стратегије већ доноси прве конкретне резултате. Прошле године завршен је један од највећих пројеката компаније – модернизација рафинеријских капацитета НИС-а. Ово је омогућило да Рафинерија Панчево отпочне производњу еколошког горива «Евро 5» и да знатно учврсти кон-

курентност Компаније на тржишту Србије и Балканског региона. Пројекат је завршен, између осталог, захваљујући конструктивној сарадњи између два највећа акционара НИС-а – Владе Републике Србије и ОАД «Гаспром њефт». Нова постројења су пуштена у рад 1. новембра 2012. године, а свечаности су присуствовали председник Републике Србије, Томислав Николић и премијер, Ивица Дачић. ОАД «Гаспром њефт» је у потпуности извршило све обавезе које је преузело приликом куповине акција НИС-а, које се односе на модернизацију рафинеријских капацитета Компаније.

Између осталих успешних пројеката може се истаћи и даљи развој малопродајне мреже НИС-а, као што је излазак на европско тржиште новог премијум брэнда бензинских станица – Gazprom. На тај начин, НИС већ поседује уравнорезан пакет малопродајних мрежа, које могу задовољити потребе и захтеве најширег круга потрошача горива и услуга Компаније.

Још један амбициозан задатак постављен је пред нашу Компанију, а то је трансформација НИС-а у енергетски холдинг. У том циљу ми настављамо да уводимо нове технологије и проширујемо сопствене компетенције. Уз подршку акционара и у складу са својом стратегијом, Компанија НИС је већ започела реализацију пројекта изградње ветроелектране, што

ће јој омогућити да максимално ефикасно искористи властите ресурсе гаса и представљаће велики допринос развоју електроенергетског система Србије и снабдевању земље потребном енергијом. Уз подршку већинског акционара ОАД «Гаспром њефт» НИС ће наставити да се активно развија, тако да ће и током наредне три године инвестициони програм Компаније износити око 500 милиона евра сваке године. При томе ће се капитална улагања усмеравати у све сфере пословања – од геолошких истраживања и производње до развоја енергетике и услуга клијентима у малопродаји.

Вадим Владиславович Јаковљев
Председник Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Уверен сам у то да смо поставили чврсте темеље за успехе и да смо снажни и спремни за изазове који нас очекују у 2013. години. Пред нама је јасан циљ: лидерска позиција НИС-а на тржишту југоисточне Европе.

Годину иза нас памтићемо као период великих пословних изазова, економске кризе и колебања домаће валуте. Упркос свему, успели да остваримо до сада најбоље резултате.

Повећали смо инвестиције на око 50 милијарди динара или за око 48 одсто. У буџет Србије ћемо уплатити преко 90 милијарди динара, што је знатно више него прошле године. Смањили смо и банкарски дуг, тако да је однос нашег дуга према EBITDA сада око 0,5.

Осим тога, завршили смо модернизацију Рафинерије нафте у Панчеву, што не значи само почетак производње горива европског квалитета и чистију животну средину већ је и доказ да стојимо иза речи датих приликом потписивања купопродајног уговора пре четири године.

Овај пословни успех отвара нам нове перспективе, наравно уз планове за нову фазу модернизације Рафинерије нафте Панчево – пројекат дубоке прераде нафте. Тако ће НИС од идуће године моћи да извози у регион гориво европског квалитета у вредности од 400 милиона евра, а до краја 2015. године располагаћемо са 800 бензинских станица у шест држава региона. На свим овим бензинским станицама продаваће се два милиона тона горива произведеног у НИС-овој рафинерији у Србији.

Зато смо већ купили око 100 бензинских станица и локација у Румунији, Бугарској и Босни и Херцеговини. Потписали смо уговор о куповини 100 одсто

власништва компаније OMB Босна и Херцеговина, захваљујући чему ћемо преузети 28 бензинских станица и једну од најјачих мрежа на тржишту Босне и Херцеговине. У Републици Српској је отворено шест бензинских станица НИС Петрол.

Уз бренд НИС Петрол, намењен економској класи, започели смо увођење премијум бренда Гаспром. Прве бензинске станице намењене путницима који желе врхунски квалитет услуга и горива отворене су у Београду и румунском граду Сибију. Имамо амбициозне планове и до краја 2013. године планирамо да проширимо мрежу Гаспром на 100 бензинских станица.

Ребрендирани смо око 200 бензинских станица НИС Петрол у Србији, а набавком око 40 савремених ауто-цистерни, потпуно смо обновили возни парк Компаније. Отварањем прве две базе за бункерисање у Новом Саду и Великом Градишту, започели смо нов пословни правац – бункерисање бродова. Поред тога, модернизовали смо правац пословања са авио-горивом.

Великим успехом сматрамо очување тренда повећања ресурсне базе у односу на раст производње нафте и гаса. Само у 2012. години, уложили смо око 25 милиона долара у набавку опреме, примену најсавременијих технологија у Блоку „Сервиси“ и обуку кадрова. Уверен сам у то да смо поставили чврсте темеље за успехе и да смо снажни и спремни за изазове који нас очекују у 2013. години. Пред нама

је јасан циљ: лидерска позиција НИС-а на тржишту југоисточне Европе.

Посебно су нам важни регионални пројекти Блока „Истраживање и производња“, пре свега, због проширења извора сирове нафте и сталног раста потврбених резерви. У Босни и Херцеговини имамо већ прве резултате: припреме за бушење истражних бушотина које обавља заједничко предузеће „Јадран-Нафтагас“ уз очекивања да у 2013. години добијемо прве количине нафте. И у Румунији и Мађарској очекујемо конкретне резултате у наредној години будући да смо започели бушење истражних бушотина.

Ове године, учинили смо први конкретни корак у претварању НИС-а у енергетску компанију. Ветроелектрана „Пландиште“ биће први ветропарк у нашој земљи који ће годишње производити преко 200 GWh електричне енергије. Уједно, ово је први велики енергетски објекат који ће се у Србији градити након паузе од 25 година. У области енергетике, радили смо и на плановима за улагања у Термоелектрану-топлану (ТЕТО) Нови Сад, снаге 480 мегавата, чија реконструкција се планира идуће године, као и на пројекту изградње ТЕТО Панчево, снаге 175 мегавата, чија експлоатација треба да почне крајем 2015. године.

Осим тога, усвојили смо стратегију производње базних уља у новосадској рафинерији. Заједно с Владом Србије, испратили смо завршетак прве фазе ревитализације ХИП „Петрохемије“, стратешког партнера НИС

-а. У идућој години, ово предузеће очекује наставак пројекта у који ће бити уложено око 60 милиона евра.

У наредне три године, планирамо да годишње улажемо по 500 милиона евра, а знатан део средстава биће усмерен у улагање у кадрове. Само ове године, у наше стручњане уложили смо скоро два пута више у односу на 2011. годину. Суштина нашег успеха јесу најбољи људи које смо окупили из преко 20 држава широм света, а доказ улагања у кадрове јесте и чињеница да је НИС проглашен најбољим послодавцем у 2012. години. Као и све савремене компаније, НИС сада поседује и Кодекс пословне етике који представља основно правило за сваку компанију.

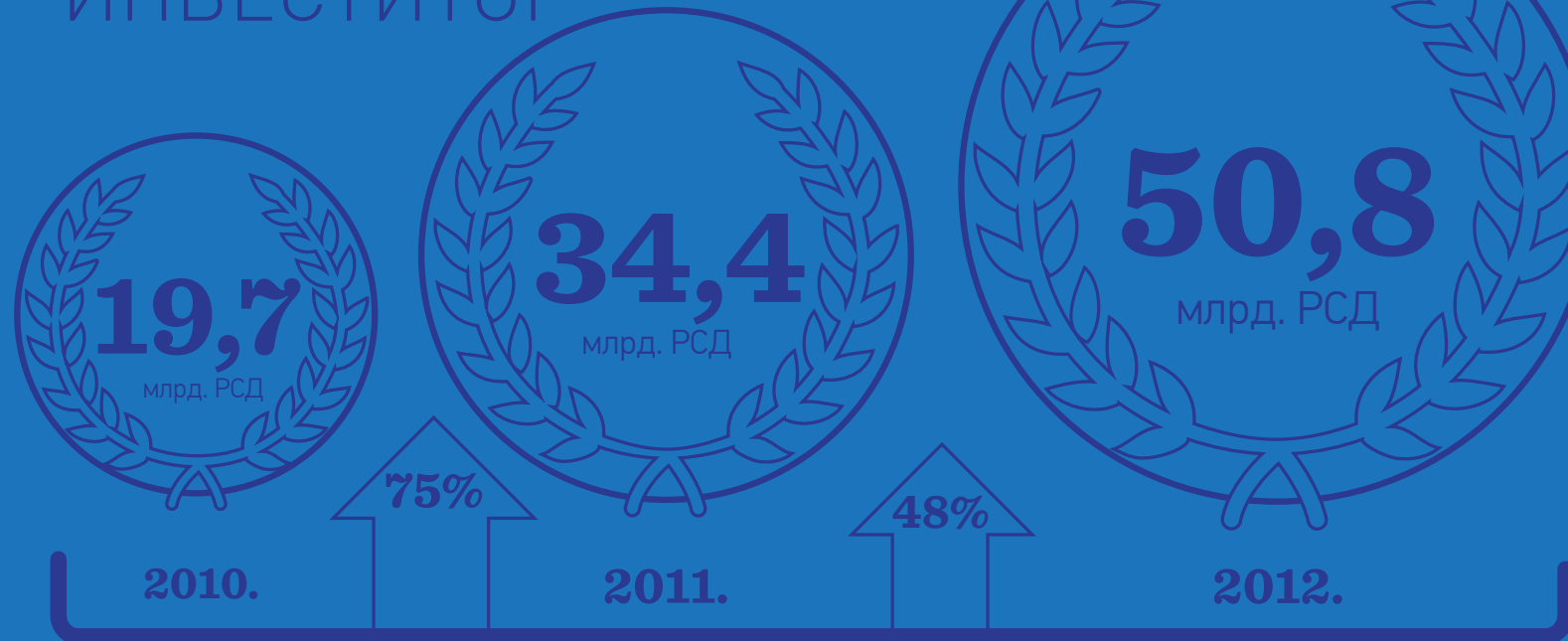
Круна нашег успеха је и улога коју Друштво има у сфери друштвено одговорног пословања. И ове године, подржали смо бројне пројекте у области културе, науке, спорта, образовања, али и хуманитарне пројекте и приоритетне пројекте локалних заједница у којима НИС послује.

Уверен сам у то да смо поставили чврсте темеље за успехе и да смо снажни и спремни за изазове који нас очекују у 2013. години. Пред нама је јасан циљ: лидерска позиција НИС-а на тржишту југоисточне Европе.

Кирил Кравченко
генерални директор НИС а.д. Нови Сад

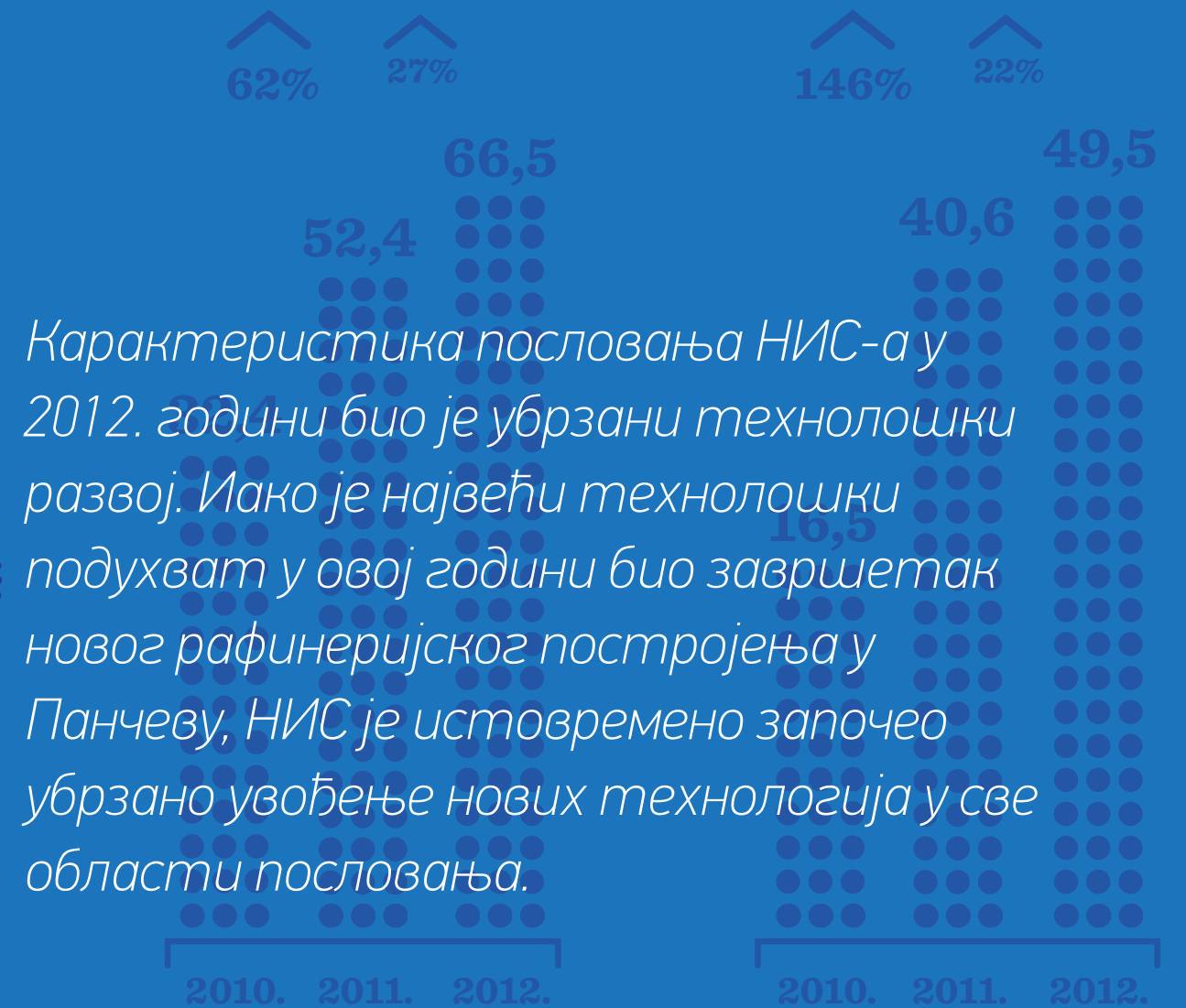
ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

НАЈВЕЋИ ИНВЕСТИТОР

ЕВИТДА
млрд. РСД

НЕТО ДОБИТ
млрд. РСД

Карактеристика пословања НИС-а у 2012. години био је убрзани технолошки развој. Иако је највећи технолошки подухват у овој години био завршетак новог рафинеријског постројења у Панчеву, НИС је истовремено започео убрзано увођење нових технологија у све области пословања.

2012.

Важни догађаји у 2012.

Јануар

- Отворена прва бензинска станица под новим брендом НИС Петрол
- Испитана истражна бушотина Мајх-2 и пуштена у пробну производњу

Фебруар

- RAG Hungary Limited и НИС започели бушење истражних бушотина на основу „farm-in“ уговора закљученог у децембру 2011.
- Завршена 3Д сеизмичка испитивања на истражном простору Зрењанин (средњи Банат)
- НИС представио инвестициони програм у области заштите животне средине

Март

- НИС представио правац пословања са авио-горивом
- Потписан Споразум о експлоатацији геотермалних потенцијала
- НИС купио модерну опрему за истраживање нафте и гаса

Април

- НИС и словачка компанија GGE заједно на пројекту модернизације ТеТо Нови Сад
- Свечано пуштено у рад ново постројење (SARU) у РНП-у
- Компанија „Гаспром њефт“ испунила је инвестиционе обавезе из уговора о купопродаји 51% акција НИС-а
- Наставак стратешке сарадње НИС-а и Владе АП Војводине

Мај

- Именован нови независни члан Управног одбора НИС-а – Волфганг Рутеншторфер
- Сребрни шампионски пехар за НИС-ов програм уља и мазива-на 79. међународном пољопривредном сајму у Новом Саду
- Управни одбор НИС-а одобрио концепцију развоја производње базних уља у Рафинерији Нови Сад

Јун

- НИС најуспешније привредно друштво у Србији према оцени АПР
- Превоз нафтних деривата у НИС-у по европским стандардима

Јул

- Делегација НИС-а у посети Енергетској заједници ЕУ
- НИС објавио Извештај о одрживом развоју за 2011. годину у складу са GRI смерницама
- Сајт за инвеститоре и акционаре почео с радом (<http://ir.nis.eu>)

Август

- Почео програм „НИС шанса 2012.“
- Завршена изградња резервоара за течни нафтни гас у Рафинерији Панчево

Септембар

- Почео с радом нови веб сајт НИС-а (www.nispetrol.eu) намењен потрошачима и корпоративним клијентима.
- НИС добитник награде за корпоративну одговорност
- Одржан стручни скуп „NISOTEC“ који је окупио стручњаке из области мазива
- „Јадран-Нафтагас“ представио прве резултате истраживања нафте и гаса на територији Републике Српске

Октобар

- НИС на округлом столу на тему уљних шкриљца
- НИС и „Мерцедес-Бенц“ потписали Меморандум о сарадњи
- НИС купио прво складиште у Бугарској

Новембар

- Гаспром њефт завршио пројекат модернизације производних капацитета Рафинерије у Панчеву
- НИС шири мрежу станица за снабдевање бродова горивом на Дунаву
- НИС улаже у модернизацију нафтних сервиса ПКС: НИС пример добре праксе корпоративног управљања
- НИС другу годину заредом најбољи у односима са инвеститорима
- НИС потписао уговор о куповини ОМВ бензинских станица у БиХ
- Добитник награде за пословну изврсност у областима лидерство, људски ресурси, резултати – друштвена заједница

Децембар

- НИС потписао споразум о изградњи ветроелектране „Пландиште“
- Успешно организован први НИС-ов Дан инвеститора
- У Србији и Румунији почеле са радом прве бензинске станице под брендом „Гаспром“
- Отворене прве бензинске станице НИС Петрол у Републици Српској
- Завршена прва фаза реконструкције прерађивачких капацитета ХИП „Петрохемије“ (уз консултантску и логистичку подршку НИС-а)

Важни догађаји у 2013.

Јануар

- Свечано отворена бензинска станица „НИС Петрол“ у Републици Српској

Фебруар

- НИС потписао Протокол о сарадњи с републичким Фондом за младе таленте
- Представљање пословних резултата Компаније за 2012. годину
- НИС – генерални спонзор 41. ФЕСТ-а
- На Београдској берзи НИС представио резултате пословања за 2012. годину
- Објављен финансијски извештај за 2012. годину са извештајем независног ревизора

Март

- Учешће НИС-а на Сајму аутомобила

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за покрет ка бољем

ВИЗИЈА

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС биће признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности; показујући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуга клијентима.

ВРЕДНОСТИ НИС-а:

ПРОФЕСИОНАЛНОСТ

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности, и способност да се она примени у конкретном процесу рада

ПОЗИТИВНОСТ И САРАДЊА

Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других делова компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму

ИНИЦИЈАТИВА И ОДГОВОРНОСТ

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире, у сфери интереса компаније.

ЗАЈЕДНИЧКИ РЕЗУЛТАТ

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну помоћ једних другима

Стратегија

Главни стратешки циљ Друштва је да до 2020. године постане најефикаснија, брзорастућа енергетска компанија у балканском региону, одржавајући лидерску позицију на тржишту Србије, и да уђе међу три најбоље компаније у југоисточној Европи.

Стратегија НИС-а подељена је на три хоризонта развоја:

2011 - Вертикално интегрисана компанија на Балкану

Реализација програма трансформације и модернизације, који ће омогућити рентабилан и стабилан раст у средњорочној перспективи.

2013 - Растући играч на балканском тржишту

Постати вертикално интегрисана нафтна компанија са најбржим растом на Балкану у области производње нафте и гаса, производње и промета нафтних деривата.

2020 - Лидер по ефикасности на Балкану

Постати водећа енергетска компанија – лидер међу конкурентима на јужноевропском тржишту. Постати регионални играч са најбржим растом на Балкану по обиму производње, прераде и малопродаје.

Стратешки планови НИС-а до 2020. године:

- Повећање обима производње угљоводоника
- Повећање ресурсне базе
- Повећање обима прераде и производње горива европског квалитета
- Реализација пројеката коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије
- Развој регионалне продајне мреже
- Развој бункерисања, нафтних складишта и аеро-сервиса
- Развој прераде гаса и снабдевања гасом
- Развој производње базних уља и петрохемијских производа
- Прибављање удела на енергетском тржишту Србије и Европске Уније
- Интензиван развој пројеката у иностранству
- Повећање унутрашње ефикасности
- Фокус на иновацијама и комплексним пројектима развоја у енергетици

5
МИЛИОНА
тона производње
нафте и гаса

- Коефицијент искоришћености ресурса најмање 10
- Кључни играч у Панонском басену
- Широки портфолио актива ван граница Србије
- Најјача научно-технолошка база у разради конвенционалних и неконвенционалних ресурса
- Продаја гаса крајњем кориснику

5
МИЛИОНА
тона прераде

- Једна од пет најефикаснијих рафинерија југоисточне Европе
- Мање од 2% тешких остатака
- Производња базних и индустријских уља
- Тесна интеграција с петрохемијом
- Контрола инфраструктуре испоруке сировина

5
МИЛИОНА
тона промета
нафтних деривата

- Лидер у Србији и околним земљама по квалитету услуге и горива
- 800-1000 бензинских станица масовног и премијум брэнда у Србији и Европи. Неспорни лидер српског тржишта по обиму продаје
- Једна од три највеће вертикално интегрисане компаније у региону по обиму малопродаје
- Један од лидера региона по производњи уља и керозина, бункерисању и петрохемији
- Пионир у коришћењу нових технологија и производњи деривата

Евро
5
стандард процеса
и резултата

- Производи и услуге европског стандарда
- Лидер у региону у области међународних стандарда HSE
- Увођење најбоље европске праксе управљања јавним компанијама
- Култура високих достигнућа и најбољи послодавац у региону
- Међународни стандарди корпоративног социјалног извештавања

Регионални развој

Ако је у 2011. години начињен први корак на остављању хоризонта развоја дефинисаног за 2013. годину – постати растући играч на балканском тржишту, онда за 2012. годину можемо рећи да је била година регионалне експанзије и да представља велики степен у остваривању овог циља. Зависна друштва основана крајем 2011. године почеле су своје активности у 2012. години, а започета су и истраживања на основу „farm-in“ и „farm-out“ уговора потписаних крајем 2011. године.

У 2012. години, НИС је као вертикално интегрисана енергетска компанија проширила своју мрежу бензинских станица, тако да послује у четири земље региона. У Мађарској се буше истражне бушотине, а у Румунији су у току геолошко-истражни радови.

Легенда

Истраживање и развој

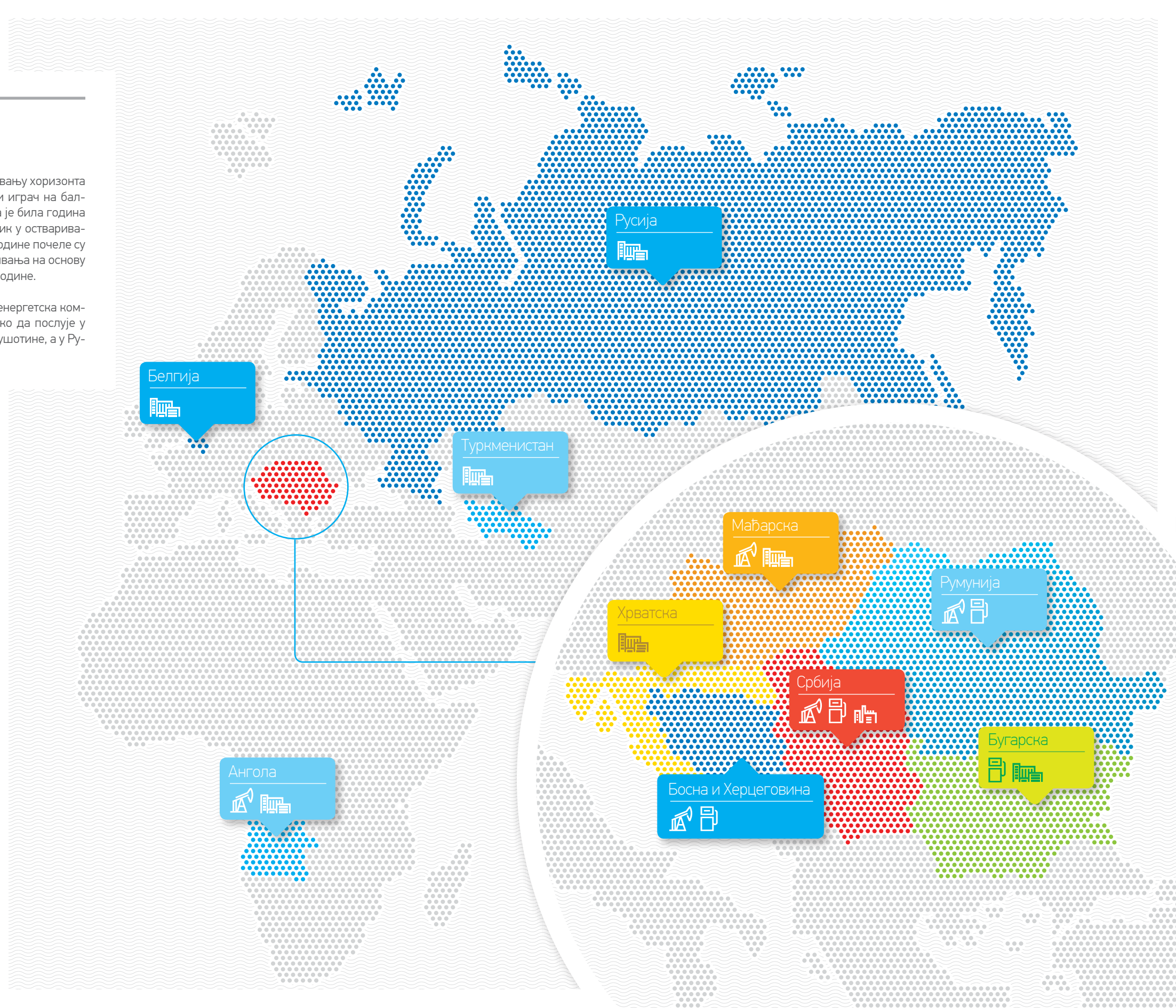
Промет

Прерада

Представништво или огранак

Профил компаније

Основни подаци

Пословно име:	НИС а.д. Нови Сад
МБ:	20084693
Адреса:	Нови Сад, Народног фронта 12
ПИБ:	104052135
Web site:	www.nis.eu
имејл адреса:	office@nis.eu
Делатност:	0610 - експлоатација сирове нафте
Број и датум регистрације у АПР:	БД 92142, 29.09.2005
Укупан капитал на дан 31.12.2012.	137.003.161.000 РСД
Основни капитал на дан 31.12.2012..	81.530.200.000 РСД
Број запослених на дан 31.12.2012.	6.106*
Ревизорска кућа која је ревидирала последњи финансијски извештај (од 31.12.2012.):	PricewaterhouseCoopers д.о.о. Омладинских бригада бр. 88а, Нови Београд
Организовано тржиште на којем се тргује акцијама издаваоца	Београдска берза а.д. Београд Омладинских бригада бр. 1 11070 Нови Београд

* Без запослених преко услужних предузећа и без запослених у зависним друштвима, представништвима и огранцима

Модернизовањем производног комплекса испуњен је главни услов за довођење компаније на позицију лидера на регионалном тржишту нафтних деривата. Потпуни прелазак на производњу еколошки чистог „Евро 5“ горива. Следећи корак је BOB (Bottom of the Barrel) технологија која ће максимално повећати дубину прераде нафте и смањити емисију штетних материја.

ПОНОСНИ
НА МНС/
DHT

Кључни догађаји

1949. Основана компанија „Нафтагас“, откривена прва гасна налазишта

1951. Започет развој система транспорта гаса

1952. Откривена прва налазишта нафте

1953. Почела изградња првих бензинских пумпи

1963. Завршена изградња првог магистралног гасовода Моқрин-Киқинда-Елемир-Велика Греда-Панчево

1968. Почеле с радом рафинерије нафте у Новом Саду и Панчеву. Откривено налазиште нафте Велебит

1985. Почела експлоатација нафте у Анголи (концесије)

1982. Почела геолошка истраживања нафте и гаса у Црној Гори

1979. Гасовод Хоргош – Батајница пуштен у рад

1991. Основано јавно предузеће Нафтна индустрија Србије

1999. НАТО бомбардовање НИС-ових објеката

2005. Компанија добија статус акционарског друштва

2009. 51% акција НИС-а прелази у власништво компаније „Гаспром њефт“, власник 49 % акција остаје Република Србија. У септембру почела модернизација производног комплекса

2010.

- Шестог јануара 19,08% акција Републике Србије прелази у власништво грађана Републике Србије, запослених и бивших запослених у НИС-у
- У јуну почела изградња комплекса за хидрокрекинг и хидрообраду у РНП-у која означава старт модернизације рафинеријског комплекса НИС-а
- Двадесет првог јуна, НИС претворен у отворено акционарско друштво
- Двадесет трећег августа, Комисија за листинг и котирају Београдске берзе донела решење о пријему акција НИС-а на листинг А – Прајм маркет, а 30. августа почело трговање акцијама НИС-а на Београдској берзи

2011.

- Усвојена дугорочна стратегија развоја до 2020. године
- Почетак ширења НИС-а у региону: сарадња са East West Petroleum Corp, ТХМ Oil&Gas Exploration Kft. ћерка фирма канадске компаније Falcon Oil&Gas Ltd. RAG Hungary Kft, Будимпешта (RAG)
- Оснивање зависних друштава у Републици Српској, Румунији, Мађарској и Бугарској

2012.

- Година регионалне експанзије НИС-а
- Година увођења нових технологија у све области пословања
- Завршетак модернизације РНП-а и почетак производње горива Евро 5 квалитета

Пословна структура Друштва

Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад

* Током 2012. године из пословне структуре Друштва основана су посебна зависна Друштва

Делатност Друштва

Нафтна индустрија Србије (НИС) једна је од највећих вертикално-интегрисаних енергетских компанија у југоисточној Европи. Бави се истраживањем, производњом, прерадом и прометом нафте и природног гаса. Седиште Компаније и њени основни производни капацитети налазе се у Републици Србији, која захваљујући свом географском положају представља центар трговине и инвестиција на Балкану. Пословне активности НИС-а у 2012. години организоване су у оквиру:

Пет блокова

- Блок „Истраживање и производња“
- Блок „Сервиси“
- Блок „Прерада“
- Блок „Промет“
- Блок „Енергетика“

Делимично децентрализованих функција

- Функција за стратегију и инвестиције
- Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство
- Функција за материјално-техничку и сервисну подршку и капиталну изградњу
- Функција за организациона питања
- Функција за HSE

и централизованих функција

- Функција за правна и корпоративна питања
- Функција за корпоративну заштиту
- Функција за развој бизниса и спољне везе
- Функција за интерну ревизију
- Функција за везе са јавношћу и комуникације

Блок „Истраживање и производња“ обухвата област истраживања и производње нафте и гаса и то: истраживање, производњу, инфраструктуру и операциону подршку производњи, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, крупне пројекте у области истраживања и производње и управљање процесима научно-технолошког центра. НИС је у 2012. години имао закључена три уговора о подели производње сирове нафте у Републици Анголи (PSA, Production Sharing Agreement):

- PSA, Блок 3/05
- PSA, Блок 3/05А
- PSA, Блок 3/91

Активности истраживања и производње нафте и гаса шире се од 2010. године и на земље у региону. У Републици Српској је основано друштво са ограни-

ченом одговорношћу за истраживање и производњу нафте „Јадран Нафтагас“, као заједничко друштво НИС-а и Њефтегазинкора, зависног друштва руске компаније „Зарубежнефт“. У 2012. вршена су сеизмичка снимања на подручју Посавине и Семберије.

У току 2012. године, у Мађарској је потписан уговор о заједничким истраживањима на истражној концесији Келебија, заједно с компанијом РАГ. Исте године, румунска влада ратификовала је лиценцу за истражну концесију EX-2 у Румунији. Такође, потписан је уговор с компанијом „Моесија“ о заједничком истраживању на концесији EX-12, док је с компанијом „Зета Петролеум“ потписан уговор о заједничкој разради поља Џимболија.

Блок „Сервиси“ пружа главну подршку истраживању и производњи у свим процесима истраживања и производње нафте и гаса, од геофизичких сервиса, преко бушења и ремонта бушотина, до процеса транспорта средстава и смена и одржавања средстава рада и изградње и одржавања нафтно-гасних система и објеката.

Блок „Сервиси“ је извршио експанзију пословања на инострана тржишта. Закључени су уговори за пружање услуга бушења на територији Туркменистана, ремонта на бушотинама у Босни и Херцеговини за „Јадран Нафтагас“, испитивања продуктовода и прегледа резервоара за складиштење деривата на територији Румуније.

Блок „Прерада“ се бави прерадом нафтних деривата. НИС производи цео спектар нафтних деривата: моторна горива, сировине за петрохемијску индустрију, моторна уља и остале нафтне производе. Просечни годишњи обим прераде у последње две године износи око 2,5 милиона тона сирове нафте, док је максимални капацитет рафинеријских постројења обе рафинерије (у Панчеву и Новом Саду) приближно седам милиона тона сирове нафте годишње.

Блок „Промет“ обухвата спољну и унутрашњу трговину, трговину на велико, трговину на мало нафтним дериватима и пратећом робом. На дан 31.12.2012. године, НИС поседује 350 активних малопродајних објеката (338 бензинских станица – 333 активних, једну у реконструкцији и четири интерне бензинске станице, шест ауто-пунилишта за ТНГ, шест продавница ТНГ боца), шест складишта деривата нафте (пет у функцији: Нови Сад, Смедерево, Београд, Ниш, Прахово, и један ван функције: Елемир), шест активних складишта за течни нафтни гас (Нови Сад, Београд, Зрењанин, Суботица, Чачак и Ниш) и три активна стоваришта за

деривате (Чачак, Јаково и Шабац). У октобру 2012. НИС-ово зависно друштво „НИС Петрол“ из Бугарске (чији је 100% власник НИС), купило је складиште за течне деривате у Костинброду, у Бугарској.

Блок „Енергетика“ формиран је током 2011. године са циљем производње и продаје електричне и топлотне енергије из различитих извора, укључујући традиционалне угљ-гас и обновљиве изворе (биомаса, ветар, геотермални извори). Блок „Енергетика“ врши анализу и оцену инвестиционих и идејних пројеката из домена енергетског сектора Србије у циљу опредељења НИС-а за учешће у стратешком партнерству.

Производи и услуге

У НИС-овим рафинеријама се производи широк спектар деривата нафте и гаса, чији је квалитет усаглашен с Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла и Правилником о техничким и другим захтевима за течни нафтни гас, међународним стандардима и спецификацијама рафинерија.

Производи путни битумени 50/70, 70/100 и 160/220 сертификовани су у циљу добијања СЕ знака, као потврде квалитета производа, осигурања безбедности за потрошаче и пласирања путног битумена на европско тржиште у складу с Директивом о конструкционим производима 89/106/ЕЕЦ (The Construction Products Directive или CPD).

Сертификат је издало нотификационо тело SGS и он представља потврду усаглашености фабричне контроле процеса производње путних битумена са захтевима стандарда EN 12591:2009 (Bitumens and bituminous binders-Specification for paving grade bitumens):

- 1. Горива за моторе са унутрашњим сагоревањем**
  - течни нафтни гас за погон моторних возила
  - безоловни моторни бензин европремијум БМБ 95
  - безоловни моторни бензин премијум БМБ 95
  - евродизел
  - дизел Д2
- 2. Течни нафтни гас**
  - пропан
  - пропан бутан смеша у цистернама
  - пропан бутан смеша у боцама
  - изобутан
  - бутан
- 3. Авионски бензини**
- 4. Горива за млазне моторе**
  - GM -1 гориво за млазне моторе

- JET A-1 гориво за млазне моторе (у складу са „defence“ стандардом)

5. Уља и мазива

- моторна уља
- трансмисиона уља
- сервисне течности
- индустријска уља и мазива

6. Уља за ложење

- мазут NSG-S
- мазут S
- уље за ложење „Екстра лако“

7. Битумени

- путни битумен 50/70
- путни битумен 70/100
- путни битумен 160/220
- полимер модификовани битумен (ПМБ)
- индустријски битумен

8. Петрохемијски производи (примарни бензин, пропилен)

9. Дестилати и рафинати

10. Остали производи (петролеј, бензен, толуен, течни сумпор, специјални бензини)

НИС производи и негазирану и газирану природну изворску воду у Погону за производњу пијаће воде „Јазак“.

НИС-ова зависна друштва, (Нафтагас - Нафтни сервис; Нафтагас -Технички сервис, Нафтагас - Транспорт и Научно-технолошки центар НИС Нафтагас), основана током 2012. године ради повећања ефикасности пословања, пружају читав низ услуга, међу којима су: транспорт и складиштење нафтних деривата, услуге оцењивања усаглашености, које обављају акредитована тела за оцењивање усаглашености, као што су лабораторије за испитивање, лабораторије за еталонирање и тела за контролисање, затим услуге акредитованих лабораторија за испитивање и еталонирање, услуге нафтних сервиса (бушење, опремање и ремонт нафтних, гасних и геотермалних бушотина, геофизичка испитивања и мерења, одржавање и изградња система за производњу нафте и гаса, одржавање и ремонт опреме, изградња и одржавање транспортних цевовода, бушење, опремање и ремонт бунара за пијаћу воду, транспорт материјала и опреме) и услуге научно-техничког центра (пројектовање истражних геолошких радова, геофизичких радова и разраде лежишта, пројектовање и друге услуге инжењерства).

ИСПАРЕЊА –
ТЕМА КОЈА ЋЕ
У ПОТПУНОСТИ
ИСПАРИТИ

Модернизација пристаништа на Дунаву омогућава утовар и истовар по најстрожим еколошким стандардима. Са новим утоварним рукама и системом за повраћај и утечњавање гасне фазе, практично ће се у потпуности елиминисати емисије штетних материја у атмосферу.

Рафинерија Нови Сад постаће НИС-ов центар за производњу базних и индустријских уља, што ће нам омогућити да кроз уштеду дајемо више, а и створити предуслове за развој других видова производње.

НОВИ
ЦЕНТРИ
И ПРАВЦИ
УСПЕХА

Корпоративно управљање

Ефикасно, одговорно и транспарентно корпоративно управљање јесте један од кључних фактора који доприноси успешном пословању компаније. Оно представља неопходан предуслов за стабилан дугорочан раст и развој компаније и даље повећање конкурентности.

Вођен овим принципима, НИС је посвећен примени високих стандарда у овој области, који се темеље на међународно прихваћеним начелима и искуствима најбоље светске праксе. Овакав приступ корпоративном управљању подразумева и да се постојећа структура и процеси стално преиспитују и даље развијају. На овај начин, НИС настоји да обезбеди одговорно управљање Компанијом, у смеру стварања вредности за његове акционаре и стицању поверења домаћих и страних инвеститора, пословних партнера, запослених и јавности у Компанију и њен менаџмент.

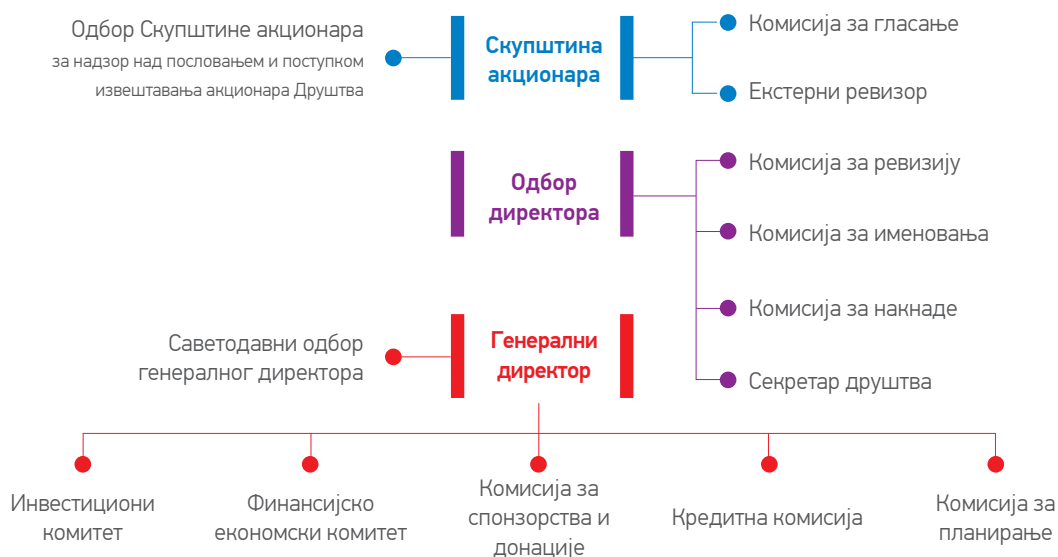
Корпоративно управљање треба да обезбеди:

- ефикасно остваривање и заштиту права акционара и интереса Друштва
- фер и равноправан третман акционара

- одговорност органа Друштва према акционарима
- транспарентност у раду и доношењу одлука органа управе
- професионализам и етичност органа управе
- благовремено, потпуно и тачно извештавање и објављивање свих битних информација
- ефикасну контролу финансијских и пословних активности Друштва да би се заштитила права и законити интереси акционара
- развој пословне етике и друштвено одговорног пословања.

Стратешки корпоративни циљеви НИС-а треба да обезбеде:

- професионално и одговорно руковођење
- ефикасност органа управе који делују у најбољем интересу Друштва и његових акционара, у циљу повећања имовине и вредности Друштва
- висок ниво транспарентности и јавности у пословању Друштва.

Изјава о примени кодекса корпоративног управљања

Посвећеност принципима корпоративног управљања и Кодекс корпоративног управљања НИС-а

Основе корпоративног управљања постављају законски прописи. Међутим, за нас, корпоративно управљање представља много више од испуњавања законских обавеза и подразумева тежњу за применом највиших стандарда у овој области. Из овог разлога, НИС је по узору на принципе корпоративног управљања OECD (Организације за економску сарадњу и развој), као и у складу са искуствима и најбољом праксом у овој области, усвојио властите принципе корпоративног управљања који су инкорпорирани у Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад од 10.06.2010. године, као и у интерна акта Друштва који су доступни на интернет страници Друштва: www.nis.eu.

У септембру 2012.године, Привредна комора Србије усвојила је нови Кодекс корпоративног управљања који за циљ има унапређивање система корпоративног управљања у друштвима капитала у Републици Србији. НИС као јавно акционарско друштво и као члан Привредне коморе Србије узео је у обзир и препоруке овог кодекса.

Након усклађивања Друштва с новим Законом о привредним друштвима током 2012. године, НИС се определио да вредности и принципи корпоративног управљања које примењује буду део новог кодекса корпоративног управљања НИС-а чије се усвајање очекује у првој половини 2013. године. Новим кодексом додатно ће се разрадити принципи и препоруке за даље унапређивање праксе корпоративног управљања у оквиру Друштва, при чему се узимају у обзир и препоруке Кодекса корпоративног управљања Привредне коморе Србије (Кодекс ПКС).

Обавезе које се односе на управљање Друштвом извршавао је Управни одбор до 25.06.2012. године, односно Одбор директора од 25.06.2012. године, поступајући у складу са утврђеним принципима корпоративног управљања, на начин којим се обезбеђује заштита интереса акционара. Овај орган управљања стара се о примени кодекса успостављених принципа, прати његово спровођење и усклађеност организације и деловања Друштва с Кодексом и Законом.

Примена принципа уравнотеженог уважавања интереса свих заинтересованих страна (стејхолдера – постојећих и потенцијалних акционара, поверила-

ца, потрошача, запослених, органа Друштва, државе и сл.) обезбеђује се путем прописаних поступака одлучивања органа Друштва, као и путем транспарентности односа и комуникације између свих органа Друштва, менаџмента, запослених, акционара и јавности.

Акционари и Скупштина акционара

Све акције НИС-а су обичне акције и свака акција даје право на један глас у Скупштини акционара Друштва.

Положај и права акционара Друштва уређена су Статутом, којим су јасно дефинисане и надлежности Скупштине акционара, као и однос Скупштине и других органа и тела Друштва. Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад донела је свој Пословник о раду, којим су регулисана питања у вези с начином сазивања и одржавања седница и начином рада и одлучивања Скупштине акционара НИС а.д. Нови Сад.

Сви акционари Друштва који се налазе на списку акционара Друштва, у складу са чланом 8.2 Статута, имају право да учествују у раду Скупштине акционара, што подразумева право да гласају, право да учествују у расправи о питањима на дневном реду Скупштине акционара, укључујући и право на подношење предлога, постављање питања која се односе на дневни ред Скупштине акционара и добијање одговора, у складу са Законом, Статутом и Пословником Скупштине акционара. Учешћем у раду Скупштине акционара, акционари доносе најважније одлуке, добијају информације о пословању Друштва, врше проверу активности и остварења резултата у протеклој години и креирају структуру осталих органа и тела који врше функције управљања, надзора и вођења послова Друштва.

У погледу права личног учешћа у раду Скупштине, за акционаре Друштва и њихове пуномоћнике предвиђен је цензус од 0,1% који диктира чињеница да Друштво има изузетно велики број акционара (око 2,5 милиона) и да постојање цензуса у оваквим околностима представља нужност како се не би довели у питање ефикасност и рационалност у погледу планирања и одржавања седница Скупштине акционара.

У складу са Законом, актима Друштва је прецизно регулисано право свих акционара на гласање у одсуству (гласање писаним путем без присуства седници) без обзира на број акција које поседују, као и могућност гласања преко пуномоћника. Сви наведени облици гласања имају једнако дејство.

Нова интернет
страница намењена
инвеститорима и
акционарима пружа
поуздане и благовремене
информације на лак, брз и
модеран начин

Привредна комора
Србије истакла је
НИС као пример добре
праксе корпоративног
управљања

НИС ДРУГУ ГОДИНУ
ЗАРЕДОМ НАЈБОЉИ
У ОДНОСИМА СА
ИНВЕСТИТОРИМА

Све релевантне информације и објашњења који се односе на одржавање седнице Скупштине акционара, дневни ред, остваривање права гласа и других права акционара, предлози одлука и материјали за седницу Скупштине, као и давање пуномоћја и гласање у одсуству, укључујући и обрасце за пуномоћје и за гласање писаним путем, благовремено су доступни на интернет страници Друштва, као и у посебно одређеним просторијама Друштва у којима је могуће извршити увид у материјале. Након одржане седнице Скупштине, акционарима су на овај начин презентовани: све одлуке Скупштине, Извештај Комисије за гласање о резултатима гласања, Записник са седнице, као и Списак учесника и позваних лица и Списак присутних и заступаних акционара Друштва.

НИС у потпуности поштује принцип равноправног и једнаког третмана свих акционара Друштва. У циљу што адекватнијег и прецизнијег информисања мањинских акционара, Друштво је отворило канцеларије за послове с мањинским акционарима у Београду и у Новом Саду, развијен је сервис акционара преко којег сваки акционар може постављати питања и добијати одговоре електронским путем. Осим тога, акционарима су на располагању и инфо-центар/кол-центар. Током 2012. године, редизајниран је део интернет странице НИС-а, намењен инвеститорима и акционарима, путем којег су акционарима благовремено доступне најважније вести, одлуке органа и извештаји Друштва. У Друштву постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликата између акционара и Друштва. Друштво има петочлану Комисију за решавање по жалбама мањинских акционара која ради на основу Пословника о раду Комисије. Овим пословником уређене су процедуре обраћања Комисији, рад на њеним седницама, обавезе и одговорности њених чланова и друга релевантна питања.

Одбор директора

НИС се определио за једнодомни систем управљања у којем централну улогу у управљању Компанијом има Одбор директора, чији је задатак постављање основних пословних циљева и правца даљег развоја Компаније, као и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва. Поред тога, Одбор директора надлежан је и за доношење одлука које се односе на:

- сазивање Скупштине акционара, утврђивање дневног реда и предлога одлука Скупштине акционара Друштва
- одређивање унутрашње организације Друштва

- утврђивање или одобравање пословног (бизнис) плана Друштва
- контролу тачности финансијских извештаја Друштва
- усвајања периодичних финансијских извештаја и периодичних извештаја о пословању чија усвајања нису у надлежности Скупштине акционара Друштва
- именовање и разрешење генералног директора Друштва
- усвајање Кодекса корпоративног управљања Друштва.

Ефикасан, стручан и независан Одбор директора суштински је важан за имплементацију добре праксе корпоративног управљања. Одредбама Статута Друштва извршено је потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва, а Пословником о раду Одбора директора уређен је начин његовог рада.

У циљу обезбеђења квалитета и ефикасности рада, Управни одбор (сада Одбор директора) је анализирао и оценио свој рад, као и рад својих комисија, размотрио предлоге мера за побољшање рада у наредном периоду и о томе известио Скупштину акционара Друштва.

Одбор директора има 11 чланова које бира Скупштина акционара, а изабрани чланови бирају председника Одбора директора. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС.

Одбор директора има извршне и неизвршне чланове, при чему је број неизвршних чланова већи од броја извршних. Неизвршни директори, који не смеју бити запослени у Друштву, доносе међународно искуство уз разумевање изазова с којима се Компанија суочава, док извршни директори добро разумеју начин на који Компанија свакодневно послује.

Одбор директора има у свом саставу и три неизвршна директора који су истовремено и независни чланови Одбора.

Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад образоване су: Комисија за ревизију, Комисија за именовања и Комисија за накнаде, које представљају саветодавна и стручна тела Одбора директора, а истим актом су, између осталог, утврђене обавезе и одговорности, критеријуми за избор, надлежности и задаци образованих комисија.

Скупштина акционара усвојила је Политику накнада члановима Одбора директора, као и Правилник о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора. Политиком је предвиђено да накнаде треба да буду атрактивне и конкурентне да привуку, задрже и мотивишу лица која испуњавају стручне и друге критеријуме Друштва, а да истовремено не одступају значајно од накнада које се исплаћују члановима одбора директора у друштвима исте или сличне делатности, величине и обима пословања.

Како би чланови Одбора директора били адекватно информисани пре доношења одлука и могли да прате активности Компаније, неопходно је да правремено добију тачне и потпуне информације о свим активностима Одбора и значајним питањима у вези с Компанијом. Стога је поступак одржавања седница посебно регулисан Пословником о раду Одбора директора, а седнице се припремају уз помоћ секретара Друштва и уз надзор председника Одбора директора, тако да сваки директор може пружити одговарајући допринос раду Одбора директора.

На дан 31.12.2012. године, Друштво нема именоване чланове комисија Одбора директора. Послове из надлежности Комисије за именовање и Комисије за накнаде у току другог полугођа 2012. године обављао је Одбор директора у складу са Законом о привредним друштвима.

Друштво је на дан 31.12.2012. године објавило збирне, а не појединачне накнаде чланова Одбора директора Друштва будући да Политиком накнада члановима Одбора директора Друштва (усвојеном 25.06.2012. године) није предвиђено објављивање накнада на начин који се препоручује Принципом 36 Кодекса ПКС (усвојеног у септембру 2012. године). Ради усклађивања са овим принципом, Друштво планира измену Политике накнада члановима Одбора директора на наредној редовној седници Скупштине акционара Друштва.

Менаџмент Друштва

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. У складу с принципима добре праксе корпоративног управљања, функције генералног директора и председника Одбора директора су одвојене.

Саветодавни одбор генералног директора НИС-а помаже, као стручно тело, генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга. Саветодавни одбор има Веће које чине директори блокова и заменик генералног директора за петрохемијске послове. Саветодавни одбор ради под ру-

ководством генералног директора и пружа му помоћ у вези с питањима која се односе на управљање пословањем Компаније.

Правилником о организацији и систематизацији послова у НИС-у утврђени су критеријуми којима се дефинишу потребна стручна знања и компетенције чланова Саветодавног одбора генералног директора НИС-а.

У Друштву постоји пракса сталне комуникације између менаџмента Друштва и чланова Одбора директора.

У Друштву је успостављен поступак оцењивања рада менаџмента Друштва и других кључних руководилаца у Друштву, а спроводи га Одбор директора уз стручну помоћ Комисије Одбора директора за накнаде.

Послови надзора контроле и екстерне ревизије

Друштво је интегрисало интерне контроле у систем који обезбеђује већу ефикасност пословних процеса и одговарајуће управљање ризиком на нивоу свих пословних процеса. Облици непосредне контроле које је Друштво организовало јесу:

- интерна ревизија
- интерне провере бизнис процеса и успостављених система менаџмента
- провере примене мера безбедности и здравља на раду.

Резултати ових контрола обликују се у извештаје, на основу којих власници бизнис процеса у Друштву дефинишу мере за отклањање узрока утврђених неусаглашености или мере за побољшавање процеса.

Друштво је успоставило посебну функцију интерне ревизије која делује у складу с Међународним оквиром професионалне праксе.

У оквиру Друштва, успостављен је интегрисани систем менаџмента уз примену више стандарда за системе менаџмента, у зависности од процеса који се обављају у појединим организационим деловима. Проверу усаглашености с наведеним стандардима обављају екстерна акредитована сертификациона тела која на основу извршене провере додељују одговарајуће сертификате о усаглашености. У оквиру система менаџмента, који је регулисан интерним актима Друштва, дефинисани су сви бизнис процеси у Друштву, извршена је класификација, процеси су описани одговарајућим документима и дефинисани су КРП (кључни индикатори перформанси) који се редовно мере и прате, анализирају и користе као основа за дефинисање програма и мера за побољшавање

процеса. Бизнис процеси су документовани мапом процеса, класификатором бизнис процеса и картицом процеса. Интерне провере успостављених система менаџмента обављају се по бизнис процесима, у складу с програмом интерне провере. Интерна провера ради се плански, једном годишње за сваки бизнис процес, док се ванредне интерне провере обављају уколико се утврди постојање проблема или неусаглашености у процесу.

Функцију управљања ризицима обавља руководство по пословним процесима, док интерна ревизија координира овај процес. Мере за управљање ризицима су интегрисане у бизнис планове Друштва, а процес управљања ризицима је регулисан посебним интерним актом Друштва. Кључни ризици су повезани са циљевима Друштва, идентификовање врши руководство, а Одбор директора их усваја путем усвајања бизнис планова друштва чији је саставни део процена кључних ризика, стратегије управљања, планиране мере за управљање ризицима и потребних ресурса за реализацију планираних мера. У оквиру Друштва, постоји формиран регистар ризика који се на корпоративном нивоу дефинише за сваку годину. Друштво је успоставило интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР) који представља системски, уређен, унификован, континуирани и непрекидни процес откривања, процене, разраде и мониторинга реализације мера за управљање ризицима.

Друштво је, путем интерне ревизије, интегрисаног система менаџмента и Комитета за оцењивање усаглашености, успоставило надзор над усклађеношћу свог пословања. Информације о донетим законима и прописима достављају се организационим деловима Друштва, а власници бизнис процеса су у обавези да анализирају утицај измене у законима и прописима и да изврше одговарајуће усклађивање путем измена докумената којим се описује бизнис процес. Најмање једном годишње, у блоковима Друштва врши се анализа усклађености са законима и прописима, док се анализа усклађености с техничким прописима обавља у оквиру Комитета за питања оцењивања усаглашености. Задатак Комитета је да прати техничке прописе којим се утврђују технички захтеви за производе, да анализира начин на који ће се ти технички прописи реализовати у оквиру Друштва, да утврди потребне исправе о усаглашености које се односе на конкретан производ и која су тела именована за оцењивање усаглашености.

Транспарентност пословања Друштва

Као највећа компанија на Београдској берзи по тржишној капитализацији, НИС је свестан своје одговорности у погледу примера који даје у односу са инвеститорима и акционарима. Из овог разлога настојимо да примењујемо највише стандарде у погледу информисања акционара и инвеститора, уз омогућавање једнаког приступа свим релевантним информацијама, а са циљем јачања поверења у Друштво. Процес обавезног извештавања је регулисан посебним актима Друштва који регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама.

У току 2012. године, покренута је нова интернет страница намењена инвеститорима и акционарима са циљем пружања поузданих и благовремених информација које ће бити лако доступне, а односе се на управљање Друштвом, основне акте и органе Друштва. Такође, у циљу свеобухватног информисања акционара, нова интернет страница садржи и одговоре на најчешћа питања акционара у претходном периоду, као и информације о акцијама и дивидендама.

Путем средстава јавног информисања и интернет страница НИС-а, Београдске берзе и Комисије за хартије од вредности, акционари и јавност се правремено извештавају о финансијским резултатима Друштва и свим битним догађајима у вези с Друштвом.

НИС константно улаже напоре у унапређивање комуникације и побољшавање квалитета односа посебно са својим мањинским акционарима и потенцијалним инвеститорима.

Резиме

У току 2012. године, највећи изазов у области корпоративног управљања биле су значајне промене основних аната и структуре корпоративних органа које су биле последица усклађивања с новим Законом о привредним друштвима.

У току 2013. године очекује нас усвајање новог кодекса корпоративног управљања НИС-а у складу с новим законом и Кодексом корпоративног управљања Привредне коморе Србије, као и рад на даљем унапређивању система корпоративног управљања и подизању нивоа корпоративне културе у Друштву.

Органи и тела Друштва

У складу са одредбама Закона о привредним друштвима, на IV редовној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 25.06.2012. године, ради усклађивања са законом, усвојен је нови Статут НИС-а којим је управљање у НИС а.д. Нови Сад организовано као једнодомно и према којем Друштво има:

- Скупштину акционара;
- Одбор директора и
- Генералног директора.

Поред тога, у складу са Статутом НИС-а од 25.06.2012. године, у Друштву постоје и:

- Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (Одбор Скупштине акционара)
- Саветодавни одбор Генералног директора Друштва.

Скупштина акционара

Скупштина акционара је највиши орган НИС-а преко којег акционари доносе и одобравају основне корпоративне одлуке.

У 2012. години одржана је редовна седница Скупштине акционара Друштва у Београду, док ванредних седница није било. У складу са законом, позив и материјали за IV редовну седницу Скупштине акционара објављени су 25. маја, а седница је одржана 25. јуна 2012. године. На овој седници, Скупштина акционара је усвојила финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2011. годину са мишљењем ревизора и изабрала ревизора за 2012. годину. Поред овога, усвојен је и Годишњи извештај Друштва за 2011. годину, Извештај о анализи рада Управног одбора и комисија Управног одбора и Извештај о раду Надзорног одбора, Политика накнада

члановима Одбора директора Друштва и Правилник о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора Друштва. Такође, Скупштина акционара је усвојила Политику дивиденди којом су регулисани основни принципи приликом будућег одлучивања о расподели добити Друштва, као и Одлуку о расподели добити и покрићу губитака која је сада у искључивој надлежности Скупштине.

У циљу усклађивања Друштва и његових органа с новим Законом о привредним друштвима, Скупштина акционара је усвојила и нове основне акте – Оснивачки акт (за који је законом предвиђено да се више неће мењати), нови Статут и изабрала чланове Одбора директора и Одбора Скупштине акционара. Новим Статутом Друштва утврђена је нова корпоративна структура органа и тела НИС-а и њихове надлежности.

Одбор директора (до 25. јуна Управни одбор)

У складу с новим Законом о привредним друштвима, 25.06.2012. године извршено је усклађивање органа НИС-а са законом, тако да је уместо Управног одбора образован Одбор директора.

Одлуком Скупштине акционара НИС-а, донетој на IV редовној седници Скупштине акционара која је одржана 25. јуна 2012. године, у састав Одбора директора ушли су дотадашњи чланови Управног одбора НИС-а:

- Вадим Владиславович Јаковљев (председник)
- Кирил Албертович Кравченко (члан)
- Александар Владимирович Крилов (члан)
- Владислав Валерјевич Баришњиков (члан)
- Анатолиј Мојсејевич Чернер (члан)
- Игор Константинович Антонов (члан)
- Слободан Милосављевић (члан)
- Никола Мартиновић (члан)
- Даница Драшковић (Независни члан)
- Станислав Владимирович Шенкшња (Независни члан)
- Волфганг Рутеншторфер (Независни члан)

Вадим Владиславович Яковљев

заменик председника Извршног одбора ОАД „Гаспром њефт“, први заменик генералног директора, задужен за истраживање и производњу, стратешко планирање и спајања и аквизиције

Рођен је 30. септембра 1970. године. Дипломирао је 1993. године на Московском инжењерско-физичком институту, смер Примењена нуклеарна физика. Године 1995. завршио је Високу школу за финансије Међународног универзитета у Москви.

Од 1999. године поседује сертификат Chartered Association of Certified Accountants. Године 2009. стекао је диплому Британског института директора (ID).

Од 1995. до 2000. године радио је у „PricewaterhouseCoopers“ на разним дужностима, од консуланта до менаџера за ревизију. Од 2001. до 2002. године био је на дужности заменика руководиоца финансијско-економске управе ЈУКОС ЕП а.д. Од 2003. до 2004. године, финансијски је директор „Југанскњеф-тегаса“ НК ЈУКОС. Од 2005. до 2006. године, био је заменик генералног директора за економију и финансије „СИБУР-Руске гуме“.

Игор Константинович Антонов

заменик генералног директора за безбедност ОАД „Гаспром њефт“

Рођен је 1951. године у Лењинграду. Године 1974. завршио је Лењинградски институт за производњу уређаја за авијацију. Од 1977. до 1995. године био је запослен у органима државне безбедности. Од 1995. до 2000. године обављао је дужност директора за режим и заштиту информација „Банка Санкт Петербург“. Од 2000. до 2005. године био је генерални директор државног унитарног предузећа „Информатика“ у Санкт Петербургу.

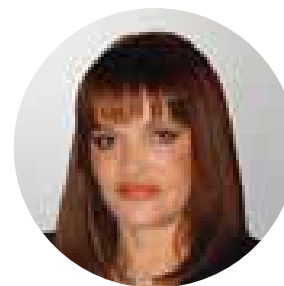
Од децембра 2005. године био је потпредседник за безбедносна питања у „Сибњефту“. Од 2007. до данас, заменик је генералног директора за безбедносна питања у ОАД „Гаспром њефт“.

Владислав Валерјевич Баришњиков

члан Извршног одбора, заменик генералног директора за развој међународног бизниса ОАД „Гаспром њефт“

Рођен је 25. марта 1965. године у Петрозаводску. Године 1987. завршио је Војни Краснознаменски институт, а 2001. године Северозападну академију државне службе при Президијуму Руске Федерације, смер Државна и општинска управа. У периоду од 1991. до 1999. радио је на разним функцијама у Ленгорисполкому, Комитету за иностране послове администрације Санкт Петербурга. У периоду од 1999. до 2000. био је саветник вицегубернатора Санкт Петербурга, директор некомерцијалног партнерства „Центар за сарадњу са земљама азијског и тихоокеанског региона“. У периоду 2000–2002. радио је у администрацији председника Руске Федерације као саветник у Канцеларији овлашћеног представника председника Руске Федерације у Северозападном федералном округу. Од децембра 2002. до априла 2009. године био је на месту директора представништва ОАД „Гаспром“ у Кини, регионалног представништва у земљама азијског и тихоокеанског региона. Од априла 2009. године, заменик је генералног директора ОАД „Гаспром њефт“ за развој међународног бизниса. Државни је саветник Руске Федерације треће категорије.

Даница Драшковић

Независни члан Одбора директора Нафтне индустрије Србије

Рођена је 1945. године у Колашину. На Правном факултету у Београду дипломирала је 1968. године. У периоду од 1968. до 1972. године радила је као финансијски инспектор у Служби друштвеног књиговодства, док је као градски судија за прекршаје радила од 1972. до 1974. године. Од 1977. до 1986. године радила је као директор правних и општих послова у ДП „Термовент“. Новину „Српска реч“ покрене 1990. године, а убрзо након тога и издавачку кућу чији је била директор. Од априла 2009. године, члан је Управног одбора Нафтне индустрије Србије (од 2012. Одбор директора).

Кирил Албертович Кравченко

заменик генералног директора за управљање иностраним активима
ОАД „Гаспром њефт“, генерални директор НИС а.д. Нови Сад, председник
Извршног одбора НИС а.д. Нови Сад (до 25.06.2012.)

Рођен је 13. маја 1976. године у Москви. С највећим успехом дипломирао је социологију на Московском државном универзитету „М.В. Ломоносов“. Од 2002. до 2003. године студирао је на Отвореном британском универзитету (менаџмент финансија), а од 2003. до 2004. године у школи бизниса ИМД. Доктор је економских наука и професор. До 2000. године радио је у области консалтинга, а од 2000. до 2004. године у компанији ЈУКОС, у Москви и Западном Сибиру, обављао је различите дужности. Од 2001. до 2002. године радио је у Европи и Латинској Америци у компанији „Шлумбергер“ (партнерски програм са НК ЈУКОС). Од 2004. до 2007. године, административни је директор „МХК ЕвроХим“ а.д. Више пута је биран за члана управних одбора у већим компанијама. У априлу 2007. године именован је за потпредседника ОАД „Гаспром њефт“. Од јануара 2008. године је заменик председника Извршног одбора ОАД „Гаспром њефт“, заменик генералног директора за организациона питања. Од фебруара 2009. године је генерални директор Нафтне индустрије Србије и члан Управног одбора Нафтне индустрије Србије (од 2012. Одбор директора). Од марта 2009. године је заменик генералног директора за управљање иностраним активима ОАД „Гаспром њефт“.

Александар Владимирович Крилов

директор Дирекције за регионалну продају ОАД „Гаспром њефт“

Рођен је 17.03.1971. у Лењинграду. Године 1992. завршио је ЛМУ (град Лењинград), 2004. године – Правни факултет СпбГУ, а 2007. године – Московску интернационалну вишу школу за бизнис МИРБИС МБА, смер Стратешки менаџмент и предузетништво. Од 1994. до 2005. радио је на руководећим радним местима у области промета некретнина (генерални директор, председник) у следећим компанијама: Руско-канадска СП „Петробилд“ и ЗАД „Алпол“. У периоду 2005–2007. био је заменик руководиоца у Дирекцији за реализацију у ДОО „Сибур“. Од априла 2007. до данас, руководио је Департмана за снабдевање нафтним дериватима, руководио је Департмана за регионалну продају и директор Дирекције за регионалну продају ОАД „Гаспром њефт“.

Никола Мартиновић

члан Одбора директора Нафтне индустрије Србије

Рођен је 3. децембра 1947. године. На Економском факултету у Суботици магистрирао је на тему „Трансформација пореског система у Србији са увођењем ПДВ-а“. Од 1985. до 1990. године налазио се на челу компаније „Солид“ у Суботици, а наредне две године, до 1992. године, био је на функцији помоћника министра унутрашњих послова у Министарству унутрашњих послова Републике Србије. Од 1992. до 2000. године радио је као помоћник генералног директора Нафтне индустрије Србије за финансије, односно као генерални директор „Нафтагас промета“ од 1996. до 2000. године. Од 2005. године, у НИС а.д. обавља послове специјалног саветника. Био је члан Управног одбора Нафтне индустрије Србије од 2004. до 2008. године, а на исту функцију именован је и фебруара 2009. године. Тренутно је ангажован као члан Савета гувернера Народне банке Србије.

Слободан Милосављевић

члан Одбора директора Нафтне индустрије Србије

Др Слободан Милосављевић је рођен 1965. године у Београду. Дипломирао је на Економском факултету у Београду 1990. године, где је 1996. одбранио магистарску тезу, а 2001. докторску дисертацију из области макрономије и менаџмента.

Од 1991. запослен је у Институту за тржишна истраживања (ИЗИТ) у Београду где је руководио бројним пројектима истраживања тржишта, својинског, тржишног и организационог реструктурирања предузећа, креирања пословног имиџа и маркетинг стратегије предузећа. Од 1996. године обављао је послове директора Центра за коњунктура истраживања и макрокономске анализе. У периоду од јануара 2001. до марта 2004. године обављао је функцију министра за трговину, туризам и услуге у Влади Републике Србије. У децембру 2004. године изабран је за председника Привредне коморе Србије; у исто време, постаје председник Националног одбора Међународне трговинске коморе. Ангажован је и као професор на Београдској пословној школи, на предметима Трговина и Трговинска политика. За министра пољопривреде, шумарства и водопривреде у Влади Републике Србије изабран је у мају 2007. године и на том месту је остао до јула 2009. године када је изабран за министра за трговину и услуге. Ову функцију је обављао до марта 2011. године; исте године, постаје и члан Управног одбора НИС-а. Тренутно је ангажован као саветник у Привредној комори Србије и као члан International Advisory Board UniCredit bank у Риму.

Волфганг Рутеншторфер

независни члан Одбора директора Нафтне индустрије Србије

Рођен је 15. октобра 1950. у Аустрији.

Године 1976. почео је да ради у компанији ОМВ, 1985. је прешао у Дирекцију за планирање и контролу, а 1989. је преузео одговорност за стратешки развој групе ОМВ. Пошто је 1990. био постављен за директора маркетинга, постао је члан Извршног одбора 1992. године и био задужен за финансије и хемијске производе.

Остао је у Извршном одбору компаније ОМВ до почетка 1997, када је постао заменик министра финансија. Првог јануара 2000. вратио се у Извршни одбор ОМВ-а и био задужен за финансије до априла 2002. године, а за гас до децембра 2006. У периоду од 1.1.2002. до 31.3.2011. био је председник Извршног одбора ОМВ групе.

Анатолиј Мојсејевић Чернер

заменик председника Извршног одбора, заменик генералног директора за логистику, прераду и промет ОАД „Гаспром њефт“

Рођен је 1954. године, а 1976. је завршио Грозненски нафтни институт, смер Хемијска технологија прераде нафте и гаса. Од 1976. до 1993. године радио је у грозненској рафинерији „Шерипов“, где је прошао пут од оператера до директора рафинерије. Године 1996. почео је да ради у компанији „Славњев“, на месту управника Одељења промета нафте и нафтних деривата, а касније је именован за потпредседника НГК „Славњев“. На дужност потпредседника за прераду и промет компаније „Сибњев“ (од јуна 2006. године – „Гаспром њефт“) именован је у априлу 2006. године.

Станислав Владимирович Шекшња

професор међународне школе бизниса INSEAD

Рођен је 29. маја 1964. године. Држављанин је Француске. Шеф праксе у одељењу „Talent Performance and Leadership Development Consulting“. Директор је „Talent Equity Institute“, старији партнер компаније „Ward Howell“ и професор предузетничког лидерства међународне школе бизниса INSEAD. Има преко 10 година искуства рада у сфери практичног управљања. Обављао је дужности генералног директора „Алфа телеком“, председника и генералног директора „Millicom International Cellular“, Русија и ЗНД, главног оперативног директора „Вимпелком“, директора за управљање особљем „ОТИС Еливејтор“, Централна и Источна Европа. Био је председник Управног одбора ОАД СУЕК и ЗАД „Вимпелком-Р“.

Број и % акција НИС-а у власништву чланова ОД

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
Никола Мартиновић	224	0,0001%

Чланство у ОД или НО других друштва

Вадим Владиславович Јаковљев	<ul style="list-style-type: none"> • ОАД НГК „Славњев“ • ОАД „СН-МНГ“ • ДОО „Гаспром њефт Развој“ • ДОО „Север Енергија“ и њена зависна друштва • ОАД „Гаспром њефт-ННГ“ • ДОО „Гаспром њефт-Исток“ • ДОО „Гаспром њефт-Хантос“ • ДОО „Гаспром њефт-НТЦ“ • ДОО „Газпромњефт-Ангара“ • ОАД „НК Магма“ • ЗАД „Газпромњефт-Оренбург“ • Салим Петролеум Девелопмент Н.В. (члан Надзорног одбора)
Кирил Албертович Кравченко	<ul style="list-style-type: none"> • Члан Већа клупског савета ФК ЦЗ • Потпредседник Националног нафтног комитета Србије • Члан ОД Тениске федерације Србије
Александар Владимирович Крилов	<ul style="list-style-type: none"> • ЗАД „Гаспром њефт Кузбас“ • ОАД „Гаспром њефт Новосибирск“ • ОАД „Гаспром њефт Омск“ • ОАД „Гаспром њефт Тјумен“ • ОАД „Гаспром њефт Урал“ • ОАД „Гаспром њефт Јарославље“ • ЗАД „Гаспром њефт Северозапад“ • ДОО „Гаспром њефт Азија“ • ДОО „Гаспром њефт Таџикистан“ • ДОО „Гаспром њефт Казахстан“ • ДОО „Гаспром њефт Центар“ • ДОО „МТК“ • ДОО „Гаспром њефт Терминал“
Владислав Валерјевић Баришњић	<ul style="list-style-type: none"> • ДОО „Гаспром њефт Развој“

Чланство у ОД или НО других друштава

Анатолиј Мојсејевич Чернер	<ul style="list-style-type: none"> • ОАД НГК „Славњевфт“ • ОАД „Гаспром њевфт-ОНПЗ“ • ОАД „Славњевфт-ЈАНОС“ • ОАД „Гаспром њевфт –МНПЗ“ • ЗАД „Гаспром њевфт-Аеро“ • ЗАД „Санктпетербуршка међународна робно-сировинска берза“ • ИДОО „Гаспром њевфт – Белнефтепродукт“ • ДОО „Гаспром њевфт – СМ“ • ДОО „Гаспром њевфт Марин Бункер“ • ДОО „Гаспром њевфт – Логистика“ • ОАД „Мозирски НПЗ“
Никола Мартиновић	-
Даница Драшковић	-
Станислав Владимирович Шекшња	-
Слободан Милосављевић	-
Волфганг Рутеншторфер	<ul style="list-style-type: none"> • „CA Immobilien“ AG, Беч, председник Надзорног одбора • „Vienna Insurance Group“ AG, Беч, председник Надзорног одбора • „Telekom Austrija“ AG, Беч, члан Надзорног одбора • „Flughafen Wien“ AG, Беч, члан Надзорног одбора • „RHI“ AG, Беч, члан Надзорног одбора

Укупан износ накнада исплаћен члановима ОД, односно УО, нето у РСД

Генерални директор	19.941.710
Остали чланови ОД (односно УО)	28.557.781

Активности Одбора директора (Управног одбора до 25. јуна 2012. године)

У 2012. години, Одбор директора (укључујући седнице Управног одбора до 25.06.2012. године) одржао је три седнице уз лично присуство чланова и 16 писаних седница. На дневном реду Одбора директора, поред редовних активности које се односе на разматрање Извештаја о пословању НИС-а и финансијских извештаја Друштва за 2011. годину и усвајање периодичних (кварталних) извештаја Друштва у 2012. години, Одбор директора је посебну пажњу посветио питањима оснивања нових зависних друштава на територији Републике Србије, као и питањима која се односе на унутрашњу организацију и ширење пословања у другим земљама у региону у складу са стратегијом НИС-а.

У вези с наведеним, Одбор директора (тј. Управни одбор до 25.06.2012. године) разматрао је пројекат „Организовање производње базних уља“, донео одлуку о оснивању зависних друштава са 100% учешћем НИС а.д. Нови Сад која се оснивају реструктурирањем нафтних сервиса и Научно-техничког центра НИС-а, донео одлуку о укидању огранка НИС-а у Руској Федерацији и образовању огранка НИС-а на територији Републике Хрватске, одобрио учешће НИС-а у Пројекту изградње парка ветрењача на територији Републике Србије и у Пројекту куповине 100 % удела у основном капиталу ОМВ БХ д.о.о.

За потребе остваривања пројектованих циљева Друштва, сагледавања перформанси Друштва и квалитета корпоративног управљања, Одбор директора је анализирао сопствени рад и рад својих комисија и с тим у вези донео одговарајући извештај за IV редовну седницу Скупштине акционара НИС-а. Затим је разматрао резултате испуњења кључних показатеља пословања генералног директора и менаџмента Друштва за 2011. годину, као и систем оцењивања кључних показатеља пословања генералног директора и менаџмента Друштва за 2012. годину. Одбор директора је разматрао и систем развоја кадрова за позиције највишег руководства и систем рада с кадровском резервом у НИС-у, као и кандидатуре за поједине представнике НИС-а у органима зависних друштава НИС-а.

Поред овога, значајна активност Одбора директора било је утврђивање текста основних аката Друштва ради усклађивања с новим Законом о привредним друштвима, сазивање IV редовне седнице Скупштине акционара, утврђивање предлога одлука Скупштине акционара НИС-а, усвајање новог По-

словника о раду Одбора директора и комисија Одбора директора, поновни избор председника Одбора директора и генералног директора Друштва, разматрање Кодекса пословне етике НИС-а, као и разматрање Бизнис плана за 2013. годину.

Током 2012. године, Одбор директора (Управни одбор) НИС-а донео је 90 одлука, а контрола извршења донетих одлука прати се кроз периодичне извештаје о извршењу одлука и налога Одбора директора.

Надзорни одбор (до 25.06.2012. године)

У складу с раније важећим Законом о привредним друштвима и до усклађивања Статута и органа НИС-а на IV редовној седници Скупштине акционара од 25.06.2012. године, Надзорни одбор је представљао интерни надзорни орган НИС-а који је био одговоран за контролу финансијских и рачуноводствених активности НИС-а, као и за праћење усклађености са законима и другим прописима и извештавање Скупштине акционара по овим питањима. Чланови Надзорног одбора одговорали су за свој рад Скупштини акционара. Надзорни одбор је извештавао Скупштину акционара о квалификованости и независности ревизора НИС-а и о уговорима које је НИС закључио с повезаним лицима, а посебно члановима Управног одбора. Када је било потребно, Надзорни одбор такође је контролисао и расправљао са Управним одбором, као и са ревизором НИС-а, о веродостојности и потпуности финансијских извештаја НИС-а и предлога за расподелу добити и других плаћања акционарима, о веродостојности и потпуности извештавања акционара о финансијским и другим чињеницама, усклађености организације и деловања НИС-а с Кодексом корпоративног управљања, целисходности пословне политике НИС-а и њене усклађености са законом, о поступању по приговорима акционара, органа НИС-а или других лица, као и о избору и накнади за рад ревизора.

Надзорни одбор је до 25.06.2012. године био у следећем саставу изабраном на III годишњој седници Скупштине акционара одржаној 21. јуна 2011. године:

- Миливоје Цветановић (председник)
- Божо Станишић (члан)
- Максим Викторович Шахов (члан).

Активности Надзорног Одбора

У периоду 01.01.-25.06.2012. године Надзорни одбор је одржао 6 редовних седница.

У складу са својим надлежностима, Надзорни одбор је у 2012. години разматрао Извештај о резултатима годишњег пописа имовине и обавеза НИС-а за 2011. годину, Извештај о пословању за 2011. годину, Финансијске извештаје и Консолидоване финансијске извештаје за 2011. годину, као и за први квартал 2012. године. Поред овога, активности Надзорног одбора укључивале су и разматрање Извештаја независног ревизора о извршеној ревизији Финансијских и Консолидованих финансијских извештаја НИС-а за 2011. годину, разматрање Одлуке о расподели добити и покрићу губитана за 2011. годину и укидању огранка НИС-а у Руској Федерацији. Поред овога, Надзорни одбор се бавио и праћењем радног оквира и ревизорских процедура за ревизију финансијских извештаја Друштва и оценом квалитета услуга ревизора, као и оценом Извештаја о извршеној ревизији Финансијских извештаја Друштва за 2011. годину у вези са којим активностима је Надзорни одбор утврдио свој извештај за IV редовну седницу Скупштину акционара.

У периоду 01.01.-25.06.2012. године Надзорни одбор НИС је донео 20 одлука.

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара (од 25.06.2012. године)

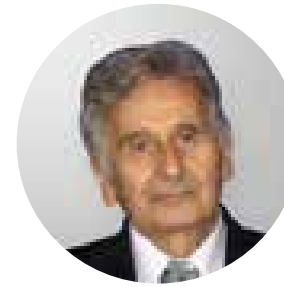
Усвајањем новог Статута НИС-а од 25.06.2012. године образован је Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва као саветодавно и стручно тело Скупштине акционара НИС-а које јој помаже у раду

и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара за свој рад одговарају Скупштини акционара.

У складу са Статутом предвиђеним надлежностима, Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва између осталог даје мишљења: о извештавању Скупштине акционара о примени рачуноводствених пракси, пракси финансијског извештавања Друштва и његових повезаних друштава; о извештавању Скупштине акционара о веродостојности и потпуности извештавања акционара Друштва о битним чињеницама; о предложеним начинима за расподелу добити и другим плаћањима акционарима Друштва; о процедурама вршења независне ревизије финансијских извештаја Друштва; о раду унутрашњег надзора у Друштву и оцењивање рада унутрашњег надзора у Друштву; о предлозима за оснивање или ликвидирање друштава у којима Друштво има учешће у капиталу као и огранка Друштва; о предлозима за куповину и продају акција, удела и/или других учешћа које Друштво има у другим привредним друштвима; као и оцењивање начина поступања Друштва по приговорима акционара Друштва.

На IV редовној седници Скупштине акционара одржаној 25. јуна 2012. године, именовани су чланови Одбора скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара, тако да одбор има следећи састав:

- Миливоје Цветановић (председник),
- Божо Станишић (члан)
- Алексеј Александрович Урусов (члан)

Миливоје Цветановић

Рођен 1. децембра 1941. године. Дипломирао 1963. године на Економском факултету Београдског универзитета, на истом факултету магистрирао 1973. године Овлашћени ревизор. Пензионисани партнер Deloitte Central Europe. Након повлачења из партнерства, ради као консултант за практичну примену MSFI, креирање и имплементацију информационих система код клијената, укључујући и системе интерне контроле. Члан је Коморе овлашћених ревизора Републике Србије и био је члан испитне комисије исте институције за полагање испита из предмета „Ревизија и професионална етика“ по програму за стицање сертификата овлашћеног ревизора. Интерни је ревизор ДИПОС ДОО, Београд и Овлашћени ревизор у „NDP Audit & Consulting“, Београд. Има богато радно искуство у централној и источној Европи: на територији Русије, Украјине, Молдавије и Македоније.

Божо Станишић

Рођен 18. фебруара 1966. године у Ужицу. Дипломирао 1993. године на катедри за Технолошке операције, Технолошко – металуршког факултета. Радно искуство стицао у „Рекорду“ Раковица, НИС - Рафинерији нафте Панчево на месту Одговорног инжењера за бензине. 1999. године радио на изградњи инфраструктуре у Рафинерији, обављао послове на месту Директора сектора комерцијалних послова. Био члан и координатор рада разних комисија на нивоу НИС-а. Ван НИС-а, био је председник Управног одбора ХИП „Петрохемија“, Панчево, и члан одбора за вршење мера Владе РС у „Магнохром“-у, Краљево. Од 01. 11. 2006. – до 30. 09. 2009. године ради у приватној нафтној компанији „Петробарт“ д.о.о. као заменик генералног директора. Од 12. 10. 2009 до 31.07.2012. године био је запослен у Привредној комори Србије као саветник Председника коморе. Тренутно је запослен у друштву „Силикони“ д.о.о. Барич као технички директор

Алексеј Александрович Урусов,

директор дирекције економике и корпоративног планирања ОАД „Гаспром-нефт“

Рођен је 17. новембра 1974. године. Завршио је Тјуменски државни универзитет (специјалност финансије и кредити) и Вулверхемптонски универзитет у Великој Британији (специјалност пословна администрација).

Од 2006 до 2008. Био је извршни заменик председника за планирање и управљање ефикасношћу пословања и контролом у групи “Интегра”. Од 2002. до 2006. године радио је у компанији “ТНК-ВР” као главни финансијски директор у пословној јединици “ТНК-ВР Украјина”. Од 2009 до 2012. Радио је у компанији НИС а.д. Нови Сад (Србија) на функцији финансијског директора.

Број и % акција НИС-а у власништву чланова Одбора Скупштине акционара

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
Божо Станишић	149	0,0001%

Чланство у ОД или НО других друштава

Миливоје Цветановић	<ul style="list-style-type: none"> Независни члан ОД - Енергопројект архитектура и урбанизам д.о.о. Београд и Енергопројект индустрија д.о.о. Београд Члан Комисије за ревизију – Енегопројект холдинг а.д. Београд
Божо Станишић	<ul style="list-style-type: none"> Потпредседник Управног одбора „Индустрија машина и трактора“ (ИМТ) Нови Београд Председник Управног одбора Удружења грађана Бицикличка трка „Кроз Србију“.
Алексеј Александрович Урусов	/

Укупан износ накнада исплаћен члановима ОСА, односно НО, нето у РСД

Чланови ОСА, односно НО	8.191.558
-------------------------	-----------

Активности Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара

У периоду од 25.06.2012 до 31.12.2012. године, Одбор Скупштине акционара одржао је девет седница.

Одбор Скупштине акционара је на првој седници усвојио сопствени Пословник о раду по којем је у 2012. години одржавао седнице и разматрао питања из своје надлежности, као што су периодични извештаји Друштва: квартални извештаји, квартални финансијски и консолидовани финансијски извештаји за I и II квартал 2012. године, квартални извештаји генералног директора Друштва о свим закљученим уговорима чија вредност прелази 5.000.000,00 евра за I, II и III квартал 2012. године. Поред овога, активности Одбора Скупштине акционара посебно су биле усмерене на питања оснивања огранка НИС-а на територији Републике Хрватске, на питања учешћа НИС-а у Пројекту изградње парка ветрењача на територији Републике Србије, разматрање Бизнис пла-

на НИС-а за 2013. годину и Пројекат куповине 100% удела у основном капиталу ОМВ БХ д.о.о.

У периоду од 25.06.2012. до 31.12.2012, Одбор Скупштине акционара донео је 23 закључка.

Генерални директор

Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора.

Генерални директор је законски заступник НИС-а. Генерални директор НИС-а је г. Кирил Албертович Кравченко.

Извршни одбор (до 25.06.2012. године)

У складу с раније важећим Законом о привредним друштвима и до усклађивања Статута и органа

НИС-а на IV редовној седници Скупштине акционара НИС-а од 25.06.2012. године, Извршни одбор је представљао колективни извршни орган НИС-а који је био задужен за извршавање одлука Управног одбора. Извршни одбор је био одговоран за питања која се односе на дневно управљање и текуће пословање НИС-а. У надлежности Извршног одбора била је и израда и реализација стратегије развоја НИС-а.

Састав Извршног одбора до 25.06.2012. године чинили су:

- Кирил Албертович Кравченко, председник
- Николас Константин Петри, члан
- Предраг Радановић, члан
- Игор Дмитријевич Тарасов, члан
- Алексеј Александрович Урусов, члан

Активности Извршног одбора (до 25.06.2012.)

Поред чланова Извршног одбора наведених у претходном делу на седницама Извршног одбора учествовали су директори блокова и функција Друштва:

- ЗГД - директор Функције за правна и корпоративна питања
- ЗГД - директор Функције за организациона питања
- ЗГД - директор Функције за развој бизниса и спољних веза
- ЗГД - директор Функције за односе са јавношћу и комуникације
- ЗГД - директор Функције за МТСП и КИ
- директор Функције за HSE
- директор Функције за интерну ревизију
- директор Блока „Истраживање и производња“
- директор Блока „Промет“
- директор Блока „Сервиси“
- директор Блока „Енергетика“
- HR директор

Седнице Извршног одбора одржавале су се по правилу једном недељно и на њима су се редовно разматрале приоритетне области рада на месечном нивоу, попут финансијских извештаја и планова, извештаја о плановима и реализацији инвестиција, као и мера за унапређивање заштите и безбедности на раду. Извршни одбор је такође разматрао извештаје о осталим аспектима пословања из организационог и стратешког делокруга, испуњавајући тиме одлуке Управног одбора или припремајући материјале за Управни одбор НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора (од 26.06.2012.)

На основу новог Статута НИС-а, Одлуком генералног директора бр. 01/25/11/654 од 26.06.2012. године образован је Саветодавни одбор генералног директора као стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга.

Поред питања која се тичу текућег пословања Друштва (месечни и квартални резултати пословања, годишњи бизнис планови, месечни инвестициони планови), Саветодавни одбор се бави питањима стратегије и политике развоја чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора Друштва.

Састав Саветодавног одбора је утврђен Одлуком генералног директора и чине га директори блокова и функција Друштва, заменик генералног директора за велике пројекте и заменик генералног директора за петрохемијске послове.

Састав Саветодавног одбора НИС-а чине:

- ЗГД - директор Функције за стратегију и инвестиције
- ЗГД - директор Функције за корпоративну заштиту
- ЗГД - директор Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство
- ЗГД - директор Функције за правна и корпоративна питања.
- ЗГД - директор Функције за организациона питања
- ЗГД - директор Функције за спољне везе и односе са државним органима
- ЗГД - директор Функције за односе са јавношћу и комуникације,
- ЗГД - директор Функције за МТСП и КИ
- ЗГД за петрохемијске послове
- ЗГД за велике пројекте
- директор Функције за интерну ревизију
- директор Функције за HSE
- директор Блока „Истраживање и производња“
- директор Блока „Промет“
- директор Блока „Прерада“
- директор Блока „Сервиси“
- директор Блока „Енергетика“

Саветодавни одбор има Веће који чине директори блокова НИС а.д. Нови Сад и заменик генералног директора за петрохемијске послове.

На дан 31.12.2012. године, Веће Саветодавног одбора генералног директора чинили су:

Ришат Фагимович Исламов,
директор Блока „Истраживање и производња“

Рођен је 1968. године. Завршио је Нафтни институт у граду Уфа, специјалност рударски инжењер. Завршио је обуку програма МБА „Међународни бизнис у нафтној и гасној привреди“ на Московском државном институту за међународне односе. Од 1995. до 2008. године прошао је каријерни пут од стручњака за производњу нафте и гаса до заменика руководиоца Управе за производњу нафте и гаса компаније „Удмуртнефт“. Од 2008. до 2011. године радио је у компанији „Роснефт-Краснодарнефтегас“ на позицији главног инжењера, а затим је био в.д. генералног директора истог предузећа.

Алексеј Анатољевич Белов,
директор Блока „Енергетика“

Рођен је 1972. године у граду Кстово у Горковској области. Има два завршена факултета: 1995. године завршио је Нижегородски државни технички универзитет, специјалност нуклеарне електране и инсталације. Године 2001. завршио је Тољатинску академију руководства према програму припреме руководилачких кадрова за државне структуре Руске Федерације. У децембру 2007. А.А. Белову је додељена академска титула кандидата техничких наука. Од 1994. до 1997. године радио је као машиниста на котловима у АОТ „Нижегороднефтеоргсинтез“, ЗАД „Нефтехим НХЗ“ и ОАД „НОРСИ“. Од 1997. до 2007. године радио је као заменик главног инжењера за термоенергетику, односно инжењера енергетике за снабдевање топлотном енергијом, и као заменик главног инжењера за енергетику руковођења снабдевањем топлотном енергијом у ОАД „ЛукоилНижегороднефтеоргсинтез“. У 2007. години ради као начелник сектора за легализацију гаса ДОО „Лукоил-Енергогас Од јануара 2008. године до септембра 2010. године вршио је дужност генералног директора „Лукоил енергија и гас Бугарска“. Од октобра 2010. године до преузимање нове функције у НИС-у обављао је дужност генералног директора ДОО „Лукоил-Екоенерго“ који је до 6.12.2010. године носио назив ДОО „ЈГК ТК-8“.

Александар Георгијевич Маланин,
директор Блока „Промет“

Рођен је 13.01.1976. године у граду Пушкино у Московској области. Дипломирао је економију на Факултету за међународне економске односе „Плеханов“ у Москви. Завршио је и школу за комерцијални менаџмент (WHU) у граду Кобленц, у Немачкој. Од 1995. до 1998. године, радио је на позицији финансијског менаџера у московским представништвима компанија „Uni-Baltic Oy Ltd.“ и „Roskan Shipping AB“ која су реализовала спољнотрговинске операције у нафтном сегменту руске привреде. Од 1999. године, радио је у компанијама групације „Лукоил“ које су се бавиле развојем иностраног „downstream“. Од 2007. године, радио је на позицији генералног директора компаније „OY Teboil AB/ Suomen Petrooli OY“, зависног предузећа компаније „Лукоил“ у Финској. Од августа 2011. године, ступа на дужност руководиоца Блока „Промет“ НИС а.д. Нови Сад. Говори немачки и енглески језик.

Виктор Николајевич Славин,
директор Блока „Прерада“

Рођен 9.05.1975. године у граду Кстово, у Горковској области. Завршио је Државну академију нафте и гаса „И.М. Губкин“ у Москви, као и Државни универзитет у Нижњем Новгороду. Његове струке су хемијска технологија природних енергената и угљеничних материјала и финансије и кредит. Каријеру је започео као руководиоца смене постројења за каталитичко реформисање бензина у компанији „Нижегороднефтеоргсинтез“. Радио је у предузећима компаније „Лукоил“ у Нижњем Новгороду и Одеси. Од 2003. до 2006. године, радио је на пословима руководиоца производње нафтнoг битумена, заменика главног инжењера за нову технику и главног инжењера производње дубоке прераде нафте ОАД „Лукоил–Нижегороднефтеоргсинтез“. Каријеру је наставио на послу заменика главног инжењера за реконструкцију и развој ОАД „Лукоил–Рафинерија Одеса“, а затим и као главни инжењер. Од 22.08.2011. на позицији је извршног директора Блока „Прерада“ у НИС-у. Учествовао је на Седмој међународној конференцији на тему интенсификације петрохемијских процеса „Петрохемија–2005“. За време његовог рада у области прераде нафте и уз његово непосредно учешће, пуштена су следећа постројења у рад: за производњу путних и грађевинских битумена, за каталитичко реформисање бензина с непрекидном регенерацијом (CCR), изомеризацију, производњу авио-керозина, висбрејкинг катрана, као и други објекти инфраструктуре рафинерија. Ожењен је, има двоје деце.

Џон Смол,
директор Блока „Сервиси“

Физичар по основном образовању, Џон Смол поседује дугогодишње искуство у раду у нафтном бизнису. Радио је више од 10 година на „onshore“ и „offshore“ пројектима у земљама бившег СССР-а. Од 1999. до 2004. радио је на различитим руководећим позицијама у компанији „Шлумберџе“ (Schlumberger) у Азербејџану, Русији, Казахстану и Туркменистану. Од 2006. до 2008. био је директор производње у компанији „Burgin Resources Petroleum Limited“. Пре доласка у НИС, радио је у компанији „Шлумберџе“ као директор за планирање, надзор и координацију рада ове компаније са клијентом ТНК-БП. У НИС-у је задужен за руковођење Блоком „Сервиси“, који чине Нафтни сервиси, Технички сервиси и Транспорт.

Горан Стојилковић,
заменик генералног директора за петрохемијске послове

Рођен је 13. септембра 1968. године у Лесковцу. Дипломирао је Хемијско инжењерство на Технолошком факултету у Београду 1995. године. Каријеру је започео у компанији „Здравље Актавис Србија“ где је првобитно радио као хемијски инжењер у лабораторији за органску хемију, затим као специјалиста на полуиндустријском постројењу и потом технички директор организационог дела Хемија. Године 2003. је именован за заменика генералног директора, а у децембру 2004. и за генералног директора компаније. Године 2007. Привредна комора Србије прогласила га је менаџером године. Поседује деветогодишње искуство у раду у мултинационалној фармацеутској компанији. Од априла 2009. до доласка у НИС вршио је дужност генералног директора компаније „Operations Actavis UK Ltd.“. Ожењен је и има двоје деце.

Остали чланови Саветодавног одбора генералног директора на дан 31.12.2012. јесу:

Николас Константин Петри,
заменик генералног директора, директор
Функције за инвестиције и развој

У Компанији је задужен за процену и анализу инвестиционих пројеката, контролу пројеката и стратешко планирање инвестиција. Дипломирао је 2002. године на универзитету Харвард, бачелор уметности и природних наука у области филозофије. Од 2002. до 2003. године радио је као аналитичар „Vain Capital“ у Лондону и Бостону. У периоду од 2003. до 2006. године био је старији консултант у компанији „McKinsey & Co“. Од 2006. до 2009. године у компанији „Сибур“ био је директор одељења за инвестиције.

Игор Димитријевић Тарасов,
заменик генералног директора, директор
Функције за корпоративну заштиту

У Компанији је задужен за управљање економском и информационом безбедношћу и обезбеђивањем режима безбедности. Рођен је 2. јула 1952. године у Москви. Поседује тридесетогодишње радно искуство у систему органа државне безбедности. У Амбасади Руске Федерације у Београду провео је два мандата: од 1994. до 1999. године и од 2001. до 2006. године.

Антон Јуријевич Фјодоров,
заменик генералног директора, директор Функције за финансије, економику,
планирање и рачуноводство

Рођен је 1973. године у Саратовској области, Руска Федерација. Дипломирао је на државној Академији за економију, специјалност национална економија и право. Године 2010. дипломирао је МВА финансије. Од 1997. до 2005. године радио је у нафтној компанији „Југанскнефтегас“, зависном предузећу компаније „Роснефт“. Након тога, радио је на месту финансијског директора у компанији „Сибур“ и у Московској рафинерији. Две године радио је у пословном центру „Гаспром њефта“. Ожењен је, има два сина.

Сергеј Александрович Фоминих,
заменик генералног директора, директор Функције за правна и
корпоративна питања

Рођен је 4. јануара 1979. године. Завршио је Правни факултет Маријског државног универзитета и Централноевропског универзитета у Будимпешти из области јуриспруденције, као и постдипломске студије на Московској финансијско-правној академији. Више од седам година радио је као сарадник у међународним правним компанијама за консалтинг. Године 2009. придружио се тиму менаџера НИС-а као директор Дирекције за правни мониторинг. У новембру 2010. именован је за директора Функције за правна и корпоративна питања.

Дмитриј Валентинович Фоменко,
заменик генералног директора, директор Функције за
организациона питања

Рођен је у Москви 1967. године. Након што је завршио Московски факултет за метале и смесе, организовао је властити бизнис у домену HR услуга, у чијем оквиру је успешно реализовао више пројеката у области HR подршке великих руских и међународних корпорација. Током 2008. године прелази да ради у „Гаспром њефт“ где преузима дужност шефа пројектног офиса блока за организациона питања. Касније заузима позицију заменика генералног директора за организациона питања групе компанија „Sibir Energy“, нафтне компаније која је заједничко предузеће „Гаспром њефта“ и Владе Москве.

Јевгениј Јевгенијевич Кудинов,
заменик генералног директора, директор Функције за развој бизниса и
спољних веза

Дипломирао је на Московском државном универзитету „М.В. Ломоносов“ на Економском факултету, као редован студент, и стекао звање дипломирани економиста. Своје радно ангажовање започео је у Државном комитету СССР за спољноекономске везе. Пре ангажовања у НИС-у, обављао је низ функција у трговинским представништвима СССР-а и Руске Федерације (РФ) у Србији, био је на позицијама комерцијалног директора у компанијама „Интерславија“ и ЗАД „Север“, а од 2000. до 2001. године радио је у Министарству економског развоја и трговине РФ. Године 2007. постављен је одлуком Владе РФ на позицију трговинског представника РФ у Републици Србији, на којој је био до 2011. године од када почиње његово ангажовање у НИС-у.

Светлана Ваљаревна Вичерова,
заменик генералног директора, директор Функције за односе са
јавношћу и комуникације

Рођена је 6. октобра 1982. године. Дипломирала је на Факултету за међународне односе, Московски хуманитарни универзитет. Каријеру је започела 2005. године у Функцији за односе са јавношћу руско-британске нафтне компаније ТНК-ВР. У периоду од 2006. до 2009. године, радила је у Дирекцији за информациону политику ОАД Гаспром њефт. У априлу 2009. године добила је позив за рад у НИС-у као директор за интерне комуникације. У јулу 2011. године ступа на дужност директора Функције за односе са јавношћу и комуникације.

Дмитриј Радифович Мирсаитов
заменик генералног директора, директор Функције за МТСП и КИ

Рођен је 10.03.1974. у Чељабинској области. Године 1993, завршава Чељабински економски колеџ, одсек Организација материјално-техничког снабдевања и промета индустријских и трговачких предузећа, а 1995. године специјализује се у области маркетинга на Московском комерцијалном универзитету Комитета РФ за трговину, на одсеку Економија и организација комерцијалног пословања. Године 2001. завршава Јужноуралски државни универзитет, одсек Јуриспруденција. У мају 2011. године, почиње с радом у Републици Србији на позицији директора Функције за материјално-техничку и сервисну подршку. До тада је годину дана радио на позицији заменика генералног директора за управљање системом снабдевања и реализације у државној корпорацији „Росатом“, на одељењу за сировине ОАД Приаргунски производни рударско-хемијски комбинат. Од 2009. до 2010. ради у Групи компанија ТНК-ВР, ОАД „Самотлорнефтегаз“, на месту директора Управе за материјално-техничку подршку и транспорт. Од 2008. до 2009. био је на позицији заменика директора Управе за сервисне услуге и материјално-техничку подршку, руководилац одељења МТО у Групи компанија ТНК-ВР, ОАД „Самотлорнефтегаз“. У периоду од 2004. до 2008, у Групи компанија ТНК-ВР ОАД „Самотлорнефтегаз“, Самотлорска управа за производњу нафте и гаса №2, ради као заменик директора Управе за сервисне услуге и материјално-техничку подршку, руководилац одељења МТО.

Вадим Валентинович Смирнов,
директор Функције интерне ревизије

Рођен је у Казахстану 10.10.1963. године. Године 1985. стекао је високо образовање у струци финансије и ревизија. Осим тога, завршио је Дипломатску академију (1994. године у Москви) и Високу комерцијалну школу (1999. године у Москви). Од 1985. године до 1991. године радио је на радним местима у струци у предузећима Даленог истока (Русија). Од 1991. године до 1998. године радио је у МИП (Министарство иностраних послова) Руске Федерације, укључујући дуготрајна службена путовања у земље балканског региона. Од 1998. године до 2009. године радио је на различитим позицијама у „Аерофлот“ а.д. укључујући позицију представника компаније на Балкану (шест година) и позицију руководиоца одељења за контролу девизно-финансијског пословања иностраних представништва (две године). Од 2010. године радио је на линији обезбеђења економске безбедности у компанијама Групе „Гаспром“, а од фебруара 2012. године ради на позицији директора Функције за интерну ревизију у компанији НИС а.д. Нови Сад.

Давид Алисон,
директор Функције за HSE

Рођен је 3. маја 1962. године у Великој Британији. Дипломирао је на Политехничком факултету Универзитета Кингстон, у Кингстону, Сари, Велика Британија.

Каријеру је започео радећи на пословима у области нафтних сервиса, за компанију „Шлумберже“ у разним земљама Африке. Године 2008. прелази у компанију „Петром“ Румунија. Првобитно долази на позицију вишег саветника за услуге у области истраживања и производње, да би потом исте године био именован за директора HSEQ за истраживање и производњу. У јануару 2011. године прелази на чело корпоративне Функције за безбедност у OMB групи. Ожењен је и има троје деце.

Бранко Радујко,
заменик генералног директора за велике пројекте

Рођен 1974. године. Дипломирао права 1998. године на државном Универзитету Црне Горе. Радио у адвокатској канцеларији у Београду специјализованој за привредно право, а затим у међународном хуманитарном сектору, као менаџер на регионалним пројектима репатријације Уједињених нација. Од 2002. до 2008. године радио у владином сектору, на пословима саветника и шефа кабинета премијера, а затим и генералног секретара председника Републике. Био је члан управних одбора неколико предузећа и институција у реструктурирању. Од фебруара 2008. до септембра 2012. био је генерални директор Телеком Србија а.д., једне од водећих компанија у земљи и региону. Такође, био је први председник Самита 100 бизнис лидера југоисточне Европе. Говори енглески језик, завршава МБА студије на Факултету за економију, финансије и администрацију у Београду. Ожењен Александром, има синове Стефана и Алексу.

Активности Саветодавног одбора

Током 2012. године, на Саветодавном одбору генералног директора разматрале су се теме које су се износиле на седницама Одбора директора Друштва, на седницама Извршног одбора ОАД „Гаспром њефт“ као и на седницама Управног одбора ОАД „Гаспром њефт“.

Саветодавни одбор генералног директора такође је разматрао питања која се односе на стратегију развоја пројеката истраживања и производње, као и промета у земљама региона.

Поред питања која се односе на ширење пословања и делатности Друштва ван граница Републике Србије, Саветодавни одбор се бавио и развојем пројеката од интереса у земљи, те питањима интерне организационе структуре Друштва.

Комисије Одбора директора

У надлежност Одбора директора НИС-а стављено је образовање следећих комисија:

- Комисија за ревизију
- Комисија за именовања
- Комисија за накнаде.

Поред комисија предвиђених законом, Одбор директора може да образује, посебном одлуком, и друге сталне или „ad hoc“ комисије које ће се бавити питањима релевантним за рад Одбора директора. Одлуку о образовању других комисија, као и одлуку о њиховом сталном или „ad hoc“ статусу, Одбор директора ће заснивати на потреби бољег и ефикаснијег управљања и решавања сложених питања из свог делокруга.

Комисија за ревизију

Најважнија питања која спадају у надлежност Комисије за ревизију јесу:

- припремање, предлагање и провера спровођења рачуноводствених политика и политика управљања ризицима
- давање предлога Одбору директора за именовање и разрешење лица надлежних за обављање функције унутрашњег надзора

у Друштву и вршење надзора над радом унутрашњег надзора у Друштву

- испитивање примене рачуноводствених стандарда у припреми финансијских извештаја и оцењивање садржине финансијских извештаја
- спровођење поступка избора ревизора и предлагање кандидата за ревизора, уз давање мишљења о његовој стручности и независности у односу на Друштво, као и вршење надзора над поступком ревизије.

Комисија за именовања

Делокруг Комисије за именовања јесте:

- давање предлога кандидата за члана Одбора директора, са мишљењем и препоруком за именовање
- предлагање услова које треба да испуњава кандидат за члана Одбора директора и поступак именовања члана Одбора директора
- најмање једанпут годишње састављање извештаја о примерености састава Одбора директора и броју чланова Одбора директора и давање препорука у вези са овим питањима
- разматрање кадровске политике Друштва у вези са избором лица на руководећа места у Друштву.

Комисија за накнаде

Комисија за накнаде има следеће надлежности:

- припрема нацрта одлуке о политици накнада извршним члановима Одбора директора
- даје предлог о износу и структури накнаде за сваког извршног члана Одбора директора, као и предлог накнаде ревизору
- најмање једном годишње саставља извештај за Скупштину акционара о оцени износа и структуре накнада за сваког члана Одбора директора
- даје препоруке извршним члановима Одбора директора о износу и структури накнада лицима на руководећим местима у Друштву.

САВРЕМЕНЕ
АУТОЦИСТЕРНЕ
ЗА ЕФИКАСНИЈИ
И СИГУРНИЈИ
ТРАНСПОРТ

Нова
специјализована
друмска возила
и вишекорне
алуминијумске цистерне
конструисани су према
највишим европским
стандардима.

Уградњом
најсавременије
мерне и безбедносне
опреме, за само 5 до 7
минута авион добија
енергију за лет.

ЕКСПРЕСАН
СИСТЕМ
СНАБДЕВАЊА
АВИО
ГОРИВОМ

Пословно окружење

Светска економија

Велика задуженост и успорен раст јесу главна обележја светске економије 2012. године. Криза еврозоне настављена је и у 2012. години, а ослабљене финансијске институције и неадекватне политике у главним развијеним економијама додатно су утицале на негативне резултате.

Криза у еврозони представља највећу претњу светској економији. Реструктурирањем грчког дуга избегнута је економска катастрофа, посебно у Европској унији. Незапосленост је повећана у многим деловима света. Незапосленост у Француској достигла је ниво од 10,3%, што представља највећи ниво незапослености у последњих 13 година. Криза у еврозони наставиће се и у 2013. години, са могућношћу да једна или више земаља напусте еврозону. Активан наставак реформи и опоравак привреде јесу неопходни, пре свега, у др-

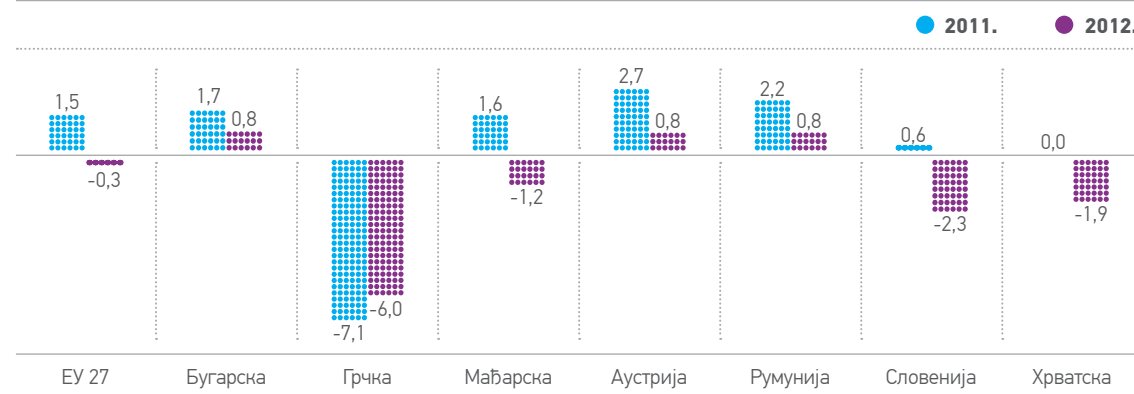
жавама које су ушле у дубљу привредну кризу: Грчка, Шпанија, Португалија и Италија.

С друге стране, економско стање у свету је у великој мери зависно од економског стања Сједињених Америчких Држава, где је забележен благи привредни раст. Стопа незапослености у САД-у пала је на најнижи ниво у протекле четири године, тржиште некретнина се стабилизовало, а финансијска тржишта не оскудевају у готовини. Према оцени аналитичара, опоравак економије САД-а није тако снажан као што се очекивало.

Кретање БДП-а у земљама Европске Уније, региону и Србији

Пад привредне активности и БДП-а осетан је у скоро свим државама света. Према процени Статистичке канцеларије Европске уније (Еуростат), пад БДП-а на нивоу Европске уније у 2012. години износиће 0,3%.

Стопа раста БДП-а у 2011. години и његова процена у 2012. години, у процентима, Еуростат*

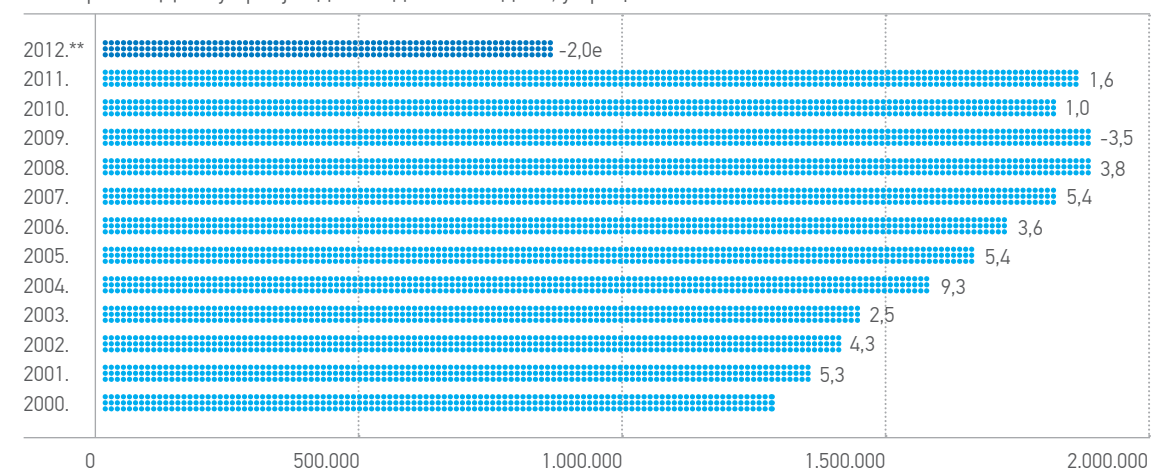

* Извор: Eurostat, национална статистичка агенција

У Србији, 2012. година обележена је, пре свега, високом инфлацијом, падом привредне активности и високом стопом незапослености. Пад економске активности у Италији и другим важним спољнотрговинским партнерима Србије, одразили су се на пад извозне тражње и домаћих инвестиција. Због изузетно лоше пољопривредне сезоне и раста трошкова производње, највећи раст цена су забележили прехранбени производи. Повећање акциза и опште стопе пореза на додату вредност са 18% на 20%, које је ступило на снагу првог октобра 2012. године, утицало је на поновно поскупљење великог броја производа и услуга.

Према проценама Светске банке, Србија ће у 2012. години забележити пад БДП-а од 2%, што представља један од најлошијих резултата у региону југоисточне Европе. Реалан пад БДП-а у 2012. години последица је смањења укупне домаће приватне тражње, како у области широке потрошње, тако и у области инвестиционе потрошње. У 2013. години очекује се раст БДП-а од 2%, углавном захваљујући убрзању извоза „Фијата“ и његових добављача, као и порасту пољопривредне производње.

Стопа раста БДП-а у Србији од 2000. до 2012. године, у процентима *

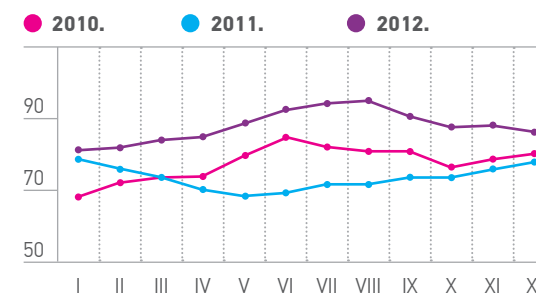
* БДП за прва два тромесечја 2012. године

** Извор: Народна банка Србије

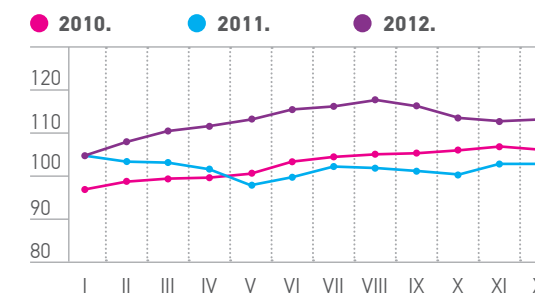
Износ у милионима РСД

Кретање курса USD/РСД и EUR/РСД

Кретање курса USD/РСД

Кретање курса EUR/РСД

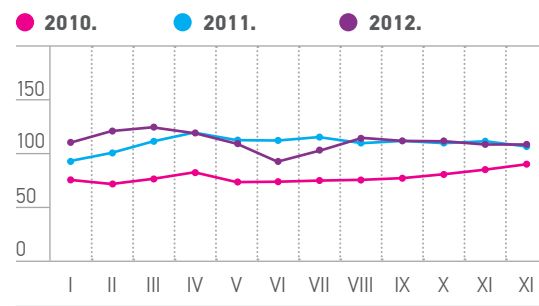

- Раст курса USD/РСД у 2012. години износио је 6,6% или 5,31 РСД (курс USD/РСД кретао се од 80,8662 РСД на дан 1.01.2012. до 86,1763 РСД на дан 31.12.2012.)
- Раст курса EUR/РСД у 2012. години износио је 9% или 9,077 РСД (курс EUR/РСД кретао се од 104,6409 РСД на дан 1.01.2012. до 113,7183 РСД на дан 31.12.2012.)

Кретање цене нафте

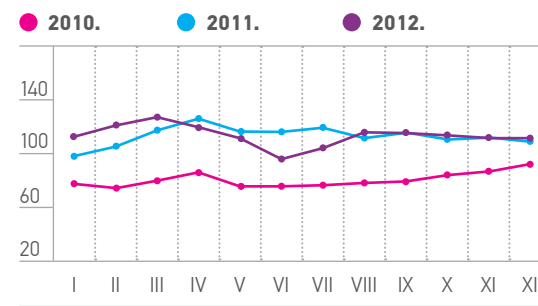
Кретање цене нафте: Urals (USD/bbl)

Цена нафте типа Urals у 2012. години у просеку је износила око 111 USD/bbl.

- Раст курса USD/РСД у 2011. години износио је 2% или 1,59 РСД (курс USD/РСД кретао се од 79,2802 РСД на дан 1.01.2011. до 80,8662 РСД на дан 31.12.2011.)
- Пад курса EUR/РСД у 2011. години износио је 0,8% или 0,86 РСД (курс EUR/РСД кретао се од 105,4982 РСД на дан 1.01.2011. до 104,6409 РСД на дан 31.12.2011.)

Кретање цене нафте: Brent (USD/bbl)

Промена законске регулативе

Колико год Република Србија, с једне стране, доноси пакете прописа усаглашене с регулативом Европске Уније који са собом носе либерализацију тржишта енергије и енергената, с друге стране, доносе се и прописи чијим одредбама се повећавају постојећа и уведе нова захватања током процеса стварања дохотка у привредним друштвима у земљи. Свакако да разлог номиналног/процентуалног раста захватања, као и увођења нових накнада, лежи у пројектованом буџетском дефициту земље. Посебан ризик представљају измене Закона о рударству који предвиђа повећање рудне ренте са 3% на 7% , уз могуће даље измене, мада Енергетски споразум између Русије и Србије не дозвољава могућност за таква померања до достизања исплативости Пројекта модернизације Рафинерије Панчево.

Слободан увоз нафте и деривата нафте, као и ценовна либерализација у том сегменту енергетских делатности, јесте препрека коју је НИС у протеклом периоду успешно савладао, али на плану регуларизације тржишта има још много тога да се уради. У том смислу, надлежни државни органи донели су низ под-

законских аката у вези с тржиштем деривата и контролом тржишта (Правилник о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла, Правилник о минималним техничким условима за трговину нафтом и дериватима нафте итд.). У њиховом креирању, НИС је имао снажну улогу управо у циљу успостављања логичне конкуренције на тржишту Србије. Посебан значај ће имати Уредба о маркирању горива чије се доношење и примена очекује почетком 2013. године, а на чијој се припреми радило готово целе 2012. године.

У току 2012. године, повећана је и стопа ПДВ-а са 18% на 20%, а повећан је и порез на добит правних лица са 10% на 15%, што ће имати свој утицај на коначан финансијски резултат привредних субјеката, па и НИС-а.

Током 2012. године, у неколико наврата су се мењали прописи који дефинишу акцизну политику земље, и у том смислу за последицу смо имали раст номиналних износа акциза на деривате нафте, што је водило расту цена деривата. У сегменту акциза, уведена је акциза на лож-уља, чиме је елиминисан добар део нелегалног тржишта које знатно утиче на легални

ниво промета деривата, првенствено смањујући промет средњих дестилата (дизелских горива). У наведеним активностима, НИС је имао значајну улогу, дајући своје предлоге приликом промене прописа који третирају материју акциза у Србији.

На бази одредаба Закона о енергетици, донето је десетак подзаконских аката међу којима су од великог значаја за пословање Блока „Енергетика“ методологије одређивања цена приступа системима за транспорт електричне енергије и природног гаса, јер из тих методологија ће произаћи одговарајућа правила која ће донети државни субјекти чија је то искључива делатност (оператори система). Блок „Енергетика“ је већ увелико кренуо у правцу реализације могућности које му пружају одредбе Закона о енергетици, укључујући и инвестирање у обновљиве изворе енергије, што јесте један од битних циљева које прописују релевантне директиве Европске уније.

У другој половини 2012. године, када се очекивало доношење низа подзаконских аката из важећег Закона о рударству и геолошким истраживањима, Министарство рударства је пласирало нов Нацрт закона о геолошким истраживањима и рударству, који ће на

другачији начин регулисати ове делатности. Простор који је требало да покрију подзаконски акти остао је непокривен управо због чекања новог Закона. Учесћем у креирању овог закона, НИС је успео да знатно побољша досадашње верзије овог важног прописа. Паралелно са овим новим законом, очекује се и доношење Стратегије управљања минералним ресурсима у Републици Србији до 2030. године.

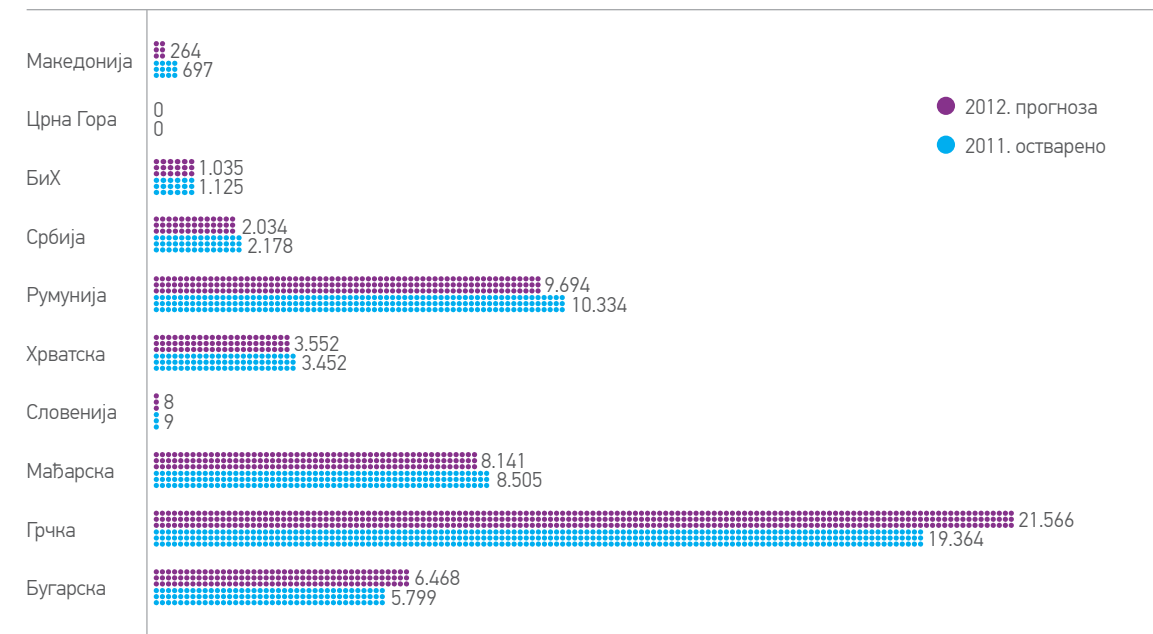
У припреми су и други прописи који ће имати значајне финансијске утицаје на пословање НИС-а (Закон о накнадама за коришћење јавних добара, Закон о републичким робним резервама, Закон о ванредним ситуацијама, Закон о ефикасном коришћењу енергије...).

НИС ће и даље настојати да максимално утиче на креирање пословног амбијента у Србији.

Измењени пословни амбијент, првенствено у смислу очекиваног раста различитих захватања из дохотка, свакако ће утицати на потенцијалну профитабилност НИС-а током 2013. године када ти прописи буду у пуној примени. Својим активностима при изради прописа али и другим развојним делањима, НИС ће покушати да амортизује такве трендове обезбеђујући континуитет својих добрих пословних резултата.

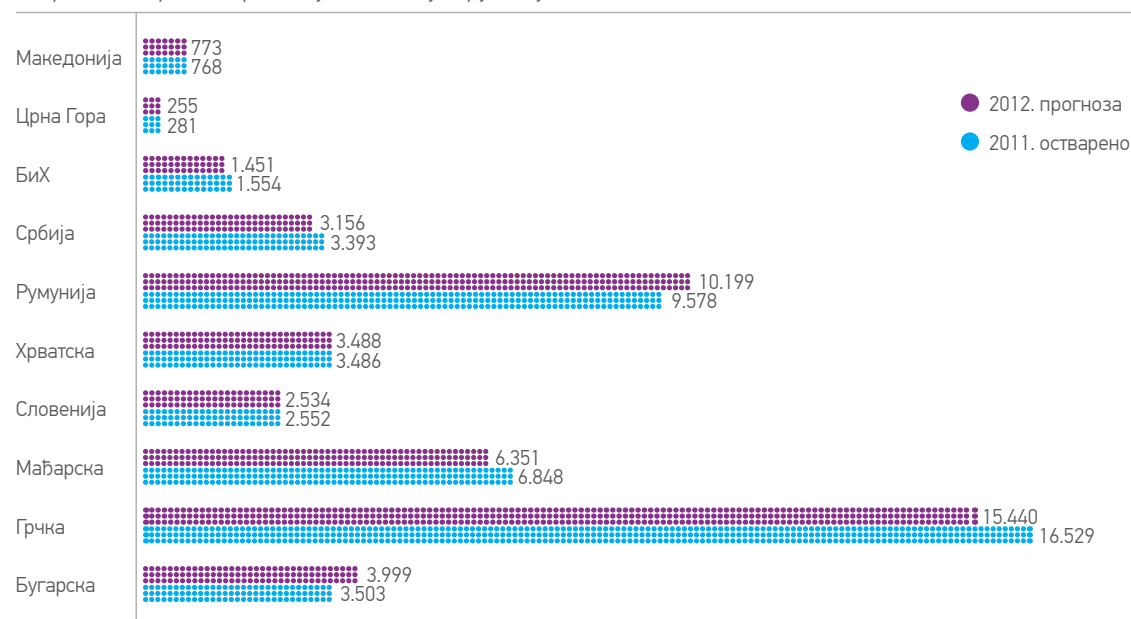
Производња и потрошња нафтних деривата у земљама у окружењу

Производња нафтних деривата у земљама у окружењу*

* Извори: ЕУСТАТ (Румунија, Хрватска, Словенија, Мађарска, Грчка и Бугарска), Енергетски биланси (Македонија, Црна Гора, БиХ), НИС (Србија)

Потрошња нафтних деривата у земљама у окружењу*

* Извори: ЕУСТАТ (Румунија, Хрватска, Словенија, Мађарска, Грчка и Бугарска), Енергетски биланси (Македонија, Црна Гора, БиХ), НИС (Србија)

Управљање ризицима

Циљеви Друштва у области управљања ризицима

Друштво је дефинисало циљеве у области управљања ризицима и успоставило интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР). ИСУР је системски, уређен, унификован, континуирани и непрекидни процес идентификовања, процене, дефинисања и мониторинга реализације мера за управљање ризицима. Основни принцип овог система јесте то што је одговорност за управљање различитим ризицима додељена различитим нивоима менаџмента у зависности од процењеног финансијског утицаја ризика. Такође, усвојен је стандард „Управљање ризицима“. Њиме су дефинисани принципи управљања ризицима у циљу повећања ефикасности и ефективности делатности Друштва у краткорочној и дугорочној перспективи.

Циљ Друштва у области управљања ризицима јесте обезбеђење додатних гаранција за достизање стратешких циљева Друштва путем благовременог идентификовања/спречавања ризика, дефинисања ефективних мера и обезбеђења максималне ефикасности мера за управљање ризицима.

Управљање ризицима је постало саставни део интерног окружења Друштва, имплементацијом следећих процеса:

- усвајањем приступа оријентисаног на ризике у свим аспектима производне и управљачке делатности
- систематичном анализом идентификованих ризика
- успостављањем система за контролу ризика и праћењем ефикасности мера за управљање ризицима
- упознавањем свих запослених Друштва са основним принципима и приступима управљању ризицима усвојеним у Друштву
- обезбеђењем неопходне нормативне и методолошке подршке
- расподелом овлашћења и одговорности за управљање ризицима између организационих делова Друштва.

Индустријски ризици

Будући да је главна област пословања производња, прерада и промет нафте и гаса, Друштво је нарочито изложено ризицима проузрокованим:

- потенцијалним променама цене нафте и нафтних деривата
- ризицима у области истраживања и производње нафте.

Ризици повезани с потенцијалним променама цена нафте и нафтних деривата

Друштво је због своје основне активности изложено ризицима промене цена сирове нафте и нафтних деривата која утиче на вредност залиха и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца. Кретање цена нафте и нафтних деривата није под контролом Друштва, већ зависи од спољних фактора као што су глобалне промене и промене биланса понуде и тражње у Републици Србији, обим потрошње ових тржишта и активности регулаторних органа.

У циљу смањења потенцијалног негативног утицаја наведених ризика, Друштво спроводи следеће активности:

- годишње планирање засновано на приступу сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте
- редовно заседање Комисије за набавку сирове нафте
- свакодневно праћење публикација за сирову нафту Ural (RCMB) и Brent DTD, као и контакти са иностраним партнерима.

Наведене мере омогућавају Друштву да смањи наведене ризике на прихватљив ниво.

Ризици у области истраживања и производње нафте

Један од значајних циљева Друштва јесте да се интензивирањем истраживања повећа ресурсна база

Компаније. То у великој мери зависи од успеха геолошко-истражних радова усмерених на развој бушотинског фонда у земљи и у иностранству.

Главни ризик у области истраживања и прои-зводње јесте непотврђивање процењених резерви и, као последица тога, неостваривање планираног раста ресурсне базе.

Друштво има значајно искуство у спровођењу геолошко-истражних радова. Експертисе програма геолошко-истражних радова спроводе се интерно и од стране највећег акционара и користе се најсавременије методе истраживања, што све утиче на смањење вероватноће настанка овог ризика.

Финансијски ризици

Пословање Друштва је изложено разним финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик цена и ризик каматне стопе), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву доприноси да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

Тржишни ризик

Валутни ризик – Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промене курса страних валута који проистиче из пословања с различитим валутама, првенствено USD и EUR. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и призна тих средстава и обавеза.

Ризик промена цена – Друштво је због своје основне активности изложено ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

Ризик каматне стопе – Друштво врши пласирање новчаних средстава. Пласирање новчаних средстава врши се само код кључних пословних банака код којих Друштво има кредите, односно кредитне/документарне линије. Такође, средства која се орачавају, у РСД и у иностраној валути, орачавају се на кратак рок (до 90 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орачења. Из претходно наведеног, приход Друштва и новчани токови у великој мери су независни од про-

мена тржишних каматних стопа на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Друштво може да оствари на тржишту умногоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орачавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Током 2012 године, Друштво је одобрило субординиране кредите компанијама из иностранства које су у већинском власништву Друштва, као начин финансирања пословне активности у иностранству. Кредити који су одобрени за ове намене одобрени су уз променљиве каматне стопе (Еурибор).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или либор) има утицај на резултат Друштва.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Друштва. Кредитни ризик настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита датих иностраним или домаћим зависним правним лицима, као и због изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, а у сврху усаглашавања инструмената обезбеђења потраживања.

Друштво је исправило потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу.

Ризик ликвидности

Друштво континуирано прати ликвидност како би обезбедило довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве, нпр. валутна ограничења.

Положај на тржишту

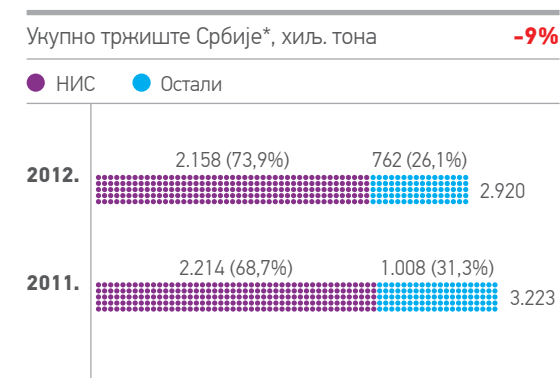
Положај на тржишту и учешће НИС-а у укупној потрошњи

Пад привредних активности и растућа стопа незапослености (приближно 27%) јесу два најзначајнија фактора која утичу на мању потрошњу моторних горива. Додатни негативан утицај на потрошњу моторних горива имало је и повећање ПДВ-а и акцизе на дизел и ТНГ од 1. октобра.

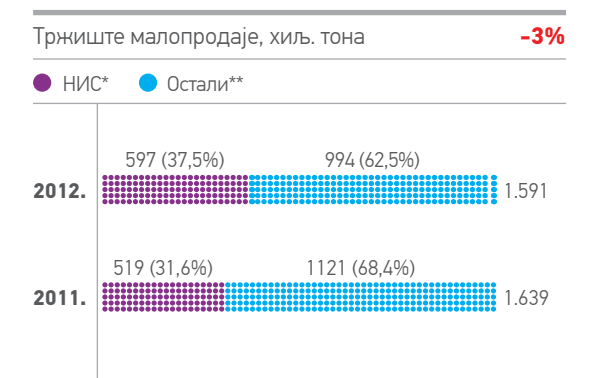
Највећи пад потрошње (више од 50%) забележен је код примарног бензина као резултат прекида производње у ХИП „Петрохемија“.

Тржиште малопродаје је за три одсто мање него претходне године, док је удео НИС-а увећан за скоро шест одсто у односу на 2011. годину.

Током 2012. године, просечан број активних бензинских станица умањен је за 73 бензинске станице. Око 230 бензинских станица ребрендирано је новим триколорним брендом НИС Петрола, док је девет бензинских станица реконструисано, а једна је купљена (бензинска станица Дунав). У оквиру програма ребрендирања, покренут је и нови бренд ресторана и продавница.

* Тржиште деривата Србије приказано је без деривата које НИС не производи (Евро БМБ 98, лож-уље евро ЕЛ, нафтни кокс, базна уља, вазелин, парафин, разни солвенти и др.)

* Промет НИС-а укључује моторна горива, ЕЛ и ТНГ боце. Извор: Привредна комора Србије, Национални нафтни комитет Србије, извештаји Блока „Промет“
** Остали: моторна горива, ЕЛ и евро ЕЛ.

Анализа остварених резултата

Кључни показатељи пословања

Q4 2011.	Q4 2012.	Δ	Кључни показатељи	2011.	2012.	Δ
109,07	109,27	0,2%	Urals, \$/bbl	109,6	110,65	1%
18,4	15,7	-15%	Нето добит пре курсних разлика, млрд. РСД	41,1	56,5	37%
-5,0	1,6	-132%	Нето курсне разлике, млрд. РСД	-0,5	-7,0	1267%
13,5	17,3	28%	Нето добит, млрд. РСД	40,6	49,5	22%
20,1	18,4	-8%	ЕБИТДА*, млрд. РСД	52,4	66,5	27%
53,9	64,2	19%	Приходи од реализације (без акцизе), млрд. РСД	186,9	226,2	21%
17,6	9,4	-47%	ОСФ, млрд. РСД	35,0	36,8	5,2%
409,4	438,1	7%	Производња домаће нафте и гаса, хиљ. усл. тона**	1.520,6	1.693,6	11%
272,6	291,2	7%	Производња домаће нафте (без газалина), хиљ. тона	1.020,5	1.124,8	10%
604,7	682,3	13%	Обим прераде нафте, хиљ. тона	2.359,0	2.142,3	-9%
629,3	688,4	9%	Укупна продаја нафтних деривата, хиљ. тона	2.428,3	2.394,9	-1%
592,5	600,6	1%	Промет нафтних деривата на домаћем тржишту, хиљ. тона	2.182,0	2.121,6	-3%
129,5	174,1	34%	Малопродаја, хиљ. тона	518,6	596,9	15%
441,7	455	3%	Продаја светлих деривата, хиљ. тона	1.687	1.662	-1%
84,9	17,83	-79%	CAPEX из ГПН зајма***, мил. EUR	201,3	127,5	-37%
466	488	5%	Прилив средстава од ГПН (кумулативно од 2009 год.), мил. EUR	466	488	5%
6,85	18,09	164%	CAPEX из ОСФ (НИС пројекти), млрд. РСД	13,9	36,36	163%
446	403	-10%	Укупан дуг према банкама, мил. USD	446	403	-10%
458	418	-9%	Укупна задуженост према банкама (total indebtedness)****, мил. USD	458	418	-9%

Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Процентуални износи су обрачунати на основу износа исказаних у милионима РСД. Износи за CAPEX из ГПН зајма и CAPEX из ОСФ јесу износи без ПДВ-а.

* ЕБИТДА = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа – оперативни трошкови пословања (ОРЕХ) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.

** 1.256 м3 гаса = 1 условна тона нафте

*** У складу са Уговором о продаји и куповини акција НИС а.д. Нови Сад (тачка 8.1.2), Гаспром њефт ОАД (ГПН) имао је обавезу да обезбеди НИС а.д. Нови Сад износ од 500 милиона EUR путем зајмова за посебну намену у циљу спровођења програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса НИС а.д. Нови Сад. CAPEX из ГПН зајма не укључује акредитиве. Целокупна обавеза Гаспром њефта из купопродајног уговора у потпуности је испуњена у априлу 2012. године, и у другој половини 2012. године НИС је започео са отплатом зајма.

**** Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг према банкама + акредитиви

ПРОСТА
МАТЕМАТИКА
ЗА КОМПЛЕКСНЕ
УЧИНКЕ

Аутоматизација
процеса
производње нафте
и гаса

Ми повећавамо тачност
мерања, а смањујемо
трошкове производње нафте
и гаса. Вероватноћу губитана
нафте сводимо на минимум,
а еколошку безбедност
подижемо на максимум

Упркос томе што се
стара нафтна и гасна
поља исцрпљују, нове идеје
и технологија омогућују
производњу из извора из
којих то раније није било
могуће, кроз истраживање
неконвенционалних
ресурса

НОВОМ
ТЕХНОЛОГИЈОМ
ДО ПАНОНСКОГ
БЛАГА

Истраживање и производња

Остварени резултати у сегменту производње

Укупна производња нафте и гаса за 2012. годину износи 1.693,6 хиљада условних тона, што је за 11% више у односу на 2011. годину.

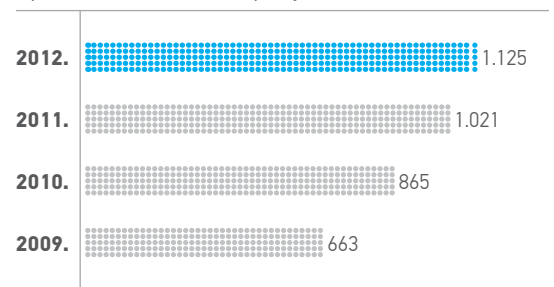
Дошло је и до пораста производње природног гаса: производња гаса за 2012. годину износи 672,1 милиона м³ што је за 9% више у односу на 2011. годину.

Раст обима производње нафте је у највећој мери резултат примене геолошко-техничких мера.

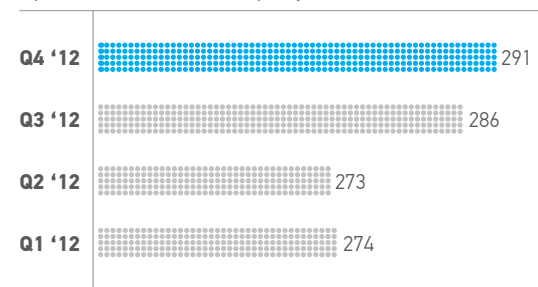

	2011.	2012.	Δ
Производња нафте и гаса, хиљ. условних тона	1.520,6	1.693,6	11% ↑
Производња домаће нафте (без газалина), хиљ. тона	1.020,5	1.124,8	10% ↑
Производња гаса, милион м ³	616,4	672,1	9% ↑

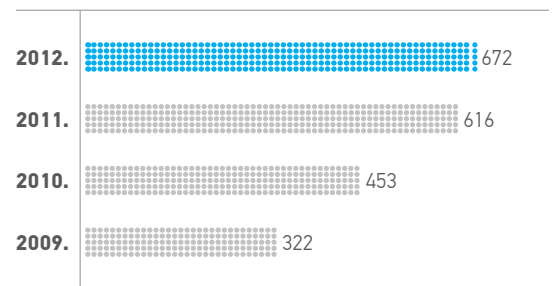
Производња домаће нафте, у хиљадама тона **+10%**

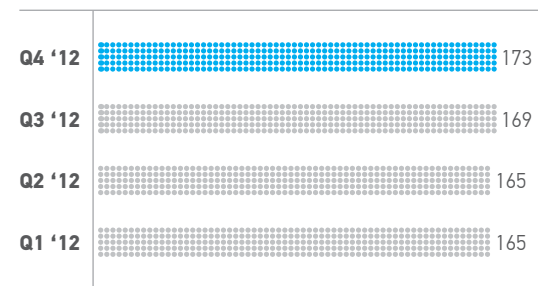
Производња домаће нафте, у хиљадама тона

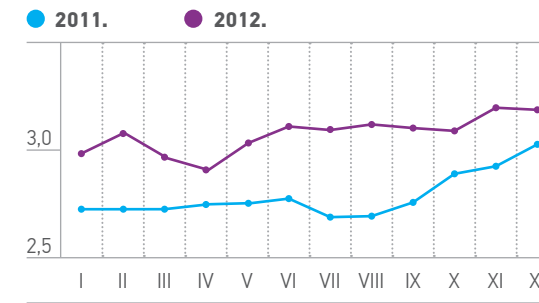
Производња гаса, у милионима м³ **+9%**

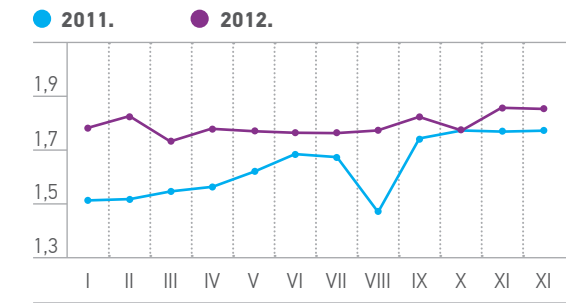
Производња гаса, у милионима м³

Динамика производње нафте, хиљада тона/дан

Динамика производње гаса, милион м³/дан

Прерада

Остварени резултати у сегменту прераде

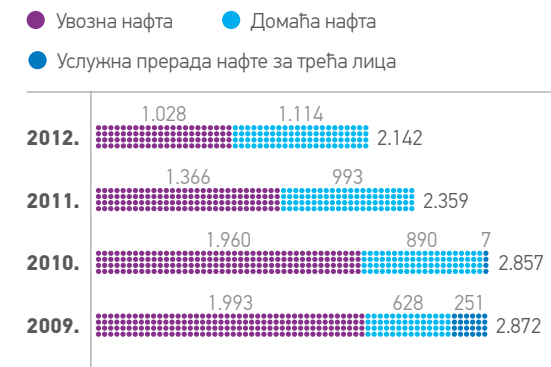
У 2012. години дошло је до пада обима прераде у односу на претходну годину за 9%, односно у 2012. години прерађено је 2.142 хиљаде тона, док је у 2011. години прерађено 2.359 хиљада тона.

- Током 2012. године, планирани ремонт Рафинерије нафте Панчево извршен је у периодима:
  - од 22. фебруара до 2. априла 2012. године
  - од 21. јуна до 16. јула 2012. године
  - од 30. августа до 2. октобра 2012. године
- Извођење завршних радова и тестирање пред пуштање у рад новог постројења МНС/DHT у Рафинерији нафте у Панчеву.

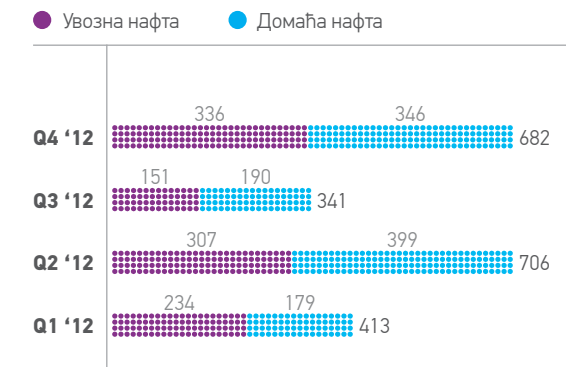

- Прерада нафте у 2012. је у складу са оперативним плановима који су формиран према захтевима тржишта нафте и нафтних деривата, што је такође разлог смањења прераде нафте.

Прерада нафте, укључујући и трећа лица, хиљ. тона **-9%**

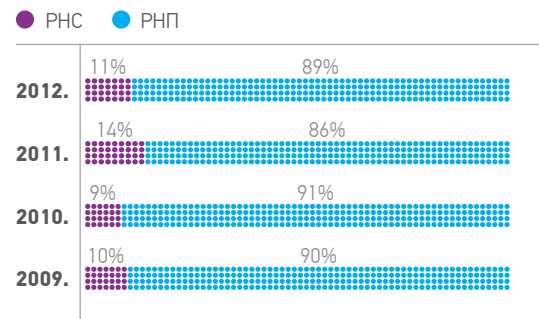

Прерада нафте, укључујући и трећа лица, хиљ. тона

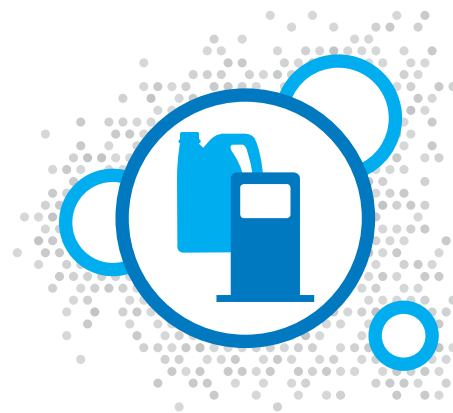
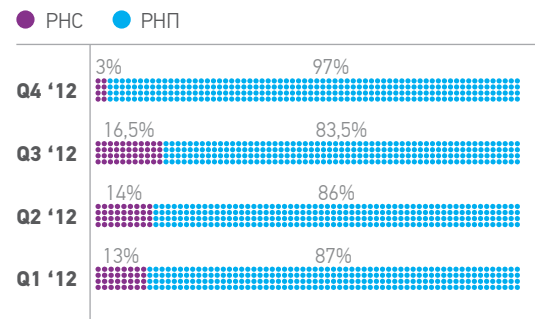

Прерада нафте по рафинеријама

Прерада нафте по рафинеријама

Малопродаја ино-активе, у хиљадама тона **100%**

Промет

Остварени резултати у сегменту промета

У 2012. години забележен је пад промета од један одсто у односу на претходну годину, тако да је укупан промет износио 2.395 хиљада тона.

Пад промета забележен је у велепродаји (-8%), док се у малопродаји и извозу бележи раст од 15% и 9%.

Малопродаја – раст обима малопродаје за 15%

- Раст продаје се бележи код свих нафтних деривата осим БМБ 95. На раст продаје дизел горива Д2 утицала је реализација уговора између НИС-а и Министарства пољопривреде, а од маја и повећање цене лож-уља „екстра лако“ услед раста акцизе, као и корекција ПДВ-а од октобра
- Ширење мреже бензинских станица које продају ауто-гас

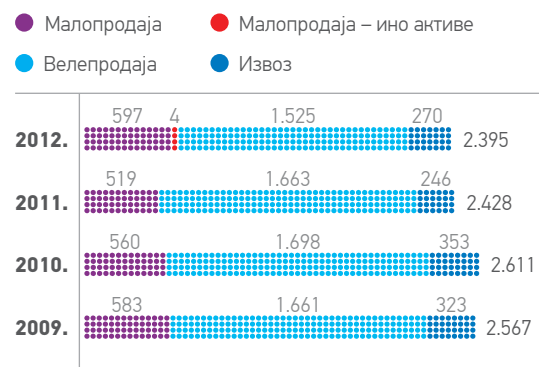
Велепродаја – смањење за 8%

- Смањена потрошња бензина БМБ 95
- Смањена продаја Д2 услед количина које су усмерене у канал малопродаје и лож-уља „екстра лако“ који су увезли конкуренти

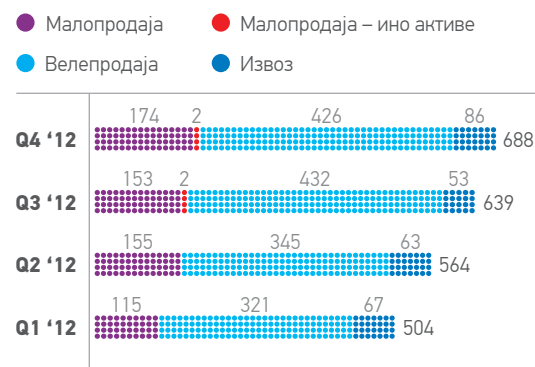
Извоз – повећање за 10%

- Већа потражња мазута на домаћем тржишту, истовремено са смањивањем висине попушта који се даје трговцима који раде на спољном тржишту, довели су до смањења обима извозних испорука и до њихове веће ефикасности у поређењу с прошлогодном. Међутим, и поред смањења извозних испорука мазута, дошло је до повећања укупног извоза услед раста извоза других производа.

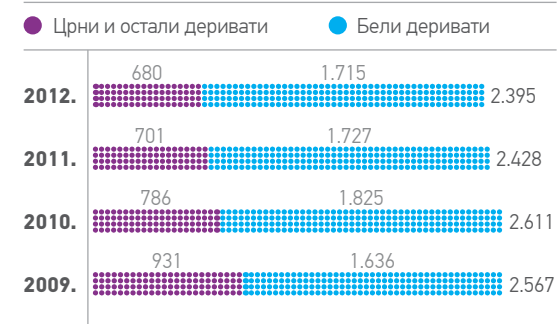
Промет нафтних деривата, у хиљадама тона **-1%**

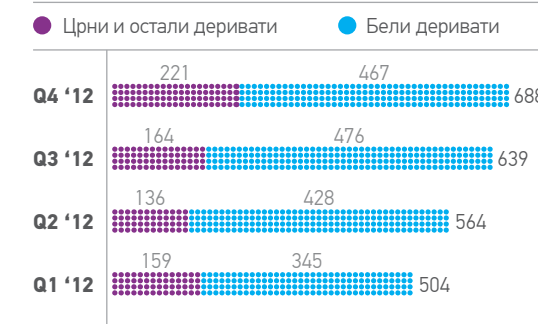
Промет нафтних деривата, у хиљадама тона

Структура промета по нафтним дериватима, у хиљадама тона **-1%**

Структура промета по нафтним дериватима, у хиљадама тона

Број бензинских станица	2010.	2011.	2012.
Активне бензинске станице*	465	399	338
Реконструисане бензинске станице	7	10	9
Нове бензинске станице	1	2	1
Нове ТНГ инсталације	11	28	11
Бензинске станице дате у закуп	0	69	82

* Стање на дан 31. децембра, без малопродајних објеката ТНГ (продавнице боца, ауто-пунилишта). У активне бензинске станице у 2012. укључене су четири интерне бензинске станице, а не налази се 58 затворених бензинских станица

Број бензинских станица у региону	2012.		
	Румунија	Бугарска	БиХ
Активне бензинске станице	1	14	6
Реконструисане бензинске станице	1	-	4
Нове бензинске станице	-	-	2
Нове ТНГ инсталације	-	-	-
Бензинске станице дате у закуп	-	-	-

Рацио показатељи

	2009.	2010.	2011.	2012.	Δ (2012/2011.)
Принос на укупни капитал (брuto добит/укупни капитал)	-122%	26%	45%	37%	-17%
Нето принос на сопствени капитал* (нето добит/сопствени капитал**)	-43%	19%	47%	57%	21%
Пословни нето добитак (пословни добитак/нето приход од продаје)	-2%	17%	24%	33%	36%
Степен задужености (краткорочне и дугорочне обавезе/ укупан капитал)	108%	126%	149%	104%	-30%
Степен задужености (краткорочне и дугорочне обавезе/ сопствени капитал***)	291%	234%	150%	164%	10%
Ликвидност I степена (готовина и готовински еквив./ краткорочне обавезе)	16%	17%	51%	13%	-74%
Ликвидност II степена (обртна имовина – залихе/ краткорочне обавезе)	48%	57%	107%	98%	-8%
Рацио нето обртног фонда (обртна имовина – краткорочне обавезе/обртна имовина)	-10%	11%	44%	41%	-8%

* Сопствени капитал = основни капитал + остали капитал

** Сопствени капитал = основни капитал + остали капитал

*** Сопствени капитал = основни капитал + остали капитал

БУШОТИНЕ
САДА ЖИВЕ
ДУЖЕ

“Слим хол”
за бушење
бушотина малог
пречника

Напредност
ове методе огледа
се у лакшем, бржем
и јефтинијем откривању
малих лежишта нафте и
гаса. Метода „Слим хол“ је
и еколошки напредна, јер
приликом бушења заузима
далеко мању површину
земљишта.

Задуженост према банкама

Структура дуга

На крају 2012. године, укупна задуженост према банкама износи 418 милиона USD.

У поређењу са укупном задуженошћу на крају 2011. године, бележи се смањење од 40 милиона USD.

Укупан дуг НИС-а према банкама у 2012. години смањен је за 10%, са 446 милиона USD на крају 2011. године на 403 милиона USD на крају 2012. године, док се износ акредитива повећао за 8%, са 13 милиона USD на 14 милиона USD.

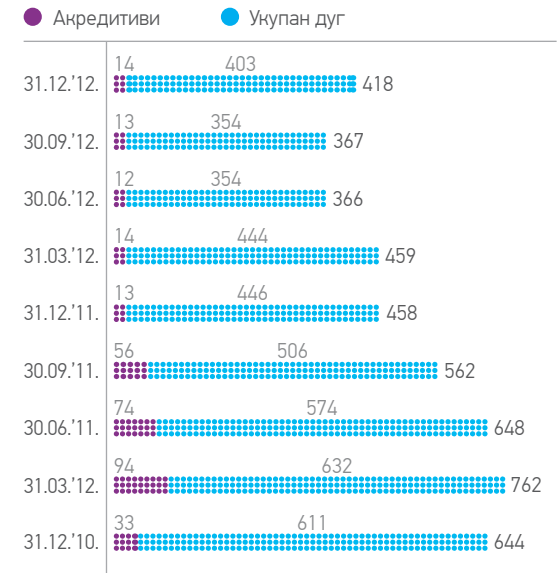

смањен дуг према банкама

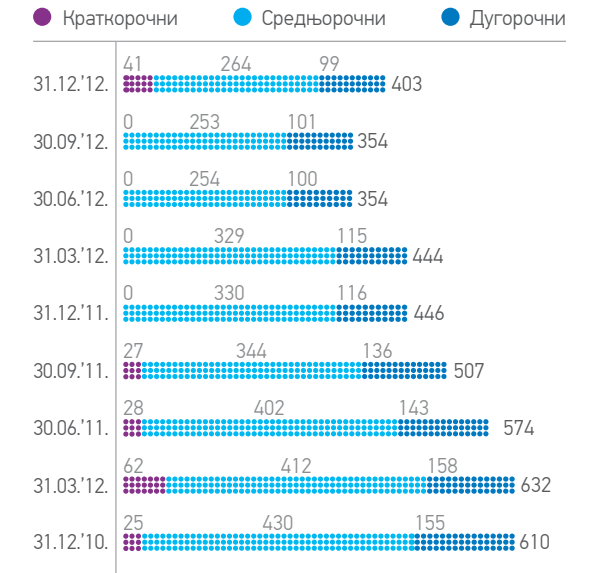
На крају 2012. године, структура банкарских кредита изгледа овако: 10% краткорочни кредити, 65,5% средњерочни и 24,5% дугорочни кредити.

Укупна задуженост према банкама, у милионима USD (total indebtedness) **-9%**

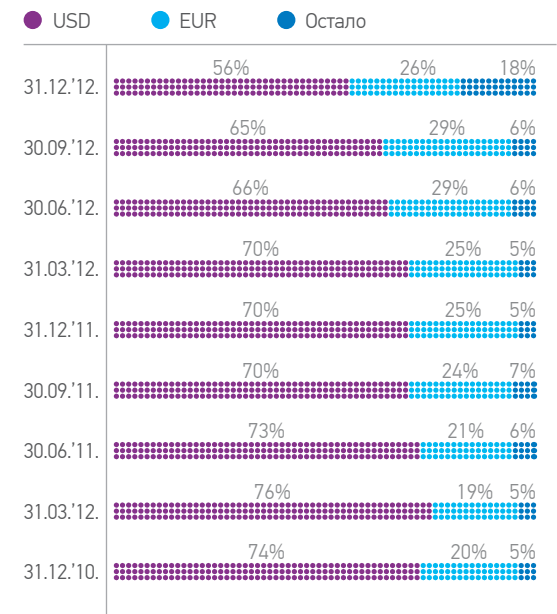

Укупан дуг према банкама*, у милионима USD (total debt) **-10%**

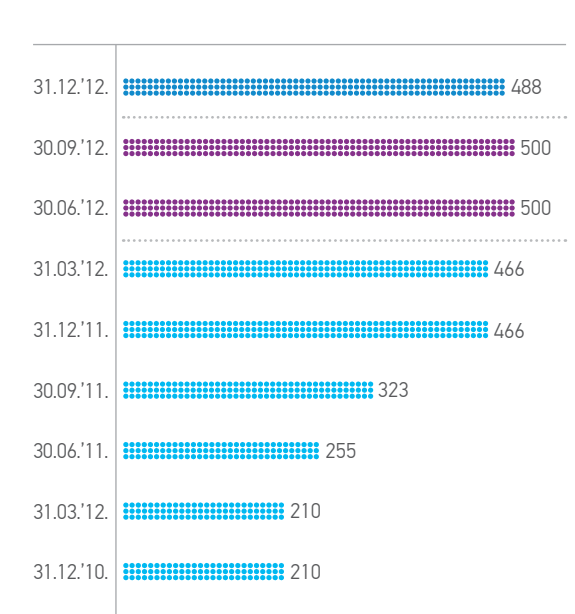

* Структура дуга по рочности обрачуната је на основу уговора потписаних са банкама, а не према њиховом доспећу посматрано на дан 31.12.2012.

Структура укупног дуга према банкама по валутама, у процентима

Гаспром њефт кредит, у милионима EUR

Промене на имовини, у обавезама и резултату веће од 10%

Имовина	Промена (у проценти)	Објашњење
Нематеријална улагања	85%	Раст нематеријалних улагања са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на нова улагања у истраживање и развој у укупном износу од 1.645.694 хиљада РСД и на улагања у износу од 1.786.149 хиљада РСД у истраживање и развој која су пренета са некретнина, постројења и опреме. Такође, Друштво је у току 2012. године на основу „farm-in“ уговора са RAG Hungary Limited уложило 722.342 РСД у стицање уговорног права за истраживање и производњу угљоводоника у области Кишунхалас у Мађарској.
Некретнине, постројења и опрема	16%	Раст некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на нова улагања у МНС/ДНТ пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообработку које је крајем 2012. године завршено и пуштено у рад) у износу од 19.636.311 хиљада РСД; изградњу постројења за производњу водоника у износу од 3.091.637 хиљада РСД; реконструкцију пристаништа и ауто-пунилишта у износу од 2.384.539 хиљада РСД; истражне бушотине у износу од 1.719.628 хиљада РСД; набавку транспортних возила у износу од 1.071.985 хиљада РСД и реконструкцију бензинских станица у износу од 835.854 хиљада РСД.
Учешћа у капиталу	203%	Раст учешћа у капиталу са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године у целини се односи на оснивање следећих друштава: 1. „Нафтагас-Нафтни сервиси“ д.о.о. Нови Сад (укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. 12. 2012. године износи 3.579.983 хиљада РСД, од чега је неновчани улог 3.579.930 хиљада РСД); 2. НТЦ „НИС-Нафтагас“ д.о.о. Нови Сад (укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. 12. 2012. године износи 321.500 хиљада РСД, од чега је неновчани улог 321.447 хиљада РСД); 3. „Нафтагас-Технички сервиси“ д.о.о. Зрењанин (укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. 12. 2012. године износи 1.044.554 хиљада РСД, од чега је неновчани улог 1.044.501 хиљада РСД); 4. „Нафтагас-Транспорт“ д.о.о. Нови Сад (укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. 12. 2012. године износи 327.751 хиљада РСД, од чега је неновчани улог 327.695 хиљада РСД). На основу Одлуке о оснивању и уносу неновчаног улога у капитал новооснованих зависних друштава (Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Научно-технички центар НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и Нафтагас– Транспорт д.о.о. Нови Сад), Друштво је извршило пренос нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у износу од 5.922.522 хиљада РСД и пренос залиха материјала, алата и осталих средстава у износу од 704.943 хиљада РСД. За износ преко уписаног капитала, Друштво је формирало потраживање по основу продаје некретнина, постројења, опреме и залиха материјала и алата. Продаја средстава је извршена по књиговодственој вредности.

Имовина	Промена (у проценти)	Објашњење
Остали дугорочни финансијски пласмани	467%	Раст осталих дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на одобравање дугорочних зајмова зависним правним лицима у износу од 16.629.612 хиљада РСД. Дугорочни зајмови зависним правним лицима одобрени су по променљивим каматним стопама (3М Euribor + 7,5% и 3М Euribor + 5%) на период од седам година од датума исплате последње транше, са грејс периодом од пет година. Исказана књиговодствена вредност дугорочних зајмова одговара њиховој фер вредности.
Залихе	23%	Раст залиха са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на раст залиха сирове нафте у износу од 2.566.135 хиљада РСД и раст залиха нафтних деривата у износу од 2.914.898 хиљада РСД.
Стална средства намењена продаји	-75%	Смањење сталних средстава намењених продаји са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на продају бензинске станице „Трн 2“ Лакташи зависном друштву „НИС Петрол“ Босна и Херцеговина.
Потраживања	104%	Раст потраживања са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године и с тим повезан раст прихода од продаје у 2012. години односи се у целини на раст продаје производа и услуга Друштва, продужење рока доспећа потраживања, као и на раст потраживања од „Србијагаса“, Нови Сад, и ХИП „Петрохемија“, Панчево (у износу од 7.474 милиона РСД, односно 5.312 милиона РСД).
Готовински еквиваленти и готовина	-67%	Смањење готовине и готовинских еквивалената са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на смањење краткорочних депозита код банака са доспећем до 90 дана у износу од 15.392.131 хиљада РСД.
Порез на додатну вредност и активна временска разграничења	90%	Раст ПДВ-а и активних временских разграничења са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на раст разграниченог ПДВ-а у износу од 1.969.270 хиљада РСД и раст нефактурисаног прихода у износу од 1.858.183 хиљада РСД.
Одложена пореска средства	24%	Раст одложених пореских средстава са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на пренете пореске кредите, признате на основу петогодишњег бизнис плана и извесности у погледу њиховог искоришћења. Порески кредит је искоришћен у висини од 20% од капиталних инвестиција учињених до 31. 12. 2011. године у складу с пореском регулативом Републике Србије.

Обавезе	Промена (у проценти)	Објашњење
Нереализовани добици по основу хартија од вредности (ХОВ)	-77%	Смањење износа нереализованих добитака по основу ХОВ са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. односи се у целини на смањење вредности улагања у ХОВ намењене продаји по основу свођења вредности улагања на фер (тржишну) вредност (Линде гас Србија а.д. Бечеј, Комерцијална банка а.д. Београд, Јубмес банка а.д. Београд)
Нереализовани губици по основу хартија од вредности	27%	Раст износа нереализованих губитака по основу ХОВ са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се у целини на смањење вредности улагања у ХОВ намењене продаји по основу свођења вредности улагања на фер (тржишну) вредност (Политика а.д. Београд, Дунав осигурање а.д. Београд, Луна Дунав а.д. Панчево, СПЦ Пинки а.д. Београд)

Обавезе	Промена (у процентима)	Објашњење
Нераспоређени добитак	22%	Нераспоређени добитак са стањем на дан 31. 12. 2012. године односи се у целини на остварени резултат у периоду који се завршио дана 31. 12. 2012. године.
Губитак	-99%	На основу Одлуке Скупштине акционара од 25. 06. 2012. године, извршена је расподела добити за 2011. годину у износу од 40.601.667 хиљада РСД за покривање губитака из претходних година.
Краткорочне финансијске обавезе	172%	Раст краткорочних финансијских обавеза са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на пренос краткорочног дела обавеза по основу дугорочних кредита према матичном друштву.
Обавезе из пословања	15%	Раст обавеза из пословања са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на раст обавеза за сирову нафту према добављачу „Гаспром њефт трејдинг“, Аустрија (раст од 7.349 милиона РСД).
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и ПВР	49%	Раст обавеза по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и ПВР са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на раст обавеза за остале порезе и царине (у износу од 2.663.887 хиљада РСД) и раст укалкулисаних обавеза (у износу од 913.430 хиљада РСД)
Обавезе по основу пореза на добитак	-66%	Смањење обавеза по основу пореза на добит са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се највећим делом на измирење обавеза по основу пореза на добит за 2011. годину.
Одложене пореске обавезе	104%	Раст одложених пореских обавеза са стањем на дан 31. 12. 2012. године у односу на 31. 12. 2011. године односи се на привремене разлике по основу обрачунате амортизације у рачуноводствене сврхе и амортизације признате у пореске сврхе.

Резултат	Промена (у процентима)	Објашњење
Нето добитак (губитак)*	22%	Раст профитабилности пословања је у првом реду у вези с повећањем ефикасности основне делатности, смањењем производних трошкова и расхода, растом улагања у ресурсну базу и растом удела на домаћем тржишту нафте и нафтних деривата. Друштво је у 2012. години остварило раст пословног добитка за 58% у односу на претходну годину. Међутим, слабљење динара и с тим повезан раст негативних курсних разлика (у износу од 7.635 милиона РСД, нето), као и раст расхода по основу исправке вредности потраживања (у износу од 9.404 милиона РСД) довело је највећим делом до остваривања раста нето добитка за 22% у односу на исти период претходне године.

* Упоредни податак је 31.децембар 2011. године

Главни купци и добављачи

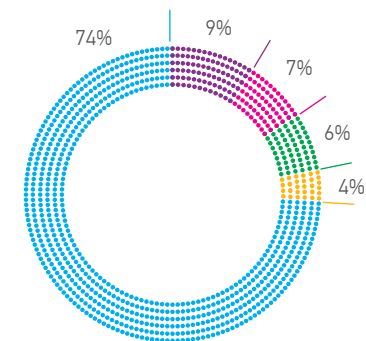
Купац	Промет у милионима РСД ¹	Учешће у укупном приходу
Кнез Петрол д.о.о.	23.662	9%
ЈП Србијагас Нови Сад	19.385	7%
OMV Србија д.о.о.	16.248	6%
Petrobart д.о.о.	11.502	4%
Укупно:	70.797	26%
Остали купци	199.156	74%
Укупно:	269.953	100%

У периоду од 1.01. 2012. до 31.12.2012.

Добављач	Укупно дуг у милионима РСД*	Учешће у укупним обавезама према добављачима
Gazprom Neft Trading GmbH	25.465	73%
ХИП Петрохемија а.д. Панчево	562	2%
ЈП Србијагас Нови Сад	554	2%
Elpetra Energy S.A.	386	1%
Укупно:	26.967	77%
Остали добављачи	8.071	23%
Укупно:	35.038	100%

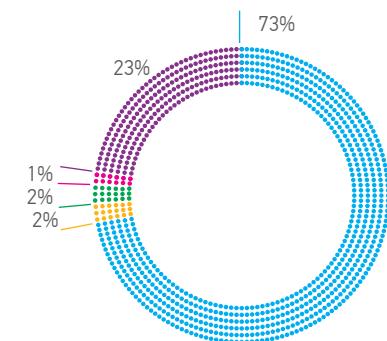
* На дан 31.12.2012.

Главни купци

- Кнез Петрол д.о.о.
- OMV Србија д.о.о.
- Остали купци
- Србијагас ЈП Нови Сад
- Petrobart д.о.о.

Главни добављачи

- ХИП Петрохемија а.д. Панчево
- Gazprom Neft Trading GmbH
- Остали добављачи
- Elpetra Energy S.A.
- Србијагас ЈП Нови Сад

ПОУЗДАН
СИСТЕМ
КОМЕ НИШТА
НЕ ПРОМИЧЕ

БРОДОВИ
СУ НАШИ
НОВИ
КЛИЈЕНТИ

Електронски менаџмент систем олакшава нам пренос података о бензинским станицама на компанијски сервер, а савременим мерним системом пратимо сва својства горива у резервоарима

Бренд НИС Петрол је добио савремено визуелно решење – тробојку, која спаја боје руске и српске заставе, чиме је почетком 2012. године започета велика кампања модернизације и ребрендирања мреже бензинских пумпи «НИС Петрол», према најсавременијим еколошким и технолошким стандардима

Сигурним снабдевањем пловила и бродских компанија горивом на свим важним пловним правцима у Србији, отворен је нови хоризонт НИС-овог пословања.

РАЗВОЈ
МАЛОПРОДАЈНЕ
МРЕЖЕ

Трансферне цене

Трансферне цене у 2012. години дефинисане су:

- „Методологијом обрачуна трансферних цена сирове нафте и природног гаса из домаће производње у НИС а.д. Нови Сад за потребе управљачког рачуноводства“
- „Методологијом обрачуна трансферних цена деривата нафте и деривата природног гаса из домаће производње у НИС а.д. Нови Сад за потребе управљачког рачуноводства“

Ове методологије се примењују од 1.01.2012. године.

У методологијама трансферних цена за 2012. годину примењен је „тржишни принцип“ и принцип „један производ, једна трансферна цена“.

Принцип „један производ, једна трансферна цена“ значи да је „кретање“ једног производа између различитих профитних центара унутар НИС-а вредновано по једној трансферној цени, без обзира на то између којих профитних центара је настало кретање.

Трансферне цене које служе за генерисање интерних прихода између сегмената пословања НИС-а утврђене су тако да одражавају тржишни положај сваког сегмента пословања.

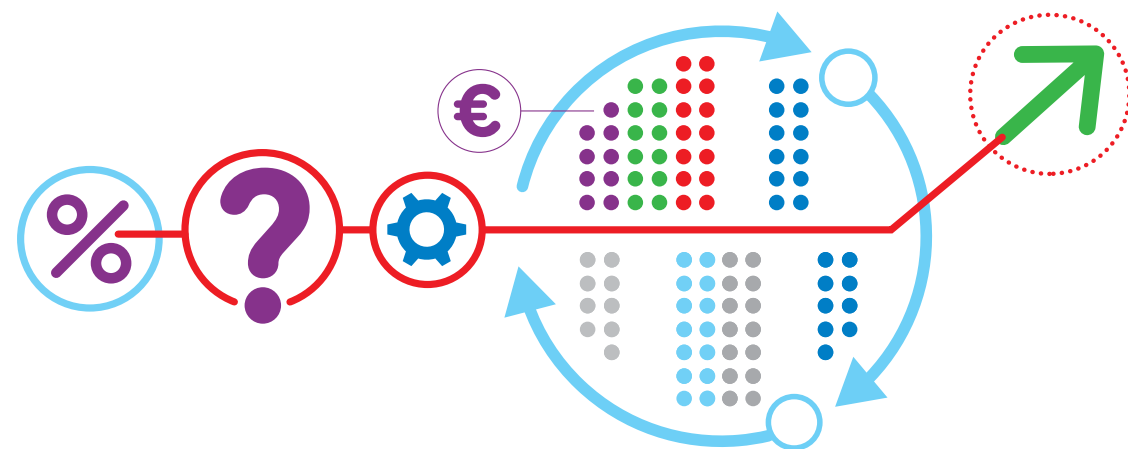
Разликујемо следеће трансферне цене:

1) Трансферну цену за домаћу нафту (између Блока „Истраживање и производња“ и Блока „Прерада“) која је утврђена према тзв. „извозном паритету“

2) Трансферну цену природног гаса (између Блока „Истраживање и производња“ и Блока „Прерада“) која је једнака продајној цени природног гаса по којој НИС продаје природни гас ЈП Србијагасу

3) Трансферне цене деривата нафте и деривата природног гаса (између Блока „Прерада“ и Блока „Промет“ и између Блока „Истраживање и производња“ и Блока „Промет“) дефинисане су према следећим принципима:

- Увозни паритет – принцип који је коришћен код обрачуна трансферних цена деривата чији је увоз слободан и деривата који су њихови директни супститути
- Извозни паритет је коришћен за деривате који се искључиво извозе или се одређене количине извозе
- У остале деривате нафте су сврстани су они деривати који по својим специфичностима не спадају ни у једну од ове две групе (увозни паритет, извозни паритет). За те деривате је карактеристично да се продају малом броју познатих купаца чије су продајне цене дефинисане годишњим или дужим уговорима или представљају алтернативу производњи других деривата (примарни бензин, млазно гориво, рафинати, пропилен).

Случајеви неизвесности

У склопу финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад, менаџмент доноси рачуноводствене процене и претпоставке које се односе на будућност. Резултирајуће процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима. Најзначајније процене и претпоставке јесу процењена резервисања за умањење вредности потраживања од купаца, резервисања по основу очекиваних ефеката негативних исхода судских спорова, као и резервисања за заштиту животне средине.

Потраживања од купаца се иницијално признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања утврђује се када постоји објективан доказ да предузеће неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима.

За прву класу комитената (комитенти који по укупном износу на дан биланса стања представљају 80% укупног износа потраживања), процењује се ризик наплате потраживања узимајући у обзир индикаторе умањења продајне вредности потраживања, и то: старосну структуру потраживања, процењену наплативост дуга од купца у складу с његовим финансијским могућностима и постојећом историјом кашњења наплате од купца. У складу с тим, врши се резервисање за умањење вредности потраживања, односно корекција исправке вредности на терет расхода периода.

За другу класу комитената (комитенти који по укупном износу на дан биланса стања представљају 20% укупног износа потраживања), процењује се ризик наплате потраживања узимајући у обзир кашњење у извршењу плаћања, те се исправка вредности ових комитената формира ако плаћање није извршено: у року од шездесет (60) дана од дана доспећа, односно од рока за унос девиза у земљу, односно у року од деведесет (90) дана од дана доспећа за потраживања за течни нафтни гас, испоручену робу/енергенте домаћим потрошачима у категорији „даљински системи грејања“ (топлане), потраживања од купаца који се финансирају из буџета (војска, полиција, здравство, образовање, железнице итд.)

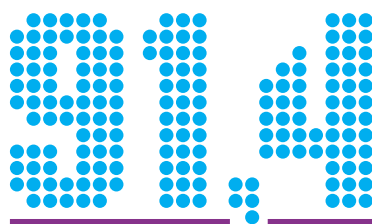
Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи“. Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања.

Друштво је на дан 31. децембра 2012. године формирало исправку вредности за око 46% бруто вредности укупних потраживања.

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан биланса стања у износу од 861.383 РСД, на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије. Руководство сматра да, на основу важеће законске регулативе, трошкови повезани с питањима заштите животне средине нису знатно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови знатно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

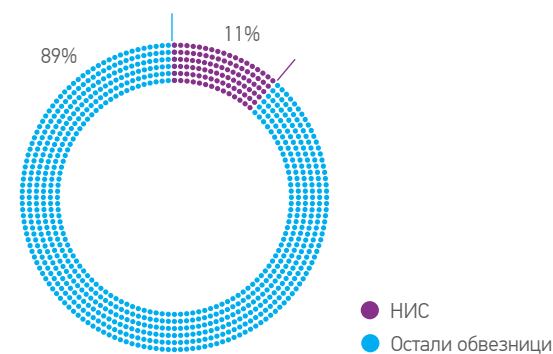
На дан 31. децембра 2012. године, Друштво није формирало резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза коју је обавило Министарство финансија Анголе. Према тој процени, Друштво треба да плати разлику у обрачуна пореза, укључујући камату у износу од 80 милиона USD, који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу с важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности с мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Друштва ће уложити жалбу на било какву акцију принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузеће све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези с њиховим жалбама на исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Друштва сматра да на дан 31. децембра 2012. године постоји значајан степен неизвесности у вези с временом потребним за решавање захтева Министарства финансија Анголе, и уколико га има, са износом додатног пореза на профитну нафту.

У 2012. години планирани су јавни приходи у износу од 829,6 милијарди РСД (Извор: Закон о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2012.) при чему НИС учествује у приходима буџета са око 91,4 милијарди динара.

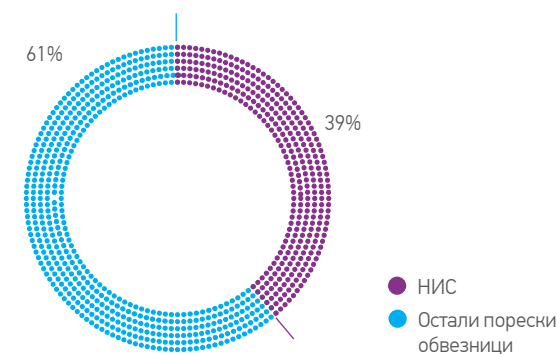
милијарди динара прихода буџету

Учешће НИС-а у укупним јавним приходима у 2012. години

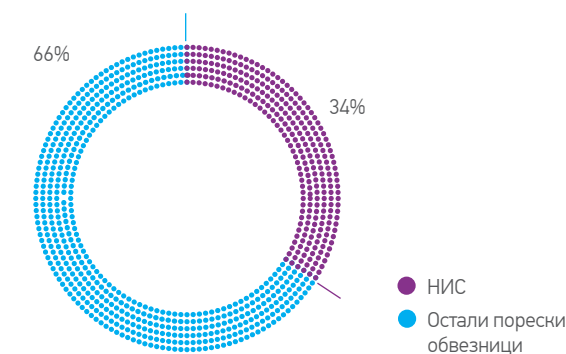

Обавезе по основу јавних прихода	2011	2012
Учешће НИС-а у укупним приходима Републике Србије по основу акцизе	38,6%	34,0%
Учешће НИС-а у приходима Републике Србије по основу акцизе на нафтне деривате	82,9%	72,8%

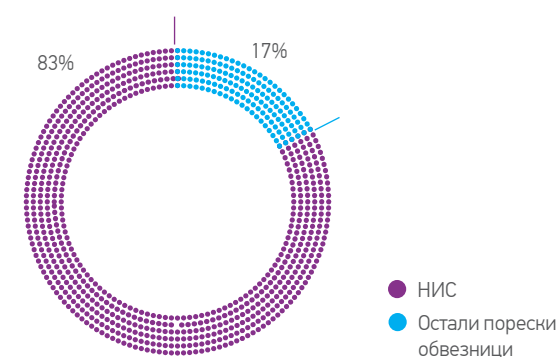
Учешће НИС-а у укупним јавним приходима по основу акцизе у 2011. години

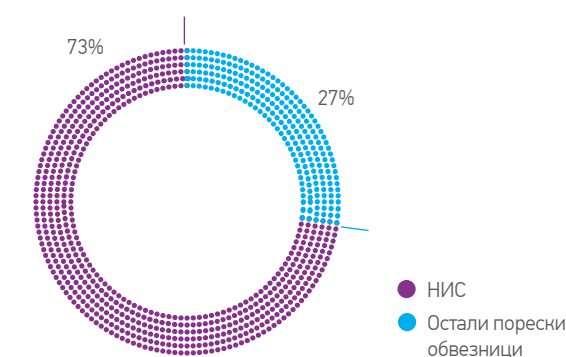
Учешће НИС-а у укупним јавним приходима по основу акцизе у 2012. години

Учешће НИС-а у приходима Републике Србије по основу акцизе на нафтне деривате у 2011. години

Учешће НИС-а у приходима Републике Србије по основу акцизе на нафтне деривате у 2012. години

Обавезе по основу јавних прихода	2011	2012
Акциза	62,4	65,4
ПДВ	13,1	16,3
Царине	1,2	0,4
Рудна рента	2,1	2,8
Порез на добит предузећа	1,6	2,6
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	2,5	2,2
Остали порези	1,8	1,7
Укупно	84,7	91,4

Такође, обавезе НИС-ових зависних друштава за 2012. годину, по основу јавних прихода, износе преко милијарду динара на име пореза и других обавеза.

Према Закону о буџету за 2011. и 2012. годину, акциза чини значајан извор финансирања Републике Србије са процентуалним учешћем у укупним јавним приходима од 22,85% у 2011. и 23,16% у 2012. годи-

ни. Највећи део акцизних прихода, Република Србија остварује наплаћивањем акцизе на деривате нафте који чине скоро 50% укупних акцизних прихода. Анализом укупних обавеза које је НИС имао по основу акцизе, може се закључити да је НИС имао значајно учешће у планираним приходима буџета по основу акцизе.

ДУБЉИ УВИД И ПРЕЦИЗНИЈА СЛИКА

Модерна опрема за геофизичка истраживања нафте и гаса гарантује нам висок квалитет и обухватност снимљених података. Пет нових машина – вибратора, модеран систем за обједињавање сеизмичких података и софтвери за контролу квалитета унапређују домет наших истраживања.

УРЕЂАЈИ ПРОГРАМИРАНИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ

Нова ремонтна постројења опремљена су уређајима за контролу свих безбедносних параметара, а нове генерације мотора омогућавају нам нове напретке у смањењу издувних гасова.

TOP DRIVE ОПРЕМА БУШАЋИХ ПОСТРОЈЕЊА

за топ ефикасност у примени безбеднијих, продуктивнијих и конкуретнијих стандарда.

СТРОГИ ЕКОЛОШКИ СТАНДАРДИ И БЛАГОСТ ПРЕМА ПРИРОДИ

Модернизација не доводи екологију у питање. Припремом инвестиције у бушење по принципу тзв. "сувих локација", апсолутно спречавамо загађење земљишта.

Инвестициони пројекти

На 44. седници Управног одбора, одржаној 11.11.2011. године, усвојен је бизнис план и средњорочни инвестициони програм (у даљем тексту СИП) у којем је предочен план улагања за CAPEX у периоду 2012. – 2014. године.

Према СИП-у, у 2012. главни правци улагања усмерени су на реализацији следећих група пројеката: МНС/ДНТ+Н2, пројекти заштите животне средине, пројекти у преради, промету, производњи нафте и гаса, као и одређен број пројеката у стручним службама.

У 2012. години је реализовано 50,8* милијарди динара за инвестиције, што је за 48% више у односу на исти период 2011. године.

Најзначајнија улагања у производњи нафте и гаса 2012. године била су у пројектима:

- улагања у концесиона права (RAG, Мађарска)

- геолошка истраживања на подручју Војводине
- разрадна бушења
- ГТМ пројекти (ГРП, ЕСП...)
- реконструкција инфраструктуре
- геолошка истраживања на подручју уже Србије

Најзначајнија капитална улагања у 2012. години у вези са заштитом животне средине реализована су у Рафинерији Панчево кроз следеће пројекте:

- изградња постројења за регенерацију истрошене сумпорне киселине
- реконструкција и модернизација пристаништа РНП на Дунаву
- реконструкција и модернизација аутопунилишта
- реконструкција и модернизација претакалишта за ТНГ
- реконструкција FCC – смањење емисије чврстих честица у атмосферу

Извори финансирања инвестиција	2011	2012
CAPEX из ГПН зајма	20,49	14,47
Екологија	2,15	2,50
МНС/ДНТ	18,33	11,97
CAPEX из ОCF (НИС-ова средства)	13,90	36,36
Екологија	0,26	0,74
МНС/ДНТ	1,24	1,89
Ангола	0,19	0,40
Пројекти са директним економским ефектом	9,44	26,24**
Пројекти без директних економских ефеката	2,71	6,65
ПИР	0,06	0,43
УКУПНО:	34,39	50,83

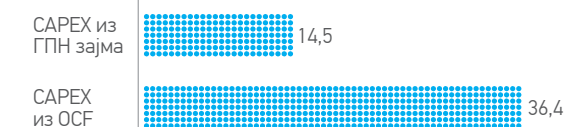
* Износ обухвата НИС групу (НИС и зависна друштва основана у 2012.)

** Укључујући акредитив за бушаће постројење у износу од девет милиона долара

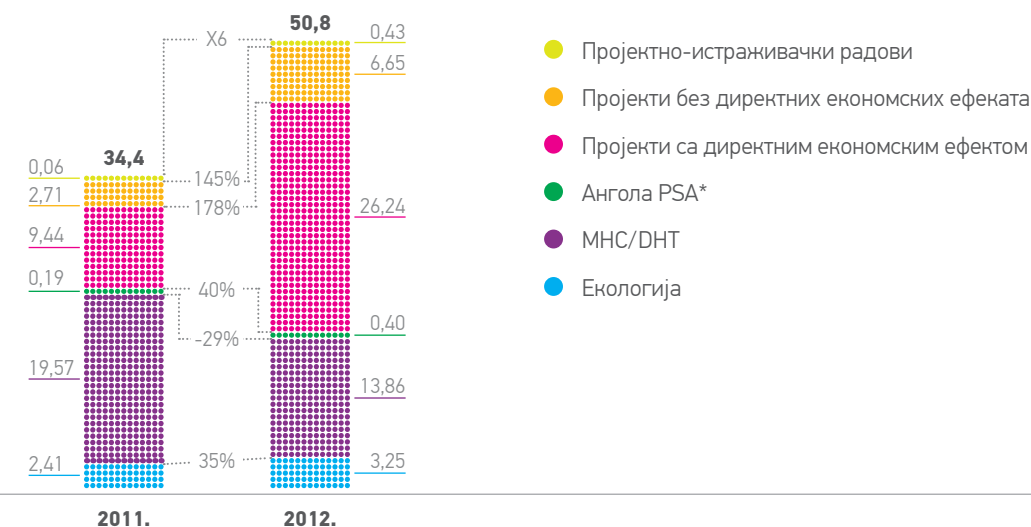
милијарди динара за инвестиције

CAPEX из ГПН зајма и CAPEX из ОCF у 2012. години, у млрд. РСД

CAPEX по инвестиционим пројектима, у млрд. РСД

+48%

*PSA - Production Sharing Agreement

Инвестиције у друге битне пројекте

Осим инвестиција у капацитете за обављање делатности, НИС је током 2012. године извршио значајна улагања у развој и унапређивање информационог система.

Највише је уложено у унапређивање серверске инфраструктуре и cloud storage – 149 милиона РСД, у циљу повећања перформанси свих система укључујући SAP, OIS, SEUD и свих осталих система чији се рад ослања на постојећи EVA4400 (storage system). Крајњи циљ је спречавање деградације перформанси у случају отказа делова система и свођења времена интервенције на минуте.

У зависним друштвима имплементирано је SAP решење: прилагођавање података и извештавања између земаља и ентитета у региону, успостављање стандардизованих пословних процеса и процедура ради стицања оперативне ефикасности, интеграције са матичном компанијом, законских регулатива земље у којој се имплементира дато решење. Ове инвестиције износе 73,4 милиона РСД.

Започета је модернизација Сервиса са улагањима у набавку опреме за бушаћа постројења, набавку новог бушаћег постројења и модернизацију возног парка.

Блок „Енергетика“ је преузео 50% удела у пројекту изградње ветропарка у Пландишту.

Повећана су улагања и у безбедносне системе у износу од 0,15 милијарди динара.

Инвестиције по сегментима	2011.	2012.
Истраживање и производња	7	10,1
Прерада	22,7	20,4
Промет	3,4	13,2
Сервиси	0,5	3,2
Енергетика	0	3,1
Корпоративни центар НИС	0,7	0,8

Најзначајнија улагања у истраживање и производњу, прераду и промет у 2012.

ИСТРАЖИВАЊЕ И ПРОИЗВОДЊА

10,1 млрд. РСД

Повећање производње нафте и гаса
Повећање резерви

- Геолошка истраживања на подручју Војводине
- Геолошка истраживања на подручју БиХ
- Улагања у концесиона права
- Фрактурења бушотина
- Бушење нових разрадних бушотина
- Аутоматизација производње
- Уградња електричних потапајућих пумпи

ПРЕРАДА

20,4 млрд. РСД

Реконструкција и модернизација РНП
Еколошки пројекти

- Изградња постројења МНС/DHT и постројења за водоник
- Изградња постројења за регенерацију истрошене сумпорне киселине
- Реконструкција пристаништа у Панчеву
- Реконструкција ауто-пунилишта у Панчеву
- Реконструкција претаклишта за ТНГ у Панчеву

ПРОМЕТ

13,2 млрд. РСД

Развој малопродајне мреже

- Тоталне реконструкције – девет бензинских станица
- Уградње ТНГ – 11 система
- Куповина нових бензинских станица – једна бензинска станица
- Ребрандинг бензинских станица - 231 бензинска станица (56 из CAPEX програма и 175 из OPEX програма)
- Регионални развој промета у Бугарској, Босни и Херцеговини и Румунији (куповина складишта у Бугарској, потписивање уговора о куповини малопродајне мреже ОМВ у Босни и Херцеговини, као и куповина других објеката у региону)

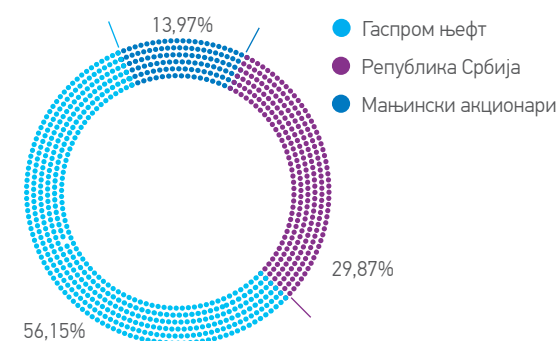
Акције

Промене у структури капитала

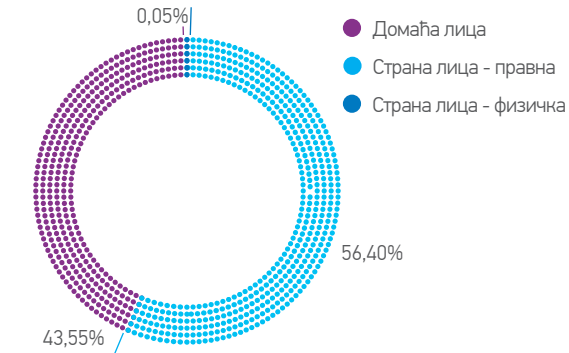
Током 2012. године није било значајнијих промена у структури акционарског капитала. Гаспром њефт као већински акционар и даље поседује нешто више од 56% укупно емитованих акција, Република Србија је власник око 30% акција, док је преосталих 14% у власништву мањинских акционара.

Консолидација власништва током 2012. године успоренија је у односу на 2011. годину и укупан број акционара на дан 31.12.2012. године износи 2.478.386 акционара. Највећи број акционара је из категорије домаћих физичких лица, услед расподеле бесплатних акција запосленима и бившим запосленима Друштва, као и грађанима Републике Србије. Учешће страних и домаћих лица у акцијском капиталу Друштва на дан 31.12.2012. године приказан је на доњој слици.

Структура капитала на дан 31.12.2012.

Учешће страних лица у капиталу на дан 31.12.2012.

Акционари

У структури првих 10 акционара доминирају кастоди рачуни.

Пословно име (име и презиме)	Број акција	Учешће у основном капиталу (%)
Гаспром њефт	91.565.887	56,15458%
Република Србија	48.712.444	29,87387%
Unicredit Bank Србија а.д. – кастоди рачун	622.201	0,38158%
Unicredit Bank Србија а.д. – кастоди рачун	550.933	0,33787%
Unicredit Bank Србија а.д. – кастоди рачун	363.643	0,22301%
Ерсте банка а.д. Нови Сад – кастоди рачун	323.669	0,19850%
AWLL Communications д.о.о. Београд	155.285	0,09523%
Raiffeisenbank а.д. Београд – кастоди рачун	134.685	0,08260%
Julius Baer Multipartner-Balkan	133.686	0,08199%
Војвођанска банка а.д. Нови Сад – кастоди рачун	128.214	0,07863%
Остали акционари	20.369.753	12,49215%
Укупан број акционара на дан 31.12.2012.		2.478.386

Подаци о акцијама

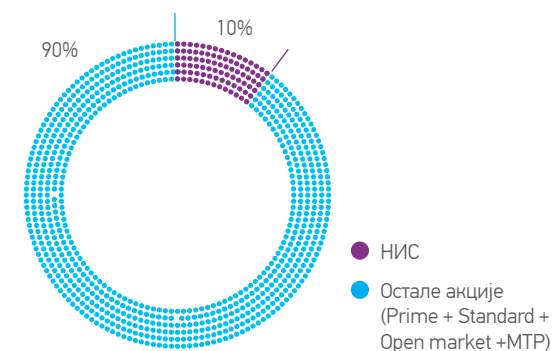
Укупан број обичних акција:	163.060.400
Номинална вредност:	500,00 РСД
CFI код:	ESVUFR
ISIN број:	RSNISHE79420
Ticker	NISHAK9420
Листинг	Прајм листинг, Београдска берза а.д. Београд

Комисија за листинг и котацију Београдске берзе донела је Решење о пријему акција НИС-а на листинг А – Прајм маркет 23. августа 2010. године, док је први дан трговања акцијама НИС-а био 30. август 2010. Од почетка трговања до 31.12.2012. године остварени су:

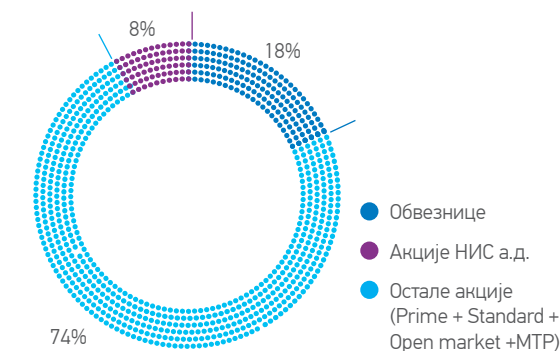
- промет од 9.233.439.548,00 РСД;
- обим од 16.405.281 акција
- 2.219.994 трансакција.

Акције НИС-а учествовале су у укупном промету оствареном на Београдској берзи са 8%, и чине приближно 15% тржишне капитализације целе берзе на којој се тргује акцијама приближно 1.000 емитената.

Учешће акција НИС-а у промету акција на Београдској берзи у 2012. години

Учешће акција НИС-а у укупном промету на Београдској берзи у 2012. години

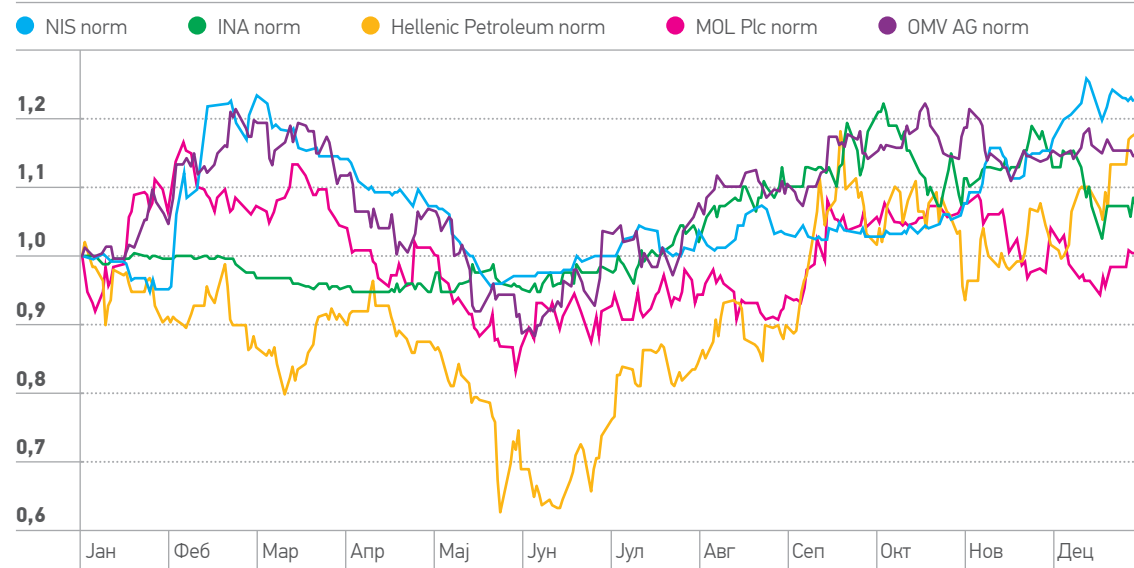

Трговање акцијама НИС-а у периоду од 1.01.2012. до 31.12.2012.

Последња цена	736,00 РСД
Највиша цена	760,00 РСД
Најнижа цена	532,00 РСД
Укупан промет	2.004.632.102,00 РСД
Укупан обим (број акција)	3.075.178
% у односу на укупан број акција	1,89%
% у односу на број акција код мањинских акционара	13,5%
Укупан број трансакција	218.349
Тржишна капитализација на дан 31.12.2012.	120.012.454.400,00 РСД
EPS за период 1.01. 2012. – 31.12.2012.	303,3 РСД
P/E	2,43
Књиговодствена вредност на дан 31.12.2012.	840,2 РСД
P/BV	0,88

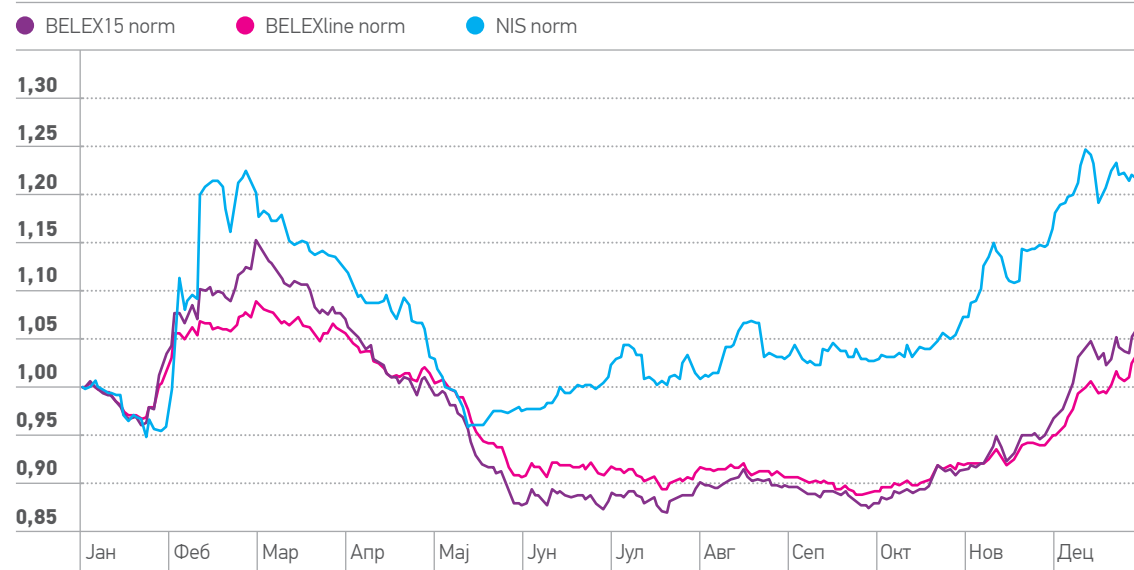

Кретање цене акција НИС-а и кретање цене акција компанија исте делатности у региону*

* Ради лакше упоредивости трендова кретања вредности акција НИС-а, акција компанија исте делатности у региону и индекса Београдске берзе, вредности су нормализоване и сведене на исту почетну вредност 1 (односно 100%)

Кретање цене акција НИС-а и индекса Београдске берзе*

* Ради лакше упоредивости трендова кретања вредности акција НИС-а, акција компанија исте делатности у региону и индекса Београдске берзе, вредности су нормализоване и сведене на исту почетну вредност 1 (односно 100%)

Активности сектора за односе са инвеститорима

И током 2012. године НИС је био предан свом циљу да обезбеди висок ниво транспарентности и јавности у пословању, ради благовременог, тачног и потпуног информисања акционара и инвеститора НИС-а. За остварење овог циља, НИС је поред извештаја израђених у складу са законским прописима и објављених пре законски прописаних рокова, пружио акционарима и инвеститорима додатне информације и омогућио директну комуникацију с менаџментом Друштва. Након сваког квартала, објављивали су се резултати пословања Друштва, тако што би менаџмент презентовао податке и одржавао конференције за штампу. Такође, по захтеву инвеститора одржавали су се састанци са инвеститорима 1:1, а НИС узима учешће и у инвеститорским конференцијама.

У јулу 2012. године лансиран је нови веб-сајт намењен инвеститорима и акционарима, који омогућава да се на лак, брз и модеран начин дође до свих релевантних информација.

Ове године, први пут је организован НИС-ов Дан инвеститора, и то у панчевачкој рафинерији где су представљени искораци које је НИС већ начинио у модернизацији рафинеријске прераде, али и најављени пословни планови за наредне три године који ће Компанију у свим сегментима учврстити на позицији лидера у нафтном бизнису региона југоисточне Европе. Након успешне презентације и отвореног дијалога представника менаџмента НИС-а с гостима, сви учесници су обишли рафинерију у оквиру које су видели новоизграђена постројења комплекса МНС/ДНТ и низ других објеката рафинеријске инфраструктуре.

У оквиру 11. међународне конференције Београдске берзе, под називом UPGRADE IN BELGRADE 2012, НИС-у је другу годину заредом додељена титула најбоље домаће компаније у односима са инвеститорима. Комисија за доделу награда оцењивала је активности номинованих компанија у односима са инвеститорима, и то по 50 критеријума сврстаних у три категорије. Коначна ранг-листа на основу које је проглашена најбоља компанија направљена је на основу података о поштовању обавеза извештава-

ња, објављивању информација на корпоративном веб-сајту, као и на основу анкете коју је Београдска берза спровела међу инвеститорима. У образложењу Комисије наведено је да је компанија НИС, својим континуираним радом и унапређивањем односа са инвеститорима, и ове године померила границе у области односа са инвеститорима.

Дивиденде

Уколико је Друштво остварило добит, она се расподељује у складу са Законом, Статутом и уз поштовање одредбе члана 8.1.3 Уговора о продаји и куповини акција Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад. У случају доношења одлуке Скупштине акционара о одобрењу плаћања дивиденде, у овој одлуци се између осталог утврђује износ дивиденде, као и дан на који се утврђује листа акционара који имају право на дивиденде.

Законом о привредним друштвима предвиђено је да се, по усвајању финансијских извештаја, добит распоређује најпре на покриће губитака из ранијих година. С обзиром на постојање акумулираног губитка из претходних година, у току 2012. године није било исплате дивиденде за 2011. годину.

На IV редовној седници Скупштине акционара која је одржана 25. јуна 2012. године усвојена је Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад.

Политиком дивиденди предвиђено је да је дугорочна политика дивиденди НИС-а исплата дивиденде у укупном износу од најмање 15 процената од нето добити. Политика дивиденди је заснована на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди.

Политика дивиденди предвиђа да при утврђивању предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе за отплату кредита, макроекономско окружење и законске прописе.

Одлуку о расподели добити и исплати дивиденде доноси Скупштина акционара на редовној годишњој седници, а дивиденда се исплаћује једанпут годишње у српским динарима (РСД).

Подаци о исплаћеним дивидендама:

2008. година	Друштво је пословало с губитком и није било исплате дивиденде
2009. година	Друштво је пословало с губитком и није било исплате дивиденде
2010. година	Друштво је пословало с добитком. Управни одбор* је 27. јула 2011. године донео Одлуку о расподели добити и покрићу губитака за 2010. годину према којој се целокупна остварена добит распоређује на покривање губитака пренесених из ранијих година, и стога није било исплате дивиденде
2011. година	Друштво је пословало с добитком. Скупштина акционара је 25. јуна 2012. године донела Одлуку о расподели добити и покрићу губитака за 2011. годину, према којој се целокупна остварена добит распоређује на покривање губитака пренесених из ранијих година, и стога није било исплате дивиденде
2012. година	Друштво је пословало с добитком. Одлука о расподели добити биће разматрана на наредној редовној седници Скупштине акционара.

* У складу са Оснивачким актом НИС-а, који је важио у време доношења предметне одлуке, одлучивање о расподели добити и покрићу губитака било је у надлежности Управног одбора

Рејтинг једне компаније представља оцену пословне способности и тржишног ранга те компаније, њиме су обухваћена сва својства компаније – положај, имовина, послови и перспектива. Међутим, рејтинг једне компаније зависи и од рејтинга државе у којој послује и у уској је вези са оценом ризика улагања у ту државу. Доделом рејтинга баве се специјализоване рејтинг агенције међу којима су најпознатије *Moody's*, *Standard&Poor's* и *Fitch*. Ове велике рејтинг агенције немају додељен рејтинг за НИС а.д. Нови Сад.

У Србији се званична база Извештаја о бонитету од 1. јануара 2010. године води у Регистру финансијских извештаја и података о бонитету правних лица и предузетника Агенције за привредне регистре Републике Србије (www.apr.gov.rs). Агенција за привредне регистре даје и скоринг, као форму мишљења о бонитету која се утврђује на основу података из финансијских извештаја применом метода квантитативне финансијске анализе и статистичког мониторинга.

Рејтинг доделио	Члан групе	Претходна оцена рејтинга		Оцена рејтинга	
		Оцена	Датум	Оцена	Датум
<i>Solvent Rating</i> д.о.о. Београд, Србија	<i>Bisnode AB</i> , Штонхолм, Шведска	A1	15.12.2011.	A1	28.01.2013.
Rating д.о.о. Београд Србија	<i>Dun&Bradstreet Short Hills</i> Њу Џерзи, USA	5A3 Fair Up	27.07.2011.	5A2 Good Up	02.07.2012.
Агенција за привредне регистре Републике Србије	-	СС- Добар бонитет	13.02.2012.	СС Добар бонитет	28.01.2013.

При изради извештаја о бонитету, бонитетна кућа *Rating* д.о.о. Београд користи методологију и алате компаније *Dun&Bradstreet*. Оцена коју додељује *Rating* д.о.о. састоји се од индикатора финансијске снаге и фактора ризика. Индикатор финансијске снаге НИС а.д. Нови Сад има највећу вредност – 5А, док фактор ризика има вредност 2 на скали од 1 до 4 (где је 1 најбољи резултат), што је укупно бољи рејтинг него претходне године.

Solvent Rating д.о.о. Београд користи методологију шведске компаније *Bisnode AB*. Према оцени *Solvent Rating* д.о.о. НИС а.д. Нови Сад одлично послује и има малу вероватноћу неуспеха у будућности. Компанија није имала већих проблема ликвидности и истовремено остварује високe приносе.

Скоринг који је доделила Агенција за привредне регистре обухвата период од 2007. до 2011. године и бољи је него претходне године.

ЕНЕРГИЧНО КА ЕНЕРГЕТИЦИ

Учињен је крупан корак
ка процесу реорганизације
НИС-а у енергетску компанију.
Партнерство у пројекту ветро-
парка "Пландиште" и отпочињање
пројекта мале когенерације на
бушотинама НИС у Војводини
говоре да имамо енергије за
остварење циљева у енер-
гетици.

ГАС ПРЕТВАРАМО У ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

Гас који се извучи при
експлоатацији нафтних
лежишта когенерацијом пре-
тварамо у електричну енергију.
Ефикасно користимо ресурсе,
смањујемо трошкове, развијамо
инфраструктуру на бушоти-
нама и штитимо животну
средину.

Зависна друштва и трансакције с повезаним друштвима

Подаци о зависним друштвима

Пословно име	% учешћа у капиталу које има матично друштво у зависном друштву
Акционарско друштво за хотелијерство и туризам О ЗОНЕ а.д. Београд	100,00%
„Нафтагас – Нафтни сервиси“ д.о.о. Нови Сад	100,00%
„Нафтагас – Технички сервиси“ д.о.о. Зрењанин	100,00%
Научно-технолошки центар „НИС-Нафтагас“ д.о.о. Нови Сад	100,00%
„Нафтагас – Транспорт“ д.о.о. Нови Сад	100,00%
ООО „НИС оверсиз“, Москва, Руска Федерација	100,00%
„НИС Петрол“ ЕООД, Софија, Бугарска	100,00%
„NIS Petrol“ S.R.L. Букурешт, Румунија	100,00%
„НИС Петрол“ д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	100,00%
„Pannon Naftagas“ Kft, Будимпешта, Мађарска	100,00%
„Јадран-Нафтагас“ д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина	66,00%
„НИС-Светлост“ д.о.о. Бујановац	51,32%
ЈУБОС д.о.о. Бор	51,00%
ООО СП РАНИС, Черногловка, Руска Федерација	51,00%

НИС има власничке уделе мање од 51% и у другим друштвима, али услед тога што ова учешћа нису материјално значајна она не улазе у консолидоване финансијске извештаје.

Акционарско друштво за хотелијерство и туризам О ЗОНЕ а.д. Београд

Матични број	20094630	
ПИБ	104104443	
Седиште	Маршала Бирјузова 3-5, Београд, Србија	
Датум оснивања	31.10.2005.	
веб адреса	www.ozone-hotels.com	
имејл адреса	office@ozone-hotels.com	
Назив и шифра основне делатности	5510 – Хотели и сличан смештај	
Основни подаци	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
	Висина основног капитала	40.402.170,00 EUR
Чланови Управе	Дмитро Омелченко, генерални директор Димитриј Фоменко, председник Одбора директора Сергеј Фоминих, члан Одбора директора	

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	5.072.036	4.811.354	7.484.466
Стална имовина	5.032.987	4.699.328	4.774.891
Обртна имовина	39.049	112.026	2.709.575
Укупан капитал	2.271.521	2.361.596	2.369.902
Нето добитак/ губитак	(150.262)	90.076	468.229
Приход од продаје	254.475	232.546	89.441

Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад

Матични број	20801786
ПИБ	107435822
Седиште	Пут Шајнашког Одрета 9, Нови Сад, Србија
Датум оснивања	8.2.2012.
веб адреса	/
имејл адреса	NGS.Naftniservisi@nis.eu
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности
	0910 - Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом нафте и гаса
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва
	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању
	100%
	Висина основног капитала
	Уписан и углађен новчани капитал 52.581,30 РСД Уписан и унет неновчани капитал 3.579.930.000,00 РСД
	Чланови Управе
	Горан Стојковски, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	-	5.931.904
Стална имовина	-	-	3.834.602
Обртна имовина	-	-	2.097.303
Укупан капитал	-	-	3.208.861
Нето добитак/губитак	-	-	(371.122)
Приход од продаје	-	-	3.569.455

Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин

Матични број	20801794
ПИБ	107435919
Седиште	Београдска 26, Зрењанин, Србија
Датум оснивања	8.2.2012.
веб адреса	/
имејл адреса	NGS.Tehnickiservisi@nis.eu
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности
	3312 - Поправка машина
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва
	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању
	100%
	Висина основног капитала
	Уписан и углађен новчани капитал 52.581,30 РСД Уписан неновчани капитал 9.973.788,39 EUR Унет неновчани капитал 983.300.055,63 РСД
	Чланови Управе
	Оскар Тотх, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	-	1.716.034
Стална имовина	-	-	789.225
Обртна имовина	-	-	926.809
Укупан капитал	-	-	670.456
Нето добитак/губитак	-	-	(347.098)
Приход од продаје	-	-	1.476.389

Научно-технолошки центар НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад

Матични број	20802421
ПИБ	107438656
Седиште	Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Датум оснивања	10.2.2012.
веб адреса	/
имејл адреса	ngs.ntc@nis.eu
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности
	0910 - Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом нафте и гаса
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва
	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању
	100%
	Висина основног капитала
	Уписан и уплаћен новчани капитал 52.883,70 РСД Уписан и унет неновчани капитал 321.446.999,01 РСД
	Чланови Управе
	Александар Кулагин, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	-	1.001.479
Стална имовина	-	-	605.519
Обртна имовина	-	-	395.960
Укупан капитал	-	-	244.847
Нето добитак/губитак	-	-	(76.653)
Приход од продаје	-	-	707.226

Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад

Матични број	20829923
ПИБ	107579980
Седиште	Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Датум оснивања	22.5.2012
веб адреса	/
имејл адреса	NGS.Transport@nis.eu
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности
	4941 - Друмски превоз терета
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва
	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању
	100%
	Висина основног капитала
	Уписан и уплаћен новчани капитал 55.369,00 РСД Уписан и унет неновчани капитал 327.695.662,79 РСД
	Чланови Управе
	Драган Радовић, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	-	1.114.163
Стална имовина	-	-	518.911
Обртна имовина	-	-	593.970
Укупан капитал	-	-	252.398
Нето добитак/губитак	-	-	(75.353)
Приход од продаје	-	-	1.055.067

ООО НИС оверсиз, Санкт Петербург, Руска Федерација

Матични број	(ОГРН – основни државни регистрациони број 5067746792306)
ПИБ	(ИНН - идентификациони број пореског обвезника 7702619027)
Седиште	Большой Головин переулк д.12, к.2, Москва, РФ (до 14.1.2013.) Проспект Невский д.95, Литер А, 11Н, Санкт Петербург, РФ (од 14.1.2013.)
Датум оснивања	25.09.2006.
Назив и шифра основне делатности	Вађење сирове нафте и нафтног гаса
веб адреса	/
имејл адреса	/
% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
Висина основног капитала	550.000 RUB
Чланови Управе	Дмитриј Фоменко, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	2.783	7.409	7.206
Стална имовина	-	-	-
Обртна имовина	2.783	7.409	7.206
Укупан капитал	1.748	4.536	1.590
Нето добитак/губитак	-	6.324	(493)
Приход од продаје	-	-	38.827

НИС Петрол ЕООД, Софија, Бугарска

Матични број	201703950
Седиште	Никола Вапцаров бр. 51А, Лозенец дистрикт, Софија, Бугарска
Датум оснивања	13.09.2011.
веб адреса	/
имејл адреса	/
Назив и шифра основне делатности	Трговина нафтом, течним нафним гасом (ТНГ) и нафтним дериватима (на велико и мало), увозно-извозне операције
% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
Висина основног капитала	50.000 BGN
Чланови Управе	Срџан Бошњаковић, директор (до 4.1.2013) Јасна Радовановић-Уторник, директор Јелена Павловић, директор Валериј Павлович Груздов, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	1.631.223	6.798.880
Стална имовина	-	1.303.997	5.998.573
Обртна имовина	-	327.226	800.307
Укупан капитал	-	(49.068)	(641.686)
Нето добитак/губитак	-	(51.743)	(585.495)
Приход од продаје	-	-	640.629

NIS Petrol S.R.L., Букурешт, Румунија

Матични број	29111546
ПИБ	RO29111546
Седиште	Улица Barbu Vacarescu 241а, 5. и 6. спрат, Дистрикт 2, Букурешт, Румунија
Датум оснивања	16.09.2011.
веб адреса	/
имејл адреса	/
Основни подаци	
Назив и шифра основне делатности	4730-Продаја на мало моторног горива у специјализованим радњама
% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
Висина основног капитала	41.000 RON
Чланови Управе	Корбу Михаи, директор Жељко Кирин, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	1.027	1.396.339
Стална имовина	-	-	1.186.501
Обртна имовина	-	1.027	209.838
Укупан капитал	-	1.027	(443.110)
Нето добитак/губитак	-	-	(440.797)
Приход од продаје	-	-	2.179

NIS Petrol d.o.o., Бања Лука, Босна и Херцеговина

Матични број	11081932
ПИБ	4403359860007
Седиште	Младена Стојановића 29, Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
Датум оснивања	13.09.2011.
веб адреса	/
имејл адреса	/
Основни подаци	
Назив и шифра основне делатности	46.71 - Трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима
% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
Висина основног капитала	20.000 BAM
Чланови Управе	Алексеј Шабашов, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	273.553	4.571.738
Стална имовина	-	104.641	4.414.467
Обртна имовина	-	168.912	157.271
Укупан капитал	-	(271)	(221.932)
Нето добитак/губитак	-	(1.307)	(220.941)
Приход од продаје	-	-	4.590

Pannon Naftagas Kft, Будимпешта, Мађарска

Матични број	01-09-969323	
Порески број	23516946-2-43	
Седиште	1093 Будимпешта, Мађарска, Kozraktar u., 30-32	
Датум оснивања	03.10.2011.	
веб адреса	/	
имејл адреса	hun.pannon-naftagas@nis.eu	
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности	0610'08 – Вађење сирове нафте
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	100%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању	100%
	Висина основног капитала	500.000 HUF
	Чланови Управе	Славко Пећанац, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	-	168	2.010
Стална имовина	-	-	-
Обртна имовина	-	168	2.010
Укупан капитал	-	168	(7.091)
Нето добитак/губитак	-	-	(7.011)
Приход од продаје	-	-	-

„Јадран – Нафтагас“ д.о.о. Бања Лука

Матични број	11072046	
ПИБ	4403248440009	
Седиште	Ул. Ивана Фрање Јукића број 7, Бања Лука, Република Српска	
Датум оснивања	23.12.2010.	
веб адреса	/	
имејл адреса	/	
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности	06.10 – Вађење сирове нафте
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	66%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању	66%
	Висина основног капитала	2.000 BAM
	Чланови Управе	Предраг Радановић, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	108	542.741	1.175.947
Стална имовина	-	265.962	974.310
Обртна имовина	108	276.779	201.637
Укупан капитал	108	(24.480)	(89.487)
Нето добитак/губитак	-	(23.958)	(62.469)
Приход од продаје	-	-	-

Друштво са ограниченом одговорношћу НИС-Светлост, Бујановац

Матични број	20125535
ПИБ	104234551
Седиште	Индустријска зона бб, Бујановац, Србија
Датум оснивања	19.1.2006
веб адреса	/
имејл адреса	/
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности 4671 – Трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва 51,32%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању 51,32%
Висина основног капитала	Уписани и уплаћени новчани капитал 43.587,90 РСД Уписани неновчани капитал 546.080,00 EUR
Чланови Управе	Давор Јанчић, директор

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	82.707	137.628	96.411
Стална имовина	42.215	40.794	39.456
Обртна имовина	40.492	96.834	56.995
Укупан капитал	54.526	56.054	59.147
Нето добитак/губитак	974	1.528	3.093
Приход од продаје	572.557	547.105	910.894

Привредно друштво за откопавање, транспорт и прераду топионичке шљаке и производњу бакра ЈУБОС д.о.о. Бор

Матични број	20133597
ПИБ	104288627
Седиште	Ђорђа Вајферта 29, Бор, Србија
Датум оснивања	16.1.2006
веб адреса	/
имејл адреса	/
Основни подаци	Назив и шифра основне делатности 2444 – Производња бакра
	% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва 51%
	% учешћа матичног друштва у одлучивању 51%
Висина основног капитала	Уписани и уплаћени новчани капитал 1.743.704,00 РСД
Чланови Управе	Снежана Ђукић, председник УО Катарина Вукмировић, члан УО Оливера Баста, члан УО Драган Бојовић, члан УО Боривоје Стојадиновић, члан УО

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	1.744	1.744	1.744
Стална имовина	-	-	-
Обртна имовина	1.744	1.744	1.744
Укупан капитал	1.744	1.744	1.744
Нето добитак/губитак	-	-	-
Приход од продаје	-	-	-

Матични број	ОГРН – основни државни регистрациони број 1045006116198
ПИБ	ИНН - идентификациони број пореског обвезника 5031030808
Седиште	Институтски проспект 14, Черноголовка, Московска област, РФ
Датум оснивања	08.04.1997.
веб адреса	/
имејл адреса	/
Назив и шифра основне делатности	Научна истраживања и разраде у области природних и техничких наука
% учешћа матичног друштва у капиталу зависног друштва	51%
% учешћа матичног друштва у одлучивању	51%
Висина основног капитала	76.000 RUB
Чланови Управе	Божидар Ђукић, директор (до 20.09.2012.) Максим Воишћев, директор (од 20.09.2012.)

Финансијски показатељи	2010.	2011.	2012.
Укупна имовина	34.395	841	842
Стална имовина	-	-	-
Обртна имовина	34.395	841	842
Укупан капитал	4.297	(25.976)	(25.976)
Нето добитак/губитак	-	(29.805)	-
Приход од продаје	-	-	-

Трансакције с повезаним друштвима

Већински власник Друштва је Гаспром њефт, Санкт Петербург, Руска Федерација, у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва.

Друштво је током 2012. и 2011. године ступало у пословне односе са својим повезаним правним ли-

цима. Најзначајније трансакције с повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испорукe сирове нафте и вршења услуга.

Послови у којима постоји лични интерес јесу предмет одобрења Одбора директора.

Преглед трансакција с повезаним друштвима дат је у напоменама уз финансијске извештаје.

Људски ресурси

Политика управљања људским ресурсима

Сврха политике

Људи представљају најважнији ресурс наше компаније. Реализацијом свог личног и професионалног потенцијала, запослени доприносе остварењу организационих циљева. Стога су висококвалификовани и квалитетни запослени један од најважнијих приоритета НИС-а. Сврха ове политике је успостављање принципа управљања људским ресурсима и омогућавање разумевања улоге HR (Human Resource – људски ресурси) у НИС-у.

Политика управљања људским ресурсима, заједно с другим сродним интерним документима/актима, успоставља правила, методе и услове запошљавања људи, радних услова, накнада запослених, те тренинга и развоја запослених. Политика управљања људским ресурсима дефинише стандарде управљања особљем које примењују сви руководиоци у Друштву. Такође, ова политика поставља правила која би сви запослени требало да поштују.

Циљ

Управљање људским ресурсима подразумева све активности које се односе на запошљавање нових људи, као и на тренинг и развој, награђивање, мотивацију, праћење/оцењивање и прекидање радног односа запослених. Циљ нам је да успешно управљамо људским капиталом, да привучемо, придобијемо, развијемо, задржимо и наградимо праве људе који ће испунити постављене задатке и следити стратегију Друштва.

НИС жели да буде препознат као „послодавац правога избора“ у реалном/профитном сектору, тако што ће, између осталог, бити успешна фирма и на пољу управљања људским ресурсима. Посвећен је развоју пуног потенцијала својих запослених и ства-

рању климе у којој су једнаке могућности реалност и у ставу и у пракси запошљавања.

Менаџмент НИС-а посвећен је принципима једнакости у запошљавању, не само на начин који прописује закон него и према начелима мисије и визије Друштва, односно у складу с корпоративним вредностима за које се залаже Друштво.

Једнаке могућности

НИС је послодавац једнаких могућности, што у пракси значи да ниједан кандидат ни запослени није дискриминисан по основу пола, старости/година, брачног статуса, инвалидности, вере, расе, етничког порекла, националности и сл. Као послодавац, НИС настоји да потпуно искористи таленте и потенцијале свих запослених, као и да осигура да ниједан кандидат не буде фаворизован у односу на другог.

Општа изјава о понашању персонала

Углед Друштва и његов статус у заједници формирају се, пре свега, на основу изгледа, понашања, вредности и етичких стандарда његовог менаџмента и запослених. НИС препознаје концепт управљања људским ресурсима као веома битан аспект модерног пословања и настоји да стекне добру репутацију и у овом домену. Стога, Друштво очекује од свих својих запослених највише стандарде професионалног понашања у сваком тренутку.

Одговорности и организација ХР-а

HR је централизовано место одговорно за управљање људским ресурсима у складу са свеукупним стандардима НИС-а, односно мисијом и стратегијом предузећа. Главна улога HR јесте координација процеса запошљавања, планирање и спровођење обука, иницијатива и развијање програма за развој запослених, награђивање и санкционисање, мотивација и плаћање рада, праћење/оцењивање запослених, те закључивање и прекидање радног односа.

ПОДСТРЕКОМ
ДО НОВЕ
ГЕНЕРАЦИЈЕ
СТРУЧЊАКА

РЕЗУЛТАТИМА
ДО ПРЕМИЈЕ

Новим системом мотивације обезбеђене су кварталне и годишње премије запосленима, као и премије за посебна достигнућа и учешће у инвестиционим пројектима.

ОБУКОМ ДО
САВРШЕНСТВА

Стални професионални развој запослених је императив који остварујемо специфичним обукама, усвајањем нових вештина и усавршавањем руског и енглеског језика.

Развој научног потенцијала, стипендирање даровитих студената, предавања стручњака из Компаније на факултетима и размена најнапреднијих знања, само су неке од најбољих светских пракси које примењујемо у програмима „Наука и млади таленти“, Сарадња са Универзитетима, Студентска пракса и НИС ШАНСА .

Делоокруг рада HR служби обухвата:

- регрутацију, селекцију, пријем и оријентацију новозапослених
- остваривање права из радног односа и администрација персонала (запослених)
- тренинг и развој запослених
- организовање полагања стручних испита
- спровођење стипендирања деце погинулих и умрлих радника
- помоћ у планирању кадрова
- помоћ при упућивању појединаца у друге организационе целине
- процена успешности радника и менаџера
- компензације бенефиције и плаћање рада
- заштиту материјално-социјалног положаја запослених
- координацију процеса почетка и престанка ангажовања запослених преко услужних организација

HR осигурава да правила, процедуре и процесе примењују сви они који су укључени у управљање људским ресурсима, и то доследно у сваком тренутку.

број запослених у НИС-у и зависним друштвима

Као и свака успешна компанија, НИС посматра своје запослене као најважнији и највреднији ресурс којим располаже. Улагање у људске ресурсе је за НИС основ и предуслов за остваривање ефикасности у пословању, као и статуса најреспектабилније компаније на Балкану у области производње и промета нафте и нафтних деривата.

Број запослених

Укупан број запослених у НИС-у на дан 31.12.2012. године износи 6.106 (у односу на 9.076 запослених на крају 2011. године). Запослених преко услужних организација на дан 31.12.2012. године било је 2.377 (1.611 у 2011. години), што укупно чини 8.433 запослених у НИС-у.

Поред тога, у представништвима и огранцима Друштва запослено је још 30 особа.

У другом кварталу 2012. године, односно од 1. јуна, почела су с радом новооснована зависна друштва НИС-а (Нафтагас – Нафтни сервиси, Нафтагас – Технички сервиси, Нафтагас – Транспорт, НТЦ НИС Нафтагас). Нова друштва су основана у циљу повећања производне ефикасности, савременог функционисања и начина рада, смањења нивоа руковођења и ширења послова на нова тржишта. Део запослених из НИС а.д. Нови Сад прешао је у зависна друштва.

У зависним друштвима која су формирана у Србији у 2012, на крају године број запослених износи 2.069, а преко услужних организација ангажовано је још 797 запослених, односно укупно 2.866 запослених.

У зависним друштвима у региону, основаним током 2011. и 2012. године, запослено је укупно 338 запослених.

Поред тога, у осталим зависним друштвима која су укључена у консолидоване финансијске извештаје запослено је 32 особе.

Организациони део	Директно	Услужне организације	Укупно
НИС а.д. Нови Сад	6.106	2.337	8.443
Блок Истраживање и производња	872	86	958
Блок Прерада	1.098	28	1.126
Блок Промет	2.373	2.010	4.383
Блок Сервиси	83	8	91
Блок Енергетика	205	2	207
Корпоративни центар	1.475	203	1.678
Представништва и огранци	30	0	30
Зависна друштва у земљи	2.069	797	2.866
Нафтагас - Нафтни сервиси	783	593	1.376
Нафтагас - Технички сервиси	703	118	821
Нафтагас - Транспорт	268	73	341
НТЦ НИС Нафтагас	315	13	328
Зависна друштва у иностранству	338	4	342
НИС Петрол Бугарска	198	2*	200
НИС Петрол Румунија	42	2	44
НИС Петрол Босна и Херцеговина	90	0	90
Јадран Нафтагас Босна и Херцеговина	8	0	8
Панон Нафтагас Мађарска	0	0	0

* Без једног запосленог на Уговор о делу

Квалификациона структура запослених у НИС-у на дан 31.12.2012.											
Организациони део	ДР	МР	ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно:
НИС - корпоративни центар	3	97	770	128	344	7	58	62	1	5	1.475
Блок Истраживање и производња	1	18	221	35	250	4	11	324	3	5	872
Блок Сервиси		1	43	10	18		2	9			83
Блок Прерада		18	252	66	656		52	54			1.098
Блок Промет		26	455	243	877	19	386	360	6	1	2.373
Блок Енергетика		7	53	7	107		21	10			205
Укупно:	4	167	1.794	489	2.252	30	530	819	10	11	6.106

РОТАЦИЈОМ ДО
МЕЂУНАРОДНЕ
КАРИЈЕРЕ

Ми повећавамо тачност мерења, а смањујемо трошкове производње нафте и гаса. Вероватноћу губитака нафте сводимо на минимум, а еколошку безбедност подижемо на максимум.

НАЈБОЉИ
КОЛЕКТИВНИ
УГОВОР У
РЕГИОНУ

КОМПЕТЕНЦИЈОМ
ДО ВРХА

Сваки од програма намењен је развоју компетенција одређених група запослених, са циљем оспособљавања за испуњавање дугорочних, амбициозних циљева Компаније. Запослени са високим лидерским потенцијалом припремају се за више позиције структурираним програмом «Кардовска резерва».

Старосна структура запослених у НИС-у на дан 31.12.2012.							
Организациони део	до 20	20-30	30-40	40-50	50-60	од 60	Укупно:
НИС - корпоративни центар	-	206	453	445	346	25	1.475
Блок Истраживање и производња	3	80	228	335	218	8	872
Блок Сервиси	-	15	18	30	19	1	83
Блок Прерада	4	216	306	365	202	5	1.098
Блок Промет	-	215	765	929	455	9	2.373
Блок Енергетика	-	23	69	64	48	1	205
Укупно:	7	755	1.839	2.168	1.288	49	1.106

Основ престанка радног односа

У току 2012. године, Компанију је напустило укупно 2.054 запослена, 105 запослених је пензионисано, 1.697 запослених је споразумно напустило Компанију, а за 252 запослена, основ престанка радног односа био је друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, смрт запосленог и слично).

Социјална заштита

Запосленима у НИС-у обезбеђен је висок степен социјалне заштите, који је регулисан Колективним уговором и Социјалним програмом.

Колективним уговором и Социјалним програмом регулисане су посебне погодности за запослене у НИС-у:

- посебна заштита за инвалиде рада и у случају професионалних обољења, као и превентивни опоравак запослених који раде на пословима с посебним условима рада и на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности
- право на солидарну помоћ
- накнада штета коју је запослени претрпео због уништења или оштећења објекта за становање услед елементарних непогода и других ванредних догађаја
- стипендије током редовног школовања деци погинулих или умрлих запослених
- колективно додатно здравствено осигурање запослених за случај тежих болести и хируршких интервенција

	2011.	2012.*
Пензионисање	95	105
Споразумни прекид радног односа	1.090	1.697
Остало	116	252
Укупно:	1.301	2.054

* Подаци се односе на број запослених у НИС-у и број запослених у зависним друштвима која су формирана у Србији у 2012.

- решавање стамбених потреба запослених доделом субвенција за стамбене кредите
- уређивање HR портала у циљу информисања запослених.

Тим за спортске активности

Почетком 2012. године, НИС а.д. као друштвено одговорна компанија покренула је пројекат са циљем да се повећа ефикасност и продуктивност уз културу која вреднује, подржава и унапређује здравље и добробит запослених. Пројекат је у складу с Политиком здравог начина живота запослених, а њени основни елементи јесу: превентивне здравствене активности, рекреативне активности, такмичарске активности и сарадња са спортским институцијама.

Превентивне здравствене акције у циљу побољшања здравственог стања запослених

- креирано и подељено 5000 брошура „НИС визија здравог живота“
- објављено више од 30 текстова у штампаним и електронским интерним и екстерним медијима с темама које подржавају слоган „Ја живим здраво“

- активности са циљем едукације запослених о здравом начину живота (семинар о здравом животу, дегустација здраве хране, медицински контролни тестови, групни излети у природи)

Рекреативне активности у циљу стварања боље тимске сарадње и позитивног радног окружења

- омогућене рекреативне активности у осам градова у којима живи више од 80% запослених
- активности су омогућене са више од 30 уговора с различитим добављачима услуга
- Рекреативне активности се одвијају у више од 10 спортова
- за првих девет месеци ангажовано је скоро 20 % запослених

Спортска такмичења су организована у циљу стварања такмичарског духа међу запосленима и промовисање компанијских вредности

- на четири интернационална такмичења у Русији и Србији учествовало је више од 300 запослених са запаженим резултатима
- на три интерна такмичења организационих јединица ангажовано је близу 800 запослених
- НИС-ове спортске екипе учествовале су на два локална пливачка такмичења, скијашком купу, рукометном турниру и на синдикалном спортском надметању
- запослени НИС-а су ангажовани и у екстерним пословним лигама у неколико градова широм Србије у спортовима: фудбал, кошарка, стрељаштво, куглање и стони тенис

Унапређивање имиџа социјално одговорне компаније путем сарадње са спортским институцијама

- сарадња с Покрајинским заводом за спорт и медицину спорта путем разних едукативних активности
- сарадња са КК Партизан, ФК Црвена звезда и ОК Војводина у циљу промоције спорта
- сарадња с корпоративним клубовима у циљу едукације запослених путем разних активности и промоције спорта

Безбедност и здравље запослених

Природа пословања у нафтној индустрији захтева висок степен заштите здравља и безбедности на раду, што је један од приоритета и предуслова за успешност компаније. Ради остваривања што ефи-

касније и квалитетније заштите запослених на раду, у оквиру НИС-а је формиран Одбор за безбедност и здравље запослених и усвојени су одговарајући интерни акти којима се омогућава лакша примена Колективног уговора у овој области пословања. Континуирано подизање нивоа сигурности и редовно праћење здравља запослених остварује се, између осталог, и путем систематских прегледа и сталне здравствене контроле радника који раде на пословима с посебним условима рада.

Селекција кадрова

Селекција кадрова је процес који је заједно с променом менаџмента и власничке структуре Друштва успостављен на потпуно новим концептуалним основама, с преваходним циљем да буде у корелацији с новом мисијом и стратегијом НИС-а, те да доприноси њиховом остваривању. Уз значајна инвестициона улагања ради остваривања високопостављених циљева, НИС-у је потребан и висококвалификовани кадар који поседује довољно знања и искуства у специјалним технологијама које се примењују у нафтној и гасној индустрији. Због тога је селекција кадрова процес који се стално ревидира и унапређује. Нова правила селекције кадрова примењују се за све позиције у Компанији, од руководећег кадра до нижих позиција на хијерархијској лествици. Посебна пажња посвећује се томе да квалитет младих специјалиста који долазе у НИС-у буде на највишем могућем нивоу. Један од кључних пројеката обезбеђивања младих квалитетних стручњака јесте пројекат сарадње са универзитетима.

„НИС шанса 2012.“

У оквиру своје корпоративне друштвене одговорности, НИС је у 2012. години, реализацијом сопственог програма „НИС шанса 2012.“, наставио традицију програма запошљавања младих, започету 2010. године, која поприма све већи обим. Циљ програма је запошљавање младих са завршеним факултетом или средњом стручном школом без радног искуства у струци. Ови млади људи ће својим знањем, енергијом и идејама, као и спремношћу на стално учење и усавршавање, оснажити нашу компанију која ће им пружити прилику да стекну прва радна искуства, усавршавају се и усвоје знања старијих и искуснијих колега.

Програм је у току 2012. године био реализован у две фазе, током којих је уговор о раду са НИС а.д потписао 323 приправника. Наши партнери у суфинансирању програма били су Аутономна Покрајина Војводина и локалне самоуправе Панчева, Новог Сада, Кикинде, Зрењанина и Новог Бечеја.

Сви учесници програма „НИС шанса 2012.“ изабрани су пажљивом селекцијом која је обухватала низ тестова провере знања, анализу просека оцена у току школовања, као и интервју с будућим менторима у Компанији. У току селекције, НИС је сарађивао са општинама, факултетима и Националном службом за запошљавање.

Пројекат „НИС шанса“ у 2012. години	
Професија	Приправници
Висока стручна спрема	
Дипломирани инжењер рударства	20
Дипломирани инжењер геологије	8
Дипломирани инжењер машинства	16
Дипломирани инжењер електротехнике и рачунарства	26
Дипломирани инжењер технологије	20
Дипломирани економиста	54
Дипломирани инжењер грађевинарства	16
Дипломирани инжењер менаџмента	27
Дипломирани инжењер саобраћаја	7
Дипломирани инжењер заштите животне средине	9
Остало	13
Укупно	216
Средња стручна спрема	
Машински техничари	38
Хемијски техничари	6
Електротехничари	39
Машинбравари	24
Укупно	107
Укупно	323

Професионални развој запослених

НИС активно улаже у развој знања и вештина својих запослених. Изградњом система квалитетне и континуиране обуке, НИС жели да својим запосленима обезбеди могућност да добију обуку и стекну високе квалификације које одговарају европским и међународним стандардима. План тренинга и развоја запослених осмишљен је тако да одговара потребама пословних процеса Друштва, као и корпоративној култури коју НИС жели да развије.

Сектор за тренинг и развој се бави организацијом разних врста обука и програма. То су:

- техничке обуке (стручне обуке из специфичних области пословања – руковање специфичном опремом и сл.), у оквиру којих бисмо издвојили „Оператер 2013.“ путем којег је обучено 60 запослених у Рафинерији Панчево
- нетехничке обуке намењене развоју менаџерских и лидерских вештина (тзв. меких вештина) семинари, конференције, симпозијуми...
- страни језици (према потребама пословања), укључено је 532 запослена

- законом обавезне обуке, лиценце и друге.

Сектор за тренинг и развој посвећује велику пажњу и развоју специфичних програма обуке за запослене, а поготову програмима наслеђивања. У сврху даљег развијања кадрова, а у складу са стратегијом Друштва, развијени су посебни програми „наслеђивања“ чији је циљ обука, тренинг и развој кадрова који у наредном периоду треба да заузму одговорна и менаџерска места у Друштву. Најзначајнији програми из ове области јесу пројекти „Кадровска резерва“, у којем је 2012. године учествовао 451 запослени, као и успешно реализован пројекат „Лидер 2013.“ за 27 запослених.

Такође се доста пажње посвећује програму развоја руководиоца инвестиционих пројеката, намењеног запосленима који ће бити или су већ битни пројеката у оквиру Компаније (укупно 72 учесника).

Сваки од ових програма намењен је развоју компетенција одређених група запослених, а заједнички циљ им је оспособљавање запослених за испуњавање дугорочних амбициозних циљева Компаније.

Велика пажња посвећена је сарадњи с београдским и новосадским универзитетима у оквиру којих су креирани програми:

- Специјалистичке студије „Европске интеграције“ (укупно 16 учесника) са циљем развоја експертизе потребне за рад у Европској унији, за запослене који ће сада или у најскорије време заузети позиције у Компанији које захтевају такву експертизу
- МБА студије (укупно 13 учесника) са циљем развоја експертизе потребне за успешнији рад на садашњим и будућим руководећим позицијама.

У циљу развијања кадрова, али и управљања каријером, покренут је програм „Млади специјалисти“ у који је укључено 120 запослених. Овај програм је намењен најмлађим колегама запосленим у Друштву за развој њихових професионалних, стручних и лидерских компетенција, како би им се од почетка рада у Друштву пружила подршка у вођењу каријере и на тај начин дугорочно допринело остварењу стратешких циљева.

Поред тога, у оквиру пројекта сарадње са универзитетима и осталим образовним институцијама, започета је реализација следећих пројеката:

1) Потписан је Меморандум о сарадњи с Рударско-геолошким факултетом Универзитета у Београду (25.12.2012.) у циљу стварања услова за успоставља-

ње и успешну реализацију свих облика научно-стручне сарадње у области образовања високостручних кадрова оспособљених за рад на пословима геолошких и рударских истраживања, прераде и дистрибуције нафте и нафтних деривата. Под окриљем овог меморандума о сарадњи, кренула је реализација два пројекта: адаптација и опремање учионице на Рударско-геолошком факултету, чиме ће се обезбедити бољи и савременији услови за рад и учење, и креирање/модификација и припрема за акредитацију нових модула, односно студијских програма на основним, односно мастер академским студијама, са циљем образовања високостручних кадрова оспособљених за рад на пословима геолошких и рударских истраживања, прераде и дистрибуције нафте и нафтних деривата.

2) Започета је реализација пројекта Олимпијада знања. Потписани су меморандуми о сарадњи са Друштвом математичара Србије и Друштвом физичара Србије (19.12.2012.). НИС ће подржати организацију и реализацију свих нивоа такмичења из математике и физике: школског, општинског и регионалног, републичког (државног), као и престижног међународног такмичења, а посебно ће учествовати у припреми и реализацији Српске математичке олимпијаде и Српске физичке олимпијаде за средњошколце. Након завршетка такмичења, НИС ће организовати Летњи камп у Бечићима за по 30 најбољих учесника сваке олимпијаде и њихове професоре-предаваче. Започет је и пројекат подршке и организације такмичења из руског језика и популаризације руског језика у образовним институцијама у Републици Србији.

3) Потписани су меморандуми о сарадњи са Економским факултетом Универзитета у Београду и Факултетом организационих наука Универзитета у Београду. Основни циљ сарадње је пружање могућности најуспешнијим студентима да реализују своје каријере у НИС-у. Уједно, циљ је и генерално унапређивање знања и информисаности студената о пословним процесима НИС-а, као и пружање могућности да у контакту с праксом успешније развију своје компетенције пре окончања студија. Сарадња ће се реализовати путем следећих активности: препорука професора за укључивање најбољих студената у програм пранси и НИС шансе, држања презентација о Компанији и гостујућих предавања као видом подршке образовном програму на факултетима, подршке приликом израде истраживачких и дипломских радова студената, промовисања учења руског језика и,

тамо где постоји реална основа, увођења руског као првог или изборног страног језика.

4) Одржане су презентације о Компанији и програмима који су намењени студентима седам факултета Универзитета у Београду (Филолошки факултет, Електротехнички факултет, Економски факултет, Технолошко-металуршки факултет, Рударско-геолошки факултет, Саобраћајни факултет, Машински факултет) и три факултета Универзитета у Новом Саду (Факултет техничких наука, Технолошки факултет, Природно-математички факултет). Одржано је и гостујуће предавање из области маркетинга на Факултету организационих наука.

5) Започета је сарадња с Министарством омладине и спорта, Фондом за младе таленте „Доситеја“ који стипендира 1000 најбољих студената завршних година у Републици Србији.

НИС пружа шансу и талентованим студентима за стицање искуства радом у успешној компанији у оквиру програма „Летња пракса“, „Десет сати недељно пракса“, „Обавезна пракса“ у које је током 2012. било укључено преко 100 студената.

Осим програма развоја кадрова Друштва, привлачења талентованих студената, кренула је реализација програма „НИС разред“, у сарадњи с две средње шко-

ле: Геолошком и хидрометеоролошком из Београда и Техничком из Зрењанина. Сарадња има за циљ допринос у формирању стручног кадра неопходног НИС-у, путем школовања стручњака са средњим образовањем, као и мотивисањем средњошколаца за упис на факултете чији стручан кадар је потребан НИС-у.

У оквиру сарадње са наведеним школама:

- потписани су уговори и анекси о стратешкој сарадњи
- у просторијама школа, постављени су информативни штандови о НИС-у и програму узајамне сарадње НИС-а и школа
- ученицима школа одржана су по два предавања експерата НИС-а.

Такође, организујемо „on boarding“ тј. уводни тренинг за све новозапослене колеге. Путем оваквог групног или индивидуалног тренинга, новим колегама преносимо основне информације о Компанији.

Битна активност у тренингу и развоју јесте тестирање тј. assessment потенцијалних новозапослених.

Мимо побројаних активности, у домен активности Сектора за тренинг и развој спадају и друге развојне активности запослених, као нпр. организација тим билдинга за блок, функцију, дирекцију и сл.

НИС је у току 2012. године издвојио око 238 милиона РСД на име професионалног развоја запослених.

Трошкови обуке (у милионима РСД)	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Трошкови стручног образовања	130	45	72	109	209
Трошкови саветовања	35	5	9	35	23
Трошкови чланарине пословних удружења	1	1	1	2	5,8
Укупно	166	50	81	146	238

Microsoft Lync Server 2010 – ЗА КОМУНИКАЦИЈУ БЕЗ ГРАНИЦА

Видеоконференције, бежични интернет и централизован систем комуникације чине нашу међусобну сарадњу беспрекорно ефикасном.

Интелигентна, интерактивна дигитална карта повезује просторни приказ непокретне имовине НИС-а са разнородним подацима, фотографијама и документацијом.

Географски информациони систем (GIS) – ЗА ПОТПУНИ ПРЕГЛЕД ИМОВИНЕ

Заштита животне средине и индустријска безбедност и безбедност на раду

Циљеви Друштва у области HSE јесу:

- континуално смањење повреда на раду, професионалних обољења, акцидентата и негативног утицаја на животну средину
- усклађеност пословања са захтевима националног законодавства у области заштите животне средине, индустријске безбедности и безбедности на раду, са међународним стандардима, стандардима Гаспром њефта и интерним стандардима Компаније
- успостављање система управљања извођачима и трећим лицима у области HSE; овај систем омогућава НИС-у ефикасан начин управљања и контроле активности током боравка ових лица на локацијама
- развој HSE културе путем унапређивања програма HSE мотивације запослених

- унапређивање пословања у области HSE, побољшањем услова рада, обезбеђивањем безбедног радног места
- смањење броја судских поступака из области HSE
- систематско усмеравање свих производних активности и технолошких процеса у циљу минимизације негативног утицаја делатности Друштва на све медијуме животне средине
- рационално коришћење природних ресурса и енергије у складу с начелима одрживог развоја
- испуњавање свих обавеза прописаних законском регулативом Републике Србије из области заштите животне средине и безбедности на раду и усаглашавање пословања Компаније са регулативом Европске уније.

Испуњење наведених циљева остварује се путем:

- успостављања централизованог система планирања и извештавања (корпоративни ниво)
- развоја и имплементације софтверског решења за управљање HSE системом – аутоматизација процеса
- унификације и унапређивања система управљања НМД у области HSE
- унапређивања контроле HSE – контрола управљања процесима
- унапређивања система HSE обука
- унапређивања HSE мотивације
- реализације обуке „HSE leadership“ у циљу унапређивања HSE културе.

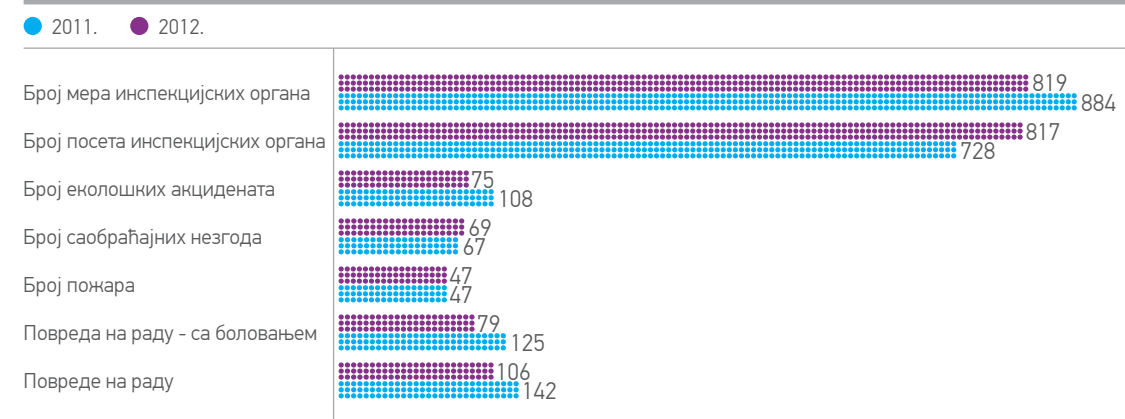
У 2013. години извршиће се оптимизација нормативно-методолошких докумената у области HSE и

успоставиће се централизовани систем израде НМД, чиме ће се олакшати контрола HSE активности.

Повреде на раду и спречавање незгода на раду

У 2012. забележено је 106 повреда на раду, што је знатно мање у поређењу са истим периодом у 2011. години, када их је било 142. Стратегија Друштва 2012-2015. је да се сваке године смањује коефицијент повреда са изгубљеним данима (LTIF) у складу с дефинисаним циљевима. Смањење нежељених догађаја током 2012. године резултат је кампања које су спроведене у циљу достизања још безбеднијих услова рада и повећања свести запослених.

Повреде на раду	2011.	2012.
Повреде на раду	142	106
Повреде на раду – са боловањем	125	79
Број пожара	47	47
Број саобраћајних незгода	67	69
Број еколошких акцидентата	108	75
Број посета инспекцијских органа	728	817
Број мера инспекцијских органа	884	819

Подаци приказани у дијаграму показују тренд смањења свих посматраних догађаја. Једино је приметан повећан број посета инспекцијских органа у 2012. у односу на 2011. годину.

HSE ће бити природан и интегрисани део НИС-ове културе. Настојаћемо да спречимо све повреде, професионалне болести, небезбедне поступке, процесне губитке и да смањимо утицај пословних активности на животну средину.

HSE
ВИЗИЈА

Безбедност саобраћаја

Увођењем GPS-а у транспортна средства Друштва у 2012. години, побољшана је контрола брзине возила, што је довело до смањења броја прекршилаца, па самим тим и смањења ризика при пребрзој вожњи.

У 2013. години планира се:

1. Организација обуке за безбедну вожњу у NAVAK, како би се дефинисале категорије возача и степени ризика и на основу тога одабрале обуке за возаче
2. Набавка уређаја за тестирање психофизичке способности возача, чиме се утврђује склоност возача на ризичним ситуацијама у саобраћају
3. Измена Стандарда Друштва: Безбедна вожња транспортним средствима у друмском саобраћају у НИС-у, у смислу унапређивања планирања и процене ризика самог пута (пре поласка на пут).

Управљање извођачима и трећим лицима

У 2012. години имплементиран је стандард Друштва „Начин управљања извођачима и трећим лицима по питањима индустријске и еколошке безбедности и заштите на раду и здравља“, који дефинише:

- претквалификацију потенцијалних извођача (процес се понавља на сваке две године)
- избор/одабир претходно квалификованих извођача и закључивање основног анекса HSE уговора
- управљање извођачем током активности
- вршење анализе ефикасности рада и оцењивање извођача са аспекта HSE.

Управљање извођачима и трећим лицима спроводи лице запослено у Компанији, задужено за надзор извођача, као одговорног за непосредно спровођење конкретне активности и лица за HSE извођача.

Током 2012. године извршене су HSE обуке за примену предметног стандарда у свим нивоима Друштва.

Обуку је похађало 492 запослена који су препознати као лица одговорна за примену мера дефинисаних наведеним стандардом.

У 2012. години, број квалификованих извођача, са аспекта HSE, износи 276 потенцијалних добављача услуга.

Лична заштитна средства (ЛЗС)

Лична заштитна средства подразумевају опрему која треба да заштити запосленог од повреда и про-

фесионалних обољења, односно од опасности које се не могу елиминисати из радног окружења. Правилним коришћењем ЛЗС током рада, могућност повреда запослених знатно је мањи.

У циљу адекватне заштите, запослени Друштва обезбеђују се савременим и квалитетним ЛЗС која одговарају стандардима Републике Србије и међународним стандардима. У ту сврху, израђени су каталози личних заштитних средстава који садрже све техничке захтеве Компаније у вези с квалитетом, изгледом и функционалношћу.

У НИС-у се у 2013. години планира централизација складиштења личних заштитних средстава, у тзв. консигнациона складишта, како би запослени у сваком моменту имали одговарајућа лична заштитна средства у довољним количинама.

Употреба HSE ознака

У 2012. години је имплементиран стандард Друштва: Употреба HSE ознака на објектима НИС а.д. Нови Сад, који дефинише врсте, величине, број и место постављања, ниво и зону постављања, као и права, обавезе и одговорности у пословима HSE у вези с постављањем ознака према принципима и обавезама проистеклим из Политике Друштва, захтевима прописа Републике Србије у области HSE, као и захтевима међународних стандарда.

У 2013. години, планира се да се на свим локацијама Друштва комплетира постављање HSE ознака у складу са захтевима наведеног стандарда Друштва, као и да се успостави пракса поделе лифлета трећим лицима приликом уласка на објекте и локације Друштва.

Заштита животне средине

Стратешко опредељење НИС а.д. као друштвено одговорне компаније јесте пословање усклађено са усвојеном Политиком заштите животне средине, индустријске безбедности и безбедности и здравља на раду НИС а.д. као и с принципима одрживог развоја путем минимизације негативних утицаја делатности Компаније на медијуме животне средине и здравље људи, као и стално унапређивање и ефикасно управљање системом заштите животне средине.

У НИС-у су планирана и утрошена знатна финансијска средства за реализацију пројеката из области заштите животне средине, попут изградње нових и модернизације постојећих постројења, смањења

емисије загађујућих материја у медијуме животне средине, ремедијације и рекултивације загађених локалитета (историјско загађење), мониторинга стања животне средине и др. Завршетком и пуштањем у рад постројења МНС/DHT, у потпуности се прелази на производњу моторних горива (бензина и дизела) који одговарају захтевима стандарда Евро-5.

Поред пројеката с директним еколошким ефектом, дефинисан је и инвестициони програм за период

2010–2015. који обухвата и инфраструктурне пројекте са значајним еколошким ефектом (пројекти замене цевовода, канализационог система, модернизација постројења, бакље и др.), реконструкцију и модернизацију бензинских станица, пројекте енергетске ефикасности и смањења ризика.

У 2012. години, закључно са 31.12.2012. године, за пројекте који су у директној функцији заштите животне средине плаћено је:

Блок	2012.	
	РСД	EUR
Истраживање и производња	50.975.471	424.796
Прерада	3.180.409.322	26.503.411
Промет	9.630.273	80.252
Сервиси	9.308.312	77.569
УКУПНО:	3.250.323.378	27.086.028

Завршени пројекти у 2012.

Блок	Назив пројекта	Укупно улагање до 31.12.2012. (РСД)
Истраживање и производња	Набавка апаратуре за геоелектрично скенирање за потребе истраживања у екологији	7.769.032
	Регенерација истрошене сумпорне киселине	1.454.718.056
	Ревитализација постројења за рекултацију гасова са бакље S-1000	85.872.299
Прерада	Замена сигурносних вентила у Блоку 5	26.368.792
	Реконструкција и модернизација инсталација за утовар и истовар ТНГ	342.752.984
	Реконструкција постројења НРV – постројење за обраду муљева	224.299.412
Промет	Уградња сепаратора на девет бензинских станица	9.630.273
Сервиси	Реконструкција система за пречишћавање отпадних вода биодиска на Пословном комплексу Шангај	9.308.312
УКУПНО:		2.160.719.160

Процес санирања
земљишта загађеног
у прошлости, учиниће
садашњост животне
средине чистијом и
здравијом.

ВРАЋАМО
ЗЕМЉИШТУ
ОНО ШТО МУ
ПРИПАДА

РИЗИЦИ
УСМЕРЕНИ
КА НУЛИ

Напредно HSE
управљање

Поред већ предузетих мера за смањење емисије загађујућих материја (уградња фиксних кровова с пливајућом мембраном на резервоарима, реконструкција ауто и вагон пунилишта, уградња система за повраћај парне фазе), активности су усмерене на реализацији пројекта за смањење емисије азотних оксида у димним гасовима у рафинеријама, и то имплементацијом система за производњу и сагоревање водомазутне емулзије.

Планира се да се смањење емисије водоник-сулфида (H₂S) постигне повећањем процента конверзије водоник-сулфида са садашњих 95% на постојећем Клаус постројењу на 99,9% на новом постројењу за третман отпадног гаса Клауса у оквиру изградње постројења МНС/DHT у Рафинерији нафте Панчево. Изградњом новог постројења, и гасови с постојећег Клаус постројења слаће се на ново постројење, где ће

конверзија бити 99,9%. У току 2012. године завршена је уградња сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода на девет објеката бензинских станица. Крајњи ефекти који се очекују јесу прерађене отпадне воде без присуства угљоводоничне фазе и чврстих честица које се испуштају у реципијенте. У Рафинерији Нови Сад завршена је прва фаза реконструкције зауљене канализације чиме се спречава даље загађење земљишта и подземних вода, а и значајно утиче на ефикасност рада постројења за третман отпадних вода, као и на сам квалитет отпадних вода.

У Рафинерији Панчево покренуте су активности на пројектима који за крајњи циљ имају смањење загађујућих материја у отпадним водама. То су пројекат изградње затвореног система дренарања у производњи и затворени систем узимања узорана у производњи.

Блок	Назив пројекта	Предрачунска вредност инвестиције (РСД)	Актуелни датум пуштања у рад	Укупно плаћено у 2012. (РСД)
Истраживање и производња	Санација историјског загађења земљишта – HSE 2012	108.900.000	31.10.2013.	23.674.727
	Опрема Безбедност и здравље на раду, заштита од пожара и заштита животне средине 2012. год	16.000.000	31.01.2013.	8.904.092
	Изградња система за прикупљање и спаљивање флуида (ТНГ)	109.000.000	31.12.2013.	0
Блок Прерада РНС	Реконструкција резервоара Б11	64.937.000	31.12.2013.	335.961
	Санација и реконструкција постројења за третман отпадних вода	45.000.000	30.04.2013.	8.446.404
	Санација и реконструкција система зауљене канализације	178.470.000	31.01.2013.	47.912.832

Блок	Назив пројекта	Предрачунска вредност инвестиције (РСД)	Актуелни датум пуштања у рад	Укупно плаћено у 2012. (РСД)
Блок Прерада РНП	Пројекат изградње затвореног система узимања узорана у Производњи	117.900.000	31.01.2013.	16.925.243
	Пројекат изградње затвореног система дренарања (S-100/ 300/ 400/ 500/ 2100/ 2300/ 2400/ 2500/ 2600)	418.800.000	28.02.2013.	32.399.861
	Пројекат побољшања рада постројења Клаус С-2450	25.000.000	28.02.2013.	5.441.974
	Реконструкција и модернизација пристаништа РНП на Дунава	3.393.600.000	22.02.2013.	1.489.021.970
	Санација загађења на пристаништу	53.300.000	02.08.2012.	35.708.040
	Мобилно постројење за обраду нафтног муља, нафтног талоба и зауљене земље	345.000.000	31.10.2013.	0
	Реконструкција железничког пунилишта – мерни системи	144.616.125	28.02.2013.	15.270.730
	Реконструкција ауто-пунилишта	1.029.000.000	19.02.2013.	659.591.168
	FCC (Fluid catalytic cracking)- Реконструкција реактора DC-2301	2.177.000.000	30.11.2013.	120.953.539
	Пројекат изградње затвореног система дренарања и прелива из посуда бакље FA-1000 и газомера FA -1000	48.085.000	14.02.2013.	47.472.823
	S-2600 Неутрализација киселе канализације	12.300.000	31.10.2013.	2.269.156
	Смањење емисије NO _x у димним гасовима из Енергане	30.000.000	31.01.2014.	0
	Реконструкција дувача гара на котловима Енергане	49.500.000	23.07.2013.	103.222
УКУПНО		8.366.408.125		2.514.431.742

У НИС а.д. су настављене активности у вези с ремедијацијом земљишта и подземних вода на објектима где је утврђено загађење. Планиране су и реализоване мере ремедијације земљишта и подземних вода на контаминираним локацијама, као и додатна истраживања у циљу локализације загађења.

На локацијама Блока „Промет“, Складишта Смедерево и Складишта Београд, у циљу откривања места загађења подземних вода, спроведена су геоелектрична истраживања (геоелектрично скенирање). Истраживања су реализована у сарадњи Сектора за геофизику Научно-техничког центра и Геофизичких сервиса Блока „Сервиси“. Метода геоелектричног скенирања потпуно је недеструктивна и неинвазивна, јефтинија је од истражног бушења и омогућава израду 2Д модела електричних отпорности за различите геолошке средине (2D ground resistivity model).

Назив накнаде	Износ 2011. (РСД)	Износ 2012. (РСД)
Трошкови накнада за заштиту животне средине	64.640.878	59.266.103
Накнада за екологију	6.263.158	129.192
Трошкови еколошке таксе	86.909.541	94.154.787
Трошкови услуга пречишћавања отпадних вода	148.026.517	94.698.181
ОСТАЛО	15.609.564	72.000.000
Укупно:	321.449.658	320.248.263

Као друштвено одговорна компанија, са постављеним стратешким циљевима и жељом да се они реализују, НИС се у 2012. години усмерио и на решавање проблема зауљеног опасног отпада. Ангажовањем компанија које су овлашћене и поседују интегралне дозволе за управљање опасним отпадом, велике количине отпада трајно су збринуте.

У Блоку „Истраживање и производња“ настављена је реализација Пројекта санирања историјског загађења земљишта. У 2012. години започета је санација 10 зауљених примарних исплачних јама (нафтено поље Турија).

Трошкови заштите животне средине

За свој утицај на медијуме животне средине (вода, ваздух и земљиште), НИС а.д. плаћа различите врсте накнада. Постројења која су обвезници исходовања интегрисане дозволе (Рафинерија нафте Панчево, Рафинерија нафте Нови Сад и Погон за припрему и транспорт нафте и гаса, Елемир) плаћају Фонду за заштиту животне средине Републике Србије накнаду за емитовање SO₂, NO_x и прашкастих материја, као и за одлагање опасног и неопасног отпада.

У РНП је потпуно решен проблем истрошене сумпорне киселине, пираленских трансформатора, у РНС је у знатној мери решен проблем нафтних муљева и зауљених амбалажа, а у Блоку „Промет“ је збринут талог из сепаратора, резервоара и остали зауљени отпад. У 2012. години, уложено је од 121 милион РСД у збрињавање опасног отпада.

Друштвена одговорност

Основни пројекти друштвене одговорности у 2012. години

Друштвена одговорност део је стратешког половања НИС-а. Своје спонзорске и донаторске активности НИС спроводи на основу документа под називом „Политика за спонзорства и донације“ којим су дефинисани циљеви и принципи ових активности, основни правци донација и спонзорства, као и правила избора пројеката за донације и спонзорства.

Приоритетни правци се реализују путем програма: *Култура без граница, Енергија спорта, Наука и млади таленти, Хуманитарни пројекти и Сарадња ради развоја*.

У оквиру програма „Сарадња ради развоја“, ове године је први пут део средстава подељен преко јавног конкурса, чиме је програм постао још транспарентнији. Такође, у Компанији се спроводи акција „НИС филантропија“ у којој сами запослени прикупљају хуманитарну помоћ за угрожене.

Ове године, НИС је добитник главне награде за друштвено одговорно понашање у Србији у оквиру Фестивала квалитета и кампање „Србија има квалитет“. Ову акцију спроводи удружење „Моја Србија“, уз подршку Привредне коморе Београда. Признање је уручено за изузетан допринос НИС-а развоју заједнице у којој послује.

Програм „Енергија спорта“ усмерен је ка подршци професионалном и дечјем спорту, као и промоцији здравог начина живота.

• НИС је ове године постао генерални спонзор Тениског савеза Србије, чиме је проширена сарадња са овом организацијом. Ова сарадња укључује приближавање тениса најмлађима, подршку играчима јуниорима, развој тениских кампова и школа, заједничко учешће у хуманитарним акцијама. У оквиру ове сарадње, на београдском Тргу Републике организована је „НИС отворена школа тениса“, манифестација намењена деци на којој су могли да науче прве тениске кораке. НИС традиционално подржава најбоље тенисере и тенисерке Србије који се такмиче у Дејвис

и ФЕД купу, промовишући тако највише спортске вредности, тимски дух и врхунске резултате.

• Подржан је 25. Београдски маратон који је окупио рекордан број учесника – више од 2.300 такмичара из 35 држава у маратону и полумаратону, као и преко 20.000 тркача у трци задовољства.

• Традиционално, НИС подржава манифестацију „Бајк рок мисија“, хуманитарни караван који организује „Харли-Дејвидсон клуб Србије“. Караван бајкера је и ове године кренуо са бензинске станице НИС Петрол у Београду на Косовској Митровици, где је крајем дана одржан рок концерт, уз учешће познатих рок бендова.

• Подржан Кошаркашки клуб Партизан, Бицикличички савез Србије. Посебна пажња посвећена је развоју дечјег и омладинског спорта, правилном развоју младих генерација и промоцији нових талената.

Програм „Култура без граница“ фокусиран је на културне институције и фестивале од локалног, националног и међународног значаја, као и на пројекте руско-српске сарадње.

• ФЕСТ – највећи међународни филмски фестивал у Србији, подржан четврти пут заредом. Поводом 40. јубиларног ФЕСТ-а, организован је наградни конкурс „Са НИС-ом на ФЕСТ“ за најбољи кратак филм на слободну тему снимљен мобилним телефоном. Победнички филм „Пут до успеха“, аутора Лазара Богојевића, изабран је гласањем на фејсбук страници НИС-а и приказан на завршној вечери ФЕСТ-а. За публику је организована активација под називом „Ко на филму“.

• Међународни сусрет деце „Радост Европе“ подржан је четврту годину заредом. У бројним представама, концертима и спортско-рекреативним активностима уживало је око 700 малишана из 19 држава.

• НИС уз Драгачевски сабор по четврти пут. У жељи да промовише музичку традицију и народно стваралаштво Србије и туризам, културу и обичаје, НИС је био покровитељ концерта „Виртуози трубе“ на којем су наступили најбољи српски трубачи, на челу с Дејаном Петровићем и Дејаном Лазаревићем.

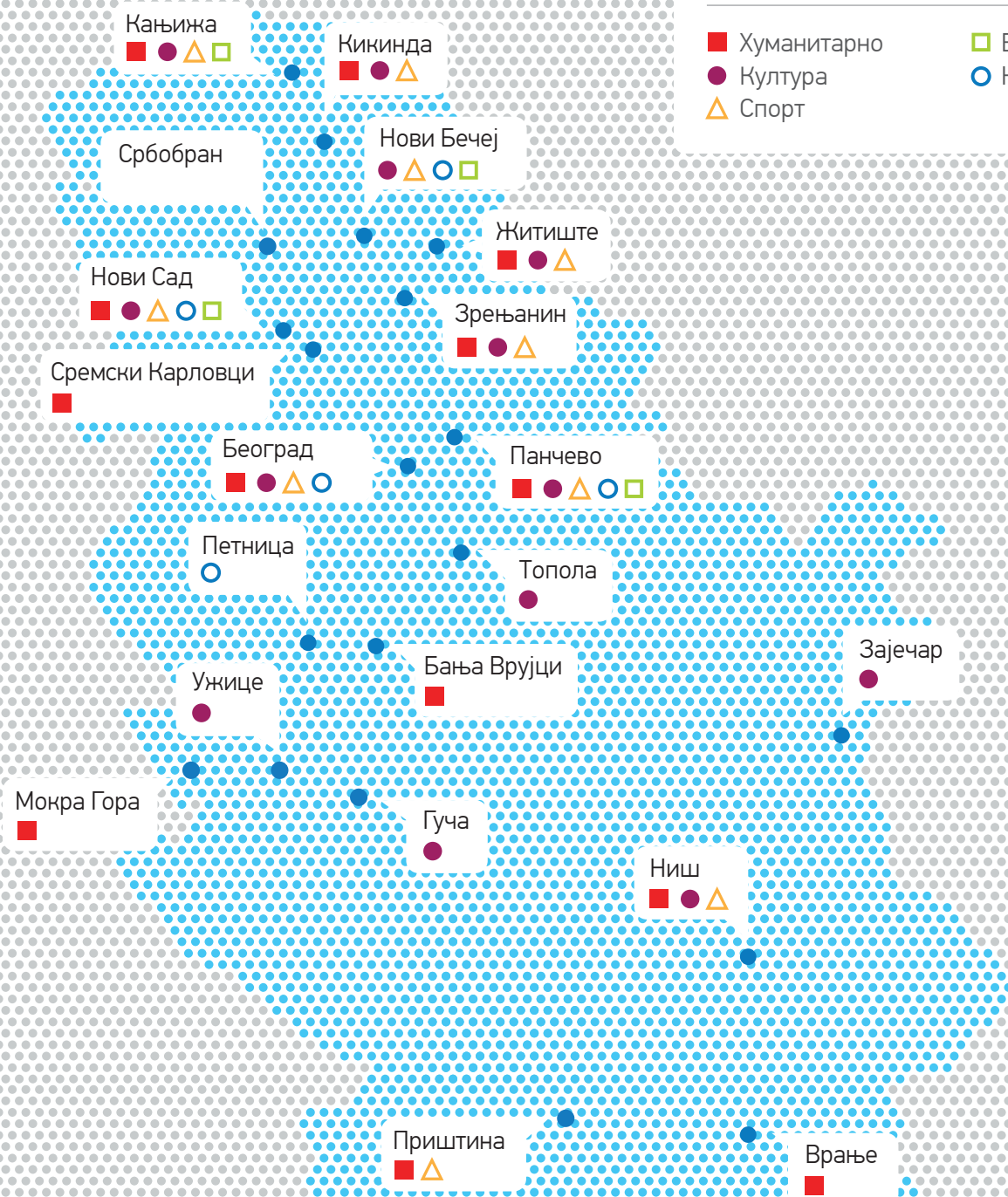
ОТВОРЕНИ
КОНКУРСИ ЗА
СНАЖНИЈУ
ЗАЈЕДНИЦУ

Подршка пројектима који доприносе општем развоју заједнице и пружање помоћи онима којима је најпотребнија, увек је био наш приоритет. Сада и сама локална заједница има могућност да дефинише приоритетне пројекте и реализује их уз нашу подршку. Заједно јачамо заједницу, подстичемо солидарност и увек се боримо за боље.

МАПА СОЦИЈАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА

- Хуманитарно
- Култура
- ▲ Спорт
- Екологија
- Наука

• „Београдизација Београда“ реализована је путем бројних програма. Током лета, организована је путем реплике Теразија из тридесетих година прошлог века. У манифестацији наступали београдски матуранти.

• НИС је заслужан за добру организацију Стеријиног позорја, најзначајнијег фестивала српске драме и позоришта. И ове године организовано је неколико представа на позоришној сцени НИС-а у Пословном центру Нови Сад.

• Међународни дечји фестивал фолклора „Лицидерско срце“ одржан је у Ужицу, Косјерићу, Новој Вароши, Златибору и Вишеграду. Публика је уживала у игри 800 извођача из више од 20 фолклорних ансамбла из Шпаније, Пољске, Турске, Грчке, Мађарске, Канаде, Белорусије, Републике Српске и Србије.

Циљ програма „Наука и млади таленати“ је подршка научно-истраживачким активностима, као и развоју научног потенцијала и талентованих ђака и студената.

• Сарадња са два највећа универзитета у Србији – у Београду и Новом Саду, са циљем повезивања научне теорије, истраживања и пословне праксе. Сарадња обухвата стипендирање најуспешнијих студената, програм стажирања у Компанији, додатно усавршавање запослених у Компанији, стицање нових знања и реализацију заједничких научно-истраживачких пројеката.

• У складу са Уговором о сарадњи између НИС-а и Београдског универзитета, потписан је Меморандум о сарадњи између НИС-а и ФОН-а. Заједнички интерес и снага партнерства огледа се у већој доступности информација и унапређивању знања студената о пословним процесима, као и у бољем контакту путем праксе и отварања могућности најуспешнијим студентима да каријеру наставе у НИС-у. Захваљујући новом виду сарадње и континуираној комуникацији са студентима, биће им омогућена студентска пракса у Компанији. Истовремено, организоваће се и гостујућа предавања НИС-ових стручњака, као и помоћ при изради истраживачких и дипломских радова, тренинг програми и заједнички пројекти.

• НИС је већ четири године заредом финансијски покровитељ програмских активности Истраживачке станице Петница, имајући у виду њен значај за развој културе, научне писмености, образовања у Србији, као и промоцију науке међу младима. Захваљујући подршци НИС-а, у Петници је у протеклих неколико година успешно реализовано преко 100 програма са више од 2000 полазника. Ту спадају семинари, кам-

пови, летње школе, као и конференције истраживачких радова „Корак у науку“.

Хуманитарни пројекти су један од праваца који подразумева помоћ и подршку угроженим категоријама становништва.

• Потписан је Протокол са Српском православном црквом о дугорочној сарадњи, а подразумева реализацију хуманитарних пројеката. Овом сарадњом, НИС настоји да помогне очување православних храмова у Србији који имају велики културни и историјски значај, и тиме да подржи очување традиције и духовних вредности на овом простору. НИС је преузео обавезу да преда Српској православној цркви део територије Рафинерије Панчево, на којем се налази православни манастир Војловица.

• У ускршњој акцији „Љубав лечи“ прикупљена средства за НУРДОР, Национално удружење родитеља деце оболеле од рака. Средства ће бити употребљена у сврху адаптације и опремања родитељске куће у Нишу која ће служити као дом деци на лечењу од тешке болести, као и њиховим родитељима док бораве с децом у том граду. Ова акција спада у филантропске акције, захваљујући великом одзиву запослених који су донирали новчане прилоге.

Пројекти у оквиру програма „Сарадња ради развоја“ имају за циљ учвршћивање партнерских односа с регионима у којима НИС послује, локалним властима и становништвом.

• Потписан је годишњи споразум о стратешкој сарадњи са Аутономном Покрајином Војводине који покрива активности у области екологије, економског развоја, побољшања инвестиционе климе и решавања социјалних проблема локалних заједница. У оквиру Споразума са АП Војводином, потписани су и допунски споразуми с градовима и општинама: Нови Сад, Панчево, Кикинда, Зрењанин, Нови Бечеј, Кањига и Житиште. На основу ових допунских споразума, НИС је подржао преко 100 пројеката из хуманитарне сфере, као и културе, науке и спорта.

• НИС је 2012. године увео нови концепт подршке активностима које помажу развоју локалне заједнице. Овај концепт подразумева да се путем јавног конкурса подели половина средстава. Конкурс је био намењен удружењима, фондацијама, хуманитарним, невладиним и другим организацијама, као и појединцима – младим талентима из општина и градова с којима НИС има споразуме о сарадњи. На овај начин, НИС жели да мотивише и подржи креативност и одговорност организација и појединаца

и да у заједничкој акцији допринесе стварању боље будућности и хуманијег друштва.

- Област запошљавања – нови правац сарадње НИС-а и АП Војводине. НИС жели да допринесе политици запошљавања у Војводини, због чега је потписан посебан споразум с Покрајинским секретаријатом за рад, запошљавање и равноправност полова. Овим споразумом, НИС се обавезује да на годину дана, путем јавног конкурса, запосли 250 високообразованих особа које се тренутно налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање на територији Војводине.

У оквиру програма «Сарадња ради развоја», између осталог, подржани су:

- интернационални џез фестивал „Нишвил“ – најзначајнија манифестација ове врсте на Балкану која окупља водеће светске и домаће џез бендове и уметнике

- музички фестивал „Егзит“, где је одржана еколошка акција YES, WE CAN PRESS са циљем подизања свести о неопходности рециклирања

- „Змајеве дечје игре“, на којима Компанија као значајан партнер већ неколико година заредом, добија плакету „Великог змаја“ – пријатеља ових игара

- „Мамутфест“, дечја манифестација у Кикинди коју је ове године посетило више хиљада гостију.

Кључни показатељи - историјски подаци (2009-2012.)¹

	2009.	2010.	2011.	2012.
Приходи укупно	135.255	181.056	206.843	244.945
Расходи укупно	174.774	169.018	167.146	193.620
Нето добитак (губитак)	(4.444)*	16.484	40.602	49.456
Приходи од продаје	118.376	161.149	186.883	226.157
ОСФ	17.619	17.791	34.986	36.807
ЕБИТДА	10,4* млрд. РСД	32,4 млрд. РСД	52,4 млрд. РСД	66,5 млрд. РСД
Стална имовина	95.734	108.326	136.622	180.898
Обртна имовина**	48.317	68.801	96.081	114.534
Укупна актива	144.051	177.127	232.703	295.432
Укупни капитал	32.283	47.019	87.587	137.003
Дугорочна резервисања	16.040	18.502	13.365	12.930
Дугорочне обавезе	40.654	48.927	81.441	80.992
Краткорочне обавезе	53.141	61.221	49.149	62.142
Укупна пасива	144.051	177.127	232.703	295.432

* Пре корекција

**Обртна имовина укључује и одложена пореска средства

¹ У милионима РСД осим ако није другачије наведено

Пословни план

Одбор директора НИС-а је на својој седници одржаној 27. новембра 2012. године усвојио пословни план за 2013. годину. План предвиђа не само повећање свих кључних производних показатеља већ и суштинско повећање корпоративног инвестиционог програма. У 2013. години, НИС планира очување садашњег обима инвестиција и улагање у развој пословања у износу од најмање 50 милијарди динара. Знатан део инвестиција биће усмерен ка пројектима развоја малопродајне мреже и истраживања нафте и гаса. Циљ НИС-а је развој ресурсне базе и њено повећање у 2013. години за 10 одсто у односу на претходну годину. Такође, у 2013. години, обим и прерада нафте у рафинеријама Компаније биће повећани на око 3,4 милиона тона нафте. Осим тога, НИС ће од 2013, захва-

љујући модернизацији Рафинерије нафте у Панчеву, обезбедити раст производње моторних горива, чији је квалитет у складу са стандардима Евро 5. Пословни план НИС-а за 2013. годину предвиђа и знатно повећање продаје на тржишту Србије. Очекује се да ће озбиљан стимулативни утицај на продају имати наставак реализације програма модернизације малопродајне мреже и повећање ефикасности маркетиншке политике Компаније. Поред развоја продаје на домаћем тржишту нафтних деривата, Пословни план НИС-а за 2013. годину предвиђа повећавање обима продаје на тржиштима суседних земаља – Бугарске, Румуније, Босне и Херцеговине. На крају 2013. године, на тржиштима ових земаља треба да буде најмање 100 активних бензинских станица НИС-а.

Основни правци развоја

Истраживање и производња

- Повећање ресурсне базе
- Развој пројеката у Србији, Мађарској, Румунији и Босни и Херцеговини

Прерада и промет

- Наставак моденизације Рафинерије Панчево – пројекат дубоке прераде
- Производња базних уља
- Развој тржишта у Балканском региону

Енергетика

- Развој енергетике у области обновљивих извора енергије
- Синергија са осталим областима пословања
- Монетизација гаса

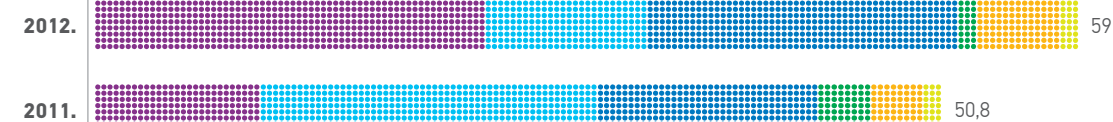

Планирана улагања по правцима развоја

Планирана улагања по правцима развоја, у млрд. РСД

+16%

● Истраживање и производња ● Прерада ● Промет ● Сервиси ● Енергетика ● Корпоративни центар НИС

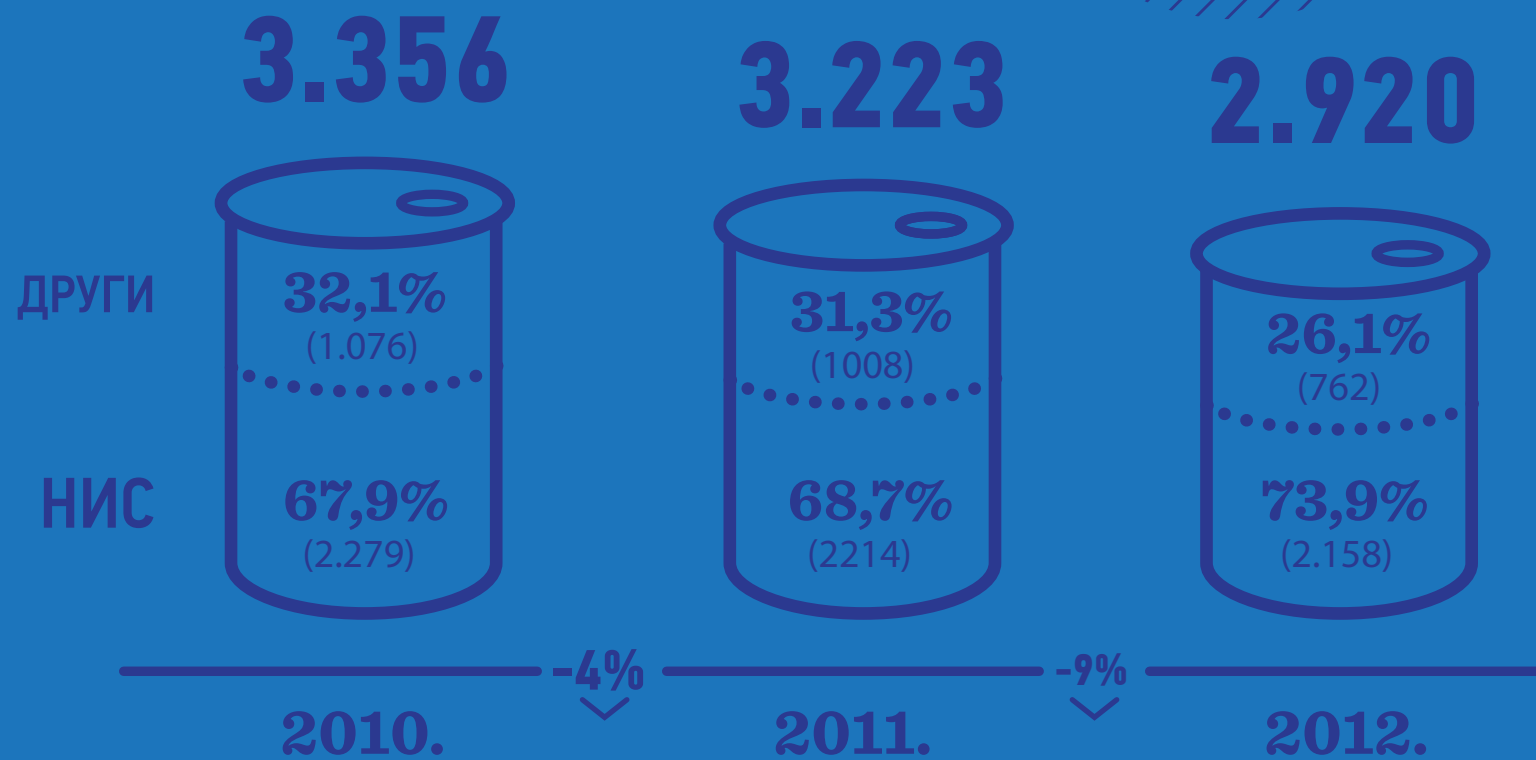
ИЗГРАДЊА
ВЕТРОПАРКОВА

ИЗВОРА
ЕНЕРГИЈЕ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ СА ИЗВЕШТАЈЕМ РЕВИЗОРА

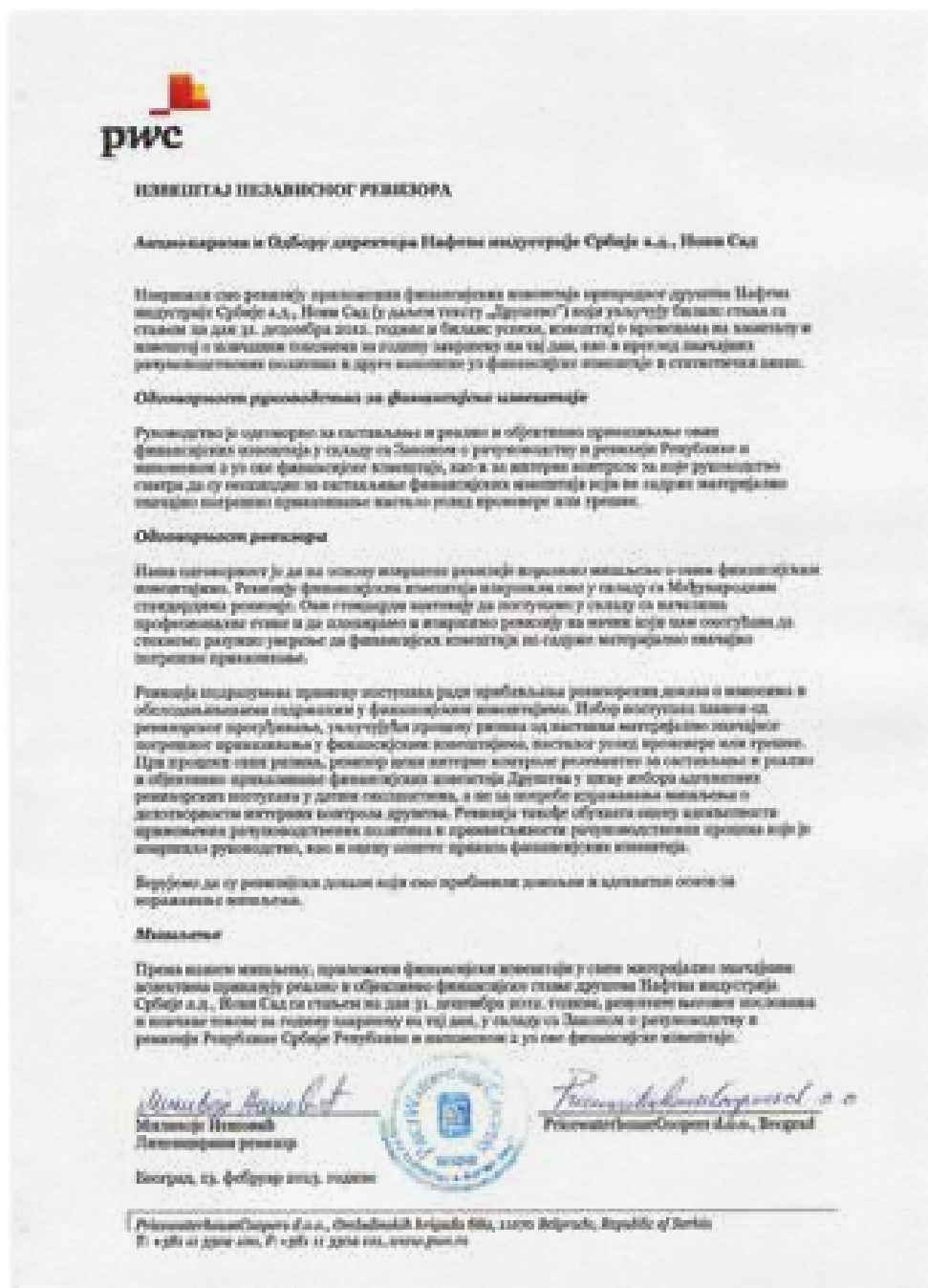
УДЕО НИС-А У
УКУПНОМ ОБИМУ
ТРЖИШТА
НАФТНИХ
ДЕРИВАТА У
СРБИЈИ

Производња домаће нафте и гаса
у 000 условних тона

Извештај ревизора о појединачним финансијским извештајима

Појединачни финансијски извештаји

Биланс стања

	Напомене	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	6	8.224.678	4.441.599
Некретнине, постројења и опрема	7	144.519.040	124.923.027
Инвестиционе некретнине	8	1.316.069	1.338.269
Учешћа у капиталу	9	7.707.917	2.542.882
Остали дугорочни финансијски пласмани	10	19.130.412	3.376.034
		180.898.116	136.621.811
Обртна имовина			
Залихе	11	43.606.986	35.397.598
Стална средства намењена продаји		41.746	165.371
Потраживања	12	41.575.163	20.373.239
Краткорочни финансијски пласмани	13	2.433.206	2.413.567
Порез на додату вредност и АВР	14	8.778.258	4.626.921
Готовински еквиваленти и готовина	15	8.311.264	25.228.726
Одложена пореска средства	16	9.786.958	7.875.436
		114.533.581	96.080.858
Укупна актива		295.431.697	232.702.669
Ванбилансна актива	17	84.451.110	79.279.565

ПАСИВА			
Капитал	18		
Основни и остали капитал	18.1	87.128.024	87.128.024
Резерве		889.424	889.424
Ревалоризационе резерве		12	12
Нереализовани добици по основу ХоВ	18.2	6.918	29.582
Нереализовани губици по основу ХоВ	18.2	(81.446)	(64.090)
Непокривени добитак (губитак)		49.060.229	(396.287)
		137.003.161	87.586.665
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	19	12.930.335	13.365.464
Дугорочни кредити	20	30.721.339	33.774.543
Остале дугорочне обавезе	21	50.270.312	47.666.041
		93.921.986	94.806.048
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	22	9.359.307	3.444.922
Обавезе из пословања	23	33.921.648	29.458.654
Остале краткорочне обавезе	24	6.313.605	6.666.892
Обавезе по основу ПДВ, осталих јавних прихода и ПВР	25	12.034.945	8.087.096
Обавезе по основу пореза на добит		512.454	1.491.881
		62.141.959	49.149.445
Одложене пореске обавезе	16	2.364.591	1.160.511
Укупна пасива		295.431.697	232.702.669
Ванбилансна пасива	17	84.451.110	79.279.565

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

Биланс успеха

	Напомене	Година која се завршила 31. децембра	
		2012.	2011.
Пословни приходи			
Приходи од продаје	5	226.156.906	186.882.958
Приходи од активирања учинака и робе		2.063.809	4.478.663
Повећање вредности залиха учинака		1.665.432	768.451
Остали пословни приходи	26	184.677	298.141
		230.070.824	192.428.213
Пословни расходи			
Набавна вредност продате робе		(26.432.161)	(12.711.852)
Трошкови материјала	27	(90.416.631)	(95.536.272)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	29	(21.247.898)	(21.744.471)
Трошкови амортизације и резервисања	28	(7.840.645)	(6.832.271)
Остали пословни расходи	30	(19.152.732)	(14.534.161)
		(165.090.067)	(151.359.027)
Пословни добитак		64.980.757	41.069.186
Финансијски приходи	31	10.167.157	7.008.996
Финансијски расходи	32	(15.827.048)	(8.833.569)
Остали приходи	33	4.707.451	7.406.282
Остали расходи	34	(12.703.358)	(6.953.521)
Добитак пре опорезивања		51.324.959	39.697.374
Порез на добит			
Порески расходи периода	35	(2.575.885)	(2.464.263)
Одложени порески приходи периода	16	707.442	3.368.556
Нето добитак		49.456.516	40.601.667
Зарада по акцији			
- из редовног пословања	36	0,303	0,249

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

Извештај о токовима готовине

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	313.174.536	282.802.307
Примљене камате из пословних активности	1.895.568	984.664
Остали приливи из редовног пословања	184.674	298.141
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<i>315.254.778</i>	<i>284.085.112</i>
Исплате добављачима и дати аванси	(143.551.839)	(121.573.195)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(20.843.165)	(21.599.392)
Плаћене камате	(3.318.871)	(3.114.515)
Порез на добитак	(3.548.460)	(1.591.789)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(107.185.231)	(101.220.649)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<i>(278.447.566)</i>	<i>(249.099.540)</i>
Нето прилив готовине из пословних активности	36.807.212	34.985.572
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела	228	17.103
Продаја, некретнина, постројења и опреме	322.111	278.989
Остали финансијски пласмани (нето приливи)	1.263.068	-
<i>Приливи готовине из активности инвестирања</i>	<i>1.585.407</i>	<i>296.092</i>
Куповина акција и удела	(213)	(26.234)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(38.883.079)	(32.509.584)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	(15.807.489)	(2.267.599)
<i>Одливи готовине из активности инвестирања</i>	<i>(54.690.781)</i>	<i>(34.803.417)</i>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(53.105.374)	(34.507.325)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних и краткорочних кредита	6.267.501	23.406.069
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	3.818.459	26.002.087
<i>Приливи готовине из активности финансирања</i>	<i>10.085.960</i>	<i>49.408.156</i>
Одливи по основу дугорочних и краткорочних кредита и осталих обавеза	(11.360.516)	(35.177.068)
<i>Одливи готовине из активности финансирања</i>	<i>(11.360.516)</i>	<i>(35.177.068)</i>
Нето (одлив) прилив готовине из активности финансирања	(1.274.556)	14.231.088
Нето (одлив) прилив готовине	(17.572.718)	14.709.335
Готовина и еквиваленти готовине на почетку периода	25.228.726	10.595.830
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	2.064.138	1.409.520
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(1.408.882)	(1.485.959)
Готовина и еквиваленти готовине на крају периода	8.311.264	25.228.726

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

Извештај о променама на капиталу

	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици по основу ХОВ	Нереализовани губици по основу ХОВ	Акумулирани губитак	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.530.200	5.597.824	889.424	39	48.417	(49.236)	(40.997.954)	47.018.714
Укупна повећања у претходном периоду	-	-	-	-	-	(14.854)	40.601.667	40.567.951
Укупна смањења у претходном периоду	-	-	-	(27)	(18.835)	-	-	-
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.530.200	5.597.824	889.424	12	29.582	(64.090)	(396.287)	87.586.665
Стање на дан 1. јануара 2012. године	81.530.200	5.597.824	889.424	12	29.582	(64.090)	(396.287)	87.586.665
Укупна повећања у текућем периоду	-	-	-	-	-	(17.356)	49.456.516	49.416.496
Укупна смањења у текућем периоду	-	-	-	-	(22.664)	-	-	-
Стање на дан 31. децембра 2012. године	81.530.200	5.597.824	889.424	12	6.918	(81.446)	49.060.229	137.003.161

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

Напомене уз појединачне финансијске извештаје

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

НИС а.д. – Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса,
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. 2. Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала Друштва чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ОАО Газпром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ОАО Газпром Нефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Друштва је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Основне рачуноводствене политике и значајне рачуноводствене процене су доследне оним које су примењене у финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2011. године.

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2012. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Друштво је финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.
- Некретнине, постројења и опрема су процењене од стране независног проценитеља и ревалоризационе резерве настале као разлика између процењене и историјске вредности су признате кроз акцијски капитал на дан 1. јануар 2006. године.
- Друштво није саставило консолидоване финансијске извештаје с обзиром да се, у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Србије, консолидовани финансијски извештаји за текућу годину подносе до краја априла наредне године. Према Међународним стандардима финансијског извештавања, појединачни финансијски извештаји Друштва које има зависна/придružена друштва су дозвољени само уколико су консолидовани финансијски извештаји припремљени и издати у исто време.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

2.2. Нова рачуноводствена саопштења

Следећи нови и допуњени стандарди ступили су на снагу од 1. јануара 2012. године:

- Остали ревидирани стандарди и тумачења важећа за текући период. Измена и допуна МСФИ 1 „Прва примена МСФИ” која се односи на пословање у условима хиперинфлације и на укидање фиксних датума за друштва која први пут примењују стандард, није имала утицаја на ове финансијске извештаје. Допуном МРС 12 „Порез на добит” је уведена релативна претпоставка да се инвестициона некретнина исказана по фер вредности надоннабује у потпуности путем продаје. Ова допуна није имала материјалног утицаја на ове финансијске извештаје.

Нови и допуњени стандарди и тумачења чија је примена по први пут обавезна за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године и које Друштво није раније усвојило.

- МСФИ 9, Финансијски инструменти - И део: Класификација и мерење. МСФИ 9, објављен новембра 2009. године, замењује оне делове МРС 39 који се односе на класификовање и мерење финансијских средстава. МСФИ 9 је додатно измењен и допуњен октобра 2010. године са циљем да се размотри питање класификовања и одмеравања финансијских обавеза. У даљем тексту приказани су основни елементи стандарда:
  - Финансијска средства се класификују у две категорије начина одмеравања: као средства која се накнадно одмеравају по фер вредности или као средства која се накнадно одмеравају по амортизованој вредности. Одлука о класификацији средстава доноси се приликом њиховог почетног признавања. Класификација зависи од пословног модела који правно лице користи за потребе управљања својим финансијским инструментима, као и од карактеристика инструмента у вези са уговорним новчаним током.
  - Инструмент се накнадно одмерава по амортизованој вредности само уколико је реч о дужничком инструменту и (i) ако је циљ пословног модела правног лица да држи средство за потребе наплате уговорних токова готовине, те (ii) ако се код уговорних токова готовине средства ради само о плаћању главнице и камате (тј. само има «основна обележја кредита»). Сви остали дужнички инструменти одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха.
  - Сви инструменти капитала одмеравају се накнадно по фер вредности. Инструменти капитала који се држе ради трговања одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха. За сва остала учешћа у капиталу може се, приликом почетног признавања, донети неопозива одлука да се нереализовани и реализовани добици и губици по основу фер вредности признају у Укупном осталом финансијском резултату уместо у Билансу успеха. По донетој одлуци добици и губици по фер вредности не могу се накнадно признати у билансу успеха. Одлука се може донети за сваки инструмент посебно. Дивиденде се признају у билансу успеха уколико представљају принос на инвестиције.
  - У МРС 39, највећи број захтева за класификацију и одмеравање финансијских обавеза пренет је у МСФИ 9 у неизмењеном облику. Основна измена огледа се у томе да ће правно лице бити у обавези да ефекте промена у властитом кредитном ризику финансијских обавеза класификованих по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха прикаже у укупном осталом финансијском резултату.

Примена МСФИ 9 обавезна је од 1. јануара 2015. године, с тиме што је његово раније усвајање допуштено.

- МСФИ 13, Одмеравање фер вредности (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), има за циљ да повећа доследност и смањи

степен сложености обезбеђивањем прецизне дефиниције фер вредности, као и јединственог извора за одмеравање фер вредности и јединствених захтева за обелодањивање у свим МСФИ.

- МРС 27, Појединачни финансијски извештаји (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), измењен је и има за циљ да пропише захтеве у погледу начина обрачунавања и обелодањивања улагања у зависна предузећа, заједничке подухвате и придружена предузећа онда када правно лице саставља појединачне финансијске извештаје. Смернице у погледу питања контроле и консолидованих финансијских извештаја замењене су стандардом МСФИ 10, “Консолидовани финансијски извештаји».
- МРС 28, Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна МРС 28 настала је као резултат пројекта Одбора који се односи на заједничке подухвате. Приликом анализирања поменутог пројекта, Одбор је одлучио да рачуноводствено обухватање заједничких подухвата применом рачуноводственог метода учешћа припоји стандарду МРС 28 будући да се поменути метод примењује и на улагања у заједничке подухвате и на улагања у придружена предузећа. Осим ове, остале смернице су остале неизмењене.
- Измене и допуне МРС 1, Презентација финансијских извештаја (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године), мења захтеве у погледу обелодањивања ставки које се исказују у Укупном осталом финансијском резултату. Измене и допуне захтевају да правна лица изврше раздвајање ставки које се приказују у Укупном осталом финансијском резултату на две групе, и то према томе да ли ће оне моћи да се рекласификују у биланс успеха у будућим периодима. Предложени назив финансијског извештаја који се користи у МРС 1 гласи ‘Извештај о добити и губитку и укупном осталом финансијском резултату’. Друштво очекује да ће измене и допуне стандарда утицати на измену начина презентације финансијских извештаја Друштва, али да неће имати утицаја на одмеравање трансакција и стања.
- Измене и допуне МРС 19, Примања запослених (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), доноси значајне измене у погледу признавања и одмеравања дефинисаних доприноса за пензије и отпремнине, као и у погледу обелодањивања свих примања запослених. Стандард захтева да се све промене у нето обавезама (средствима) по основу дефинисаних примања признају у периоду у коме настану, и то: (i) трошкови зарада и накнада и нето камата признају се у билансу успеха; и (ii) добици и губици по основу поновног одмеравања признају се у укупном осталом финансијском резултату.
- Обелодањивања – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МСФИ 7 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна захтева обелодањивања која ће корисницима финансијских извештаја ентитета омогућити да изврше процену ефеката или потенцијалних ефеката пребијања, укључујући право на поравнање.
- Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МРС 32 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године). Допуна садржи додатак у виду смерница у погледу МРС 32 које се односе на недоследности идентификоване у току примене појединих критеријума пребијања. Поменуто укључује појашњење значења сегмента ‘има законски спроводиво право на пребијање...’ као и појашњење да се поједини системи бруто поравнања могу сматрати еквивалентима нето поравнања.
- Побољшања Међународних стандарда финансијског извештавања (објављена маја 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Побољшања се састоје од измене садржаја пет стандарда. МСФИ 1 је измењен са циљем да (i) појасни да друштво које поново почиње да припрема финансијске извештаје у складу са МСФИ може или да настави са применом МСФИ 1 или, пак, да ретроспективно примени све МСФИ као да није никада престало да их примењује, и (ii) да уведе додатно изузеће из ретроспективне примене МРС 23, Трошкови позајмљивања, од стране друштва која први пут припремају извештаје у складу са МСФИ. МРС 1 је измењен тако да појасни да напомене нису обавезне уз трећи биланс стања који се доставља на почетку претходног периода зато што су на њега материјално значајно утицали ретроспективна прерачунавања, промене у рачуноводственим политикама односно рекласификација за потребе приказивања, док су напомене

обавезне када се само друштво определи да достави додатне упоредне податке. МРС 16 је измењен тако да појасни да се опрема за сервисирање која се користи дуже од једног периода класификује као некретнине, постројења и опрема уместо као залихе. МРС 32 је измењен тако да појасни да се поједине пореске последице расподеле (финансијских инструмената) власницима рачуноводствено обухватају у билансу успеха, као што се то увек захтевало у МРС 12. МРС 34 је измењен са циљем да усагласи захтеве са МСФИ 8. МРС 34 захтева обелодањивање одмерене вредности укупних средстава и обавеза једног пословног сегмента само уколико се поменути информација редовно доставља главном доносиоцу пословних одлука и уколико је дошло до материјално значајних промена поменуте вредности у односу на последње финансијске извештаје.

- Измене и допуне смерница за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 (објављене 28. јуна 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне појашњавају смернице за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји. Друштва која примењују МСФИ 10 дужна су да изврше процену контролног утицаја првог дана годишњег периода у којем је извршена примена МСФИ 10, и уколико се поступак консолидације према МСФИ 10 разликује од поступка консолидације према МРС 27 и СИЦ 12, упоредни подаци из периода који непосредно претходи периоду преласка на извештавање у складу са МСФИ (тј. подаци из 2012. године за друштва која припремају финансијске извештаје на крају календарске године а која су усвојила МСФИ 10 у 2013. години) рекласификују се, осим уколико је то немогуће. Измене и допуне у МСФИ 10, МСФИ 11, Заједнички аранжмани, и МСФИ 12, Обелодањивање учешћа у другим правним лицима, обезбеђују додатно ослобађање приликом преласка на извештавање у складу са МСФИ тиме што се захтев своди на достављање коригованих упоредних података само за период који непосредно претходи периоду у којем је друштво прешло на извештавање у складу са МСФИ. Осим поменутог, изменама и допунама се укида захтев за приказивање упоредних података неконсолидованих правних лица за периоде који претходе усвајању МСФИ 12.
- Измене и допуне МСФИ 1 “Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања – Државни зајмови” (објављене марта 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне, које се односе на зајмове добијене од државе по каматној стопи нижој од тржишне, ослобађају друштва која први пут примењују МСФИ пуне ретроспективне примене МСФИ при рачуноводственом обухватању поменутих зајмова у тренутку преласка на извештавање у складу са МСФИ. Овим се друштва која први пут примењују МСФИ ослобађају од обавезе пуне ретроспективне примене на исти начин као и друштва која већ извештавају у складу са МСФИ.
- Измене и допуне стандарда МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 27 – Инвестициона друштва (објављене 31. октобра 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2014. године). Допуном је уведена дефиниција инвестиционог друштва као друштва у чије активности и пословање спада (i) прибављање средстава од инвеститора како би се инвеститорима пружила услуга управљања инвестицијама, (ii) обавезивање на пословање у сврху улагања средстава искључиво за потребе повећања капитала односно прихода од улагања и (iii) одмеравање и вредновање улагања по фер вредности.
- Инвестиционо друштво биће у обавези да рачуноводствено обухвати своја зависна предузећа по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха и консолидује само она зависна предузећа која пружају услуге сродне инвестиционим активностима друштва. МСФИ 12 је измењен са циљем да се уведу нова обелодањивања, укључујући сва значајна просудивања начињена приликом утврђивања да ли друштво спада у категорију инвестиционог друштва, као и да се уведу информације о финансијској односно другој помоћи упућеној неконсолидованом зависном предузећу, било да је реч о планираној или већ пруженој помоћи зависном предузећу..

Осим уколико у тексту горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајног утицаја на финансијске извештаје Друштва.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО”). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Друштва у складу са новом структуром корпоративних органа усвојеном у току 2012. године на основу новог Законом о привредним друштвима Републике Србије.

2.4. Прерачунавање страних валута

(1) Функционална и валута приказивања

Ставке укључене у финансијске извештаје Друштва се одмеравају и приказују у динарима („РСД”), који представља функционалну и презентациону валуту Друштва.

(2) Трансакције и стања

Трансакције у страниој валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената приказују се у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи / расходи”.

2.5. Нематеријална средства

(1) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса, која се амортизују током периода истраживања, у складу са условима одређене лиценце.

(2) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.6. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(1) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након

спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој врши се пренос на улагања у развој исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријална улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

(2) *Развој основних и нематеријалних средстава*

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтови и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на Основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(3) *Средства за производњу нафте и гаса*

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(4) *Амортизација*

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“–у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(5) *Обезвређивање – Средства за истраживање и процену*

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(6) *Обезвређивање – Потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса*

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.7. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе за свако средство појединачно по стопама утврђеним рачуноводственом политиком Друштва, а на основу процењеног корисног века трајања основног средства како би се распоредила њихова набавна до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, као што следи:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остала опрема	3 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности (напомена 34).

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 33 и 34).

2.8. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим Goodwill-а, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.9. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица, пословних објеката и станова датих запосленима и бившим запосленима Друштва на рок преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет биланса успеха у оквиру Осталих прихода (расхода) (напомена 33 и 34).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.10. Уговори о изградњи

МРС 11 „Уговори о изградњи“ дефинише уговор о изградњи као уговор који је посебно закључен за изградњу неког средства. Трошкови уговора се признају као расход у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери којој их је могуће поуздано одмерити.

Друштво користи «метод степена довршености» како би утврдио одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до датума биланса стања и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током извештајног периода искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Друштво као средство исказује бруто износ који се потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ који купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Друштво као обавезу исказује бруто износ који се дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току, за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

2.11. Учешћа у капиталу зависних правних лица

Улагања у зависна правна лица вреднују се методом набавне вредности, исказујући улагања по трошку набавке без укључивања промена вредности улагања која потичу из резултата. Ако на дан састављања биланса стања има индикација да је вредност улагања умањена, врши се процена надокнадиве вредности улагања.

Ако је надокнадива вредност мања од књиговодствене вредности, књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност а губитак од умањења вредности улагања признаје се као расход периода.

2.12. Дугорочна финансијска средства

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

2.12.1. Класификација финансијских средстава

(1) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У билансу стања Друштва зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања”

(2) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Друштва, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума биланса стања када чине краткорочну имовину Друштва.

2.12.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које не котирају), Друштво утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Друштво.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Друштва на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у биланс успеха као Финансијски приходи/(расходи) (напомена 31 и 32).

2.12.3. Умањење вредности финансијских средстава

(1) Средства која се исказују по амортизованој вредности

На сваки датум биланса стања Друштво процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су

настали након почетног признавања средстава (“настанак губитка”) и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Друштво користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Друштво, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрило;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим токовима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
  - Неповољна промена кредитне способности дужника; и
  - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Друштво прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Друштво може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у билансу успеха.

(2) Средства класификована као расположива за продају

На крају сваког извештајног периода Друштво процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Друштво користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у билансу успеха не могу се укинути кроз биланс успеха. Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у билансу успеха.

2.13. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинана Друштва нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање умањења вредности залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 34).

2.14. Стална средства (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална средства (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: а) да су средства расположива за продају у њиховом тренутном стању; б) да је руководство Друштва одобрило и започело тражење купца; в) да је продаја средства активно рекламирана; г) да се продаја очекује у наредних 12 месеци; и д) да није вероватно да ће се значајне промене у плану продаје десити или да ће се средство повући из продаје.

2.15. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидирани или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи” (напомена 34). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у билансу успеха у оквиру „осталих прихода” (напомена 33).

2.16. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у билансу стања.

2.17. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.18. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.19. Остали капитал

Остали капитал у целини се односи на износ капитала изнад висине процењеног и уписаног износа неновчаног капитала са стањем на дан 31. маја 2005. године. Овај капитал је евидентиран као остали капитал.

2.20. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Друштво је у складу са поменутиим законом било у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала.

2.21. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода (напомена 36).

2.22. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Друштва.

2.23. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења

кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Друштво нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума биланса стања.

2.24. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

2.25. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу /у том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

2.26. Примања запослених

(1) *Обавезе за пензије*

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени

доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(2) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање или до остварења минималног радног стажа. Дана 1. јуна 2011. године на снагу је ступио нови Колективни уговор Друштва.

Јубиларне награде

Исплата јубиларних награда се одређује као број месечних зарада, на основу броја година које је запослени провео у Друштву, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Друштву	Колективни Уговор Број плата
10	1
20	1,5
30	2
35	2,5
40	2,5

Примања приликом пензионисања

Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати максимално отпремнине у висини три просечне зараде у Друштву, исплаћене у месецима који претходе месецу пензионисања запосленог.

Очекивани трошкови накнада запосленима се разграничавају током периода трајања запослења.

Дефинисана обавеза за примања приликом пензионисања се процењује на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем очекиваних будућих готовинских исплата применом каматних стопа висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије. Актуарски добити и губити који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама обрачунавају се на терет или у корист прихода током очекиваног просечног преосталог радног века запослених за обавезе за пензије и на терет или у корист прихода у пуном износу за јубиларне награде и отпремнине.

Отпремнине

Отпремнине се исплаћују при раскиду радног односа пре датума редовног пензионисања, или када запослени прихвати споразумни раскид радног односа као вишак радне снаге у замену за отпремнину. Друштво признаје отпремнину при раскиду радног односа када је евидентно обавезно да: или раскине радни однос са запосленим, у складу са усвојеним планом, без могућности одустајања; или да обезбеди отпремнину за престанак радног односа као резултат понуде у намери да се подстакне добровољни раскид радног односа у циљу смањења броја запослених. Отпремнине које доспевају у раздобљу дужем од 12 месеци након датума биланса стања своде се на садашњу вредност.

(3) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

2.27. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без пореза на додату вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта, након елиминисања продаје у оквиру Друштва.

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Друштво имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Друштва. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Друштво заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(1) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

(2) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

(3) Приход од продаје услуга

Друштво продаје инжењерске услуге везане за експлоатацију и складиштење нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(4) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Друштво умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

(5) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа робе и услуга за сопствене производне потребе.

(6) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

2.28. Закупи

(1) Рачуноводствено обухватање код закупца

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Друштво узима у закуп поједине некретнине, постројења и опрему. Закуп некретнина, постројења и опреме, где Друштво суштински има све ризике и користи од власништва, класификује се као финансијски лизинг. Финансијски лизинг се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљене некретнине и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских расхода исказују се у билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период. Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског лизинга амортизују се током периода краћег од корисног века трајања средства и периода закупа.

(2) Рачуноводствено обухватање код закуподавца

Закуп је споразум по коме закуподавац преноси на закупца право коришћења средства током договореног временског периода у замену за једно или више плаћања.

Када се средства дају у закуп по основу финансијског закупа, садашња вредност плаћених закупнина се признаје као потраживање. Разлика између бруто износа потраживања и садашње вредности потраживања се исказује као незарађени финансијски приход.

Приход од закупа се признаје током периода трајања закупа применом методе нето улагања, која одражава константну периодичну стопу повраћаја.

Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.29. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.30. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава, ако капитализација почиње на дан или после 1. јануара 2009. године. Капитализација трошкова позајмљивања траје до дана када је средство спремно за употребу или продају.

Друштво капитализује трошкове позајмљивања, који би могли бити избегнути, уколико није имало капиталне инвестиције у средства која се квалификују. Трошкови позајмљивања који се капитализују се обрачунавају на основу просечног трошка финансирања Друштва (просечан трошак камата се примањује на инвестиције у средства која се квалификују), изузев средстава која су позајмљена специјално за сврхе набављања квалификованог средства. У том случају, стварни настали трошкови позајмљивања, умањени за приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих средстава, се капитализују.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

3.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Друштво прави процене и користи претпоставке које се односе на будући период. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

(1) Порез на добит

Друштво подлеже обавези плаћања пореза на добит. Друштво признаје обавезу за очекиване ефекте питања произашлих из ревизије, на основу процене да ли ће доћи до додатног плаћања пореза. Уколико се коначан исход ефеката тих питања на порез на добит буде разликовао од првобитно књижених износа, разлика ће се одразити на текући и одложени порез на добит и на резервисање за одложена пореска средства и обавезе у периоду у ком се разлика утврди.

(2) Признавање прихода

Друштво користи "метод степена завршености" при рачуноводственом обухватању прихода од извршених услуга. Примена овог метода захтева да руководство изврши процену извршених услуга до одређеног датума као проценат од укупних услуга које треба извршити.

(3) Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, друштво узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7% (уместо коришћене 7,65%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 9,7%, односно 5,9% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 7,0% (уместо коришћене 6,0%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 15% односно 8,8% за јубиларне награде.

(4) Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћења за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,65% (уместо коришћене 7,65%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би порасла за 357.251 РСД.

3.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика

(1) Умањење вредности финансијских средстава расположивих за продају

Друштво се руководи смерницама МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“ да одреди када је вредност финансијских средстава расположивих за продају умањена. Ово одређивање захтева значајно

просуђивање. Приликом просуђивања руководство Друштва, међу осталим факторима, процењује: трајање и обим до којег је фер вредност улагања мања од набавне вредности улагања; финансијско стање примаоца улагања и изгледи за окончање посла у скорој будућности, укључујући факторе као што су учинак индустрије и сектора, промене у технологији и токове готовине из пословања и финансирања.

(2) Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство друштва је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Друштва сматра да предузима све неопходне мере како би подржао одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Друштва да обезбеди нове кредите и ре-финансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Друштва могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену умањења вредности финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени умањења вредности.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе, ризик готовинског тока и ризик промена цена), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у склопу политика одобрених од стране Управног одбора. Финансијска служба Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

(1) *Тржишни ризик*

а) Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризику од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризику од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Укупни износи признатих финансијских средстава/обавеза исказаних у валути која није функционална приказани су у табели која следи:

	Финансијска средства		Финансијске обавезе	
	31. децембар 2012	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ЕУР	22.027.181	13.694.819	65.729.594	58.474.401
ЈПЈ	-	-	477.670	514.970
УСД	8.715.728	7.699.163	46.651.500	50.272.976
Остало	39.898	18	2.238	464

На дан 31. децембра 2012. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на ЕУР, УСД и ЈПЈ, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 823.941 РСД (2011: 809.996 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна зајмова зависним правним лицима, потраживања од купаца, обавеза према добављачима деноминованих у ЕУР и УСД и позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР, УСД и ЈПЈ.

б) Ризик промена цена

Друштво је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Друштва да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

в) Готовински ток и ризик каматне стопе

Друштво је на дан 31. децембра 2012. године располагало са значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената односно значајнијом каматносног имовином. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Друштво има пасивне пословне односе, односно кредите и кредитне/документарне линије. Такође, средства која се орочавају, у РСД и у странијој валути, орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочења. Из претходно наведеног, приход Друштва и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа, на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Друштво може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Такође, током 2012 године, Друштво је одобрило компанијама из иностранства које су у већинском власништву Друштва, субординиране кредите, као начин финансирања пословне активности у иностранству. Кредити који су одобрени за ове намене одобрени су уз променљиве каматне стопе (Еурибор). Да су каматне стопе на одобрене зајмове биле за 1% више / ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, нето резултат пословања у 2012. години пре опорезивања био би виши / нижи за 52.179 РСД (2011: 496 РСД).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више / ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2012. години био би 820.669 РСД (2011: 640.891 РСД) виши / нижи, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

(2) *Кредитни ризик*

Управљање кредитним ризику успостављено је на нивоу Друштва. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомапанијских кредитима датим иностраним или домаћим зависним правним лицима, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Друштву. Код домаћих банака, уколико је у питању банка са којом Друштво обавља пасивне послове примењује се други критеријум, док уколико је у питању банка са којом Друштво не послује, кредитни лимити се утврђују на основу дефинисане методологије.

Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Друштво је исправило потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу (напомена 12).

(3) *Ризик ликвидности*

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Служба финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе Друштва које су груписане према датуму доспећа на основу периода преосталог до уговорног датума доспећа, а на датум биланса стања.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефенат дисконтовања није материјално значајан.

На дан 31. децембра 2012.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	4.231	1.413.061	7.943.224	45.768.162	35.222.280	90.350.958
Обавезе из пословања	16.415.837	17.278.934	226.008	859	10	33.921.648
Остале краткорочне обавезе	5.594.118	75.277	644.210	-	-	6.313.605
Укалкулисане обавезе и одложени приходи	2.752.529	22.346	1.566.088	-	-	4.340.963
	24.766.715	18.789.618	10.379.530	45.769.021	35.222.290	134.927.174

На дан 31. децембра 2011.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	184.787	157.555	3.103.777	45.216.827	36.222.560	84.885.506
Обавезе из пословања	10.924.501	9.484.179	9.049.974	-	-	29.458.654
Остале краткорочне обавезе	6.662.449	1.402	3.041	-	-	6.666.892
Укалкулисане обавезе и одложени приходи	2.685.721	-	-	-	-	2.685.721
	20.457.458	9.643.136	12.156.792	45.216.827	36.222.560	123.696.773

4.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговања.

Друштво, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Друштва и његовог укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити (укључујући краткорочне и дугорочне, као што је приказано у билансу стања) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупни ангажовани капитал се добија када се на капитал, исказан у билансу стања, дода нето дуговање.

На дан 31. децембра 2012. и 2011. године коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 20, 21 и 22)	90.291.649	84.794.521
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 15)	(8.311.264)	(25.228.726)
Нето дуговања	81.980.385	59.565.795
Укупни ангажовани капитал	218.983.546	147.152.460
Коефицијент задужености	0,37	0,40

4.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту (на пример деривати којима се тргује на незваничној берзи) утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан биланса стања.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Пословни сегменти су сегменти чији пословни резултат редовно прати Главни доносилац одлука („ГДО“). У току 2012. године усвојена је нова структура корпоративних органа Друштва усклађена са новим Законом о привредним друштвима Републике Србије. Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Друштва чине ГДО на основу усвојене структуре.

На дан 31. децембра 2012. године, пословне активности Друштва су организоване у пет главних пословних сегмената:

- (1) Истраживање и производња нафте и природног гаса,
- (2) Нафтни сервис,
- (3) Прерада деривата нафте,
- (4) Промет нафте и нафтних деривата,
- (5) Остало - НИС стручне службе и Енергетика.

Приход по извештајним сегментима потиче од следећег:

- (1) Истраживање и производња нафте и природног гаса генеришу приход продајом нафте и гаса рафинеријама и Србијагасу,
- (2) Нафтни сервис генеришу приходе вршењем услуга бушења, грађевинских радова, геофизичких мерења и транспортних услуга,
- (3) Прерада генерише приход продајом нафтних деривата сегменту Промета нафте и нафтних деривата,
- (4) Промет нафте и нафтних деривата генерише приход малопродом и veleпродајом.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	92.077.341	3.324.029	155.584.039	204.314.212	17.017.464	(242.246.261)	230.070.824
Интерсегментни	83.074.262	1.217.697	154.020.794	1.108.024	2.825.484	(242.246.261)	-
Екстерни	9.003.079	2.106.332	1.563.245	203.206.188	14.191.980	-	230.070.824
Амортизација	(2.104.350)	(358.420)	(1.950.957)	(808.683)	(1.051.381)	-	(6.273.791)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(113.062)	(10.052)	(64.127)	(110.965)	(29.291)	-	(327.497)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	83.790.189	(218.880)	(9.096.463)	559.171	(10.053.260)	-	64.980.757
Финансијски приходи (расходи)	(188.292)	31.981	(761.856)	560.413	(5.302.137)	-	(5.659.891)
Остали приходи (расходи)	(3.286.960)	790.883	166.657	(283.157)	(5.383.330)	-	(7.995.907)
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	80.314.937	603.984	(9.691.662)	836.427	(20.738.727)	-	51.324.959
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	707.442	-	707.442
Порески расход периода	-	-	-	-	(2.575.885)	-	(2.575.885)
Сегментни добитак/(губитак)	80.314.937	603.984	(9.691.662)	836.427	(22.607.170)	-	49.456.516

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	78.152.193	6.999.742	136.362.877	168.759.386	199.310	(198.045.295)	192.428.213
Интерсегментни	59.703.080	2.406.034	135.633.379	302.802	-	(198.045.295)	-
Екстерни	18.449.113	4.593.708	729.498	168.456.584	199.310	-	192.428.213
Амортизација	(2.067.932)	(856.169)	(2.023.125)	(783.725)	(924.714)	-	(6.655.665)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(379.934)	(11.233)	(26.397)	(105.766)	(32.458)	-	(555.788)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	65.061.804	(634.719)	(15.478.960)	(943.658)	(6.935.281)	-	41.069.186
Финансијски приходи (расходи)	(354.107)	10.510	(318.367)	402.740	(1.565.349)	-	(1.824.573)
Остали приходи (расходи)	(21.456)	(1.263.299)	(1.728.714)	3.063.357	402.873	-	452.761
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	64.686.241	(1.887.508)	(17.526.041)	2.522.439	(8.097.757)	-	39.697.374
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	3.368.556	-	3.368.556
Порески расход периода	-	-	-	-	(2.464.263)	-	(2.464.263)
Сегментни добитак/(губитак)	64.686.241	(1.887.508)	(17.526.041)	2.522.439	(7.193.464)	-	40.601.667

Продаја између сегмената пословања обавља се у складу са политиком о трансферним ценама између сегмената.

Анализа прихода од продаје Друштва по основу најзначајних производа и услуга (са аспекта тржишта и канала продаје) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2012.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.917.362	4.917.362
Продаја природног гаса	17.814.542	-	17.814.542
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	17.814.542	-	17.814.542
Продаја нафтних деривата	180.660.306	18.633.906	199.294.212
Малопродаја	58.062.240	-	58.062.240
Велепродаја	122.598.066	18.633.906	141.231.972
Остала продаја	3.765.950	364.840	4.130.790
Продаја укупно	202.240.798	23.916.108	226.156.906
Приходи од активирања учинака и робе			2.063.809
Повећање вредности залиха учинака			1.665.432
Остали пословни приходи			184.677
Укупно пословни приходи			230.070.824

	Година која се завршила 31. децембра 2011.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.685.664	4.685.664
Продаја природног гаса	13.288.107	-	13.288.107
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	13.288.107	-	13.288.107
Продаја нафтних деривата	151.222.962	14.315.844	165.538.806
Малопродаја	43.193.966	-	43.193.966
Велепродаја	108.028.996	14.315.844	122.344.840
Остала продаја	2.550.277	820.104	3.370.381
Продаја укупно	167.061.346	19.821.612	186.882.958
Приходи од активирања учинака и робе			4.478.663
Повећање вредности залиха учинака			768.451
Остали пословни приходи			298.141
Укупно пословни приходи			192.428.213

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Истраживање и развој	Концесије, патенти, лиценце и сл. права	Нематеријална улагања у припреми	Остала нематеријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2011.					
Набавна вредност	-	878.120	1.843.860	4.721.726	7.443.706
Исправна вредности	-	(184.431)	(1.698.294)	(725.220)	(2.607.945)
Неотписана вредност	-	693.689	145.566	3.996.506	4.835.761
Година завршена дана 31. децембра 2011.					
Почетно стање неотписане вредности	-	693.689	145.566	3.996.506	4.835.761
Повећања	-	-	375.514	-	375.514
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	-	(246.938)	246.938	-
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 7)	-	-	-	(74.040)	(74.040)
Амортизација (напомена 28)	-	(14.971)	-	(660.417)	(675.388)
Обезвређење (напомена 34)	-	(1.625)	-	(37.866)	(39.491)
Отуђења	-	24.910	(2.499)	(3.168)	19.243
Остали преноси	-	(56.549)	30	56.519	-
Неотписана вредност	-	645.454	271.673	3.524.472	4.441.599
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2011.					
Набавна вредност	-	874.906	413.952	4.753.693	6.042.551
Исправна вредности	-	(229.452)	(142.279)	(1.229.221)	(1.600.952)
Неотписана вредност	-	645.454	271.673	3.524.472	4.441.599
Година завршена дана 31. децембра 2012.					
Почетно стање неотписане вредности	-	645.454	271.673	3.524.472	4.441.599
Повећања	1.645.694	-	1.104.981	-	2.750.675
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	821.165	(1.324.740)	503.575	-
Пренос у зависна друштва (напомена 9)	-	(2.291)	-	(134.883)	(137.174)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	1.786.149	-	251.012	7.727	2.044.888
Амортизација (напомена 28)	-	(95.559)	-	(584.630)	(680.189)
Обезвређење (напомена 34)	-	-	(86.459)	(691)	(87.150)
Отуђења	(107.758)	-	(213)	-	(107.971)
Остали преноси	-	353	7.529	(7.882)	-
Неотписана вредност	3.324.085	1.369.122	223.783	3.307.688	8.224.678
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2012.					
Набавна вредност	3.431.843	1.693.480	429.813	5.017.674	10.572.810
Исправна вредности	(107.758)	(324.358)	(206.030)	(1.709.986)	(2.348.132)
Неотписана вредност	3.324.085	1.369.122	223.783	3.307.688	8.224.678

Истраживање и развој са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.324.085 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у геолошка, 2Д и 3Д сеизмичка истраживања на територији Републике Србије.

Остала нематеријална улагања исказана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.307.688 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у САП информациони систем, у укупном износу од 2.947.663 РСД (2011: 3.401.832 РСД).

Амортизација у износу од 680.189 РСД (2011: 675.388 РСД) укључена је у трошкове пословања у билансу успеха (напомена 28).

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2011.								
Набавна вредност	11.274.498	62.752.974	55.498.519	13.801.387	89.938	110.630	12.787.121	156.315.067
Исправна вредности	(737.373)	(24.160.797)	(29.850.236)	(3.366.233)	(1.426)	(109.910)	(74.701)	(58.300.676)
Неотписана вредност	10.537.125	38.592.177	25.648.283	10.435.154	88.512	720	12.712.420	98.014.391
Година завршена 31. децембра 2011.								
Почетно стање неотписане вредности	10.537.125	38.592.177	25.648.283	10.435.154	88.512	720	12.712.420	98.014.391
Повећања	1.087	4.747.851	2.485.766	31.239.335	6.986	-	14.627.610	53.108.635
Остали преноси	(327)	(1.057.977)	726.533	306.068	-	-	-	(25.703)
Отуђења и затварање аванса	(233)	(77.765)	(47.393)	(67.634)	(2.738)	-	(18.591.128)	(18.786.891)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.539.748)	(3.440.169)	-	-	(360)	-	(5.980.277)
Обезвређење (напомена 34)	(106)	(24.315)	(41.121)	(255.528)	(4.501)	-	-	(325.571)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	-	-	-	-	(1.035.326)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 6)	-	-	74.040	-	-	-	-	74.040
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(47.205)	(73.066)	-	-	-	-	-	(120.271)
Неотписана вредност	10.490.341	38.531.831	25.405.939	41.657.395	88.259	360	8.748.902	124.923.027
На дан 31. децембра 2011.								
Набавна вредност	11.185.907	62.832.533	60.387.999	44.639.338	93.279	110.630	8.770.320	188.020.006
Исправна вредности	(695.566)	(24.300.702)	(34.982.060)	(2.981.943)	(5.020)	(110.270)	(21.418)	(63.096.979)
Неотписана вредност	10.490.341	38.531.831	25.405.939	41.657.395	88.259	360	8.748.902	124.923.027
Година завршена на дан 31. децембра 2012.								
Почетно стање неотписане вредности	10.490.341	38.531.831	25.405.939	41.657.395	88.259	360	8.748.902	124.923.027
Повећања	169.433	26.475.742	35.046.293	(21.277.999)	351	-	5.801.412	46.215.232
Пренос у зависна друштва (напомена 9)	(122.387)	(1.051.431)	(4.599.287)	-	(12.243)	-	-	(5.785.348)
Остали преноси	67.107	(119.164)	46.478	-	-	-	-	(5.579)
Отуђења и затварање аванса	(1.631)	(65.574)	(29.074)	(659.597)	(722)	-	(12.145.685)	(12.902.283)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.589.965)	(3.003.277)	-	-	(360)	-	(5.593.602)
Обезвређење (напомена 34)	-	(110.524)	(71.576)	(39.924)	(607)	-	-	(222.631)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 6)	-	-	-	(2.044.888)	-	-	-	(2.044.888)
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(56.218)	(8.670)	-	-	-	-	-	(64.888)
Неотписана вредност	10.546.645	61.062.245	52.795.496	17.634.987	75.038	-	2.404.629	144.519.040
На дан 31. децембра 2012.								
Набавна вредност	11.239.442	87.204.602	83.980.139	22.573.044	76.173	110.630	2.426.047	207.610.077
Исправна вредности	(692.797)	(26.142.357)	(31.184.643)	(4.938.057)	(1.135)	(110.630)	(21.418)	(63.091.037)
Неотписана вредност	10.546.645	61.062.245	52.795.496	17.634.987	75.038	-	2.404.629	144.519.040

Повећање некретнина, постројења и опреме у пословној 2012. години у износу од 46.815.580 РСД (у 2011. години 53.108.635 РСД) најзначајнијим делом се односи на улагања у МНС/ДНТ пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообраду које је крајем 2012. године завршено и пуштено у рад) у износу од 19.636.311 РСД, изградњу постројења за производњу водоника у износу од 3.091.637 РСД, реконструкцију пристаништа и аутопунилишта у износу од 2.384.539 РСД, истражне бушотине у износу од 1.719.628 РСД, набавку транспортних возила у износу од 1.071.985 РСД и реконструкцију бензинских станица у износу од 835.854 РСД. Стање датих аванса добављачима за МНС/ДНТ пројекат на дан 31. децембра 2012. године износи 559.386 РСД.

Друштво је у пословној 2012. години у складу са ревидираним МРС 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 1.874.598 РСД (2011: 1.141.090 РСД).

Машине и опрема где је Друштво корисник лизинга по основу уговора о пословном закупу укључују следеће износе:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Набавна вредност - капитализовани финансијски лизинг	153.401	170.134
Исправка вредности	(48.947)	(46.014)
Садашња вредност	104.454	124.120

На дан сваког биланса стања Руководство друштва процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Друштво је на дан 31. децембра 2012. године извршило тестирање индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину («ЈГГ») при чему нису уочене назнаке додатног умањења вредности односно сторнирања раније признатог губитка од умањења вредности.

Друштво је признало обезвређење у 2012. години у износу од 222.361 РСД (2011: 325.571 РСД) за технолошки застарела средства и непрофитабилне инвестиције, чија је нето књиговодствена вредност већа од надокнадивог износа.

Средства за производњу нафте и гаса

	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2011.				
Набавна вредност	2.133.743	43.991.660	129.620	46.255.023
Исправна вредности	(128.385)	(15.282.939)	(109.917)	(15.521.241)
Неотписана вредност	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Година завршена дана 31. децембра 2011.				
Почетно стање неотписане вредности	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Повећања	7.977.117	-	-	7.977.117
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	-	74.037	-	74.037
Пренос са инвестиција у току	(4.628.094)	4.627.567	527	-
Остали преноси	44.225	522.252	(1.125)	565.352
Обезвређење	(181.455)	(17.054)	(4.501)	(203.010)
Амортизација	-	(2.846.292)	(360)	(2.846.652)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	(308)	-	(308)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	(1.035.326)
Отуђења	(4.680)	(115.445)	811	(119.314)
Неотписана вредност	5.212.471	29.918.152	15.055	35.145.678
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2011.				
Набавна вредност	5.512.468	48.205.627	129.810	53.847.905
Исправна вредности	(299.997)	(18.287.475)	(114.755)	(18.702.227)
Неотписана вредност	5.212.471	29.918.152	15.055	35.145.678
Година завршена дана 31. децембра 2012.				
Почетно стање неотписане вредности	5.212.471	29.918.152	15.055	35.145.678
Повећања	10.990.790	-	-	10.990.790
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	676.646	-	-	676.646
Пренос у зависна друштва	-	(5.524.735)	(12.149)	(5.536.884)
Пренос са инвестиција у току	(6.070.889)	6.070.889	-	-
Остали преноси	28.953	130.684	(510)	159.127
Обезвређење	(6.702)	(73.796)	-	(80.498)
Амортизација	-	(2.401.543)	(360)	(2.401.903)
Отуђења	(733.701)	(2.470)	-	(736.171)
Неотписана вредност	10.097.568	28.117.181	2.036	38.216.785
Неотписана вредност на дан 31. децембра 2012.				
Набавна вредност	10.401.782	42.567.439	112.666	53.081.887
Исправна вредности	(304.214)	(14.450.258)	(110.630)	(14.865.102)
Неотписана вредност	10.097.568	28.117.181	2.036	38.216.785

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.6).

8. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	1.338.269	1.393.170
Губици на фер вредности (напомена 34)	(17.716)	(190.726)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	64.888	120.271
Пренос на средства за отуђење	(41.702)	-
Отуђења	(27.670)	-
Остало	-	15.554
Стање на крају године	1.316.069	1.338.269

Следећи износи по основу закупа су признати у билансу успеха:

	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од закупнина (напомена 26)	128.698	120.339

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.316.069 РСД (31. децембра 2011. године 1.338.269 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице, станове и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан биланса стања.

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Учешћа у капиталу зависних правних лица	8.703.404	3.490.817
Финансијска средства расположива за продају	2.161.005	2.211.557
Минус: исправка вредности	(3.156.492)	(3.159.492)
	7.707.917	2.542.882

(1) Учешћа у капиталу зависних правних лица

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
У акцијама	3.457.576	3.457.576
У уделима	5.245.828	33.241
	8.703.404	3.490.817
Минус: Исправка вредности	(1.173.167)	(1.173.167)
	7.530.237	2.317.650

Учешћа у капиталу зависних правних лица са стањем на дан 31. децембра 2012. године односе се на улагања у акције/уделе следећих друштава:

Назив	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност	Учешће %
О Зоне а.д. Београд, Србија	3.457.576	(1.172.263)	2.285.313	100%
НИС Петрол еоод, Софија, Бугарска	997	-	997	100%
NIS Petrol SRL, Букурешт, Румунија	2.632	-	2.632	100%
НИС Петрол д.о.о., Лакташи, БиХ	1.030	-	1.030	100%
Rannon naftagas Kft, Будимпешта, Мађарска	184	-	184	100%
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад, Србија	321.500	-	321.500	100%
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин, Србија	983.353	-	983.353	100%
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад, Србија	3.579.983	-	3.579.983	100%
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад, Србија	327.751	-	327.751	100%
НИС Оверсиз, Москва, Русија	9.856	-	9.856	100%
Јадран - Нафтагас д.о.о., Бања Лука, БиХ	71	-	71	66%
Светлост д.о.о., Бујановац, Србија	17.045	-	17.045	51%
Ранис, Московска област, Русија	522	-	522	51%
Јубос, Бор, Србија	904	(904)	-	51%
	8.703.404	(1.173.167)	7.530.237	

Промене на рачуну учешћа у капиталу зависних правних лица:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	3.490.817	3.488.730
Нова улагања у зависна правна лица	5.212.587	26.234
Ликвидација NIS Oil Trading, Франкфурт, Немачка	-	(24.147)
Минус: исправка вредности	(1.173.167)	(1.173.167)
Стање на крају године	7.530.237	2.317.650

Друштво је у току 2012. године извршило оснивање следећих друштава:

- Нафтагас-Нафтни сервис д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 3.579.983 РСД (неновчани улог 3.579.930 РСД).
- НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 321.500 РСД (неновчани улог 321.447 РСД).
- Нафтагас-Технички сервис д.о.о. Зрењанин. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 1.044.554 РСД (неновчани улог 1.044.501 РСД).
- Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 327.751 РСД (неновчани улог 327.695 РСД).

На основу Одлуке о оснивању и уносу неновчаног улога у капитал новооснованих зависних друштава (Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Научно – технички центар НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад) Друштво је извршило пренос нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у износу од 5.922.522 РСД и пренос залиха материјала, алата и осталих средстава у износу од 704.943 РСД.

За износ преко уписаног капитала Друштво је формирало потраживање по основу продаје некретнина, постројења, опреме и залиха материјала и алата. Продаја средстава је извршена по књиговодственој вредности.

(2) Финансијска средства расположива за продају

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
У акцијама	2.132.741	2.172.998
У уделима	28.264	31.264
Остала улагања	-	7.295
	2.161.005	2.211.557
Минус: исправка вредности	(1.983.325)	(1.986.325)
	177.680	225.232

Финансијска средства расположива за продају са стањем на дан 31. децембра 2012. године односе се на:

Назив	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност	Учешће %
ХИП Петрохемија а.д. Панчево, Србија	1.682.522	(1.682.522)	-	12,72%
МСК а.д., Кинида, Србија	265.507	(265.507)	-	10,10%
Прококс, Суботица, Србија	91.227	-	91.227	20,15%
Мацо нафта, Скопље, Македонија	47.185	-	47.185	49,00%
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	4.269	(4.269)	-	12,44%
СПЦ Пинки, Београд, Србија	174	-	174	46,16%
Остала правна лица	70.121	(31.027)	39.094	5,89%
	2.161.005	(1.983.325)	177.680	

Финансијска средства расположива за продају обухватају:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Хартије од вредности које се котирају на Belex-у:		
- акције	170.550	218.101
Хартије од вредности које се не котирају на берзи:		
- акције	7.130	7.131
	177.680	225.232

Промене на финансијским средствима расположивим за продају:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	225.232	186.154
Пренос	-	61.878
Ефекти вредновања по фер вредности	(40.020)	(22.800)
Отуђење	(7.159)	-
Остало	(373)	-
Стање на крају године	177.680	225.232

Промене на исправци вредности финансијских средстава расположивих за продају:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(1.986.325)	(2.202.985)
Отпис пласмана:		
- Београдска банка - у стечају а.д. Београд	-	200.057
- Југобанка - у стечају а.д. Београд	-	23.416
- остало	-	455
Преноси и остале промене	3.000	(7.268)
На дан 31. децембра	(1.983.325)	(1.986.325)

Фер вредност осталих улагања којима се тргује на активном тржишту утврђује се на основу текуће тржишне вредности на дан биланса стања.

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Репрограмирана потраживања	3.371.014	5.601.478
Дугорочни зајмови зависним правним лицима	16.629.612	2.289.198
Дугорочни кредити дати запосленима	1.259.637	1.052.371
Потраживања по основу финансијског лизинга	78.190	148.043
Пласман у Црни Врх - О Зоне	-	1.616.295
Остали дугорочни финансијски пласмани	2.029.677	769.623
	23.368.130	11.477.008
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- репрограмираних потраживања	(3.371.014)	(5.601.478)
- потраживања по основу финансијског лизинга	(57.743)	(120.668)
- пласмана у Црни Врх - О Зоне	-	(1.616.295)
- осталих дугорочних финансијских пласмана	(808.961)	(762.533)
	(4.237.718)	(8.100.974)
Укупно – нето вредност	19.130.412	3.376.034

На дан 31. децембра 2012. године у целости исправљени пласман у туристички комплекс „Црни Врх“ на основу конзорционог уговора (потписаног 1995. године) је пребачен на некретнине, постројења и опрему у припреми које заједнички контролишу уговорне стране („заједнички контролисано средство“).

(1) *Репрограмирана потраживања*

Репрограмирана потраживања са стањем на дан 31. децембра 2012. године у целини се односе на:

	Укупно	Дугорочни део	Текућа доспећа
Репрограмирана потраживања			
- ХИП Петрохемија Панчево	9.643.993	1.944.474	7.699.519
- РТБ Бор	1.426.540	1.426.540	-
- ЈАТ	100.110	-	100.110
	11.170.643	3.371.014	7.799.629
<i>Минус: исправка вредности репрограмираних потраживања</i>	(9.191.079)	(3.371.014)	(5.820.065)
Укупно – нето вредност	1.979.564	-	1.979.564

Текућа доспећа репрограмираних потраживања у износу од 1.979.564 РСД се односе на текућа потраживања од ХИП Петрохемија, Панчево, која су обезбеђена хипотекарним правом над имовином дужника.

Промене на исправци вредности репрограмираних потраживања:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	(5.601.478)	(8.040.906)
Курсне разлике	108.503	317.467
Преноси на краткорочне финансијске пласмане (напомена13)	2.121.961	2.121.961
Стање на крају године	(3.371.014)	(5.601.478)

(2) *Дугорочни зајмови зависним правним лицима*

Дугорочни зајмови зависним правним лицима исказани у РСД са стањем на дан 31. децембра 2012. године у целини се односе на:

	Валута	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
НИС Петрол еоод Софија, Бугарска	ЕУР	6.967.916	1.628.514
О Зоне а.д. Београд, Србија	ЕУР	2.672.380	-
NIS Petrol SRL Букурешт, Румунија	ЕУР	1.657.948	-
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука, БиХ	ЕУР	736.414	387.571
НИС Петрол д.о.о. Лакташи, БиХ	ЕУР	4.586.425	273.113
Rannon naftagas Kft Будимпешта, Мађарска	ЕУР	8.529	-
		16.629.612	2.289.198

Дугорочни зајмови зависним правним лицима одобрени су по променљивим каматним стопама (3М и 6М Euribor + 7,5% и 3М Euribor + 5%) на период од 7 година од датума исплате последње транше, са грејс периодом од 5 година. Исказана књиговодствена вредност дугорочних зајмова одговара њиховој фер вредности.

(3) *Кредити одобрени запосленима*

Кредити одобрени запосленима Друштва са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.259.637 РСД (31. децембра 2011. године: 1.052.371 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи од 0,5% односно 1,5% гласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама.

Фер вредност кредита датих запосленима заснива се на новчаним токовима дисконтованим тржишном каматном стопом по којој би Друштво могло да прибави дугорочне позајмице и која одговара тржишној каматној стопи на сличне финансијске инструменте у текућем извештајном периоду 5,56% (2011. година: 5,46% годишње).

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је номинална вредност кредита датих запосленима. Наведена изложеност кредитном ризику је лимитирана, с обзиром да се наплата кредита датих запосленима у Друштву обезбеђује кроз административне забране. Ни једном кредиту није прошао рок за наплату нити му је вредност умањена.

11. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Сировине и материјал	26.875.929	23.272.508
Резервни делови	2.138.316	2.783.196
Алат и инвентар	112.183	137.291
Недовршена производња	7.937.015	5.802.756
Готови производи	8.079.365	8.548.192
Роба	4.050.054	2.270.553
	49.192.862	42.814.496
Дати аванси	1.234.319	764.659
<i>Минус исправна вредности:</i>		
- залиха	(6.447.124)	(7.801.869)
- датих аванса	(373.071)	(379.688)
	(6.820.195)	(8.181.557)
Укупно залихе – нето	43.606.986	35.397.598

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(8.181.557)	(5.334.979)
Исправка вредности залиха и датих аванса на терет расхода текућег периода (напомена 34)	(17.771)	(3.495.174)
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода	332.274	57.603
Отпис	9.235	570.839
Пренос у новооснована зависна друштва	1.037.624	-
Остало	-	20.154
На дан 31. децембар	(6.820.195)	(8.181.557)

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Потраживања по основу продаје		
- у земљи	44.343.991	22.564.614
- у иностранству	1.048.226	1.054.202
- повезаним правним лицима	8.127.399	2.096.242
	53.519.616	25.715.058
Потраживања из специфичних послова	8.787.798	7.998.971
Потраживања по основу продаје средстава зависним друштвима	364.055	-
Потраживања за камате	6.125.320	4.984.235
Потраживања од запослених	82.940	86.656
Остала потраживања	7.444.391	7.428.788
	13.652.651	12.499.679
	76.324.120	46.213.708
<i>Минус исправна вредности:</i>		
- потраживања по основу продаје	(13.141.957)	(5.684.020)
- потраживања из специфичних послова	(8.418.580)	(7.978.573)
- потраживања за камате	(5.864.441)	(4.854.318)
- осталих потраживања	(7.323.979)	(7.323.558)
	(34.748.957)	(25.840.469)
Укупно потраживања – нето	41.575.163	20.373.239

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 22.741.353 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 9.621.695 РСД (31. децембра 2011. године: 269.440 РСД), која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању или су била додатно обезбеђена у складу са кредитном политиком Друштва.

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До 3 месеца	30.778.263	19.824.325
Преко 3 месеца	22.741.353	5.890.733
	53.519.616	25.715.058

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 13.141.957 РСД (31. децембра 2011. године: 5.684.020 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Појединачно обезвређена потраживања по основу продаје се углавном односе на потраживања од друштава за које је процењено да се не може очекивати наплата потраживања по доспећу. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До 3 месеца	22.299	62.727
Преко 3 месеца	13.119.658	5.621.293
	13.141.957	5.684.020

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
РСД	75.014.937	45.056.177
УСД	1.038.809	916.156
ЕУР	269.973	241.141
Остало	401	234
	76.324.120	46.213.708

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(25.840.469)	(26.103.846)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 34)	(10.438.927)	(1.035.046)
Отпис	567.600	497.706
Наплата раније исправљеног потраживања (напомена 33)	962.839	741.175
Остало	-	59.542
На дан 31. децембра	(34.748.957)	(25.840.469)

Формирање и укидање резервисања за губитке због умањења вредности потраживања исказује се у оквиру 'Осталих расхода/Осталих прихода' у Билансу успеха (напомене 33 и 34). Износи књижени на терет исправке вредности отписују се када се не очекује да ће бити наплаћени.

13. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Краткорочни кредити дати запосленима	34.983	508.887
Краткорочни кредити и пласмани – повезана правна лица	312.851	126
Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана	7.898.604	4.895.659
Остали краткорочни финансијски пласмани	6.974	3.271
	8.253.412	5.407.943
Минус: исправка вредности	(5.820.206)	(2.994.376)
Укупно краткорочни финансијски пласмани – нето	2.433.206	2.413.567

Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 7.898.604 РСД (31. децембра 2011. године: 4.895.659 РСД) најзначајнијим делом се односи на текуће доспеће дугорочних репрограмираних потраживања у износу од 7.799.629 РСД. Ова потраживања су на дан 31. децембра 2012. године исправљена у износу од 5.820.065 РСД (31. децембра 2011. године: 2.994.376 РСД) (напомена 10).

Промене на исправци вредности краткорочних финансијских пласмана су:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(2.994.376)	(706.158)
Резервисања за обезвређење потраживања	-	(57.123)
Наплаћени исправљени пласмани (напомена 33)	26.668	145.180
Пренос са осталих дугорочних финансијских пласмана (напомена 10а)	(2.121.961)	(2.121.961)
Курсне разлике и остала кретања	(730.537)	(254.314)
На дан 31. децембра	(5.820.206)	(2.994.376)

14. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Разграничени порез на додату вредност	3.715.739	1.746.469
Унапред плаћени трошкови	135.363	55.361
Потраживања за нефактурисани приход	2.342.103	483.920
Унапред плаћена акциза	1.319.866	1.119.985
Стамбени кредити запослених и остала активна временска разграничења	1.265.187	1.221.186
	8.778.258	4.626.921

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.715.739 РСД (2011: 1.746.469 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза у износу од 1.319.866 РСД (2011: 1.119.985 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на не-акцизном складишту.

Потраживања за нефактурисани приход са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.342.103 РСД (31. децембра 2011. године: 483.920 РСД) односе се на потраживања за нефактурисани приход од продаје бензинских компоненти у износу од 1.433.617 РСД и продаје сирове нафте у износу од 836.904 РСД за које није извршено фактурисање до краја године.

15. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Готовина у банци	7.949.139	24.793.781
Готовина у благајни	287.180	391.896
Остала новчана средства	74.945	43.049
	8.311.264	25.228.726

Краткорочни депозити код банака на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.081.515 РСД (31. децембра 2011. године: 16.473.646 РСД) представљају пласмане новчаних средстава код пословних банака са доспећем до 30 дана и исказани су у оквиру позиције готовина у банци.

16. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Разлика књигодствене вредности и пореске основице

Одложене пореске обавезе

Стање 1. јануара 2011.	(1.458.535)
Настанак и укидање привремених разлика	298.024
Стање на дан 31. децембра 2011.	(1.160.511)
Настанак и укидање привремених разлика	(623.824)
Ефекат промене пореске стопе	(580.256)
Стање на дан 31. децембра 2012.	(2.364.591)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>				
Стање 1. јануара 2011.	-	-	4.804.904	4.804.904
Настанак и укидање привремених разлика	103.534	668.654	2.298.344	3.070.532
Стање на дан 31. Децембра 2011.	103.534	668.654	7.103.248	7.875.436
Настанак и укидање привремених разлика	94.538	(203.662)	1.634.552	1.525.428
Ефекат промене пореске стопе	51.767	334.327	-	386.094
Стање на дан 31. децембра 2012.	249.839	799.319	8.737.800	9.786.958

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су менаџменту дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит је искоришћен у висини од 20% од капиталних инвестиција учињених до 31. децембра 2012. године у складу са пореском регулативом Републике Србије.

У 2012. години је усвојен нови закон о Порезу на добит правних лица. На основу овог закона уведена је нова стопа пореза на добит од 15% применљива за обрачун и плаћање пореских обавеза почев од 2013. године. Приликом обрачуна одложених пореза Друштво је применило нову пореску стопу.

Година настанка пореског кредита	Година истека пореског кредита	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
2005	2015	-	43.053
2006	2016	425.226	444.137
2007	2017	2.164.224	2.184.630
2008	2018	702.349	710.607
2009	2019	1.228.886	1.311.823
2010	2020	1.294.489	1.308.064
2011	2021	937.460	1.100.934
2012	2022	1.985.166	-
		8.737.800	7.103.248

17. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Издате менице и гаранције	44.671.748	49.650.326
Примљене менице и гаранције	24.593.773	14.603.725
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.424.642	5.463.077
Потраживања (из бивших република Југославије)	5.290.900	4.964.881
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	4.047.706	4.332.583
Средства за затварање поља у Анголи	422.341	264.973
	84.451.110	79.279.565

18. КАПИТАЛ

	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Ревало-ризационе резерве	Нереализовани добици по основу ХОВ	Нереализовани губици по основу ХОВ	Акумулирани добитак (губитак)	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.530.200	5.597.824	889.424	39	48.417	(49.236)	(40.997.954)	47.018.714
Нето добит	-	-	-	-	-	-	40.601.667	40.601.667
Губици по основу ХОВ	-	-	-	-	(18.835)	(14.854)	-	(33.689)
Остало	-	-	-	(27)	-	-	-	(27)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.530.200	5.597.824	889.424	12	29.582	(64.090)	(396.287)	87.586.665
Нето добит	-	-	-	-	-	-	49.456.516	49.456.516
Губици по основу ХОВ	-	-	-	-	(22.664)	(17.356)	-	(40.020)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	81.530.200	5.597.824	889.424	12	6.918	(81.446)	49.060.229	137.003.161

18.1. Акцијски капитал

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2012. године је следећа:

Акционари	Број акција	Структура у %
Гаспром Нефт	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.712.444	29,87%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	622.201	0,38%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	550.933	0,34%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	363.643	0,22%
Ерсте банка а.д. Нови Сад	323.669	0,20%
AWLL Communications д.о.о. Београд	155.285	0,10%
Raiffeisenbank а.д. Београд - настоди рачун	134.685	0,08%
Julius Baer Multipartner-Balkan	133.686	0,08%
Војвођанска банка а.д. Нови Сад - настоди рачун	128.214	0,08%
Остали акционари	20.369.753	12,50%
	163.060.400	100%

18.2. Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ

Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ расположивих за продају у износу 6.918 РСД и 81.446 РСД (2011: 29.582 РСД односно 64.090 РСД) представљају позитивне/негативне ефекте промене фер вредности ХОВ расположивих за продају чији се ефекти признају у оквиру капитала.

Структура нереализованих добитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	2.338	23.487
Комерцијална банка а.д., Београд, Србија	2.769	4.511
Јубмес банка а.д., Београд, Србија	1.811	1.584
	6.918	29.582

Структура нереализованих губитака по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Политика а.д., Београд, Србија	(27.733)	(26.997)
Банка Поштанска штедионица а.д., Београд, Србија	-	(3.171)
Дунав осигурање а.д.о., Београд, Србија	(5.580)	(4.904)
Лука Дунав а.д., Панчево, Србија	(5.825)	(1.229)
СПЦ Пинки а.д., Земун, Београд, Србија	(42.308)	(27.789)
	(81.446)	(64.090)

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2011. године	8.275.608	962.968	4.729.374	-	4.533.590	18.501.540
На терет биланса успеха (напомене 28 и 32)	352.614	176.606	-	-	-	529.220
Корекције вредности некретности, постројења и опреме за износ резервисања	(1.035.326)	-	-	-	-	(1.035.326)
Укинута у току године (напомена 33)	(326.083)	-	(1.140.172)	-	(2.505.737)	(3.971.992)
Измирење обавеза	-	(127.474)	(295.108)	-	(235.396)	(657.978)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	7.266.813	1.012.100	3.294.094	-	1.792.457	13.365.464
На терет биланса успеха (напомене 28 и 32)	836.334	24.000	-	1.042.855	-	1.903.189
Корекције вредности некретности, постројења и опреме за износ резервисања	(82.397)	-	-	-	-	(82.397)
Укинута у току године (напомена 33)	(47.643)	-	(887.109)	-	(827.582)	(1.762.334)
Измирење обавеза	(1.021)	(174.717)	(162.420)	-	(155.429)	(493.587)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	7.972.086	861.383	2.244.565	1.042.855	809.446	12.930.335

(1) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(2) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Друштво има обавезе по основу заштите животне средине. На дан биланса стања Друштво је извршило резервисање по наведеном основу у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Друштва.

(3) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Друштво је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја менаџера компаније. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити вршени на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности («КПИ») у периоду од три године. На дан 31. децембар 2012. године руководство Друштва је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за дугорочне подстицаје запослених у износу од 1.042.855 РСД (напомена 28).

(4) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2012 године Друштво је проценило вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака на основу информација датих од стране Дирекције за правна питања. Друштво је извршило укидање резервисања за судске спорове за које је након правних консултација процењен позитиван исход спора у износу од 827.582 РСД (2011: 2.505.737 РСД). Процена Друштва је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2012. године.

(5) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Отпремнине	622.739	1.035.340
Јубиларне награде	1.621.826	2.258.754
	2.244.565	3.294.094

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дисконтна стопа	7,65%	7,75%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Просечан будући радни век	19,79	18,79

	Отпремнине	Јубиларне награде	Остале накнаде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	976.273	3.657.173	95.928	4.729.374
Трошкови директно плаћених накнада и остало	(63.544)	(227.562)	(4.002)	(295.108)
Укупно приходи признати у билансу успеха	122.611	(1.170.857)	(91.926)	(1.140.172)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	1.035.340	2.258.754	-	3.294.094
Трошкови директно плаћених накнада	(65.080)	(97.340)	-	(162.420)
Укупно приходи признати у билансу успеха	(347.521)	(539.588)	-	(887.109)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	622.739	1.621.826	-	2.244.565

Износ признат у билансу успеха:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Текући трошкови накнада	210.830	263.841
Трошкови камата	224.197	241.609
Добици од промене плана доприноса	(1.043.795)	-
Нето актуарски добаци	(278.341)	(1.645.622)
	(887.109)	(1.140.172)

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дугорочни кредити у земљи	14.627.940	17.997.065
Дугорочни кредити у иностранству	16.626.865	18.052.130
	31.254.805	36.049.195
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 22)	(533.466)	(2.274.652)
Укупно дугорочни кредити	30.721.339	33.774.543

Доспеће дугорочних кредита:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Између 1 и 2 године	22.184.094	4.538.604
Између 2 и 5 године	2.405.694	22.487.295
Преко 5 година	6.131.551	6.748.644
	30.721.339	33.774.543

Валутна структура дугорочних обавеза по основу дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
УСД	19.607.409	25.352.982
ЕУР	8.889.704	8.900.998
РСД	2.281.108	1.281.436
ЈПЈ	476.584	513.779
	31.254.805	36.049.195

Фер вредност краткорочних кредита једнака је њиховој књиговодственој вредности.

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Преглед обавеза по основу дугорочних кредита са стањем на дан 31. децембра 2012. године и 31. децембра 2011. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	31. децембар	
		2012.	2011.
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>			
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	301.856	293.057
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	469.403	446.569
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786
Пиреус банка, Београд	УСД	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	236.111	227.822
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	1.670.920	1.643.661
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	4.670.317	4.524.125
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	2.208	2.536
		14.627.940	17.997.065
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>			
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	565.419	553.813
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	476.584	513.779
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.432.912
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	282.469
Алфа банка, Лондон	УСД	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.723.526	-
		16.626.865	18.052.130
Минус текућа доспећа дугорочних кредита		(533.466)	(2.274.652)
		30.721.339	33.774.543

Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део		
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>					
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	11.881	9.802	289.975	283.255
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	18.169	14.635	451.234	431.934
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786	-	-
Пиреус банка, Београд	УСД	-	-	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	12.586	10.558	223.525	217.264
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	88.550	75.702	1.582.370	1.567.959
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	246.267	226.609	4.424.050	4.297.516
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	-	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	-	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	-	-	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	-	-	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	390	415	1.818	2.121
		377.843	618.507	14.250.097	17.378.558
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>					
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	27.790	23.234	537.629	530.579
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	19.202	17.603	457.382	496.176
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	-	-	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	-	-	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.426.995	-	5.917
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	188.313	-	94.156
Алфа банка, Лондон	УСД	-	-	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	-	-	1.723.526	-
		155.623	1.656.145	16.471.242	16.395.985
		533.466	2.274.652	30.721.339	33.774.543

21. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе према матичном предузећу	55.536.844	48.745.326
Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп	57.626	86.186
Остале дугорочне обавезе	1.208	1.210
	55.595.678	48.832.722
Текуће доспеће осталих дугорочних обавеза и финансијског лизинга (напомена 22)	(5.325.366)	(1.166.681)
	50.270.312	47.666.041

(1) Обавезе према матичном предузећу

Обавезе према матичном предузећу са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 55.536.844 РСД (ЕУР 500.000.006) односе се на обавезу према Газпром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Газпром Нефт обавезао да до 31.12.2012. године одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године, где последња рата доспева дана 15. маја 2023. године.

(2) Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп

Дугорочне обавезе по основу финансијског закупа са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 21.482 РСД (2011.: 53.117 РСД) су обезбеђене правом власништва закупца на средство које је дато у финансијски закуп све до момента отплате предмета финансијског лизинга.

Минимална рата финансијског лизинга

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	38.584	37.894
Од 1- 5 година	21.974	56.300
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(2.932)	(8.008)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	36.144	33.069
Од 1- 5 година	21.482	53.117
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Краткорочни кредити	3.500.000	-
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 20)	533.466	2.274.652
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године (напомена 21)	36.144	33.069
Део осталих дугорочних обавеза који доспева који доспева до једне године (напомена 21)	5.289.222	1.133.612
Остале краткорочне финансијске обавезе	475	3.589
	9.359.307	3.444.922

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Примљени аванси	953.509	872.581
Обавезе према добављачима		
- у земљи	3.084.090	2.724.233
- у иностранству	2.257.820	6.861.872
Добављачи – матична и зависна правна лица	1.223.512	12.505
Добављачи – остала повезана правна лица	25.995.092	18.587.440
Остале обавезе из пословања	71.443	71.956
Остале обавезе из специфичних послова	336.182	328.067
	33.921.648	29.458.654

Обавезе према осталим повезаним правним лицима са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од РСД 25.995.092 (31. децембра 2011.: 18.587.440 РСД) најзначајнијим делом у износу од 25.464.826 РСД (31. децембра 2011.: 18.116.245 РСД) се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Trading, Аустрија по основу набавне сирове нафте.

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе по основу неисплаћених зарада и накнада, бруто	1.517.017	1.663.691
Обавезе за камате у земљи	350.859	354.633
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Обавезе по основу неискоришћених годишњих одмора	622.441	714.425
Остале обавезе	50.980	161.835
	6.313.605	6.666.892

25. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-А И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе за порез на додату вредност	514.867	1.161.309
Обавезе за акцизе	2.563.776	2.421.670
Обавезе за порезе и царине	4.434.531	1.770.644
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	180.808	47.752
Укалкулисане обавезе	2.064.135	1.150.705
Остала пасивна временска разграничења	2.276.828	1.535.016
	12.034.945	8.087.096

Укалкулисане обавезе са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.064.135 РСД се односе на процењене, нефактурисане трошкове услуга извршених од стране добављача у години која се завршила дана 31. децембра 2012. године (31. децембра 2011. године 1.150.705 РСД).

Остала пасивна временска разграничења са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.276.828 РСД (31. децембра 2011. године: 1.535.016 РСД) у највећем износу се односе на укалкулисане бонусе запосленима у износу од 1.418.102 РСД (31. децембра 2011. године: 1.154.658 РСД)

26. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од закупа	128.698	120.339
Остали оперативни приходи	55.979	177.802
	184.677	298.141

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови материјала за израду	87.756.144	92.716.809
Трошкови режијског и осталог материјала	558.789	885.796
Остали трошкови горива и енергије	2.101.698	1.933.667
	90.416.631	95.536.272

28. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Амортизација	6.273.791	6.655.665
Трошкови резервисања за:		
- рекултивацију земљишта и заштиту животне средине (напомена 19)	523.999	176.606
- дугорочни подстицаји запослених (напомена 19)	1.042.855	-
	7.840.645	6.832.271

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	14.164.878	14.945.910
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	2.182.650	2.504.933
Трошкови накнада по уговору о делу	454.538	369.894
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	40.184	18.004
Трошкови накнада члановима одбора директора и одбора скупштине акционара	35.216	28.545
Отпремнине	3.220.648	2.555.388
Остали лични расходи и накнаде	1.149.784	1.321.797
	21.247.898	21.744.471

Трошкови отпремнина исказани у износу од 3.220.648 РСД најзначајнијим делом се односе на трошкове настале по основу програма добровољног раскида радног односа. Укупан број запослених који су прихватили раскид радног односа у пословној 2012. години је 1.533 радника (у 2011. години 1.090 радника).

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Просечан број запослених	7.577	9.650

30. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Производне услуге	2.375.468	1.545.572
Транспортне услуге	2.105.627	1.546.325
Услуге одржавања	2.209.741	1.191.573
Закупнине	512.180	391.926
Трошкови сајмова	4.459	7.254
Реклама и пропаганда	548.005	391.983
Трошкови истраживања	951.088	177.971
Остале услуге	772.747	899.950
Непроизводне услуге	3.153.642	2.161.740
Репрезентација	121.596	153.602
Премије осигурања	215.975	221.165
Трошкови платног промета	206.738	248.925
Трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза	1.846.874	2.268.699
Трошкови накнада за ванредне ситуације	288.517	554.112
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	2.782.327	2.138.526
Трошкови правних и консултантских услуга	101.880	104.800
Административне и друге таксе	176.592	192.216
Остало	779.276	337.822
	19.152.732	14.534.161

Трошкови непроизводних услуга остварених за годину која се завршила 31. децембра 2012. године у износу од 3.153.642 РСД (2011: 2.161.740 РСД) најзначајнијим делом се односе на трошкове услужних организација у износу од 1.816.951 РСД, трошкове консултантских услуга у износу од 416.262 РСД, трошкове управљања пројектима у износу од 123.092 РСД и трошкове сертификације и стручног надзора у износу од 134.385 РСД.

31. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски приходи из односа са матичним и зависним правним лицима	331.964	22.103
Финансијски приходи из односа са осталим повезаним правним лицима	-	5.047
Приходи камата	3.037.635	1.334.289
Позитивне курсне разлике	6.796.845	5.646.752
Остали финансијски приходи	713	805
	10.167.157	7.008.996

32. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски расходи из односа са матичним правним лицем	124.225	38.034
Расходи камата	1.572.327	2.280.961
Дисконт дугорочних обавеза	336.335	352.614
Негативне курсне разлике	13.794.056	6.159.017
Остали финансијски расходи	105	2.943
	15.827.048	8.833.569

33. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
<i>Добици од продаје:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	134.805	22.444
- материјала	14.514	15.898
Вишкови по основу пописа	379.622	146.955
Приходи од смањења обавеза	552.997	340.595
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомена 19)	1.762.334	3.971.992
Приход од наплаћених пенала	44.981	48.928
Вансудско поравнање са Електропривредом Црне Горе	-	463.036
Приходи од наплате штета од осигуравајућих компанија	-	14.404
Корекција обезвређења грађевинских објеката	-	31.135
Корекција укалкулисаних бонуса	-	23.093
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	64.342	418.982
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме	2.881	349.332
- залиха	322.555	-
- краткорочних финансијских пласмана (напомена 13)	26.668	145.180
- потраживања (напомена 12)	962.839	741.175
- остале имовине	9.719	57.603
Остали непоменути приходи	429.194	615.530
	4.707.451	7.406.282

34. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	80.212	25.427
Мањкови	779.642	800.655
Отпис потраживања	40.598	10.337
Отпис залиха	131.299	19.398
Казне, пенали и штете	22.478	45.370
Издаци за хуманитарне, културне и образовне намене	162.698	173.169
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	7.856	35.617
Трошкови провизија банака по основу продаје за платне картице	-	58.751
Трошкови услужних организација	-	36.382
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања (напомена 6)	87.150	39.491
- некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	222.631	325.571
- инвестиционих некретнина (напомена 8)	17.716	190.726
- улагања у остала повезана правна лица	-	4.269
- осталих дугорочних финансијских пласмана	2.504	32.475
- залиха (напомена 11)	5.434	3.474.982
- датих аванса(напомена 11)	12.337	20.192
- краткорочних финансијских пласмана	-	57.123
- потраживања (напомена 12)	10.438.927	1.035.046
Остали непоменути расходи	691.876	568.540
	12.703.358	6.953.521

35. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Текући порез	2.575.885	2.464.263
Одложени порез (напомена 16)		
Настанак и укидање привремених разлика	(901.604)	(3.368.556)
Ефекат промене пореске стопе	194.162	-
	(707.442)	(3.368.556)
	1.868.443	(904.293)

Порез на добит Друштва пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Добит пре опорезивања	51.324.959	39.697.374
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 10%	5.132.496	3.969.737
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Расходе који се не признају за пореске сврхе	752.222	(503.214)
Одложене пореске кредите	(1.634.552)	(2.298.344)
Искоришћене пореске кредите	(2.575.885)	(2.257.868)
Ефекат промене пореске стопе на одложене порезе	194.162	-
	(3.264.053)	(5.059.426)
Корекција пореза на добит за претходни период	-	185.396
	1.868.443	(904.293)
Просечна стопа пореза на добит	3,64%	-2,28%

36. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Нето добит	49.456.516	40.601.667
Просечан пондерисани број акција	163.060.400	163.060.400
Основна зарада по акцији	0,303	0,249

37. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Газпром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Укупно 29,87% акција Друштва (од преосталих 43,85%) се налази у власништву Републике Србије док се 13,98% налази у власништву мањинских акционара и котира се на Београдској берзи. Крајњи власник Друштва је Газпром, Руска Федерација.

Друштво је током 2012. и 2011. године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведним периодима настале су по основу набавке/испорукe сирове нафте и вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

На дан 31. децембра 2012. и 31. децембра 2011. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна друштва	Матично друштво	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2012.				
Учешћа у капиталу	8.703.404	-	-	8.703.404
Дугорочни зајмови	16.629.612	-	-	16.629.612
Остали дугорочни финансијски пласмани	1.211.054	-	-	1.211.054
Залихе	64.732	-	22.174.560	22.239.292
Потраживања	1.906.606	-	4.960	1.911.566
Краткорочни финансијски пласмани	312.851	-	-	312.851
Порез на додату вредност и АВР	73.828	-	20	73.848
Остале дугорочне обавезе	-	(50.247.622)	-	(50.247.622)
Краткорочне финансијске обавезе	-	(5.289.222)	-	(5.289.222)
Обавезе из пословања	(1.265.209)	-	(25.475.054)	(26.740.263)
Остале краткорочне обавезе	-	(115.203)	-	(115.203)
Обавезе по основу ПДВ, осталих јавних прихода и ПВР	(553.497)	-	-	(553.497)
	27.083.381	(55.652.047)	(3.295.514)	(31.864.180)

	Зависна друштва	Матично друштво	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2011.				
Учешћа у капиталу	3.490.817	-	-	3.490.817
Дугорочни зајмови	2.289.198	-	-	2.289.198
Остали дугорочни финансијски пласмани	1.616.295	-	-	1.616.295
Залихе	1.544	-	17.299.127	17.300.671
Потраживања	310.988	-	3.717	314.705
Краткорочни финансијски пласмани	126	-	-	126
Порез на додату вредност и АВР	2.398	-	-	2.398
Остале дугорочне обавезе	-	(47.611.714)	-	(47.611.714)
Краткорочне финансијске обавезе	-	(1.133.612)	-	(1.133.612)
Обавезе из пословања	(14.766)	-	(18.121.839)	(18.136.605)
Остале краткорочне обавезе	-	(142.620)	-	(142.620)
Обавезе по основу ПДВ, осталих јавних прихода и ПВР	(748)	-	-	(748)
	7.695.852	(48.887.946)	(818.995)	(42.011.089)

У години која се завршила на дан 31. децембра 2012. и 2011. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна друштва	Матично друштво	Остала повезана лица	Укупно
Година која се завршила 31. децембра 2012.				
Приходи од продаје	1.581.731	-	124.793	1.706.524
Остали пословни приходи	17.261	-	-	17.261
Набавна вредност продате робе	(1.426)	-	(12.625)	(14.051)
Трошкови материјала	-	-	(67.725.252)	(67.725.252)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(234.232)	-	-	(234.232)
Остали пословни расходи	(2.212.890)	(52.068)	-	(2.264.958)
Финансијски приходи	331.964	-	-	331.964
Финансијски расходи	-	(124.225)	-	(124.225)
Остали приходи	32	-	119.192	119.224
Остали расходи	(8.039)	(4.664)	(264.904)	(277.607)
	(525.599)	(180.957)	(67.758.796)	(68.465.352)
Година која се завршила 31. децембра 2011.				
Приходи од продаје	809.570	-	4.788.484	5.598.054
Остали пословни приходи	1.058	-	-	1.058
Трошкови материјала	-	-	(64.176.762)	(64.176.762)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(140.481)	-	-	(140.481)
Остали пословни расходи	(46.554)	(139.306)	(3.000)	(188.860)
Финансијски приходи	3.837	-	18.266	22.103
Финансијски расходи	-	(38.034)	-	(38.034)
Остали приходи	-	-	45.956	45.956
Остали расходи	(10.106)	(21.250)	(184.029)	(215.385)
	617.324	(198.590)	(59.511.085)	(59.092.351)

Накнаде кључном руководству

Накнаде плаћене или плативе кључном руководству у 2012. и 2011. години приказане су у табели која следи:

	Година која се завршила дана 31. децембра	
	2012.	2011.
Зараде и остала краткорочна примања	316.118	156.908
	316.118	156.908

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
<i>Потраживања</i>		
ХИП Петрохемија	7.307.595	1.995.294
Србијагас	23.573.467	7.414.404
	30.881.062	9.409.698
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(523.563)	(471.195)
Србијагас	(85.682)	(272.661)
	(609.245)	(743.856)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(7.743)	(5.386)
Србијагас	(12.806)	(12.796)
	(20.549)	(18.182)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
<i>Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	9.258.368	11.849.584
Србијагас	17.902.669	9.402.233
	27.161.037	21.251.817
<i>Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(146.097)	(155.513)
Србијагас	(1.675.633)	(249.550)
	(1.821.730)	(405.063)

38. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Пренос власништва над имовином

До дана 31. децембра 2012. године Друштво је имало власништво на 6.066 непокретности и право коришћења и поседовања на 1.725 непокретности, што чини 71% односно 20% од укупног броја ставки непокретне имовине (објекти и парцеле) Друштва.

Република Србија је у својству продавца дужна да, у складу са Уговором о купопродаји акција Нафтне индустрије Србије а.д., обезбеди писану сагласност за пренос целокупне непокретне имовине Друштва регистроване у Регистру основних средстава са стањем на дан 31. децембра 2007. године.

Финансијске гаранције

На дан 31. децембар 2012. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Друштва износи 3.770.880 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 2.403.960 РСД (2011: 3.200.000 РСД).

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан биланса стања у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резевисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2012. године Друштво није формирало резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Друштво треба да плати разлику у обрачуну пореза, укључујући камату у износу од 81 милиона УСД који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Друштва ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Друштва сматра да на дан 31. децембра 2012. године постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и уколико га има износа додатног пореза на профитну нафту.

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када

је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2012. године да је друштво измирило све пореске обавезе према држави.

40. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Лизинг

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	182.024	158.321
Од 1- 5 година	246.461	252.559
Преко пет година	944	1.010
	429.429	411.890

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	444.904	188.159
Од 1- 5 година	381.988	64.361
Преко пет година	-	-
	826.892	252.520

Farm-in уговор са RAG Hungary Limited

У децембру 2011. године, Друштво је закључило Farm-in уговор са RAG Hungary Limited за истраживање и производњу угљоводоника у Области Кишкунхалас у Мађарској. Према уговору, Друштво је у обавези да финансира 50% укупних трошкова истраживања на не мање од три нафтне бушотине у области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Друштво ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са RAG Hungary Limited, RAG ће имати улогу Оператера и биће задужен за, и водиће заједничко пословање. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања били су процењени на 2,3 милиона УСД.

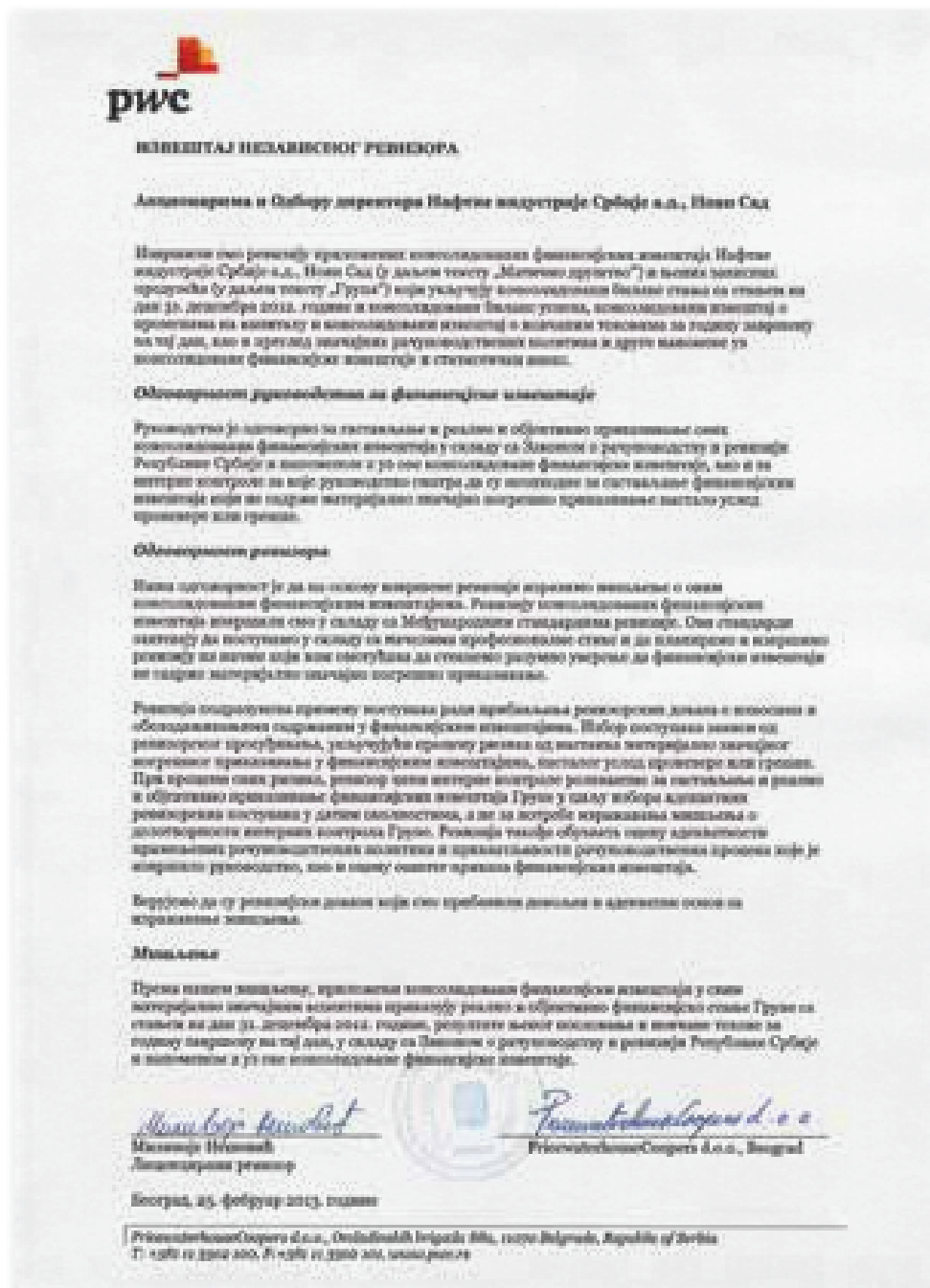
41. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било догађаја након датума биланса стања.

У Новом Саду, 13. фебруар 2013.

Извештај ревизора о консолидованим финансијским извештајима

Консолидовани финансијски извештаји

Консолидовани биланс стања

	Напомене	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
АКТИВА			
Стална имовина			
Гудвил		968.940	-
Нематеријална улагања	6	9.400.590	4.708.964
Некретнине, постројења и опрема	7	157.611.799	129.217.516
Инвестиционе некретнине	8	1.367.378	1.338.269
Учешћа у капиталу	9	177.680	225.232
Остали дугорочни финансијски пласмани	10	1.290.057	1.087.147
		170.816.444	136.577.128
Обртна имовина			
Залихе	11	44.741.588	35.403.205
Стална средства намењена продаји		57.983	181.608
Потраживања	12	40.010.284	20.345.343
Краткорочни финансијски пласмани	13	5.785.975	2.416.899
Готовински еквиваленти и готовина	14	12.069.897	25.832.354
Порез на додату вредност и АВР	15	9.598.891	4.922.034
Одложена пореска средства	16	9.788.287	7.875.479
		122.052.905	96.976.922
Укупна актива		292.869.349	233.554.050
Ванбилансна актива	17	84.582.742	79.279.565

	Напомене	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ПАСИВА			
Капитал	18		
Основни и остали капитал	18.1	87.148.630	87.148.630
Резерве		867.866	884.217
Нереализовани добици по основу ХоВ	18.2	6.918	29.582
Нереализовани губици по основу ХоВ	18.2	(81.446)	(64.090)
Нераспоређена добит (Акумулирани губитак)		45.148.692	(386.999)
		133.090.660	87.611.340
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	19	13.690.890	13.371.651
Дугорочни кредити	20	31.100.703	33.774.543
Остале дугорочне обавезе	21	50.283.107	48.278.469
		95.074.700	95.424.663
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	22	9.359.358	3.445.250
Обавезе из пословања	23	33.366.219	29.621.937
Остале краткорочне обавезе	24	6.962.356	6.694.698
Обавезе по основу ПДВ, осталих јавних прихода и ПВР	25	12.087.988	8.098.259
Обавезе по основу пореза на добит		505.827	1.493.849
		62.281.748	49.353.993
Одложене пореске обавезе	16	2.422.241	1.164.054
Укупна пасива		292.869.349	233.554.050
Ванбилансна пасива	17	84.582.742	79.279.565

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани биланс успеха

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомене	2012.	2011.
Пословни приходи			
Приходи од продаје	5	226.605.585	187.069.899
Приходи од активирања учинака и робе		5.614.382	4.511.530
Повећање вредности залиха учинака		1.664.825	768.451
Остали пословни приходи	26	198.683	300.309
		234.083.475	192.650.189
Пословни расходи			
Набавна вредност продате робе		(26.621.606)	(12.711.852)
Трошкови материјала	27	(91.646.458)	(95.575.854)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	29	(24.922.733)	(21.987.012)
Трошкови амортизације и резервисања	28	(9.212.485)	(6.854.507)
Остали пословни расходи	30	(18.311.703)	(14.793.918)
		(170.714.985)	(151.923.143)
Пословни добитак		63.368.490	40.727.046
Финансијски приходи	31	9.964.434	7.014.939
Финансијски расходи	32	(15.974.288)	(8.838.821)
Остали приходи	33	4.759.628	7.823.562
Остали расходи	34	(14.648.732)	(7.009.260)
Добитак пре опорезивања		47.469.532	39.717.466
Порез на добит			
Порески расходи периода	35	(2.591.542)	(2.466.758)
Одложени порески приходи периода	16	654.621	3.365.056
Нето добитак		45.532.611	40.615.764
Нето губитак који припада учешћима без права контроле	18	(19.734)	(22.006)
Нето добитак који припада власницима матичног правног лица	18	45.552.345	40.637.770
Зарада по акцији			
- из редовног пословања	36	0,279	0,249

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани извештај о токовима готовине

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	312.802.874	282.619.560
Примљене камате из пословних активности	1.903.267	984.664
Остали приливи из редовног пословања	192.320	300.309
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<i>314.898.461</i>	<i>283.904.533</i>
Исплате добављачима и дати аванси	(139.319.224)	(121.617.940)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(23.671.657)	(21.859.725)
Плаћене камате	(3.318.871)	(3.114.515)
Порез на добитак	(3.572.576)	(1.591.951)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(107.726.495)	(101.229.604)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<i>(277.608.823)</i>	<i>(249.413.735)</i>
Нето прилив готовине из пословних активности	37.289.638	34.490.798
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела	228	17.103
Продаја некретнина, постројења и опреме	155.088	592.285
<i>Приливи готовине из активности инвестирања</i>	<i>155.316</i>	<i>609.388</i>
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(47.212.914)	(34.059.150)
Остали финансијски пласмани	(3.759.084)	-
<i>Одливи готовине из активности инвестирања</i>	<i>(50.971.998)</i>	<i>(34.059.150)</i>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(50.816.682)	(33.449.762)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних и краткорочних кредита	6.651.461	23.406.069
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	3.818.459	26.002.087
<i>Приливи готовине из активности финансирања</i>	<i>10.469.920</i>	<i>49.408.156</i>
Одливи по основу дугорочних и краткорочних кредита и осталих обавеза	(11.360.516)	(35.177.068)
<i>Одливи готовине из активности финансирања</i>	<i>(11.360.516)</i>	<i>(35.177.068)</i>
Нето (одлив) прилив готовине из активности финансирања	(890.596)	14.231.088
Нето (одлив) прилив готовине	(14.417.640)	15.272.124
Готовина и еквиваленти готовине на почетку периода	25.832.354	10.636.669
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	2.064.732	1.409.520
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(1.409.549)	(1.485.959)
Готовина и еквиваленти готовине на крају периода	12.069.897	25.832.354

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани извештај о променама на капиталу

	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нереализовани добици по основу ХОВ	Нереализовани губици по основу ХОВ	Нераспоређена добит (Акумулирани губитак)	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.550.757	5.597.873	889.672	48.417	(49.236)	(41.004.743)	47.032.740
Укупна повећања у претходном периоду	-	-	-	-	(14.854)	40.615.764	40.578.600
Укупна смањења у претходном периоду	-	-	(5.455)	(18.835)	-	1.980	-
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.550.757	5.597.873	884.217	29.582	(64.090)	(386.999)	87.611.340
Стање на дан 1. јануара 2012. године	81.550.757	5.597.873	884.217	29.582	(64.090)	(386.999)	87.611.340
Укупна повећања у текућем периоду	-	-	-	-	(17.356)	45.532.611	45.479.320
Укупна смањења у текућем периоду	-	-	(16.351)	(22.664)	-	3.080	-
Стање на дан 31. децембра 2012. године	81.550.757	5.597.873	867.866	6.918	(81.446)	45.148.692	133.090.660

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

НИС а.д. – Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Матично друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса,
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Матично друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. 2. Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала Матично друштво чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ОАО Газпром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Матичног друштва, ОАО Газпром Нефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Матично друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Групе је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Основне рачуноводствене политике и значајне рачуноводствене процене су доследне оним које су примењене у консолидованим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2011. године.

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2012. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови консолидовани финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Група је консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу консолидованог биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.
- Некретнине, постројења и опрема су процењене од стране независног проценитеља и ревалоризационе резерве настале као разлика између процењене и историјске вредности су признате кроз акцијски капитал на дан 1. јануара 2006. године.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напмени 3.

2.2. Нова рачуноводствена саопштења

Следећи нови и допуњени стандарди ступили су на снагу од 1. јануара 2012. године:

- Остали ревидирани стандарди и тумачења важећа за текући период. Измена и допуна МСФИ 1 „Прва примена МСФИ” која се односи на пословање у условима хиперинфлације и на укидање фиксних датума за друштва која први пут примењују стандард, није имала утицаја на ове консолидоване финансијске извештаје. Допуном МРС 12 „Порез на добит” је уведена релативна претпоставка да се инвестициона некретнина исказана по фер вредности надокнађује у потпуности путем продаје. Ова допуна није имала материјалног утицаја на ове консолидоване финансијске извештаје.

Нови и допуњени стандарди и тумачења чија је примена по први пут обавезна за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године и које Група није раније усвојила.

- МСФИ 9, Финансијски инструменти - И део: Класификација и мерење. МСФИ 9, објављен новембра 2009. године, замењује оне делове МРС 39 који се односе на класификовање и мерење финансијских средстава. МСФИ 9 је додатно измењен и допуњен октобра 2010. године са циљем да се размотри питање класификовања и одмеравања финансијских обавеза. У даљем тексту приказани су основни елементи стандарда:
  - Финансијска средства се класификују у две категорије начина одмеравања: као средства која се накнадно одмеравају по фер вредности или као средства која се накнадно одмеравају по амортизованој вредности. Одлука о класификацији средстава доноси се приликом њиховог почетног признавања. Класификација зависи од пословног модела који правно лице користи за потребе управљања својим финансијским инструментима, као и од карактеристика инструмента у вези са уговорним новчаним током.
  - Инструмент се накнадно одмерава по амортизованој вредности само уколико је реч о дужничком инструменту и (i) ако је циљ пословног модела правног лица да држи средство за потребе наплате уговорних токова готовине, те (ii) ако се код уговорних токова готовине средства ради само о плаћању главнице и камате (тј. само има «основна обележја кредита»). Сви остали дужнички инструменти одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха.
  - Сви инструменти капитала одмеравају се накнадно по фер вредности. Инструменти капитала који се држе ради трговања одмеравају се по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха. За сва остала учешћа у капиталу може се, приликом почетног признавања, донети неопозива одлука да се нереализовани и реализовани добици и губици по основу фер вредности признају у укупном осталом финансијском резултату уместо у консолидованом билансу успеха. По донетој одлуци добици и губици по фер вредности не могу се накнадно признати у билансу успеха. Одлука се може донети за сваки инструмент посебно. Дивиденде се признају у билансу успеха уколико представљају принос на инвестиције.
  - У МРС 39, највећи број захтева за класификацију и одмеравање финансијских обавеза пренет је у МСФИ 9 у неизмењеном облику. Основна измена огледа се у томе да ће правно лице бити у обавези да ефекте промена у властитом кредитном ризику финансијских обавеза класификованих по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха прикаже у укупном осталом финансијском резултату.

Примена МСФИ 9 обавезна је од 1. јануара 2015. године, с тиме што је његово раније усвајање допуштено.

- МСФИ 13, Одмеравање фер вредности (објављен маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), има за циљ да повећа доследност и смањи степен сложености обезбеђивањем прецизне дефиниције фер вредности, као и јединственог извора за одмеравање фер вредности и јединствених захтева за обелодањивање у свим МСФИ.
- МРС 27, Појединачни финансијски извештаји (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), измењен је и има за циљ да пропише захтеве у погледу начина обрачунавања и обелодањивања улагања у зависна предузећа, заједничке подухвате и придружена предузећа онда када правно лице саставља појединачне финансијске извештаје. Смернице у

погледу питања контроле и консолидованих финансијских извештаја замењене су стандардом МСФИ 10, «Консолидовани финансијски извештаји».

- МРС 28, Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате (ревидиран маја 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна МРС 28 настала је као резултат пројекта Одбора који се односи на заједничке подухвате. Приликом анализирања поменутог пројекта, Одбор је одлучио да рачуноводствено обухватање заједничких подухвата применом рачуноводног метода учешћа припоји стандарду МРС 28 будући да се поменути метод примењује и на улагања у заједничке подухвате и на улагања у придружена предузећа. Осим ове, остале смернице су остале неизмењене.
- Измене и допуне МРС 1, Презентација финансијских извештаја (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године), мења захтеве у погледу обелодањивања ставки које се исказују у укупном осталом финансијском резултату. Измене и допуне захтевају да правна лица изврше раздвајање ставки које се приказују у Укупном осталом финансијском резултату на две групе, и то према томе да ли ће оне моћи да се рекласификују у биланс успеха у будућим периодима. Предложени назив финансијског извештаја који се користи у МРС 1 гласи «Извештај о добити и губитку и укупном осталом финансијском резултату». Руководство Групе очекује да ће измене и допуне стандарда утицати на измену начина презентације консолидованих финансијских извештаја Групе, али да неће имати утицаја на одмеравање трансакција и стања.
- Измене и допуне МРС 19, Примања запослених (објављен јуна 2011. године, важећи за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године), доноси значајне измене у погледу признавања и одмеравања дефинисаних доприноса за пензије и отпремнине, као и у погледу обелодањивања свих примања запослених. Стандард захтева да се све промене у нето обавезама (средствима) по основу дефинисаних примања признају у периоду у коме настану, и то: (i) трошкови зарада и накнада и нето камата признају се у билансу успеха; и (ii) добици и губици по основу поновног одмеравања признају се у укупном осталом финансијском резултату.
- Обелодањивања – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МСФИ 7 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године). Допуна захтева обелодањивања која ће корисницима консолидованих финансијских извештаја Групе омогућити да изврше процену ефеката или потенцијалних ефеката пребијања, укључујући право на поравнање.
- Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза – Измене и допуне МРС 32 (објављене децембра 2011. године и важеће за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године). Допуна садржи додатак у виду смерница у погледу МРС 32 које се односе на недоследности идентификоване у току примене појединих критеријума пребијања. Поменуто укључује појашњење значења сегмента ' има законски спроводиво право на пребијање...' као и појашњење да се поједини системи бруто поравнања могу сматрати еквивалентима нето поравнања.
- Побољшања Међународних стандарда финансијског извештавања (објављена маја 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Побољшања се састоје од измене садржаја пет стандарда. МСФИ 1 је измењен са циљем да (i) појасни да друштво које поново почиње да припрема финансијске извештаје у складу са МСФИ може или да настави са применом МСФИ 1 или, пак, да ретроспективно примени све МСФИ као да није никада престало да их примењује, и (ii) да уведе додатно изузеће из ретроспективне примене МРС 23, Трошкови позајмљивања», од стране друштва која први пут припремају извештаје у складу са МСФИ. МРС 1 је измењен тако да појасни да напомене нису обавезне уз трећи биланс стања који се доставља на почетку претходног периода зато што су на њега материјално значајно утицали ретроспективна прерачунавања, промене у рачуноводственим политикама односно рекласификација за потребе приказивања, док су напомене обавезне када се само друштво определи да достави додатне упоредне податке. МРС 16 је измењен тако да појасни да се опрема за сервисирање која се користи дуже од једног периода класификује као некретнине, постројења и опрема уместо као залихе. МРС 32 је измењен тако да појасни да се поједине пореске последице расподеле (финансијских инструмената) власницима рачуноводствено обухватају у билансу успеха, као што се то увек захтевало у МРС 12. МРС 34 је измењен са циљем да усагласи захтеве са МСФИ 8. МРС 34 захтева обелодањивање одмерене вредности укупних средстава и обавеза једног пословног сегмента само уколико се поменути

информација редовно доставља главном доносиоцу пословних одлука и уколико је дошло до материјално значајних промена поменуте вредности у односу на последње консолидоване финансијске извештаје.

- Измене и допуне смерница за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 (објављене 28. јуна 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне појашњавају смернице за прелазак на извештавање у складу са МСФИ садржане у МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји. Друштва која примењују МСФИ 10 дужна су да изврше процену контролног утицаја првог дана годишњег периода у којем је извршена примена МСФИ 10, и уколико се поступак консолидације према МСФИ 10 разликује од поступка консолидације према МРС 27 и СИЦ 12, упоредни подаци из периода који непосредно претходи периоду преласка на извештавање у складу са МСФИ (тј. подаци из 2012. године за друштва која припремају финансијске извештаје на крају календарске године а која су усвојила МСФИ 10 у 2013. години) рекласификују се, осим уколико је то немогуће. Измене и допуне у МСФИ 10, МСФИ 11, Заједнички аранжмани, и МСФИ 12, Обелодањивање учешћа у другим правним лицима, обезбеђују додатно ослобађање приликом преласка на извештавање у складу са МСФИ тиме што се захтев своди на достављање коригованих упоредних података само за период који непосредно претходи периоду у којем је друштво прешло на извештавање у складу са МСФИ. Осим поменутог, изменама и допунама се укида захтев за приказивање упоредних података неконсолидованих правних лица за периоде који претходе усвајању МСФИ 12.
- Измене и допуне МСФИ 1 “Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања - Државни зајмови” (објављене марта 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2013. године). Измене и допуне, које се односе на зајмове добијене од државе по каматној стопи нижој од тржишне, ослобађају друштва која први пут примењују МСФИ пуне ретроспективне примене МСФИ при рачуноводственом обухватању поменутих зајмова у тренутку преласка на извештавање у складу са МСФИ. Овим се друштва која први пут примењују МСФИ ослобађају од обавезе пуне ретроспективне примене на исти начин као и друштва која већ извештавају у складу са МСФИ.
- Измене и допуне стандарда МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 27 - Инвестициона друштва (објављене 31. октобра 2012. године, важеће за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2014. године). Допуном је уведена дефиниција инвестиционог друштва као друштва у чије активности и пословање спада (i) прибављање средстава од инвеститора како би се инвеститорима пружила услуга управљања инвестицијама, (ii) обавезивање на пословање у сврху улагања средстава искључиво за потребе повећања капитала односно прихода од улагања и (iii) одмеравање и вредновање улагања по фер вредности.
- Инвестиционо друштво биће у обавези да рачуноводствено обухвати своја зависна предузећа по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха и консолидује само она зависна предузећа која пружају услуге сродне инвестиционим активностима друштва. МСФИ 12 је измењен са циљем да се уведу нова обелодањивања, укључујући сва значајна просудивања начињена приликом утврђивања да ли друштво спада у категорију инвестиционог друштва, као и да се уведу информације о финансијској односно другој помоћи упућеној неконсолидованом зависном предузећу, било да је реч о планираној или већ пруженој помоћи зависном предузећу.

Осим уколико у тексту горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајног утицаја на консолидоване финансијске извештаје Групе.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО”). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Матичног друштва у складу са новом структуром корпоративних органа усвојеном у току 2012. године на основу новог Законом о привредним друштвима Републике Србије.

2.4. Консолидација

(1) Зависна друштва

Зависна предузећа су сва предузећа над којима група има моћ, непосредну или посредну, да управља финансијском и пословном политиком организације у циљу остварења користи од њене делатности. Финансијски извештаји зависних предузећа су укључени у консолидоване финансијске извештаје од дана почетка контроле до дана престанка контроле.

Стања и трансакције између матичног и зависних предузећа, и сви нереализовани добици и губици који потичу од трансакција између матичног и зависних предузећа елиминишу се приликом припреме консолидованих финансијских извештаја.

Финансијски извештаји зависних предузећа усклађени су по потреби у складу с рачуноводственим политикама Групе.

(2) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним предузећима у приложеним консолидованим финансијским извештајима је издвојен од капитала власника матичног предузећа Групе као учешће без права контроле у укупном капиталу Групе (напомена 18).

(3) Остала повезана друштва

Остала повезана предузећа су она предузећа над којима Матично друштво има значајан утицај, али не и контролу, генерално када поседује учешће у капиталу између 20% и 50%.

Заједничка улагања су они ентитети над чијим активностима Матично друштво врши заједничку контролу успостављану уговором и код којих одлучује консензусом о њиховој пословној и финансијској политици.

Повезана друштва и заједничка улагања се вреднују по методи капитала.

2.5. Прерачунавање страних валута

(1) Функционална и валута приказивања

Ставке укључене у консолидоване финансијске извештаје Групе се одмеравају и приказују у динарима („РСД”), који представља функционалну и презентациону валуту Групе.

(2) Трансакције и стања

Трансакције у страниој валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи / расходи”.

(3) Друштва Групе

Стање и резултат свих предузећа Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан консолидованог биланса стања;
- Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.6. Пословне комбинације

Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације.

Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања, обавеза које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у консолидованом билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, осим трошкова везаних за емисију дужничких и власничких хартија од вредности, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.8. Нематеријална средства

(1) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса, која се амортизују током периода истраживања, у складу са условима одређене лиценце.

(2) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.9. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(1) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој врши се пренос на улагања у развој исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријална улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

(2) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(3) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(4) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(5) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(6) Обезвређивање – Потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.10. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе за свако средство појединачно по стопама утврђеним рачуноводственом политиком Групе, а на основу процењеног корисног века трајања основног средства како би се распоредила њихова набавна до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, као што следи:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остала опрема	3 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког консолидованог биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности (напомена 34).

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 33 и 34).

2.11. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим Гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.12. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица, пословних објеката и станова датих запосленима и бившим запосленима Групе на рок преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан консолидованог биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет консолидованог биланса успеха у оквиру осталих прихода (расхода) (напомена 33 и 34).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.13. Уговори о изградњи

МРС 11 „Уговори о изградњи“ дефинише уговор о изградњи као уговор који је посебно закључен за изградњу неког средства. Трошкови уговора се признају као расход у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери којој их је могуће поуздано одмерити.

Група користи «метод степена довршености» како би утврдила одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до датума консолидованог биланса стања и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током извештајног периода укључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Група као средство исказује бруто износ који се потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Група као обавезу исказује бруто износ који се дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току, за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

2.14. Дугорочна финансијска средства

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

2.14.1 Класификација финансијских средстава

(1) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума консолидованог биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У консолидованом билансу стања Групе зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања”

(2) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Групе, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума консолидованог биланса стања када чине краткорочну имовину Групе.

2.14.2 Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које не котирају), Група утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Групу.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у консолидовани билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у консолидовани биланс успеха као Финансијски приходи/(расходи) (напомена 31 и 32).

2.14.3 Умањење вредности финансијских средстава

(1) Средства која се исказују по амортизованој вредности

На сваки датум биланса стања Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава (“настанак губитка”) и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Група користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Група, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрило;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим тоновима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
  - Неповољна промена кредитне способности дужника; и
  - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Група прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у консолидованом билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Група може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у консолидованом билансу успеха.

(2) Средства класификована као расположива за продају

На крају сваког извештајног периода Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Група користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји

било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у консолидованом билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у консолидовани билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у консолидованом билансу успеха не могу се укинути кроз консолидовани биланс успеха.

Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у консолидованом билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у консолидованом билансу успеха.

2.15. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање умањења вредности залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед умањења вредности се признају као остали расходи (напомена 34).

2.16. Стална средства (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална средства (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз трансакцију продаје, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: а) да су средства расположива за продају у њиховом тренутном стању; б) да је руководство Групе одобрило и започело тражење купца; в) да је продаја средства активно рекламирана; г) да се продаја очекује у наредних 12 месеци; и д) да није вероватно да ће се значајне промене у плану продаје десити или да ће се средство повући из продаје.

2.17. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима.

Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидираан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње

вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтваних првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „остали расходи“ (напомена 34). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом билансу успеха у оквиру „осталих прихода“ (напомена 33).

2.18. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза, у консолидовани билансу стања.

2.19. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.20. Основни капитал

Матично друштво је регистрована као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.21. Остали капитал

Остали капитал у целини се односи на износ капитала изнад висине процењеног и уписаног износа неновчаног капитала са стањем на дан 31.маја 2005. године. Овај капитал је евидентиран као остали капитал.

2.22. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Група је у складу са поменутиим законом било у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. Такође, у оквиру ове линије су исказане и транслационе резерве.

2.23. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Групе, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода (напомена 36).

2.24. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха.

2.25. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у консолидованом билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Група нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума консолидованог биланса стања.

2.26. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

2.27. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу /у том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум консолидованог биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средстава или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум консолидованог биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

2.28. Примања запослених

(1) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(2) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање или до остварења минималног радног стажа. Дана 1. јуна 2011. године на снагу је ступио нови Колективни уговор.

Јубиларне награде

Исплата јубиларних награда се одређује као број месечних зарада, на основу броја година које је запослени провео у Групи, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Групи	Колективни Уговор Број плата
10	1
20	1,5
30	2
35	2,5
40	2,5

Примања приликом пензионисања

Група је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати максимално отпремнине у висини три просечне зараде у Групи, исплаћене у месецима који претходе месецу пензионисања запосленог.

Очекивани трошкови накнада запосленима се разграничавају током периода трајања запослења.

Дефинисана обавеза за примања приликом пензионисања се процењује на годишњем нивоу од стране независних, квалификованих, актуара, применом методе пројектоване кредитне јединице. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем очекиваних будућих готовинских исплата

применом каматних стопа висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама обрачунавају се на терет или у корист прихода током очекиваног просечног преосталог радног века запослених за обавезе за пензије и на терет или у корист прихода у пуном износу за јубиларне награде и отпремнине

Отпремнине

Отпремнине се исплаћују при раскиду радног односа пре датума редовног пензионисања, или када запослени прихвати споразумни раскид радног односа као вишак радне снаге у замену за отпремнину. Група признаје отпремнину при раскиду радног односа када је евидентно обавезно да: или раскине радни однос са запосленим, у складу са усвојеним планом, без могућности одустајања; или да обезбеди отпремнину за престанак радног односа као резултат понуде у намери да се подстакне добровољни раскид радног односа у циљу смањења броја запослених. Отпремнине које доспевају у раздобљу дужем од 12 месеци након датума биланса стања своде се на садашњу вредност.

(3) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

2.29. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Групе. Приход се исказује без пореза на додатну вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта, након елиминисања продаје у оквиру Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(1) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

(2) Приход од продаје робе – малопродаја

Група управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

(3) Приход од продаје услуга

Група продаје инжињерске услуге везане за експлоатацију и складиштење нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжињерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(4) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

(5) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа робе и услуга за сопствене производне потребе.

(6) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

2.30. Закупи

(1) Рачуноводствено обухватање код закупца

Закупи где закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни закупи. Плаћања извршена по основу оперативног закупа (умањена за стимулације добијене од закуподавца) исказују се на терет консолидованог биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Група узима у закуп поједине некретнине, постројења и опрему. Закуп некретнина, постројења и опреме, где Група суштински има све ризике и користи од власништва, класификује се као финансијски лизинг. Финансијски лизинг се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљене некретнине и садашње вредности минималних плаћања закупнине.

Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Одговарајуће обавезе за закупнине, умањене за финансијске расходе, укључују се у остале дугорочне обавезе. Камате као део финансијских расхода исказују се у консолидованом билансу успеха у току периода трајања закупа тако да се добије константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе за сваки период. Некретнине, постројења и опрема стечени на бази финансијског лизинга амортизују се током периода краћег од корисног века трајања средства и периода закупа.

(2) *Рачуноводствено обухватање код закуподавца*

Закуп је споразум по коме закуподавац преноси на закупца право коришћења средства током договореног временског периода у замену за једно или више плаћања.

Када се средства дају у закуп по основу финансијског закупа, садашња вредност плаћених закупнина се признаје као потраживање. Разлика између бруто износа потраживања и садашње вредности потраживања се исказује као незарађени финансијски приход.

Приход од закупа се признаје током периода трајања закупа применом методе нето улагања, која одражава константну периодичну стопу повраћаја.

Када је средство дато у оперативни закуп то средство се исказује у консолидованом билансу стања зависно од врсте средства.

Приход од закупнине признаје се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.31. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

2.32. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава, ако капитализација почиње на дан или после 1. јануара 2009. године. Капитализација трошкова позајмљивања траје до дана када је средство спремно за употребу или продају.

Група капитализује трошкове позајмљивања, који би могли бити избегнути, уколико није имало капиталне инвестиције у средства која се квалификују. Трошкови позајмљивања који се капитализују се обрачунавају на основу просечног трошка финансирања Групе (просечан трошак камата се примањује на инвестиције у средства која се квалификују), изузев средстава која су позајмљена специјално за сврхе набављања квалификованог средства. У том случају, стварни настали трошкови позајмљивања, умањени за приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих средстава, се капитализују.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

3.1. Кључне рачуноводствене процене и претпоставке

Група прави процене и користи претпоставке које се односе на будући период. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

(1) *Порез на добит*

Група подлеже обавези плаћања пореза на добит. Група признаје обавезу за очекиване ефекте питања произашлих из ревизије, на основу процене да ли ће доћи до додатног плаћања пореза. Уколико се коначан исход ефеката тих питања на порез на добит буде разликовао од првобитно књижених износа, разлика ће се одразити на текући и одложени порез на добит и на резервисање за одложена пореска средства и обавезе у периоду у ком се разлика утврди.

(2) *Признавање прихода*

Група користи “метод степена завршености” при рачуноводственом обухватању прихода од извршених услуга. Примена овог метода захтева да руководство изврши процену извршених услуга до одређеног датума као проценат од укупних услуга које треба извршити.

(3) *Обавезе за додатна примања запослених*

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница друштва које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуна садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7% (уместо коришћене 7,65%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 9,7%, односно 5,9% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 7% (уместо коришћене 6%), садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 15% односно 8,8% за јубиларне награде.

(4) *Обавезе за обнављање природних ресурса*

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум консолидованог биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове

интерпретације. Услед субјективног карактера ових резерисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћења за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,65% (уместо коришћене 7,65%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би порасла за 357.251 РСД.

3.2. Кључна просуђивања у примени рачуноводствених политика

(1) Умањење вредности финансијских средстава расположивих за продају

Група се руководи смерницама МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“ да одреди када је вредност финансијских средстава расположивих за продају умањена. Ово одређивање захтева значајно просуђивање. Приликом просуђивања руководство Групе, међу осталим факторима, процењује: трајање и обим до којег је фер вредност улагања мања од набавне вредности улагања; финансијско стање примаоца улагања и изгледи за окончање посла у скорој будућности, укључујући факторе као што су учинак индустрије и сектора, промене у технологији и токове готовине из пословања и финансирања.

(2) Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство Групе је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Групе сматра да предузима све неопходне мере како би подржао одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редуован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Групе да обезбеди нове кредите и рефинансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Групе могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену умањења вредности финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени умањења вредности.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе, ризик готовинског тока и ризик промена цена), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије Матичног друштва у оквиру у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у склопу политика одобрених од стране Управног одбора. Финансијска служба Матичног друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

(1) Тржишни ризик

а) Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризицима од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризицима од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Укупни износи признатих финансијских средстава/обавеза исказаних у валути која није функционална приказани су у табели која следи:

	Финансијска средства		Финансијске обавезе	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ЕУР	9.162.749	13.938.466	66.177.922	58.537.300
УСД	8.741.594	7.699.163	46.654.185	50.272.976
ЈПЈ	-	-	477.670	514.970
Остало	946.740	184.669	712.125	98.823

На дан 31. децембра 2012. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на ЕУР, УСД и ЈПЈ, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 975.131 РСД (2011: 809.996 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна зајмова зависним правним лицима, потраживања од купаца, обавеза према добављачима деноминираних у ЕУР и УСД и позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР, УСД и ЈПЈ.

б) Ризик промена цена

Група је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Групе да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

в) *Готовински ток и ризик каматне стопе*

Група је на дан 31. децембра 2012. године располагало са значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената односно значајнијом каматносног имовином. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Група има пасивне пословне односе, односно кредите и кредитне/документарне линије. Такође, средства која се орочавају, у РСД и у страниој валути, орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочања. Из претходно наведеног, приход Групе и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа, на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Група може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више / ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2012. години био би 820.669 РСД (2011: 640.891 РСД) виши/нижи, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

(2) *Кредитни ризик*

Управљање кредитним ризику успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредитима датим иностраним или домаћим зависним правним лицима, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Групи. Код домаћих банака, уколико је у питању банка са којом Група обавља пасивне послове примењује се други критеријум, док уколико је у питању банка са којом Група не послује, кредитни лимити се утврђују на основу дефинисане методологије.

Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Група је исправила потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу (напомена 12).

(3) *Ризик ликвидности*

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Служба финансија Матичног друштва прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе Групе које су груписане према датуму доспећа на основу периода преосталог до уговорног датума доспећа, а на датум консолидованог биланса стања.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

На дан 31. децембра 2012.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	4.281	1.413.061	7.943.224	45.780.957	35.601.645	90.743.168
Обавезе из пословања	15.859.713	17.279.162	227.334	-	10	33.366.219
Остале краткорочне обавезе	6.051.982	75.277	835.097	-	-	6.962.356
Унакулисане обавезе и одложени приходи	2.359.137	22.426	1.792.862	-	-	4.174.425
	24.275.113	18.789.926	10.798.517	45.780.957	35.601.655	135.246.168

На дан 31. децембра 2011.	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	3 месеца - 1 године	1- 5 година	Преко 5 година	Укупно
Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе (дугорочни део и текуће доспеће)	760.201	157.555	3.098.980	45.258.966	36.222.560	85.498.262
Обавезе из пословања	11.087.784	9.484.179	9.049.974	-	-	29.621.937
Остале краткорочне обавезе	6.690.255	1.402	3.041	-	-	6.694.698
Унакулисане обавезе и одложени приходи	2.693.884	-	-	-	-	2.693.884
	21.232.124	9.643.136	12.151.995	45.258.966	36.222.560	124.508.781

4.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Група, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености. Овај коефицијент се израчунава из односа нето дуговања Групе и њеног укупног капитала. Нето дуговање се добија када се укупни кредити (укључујући краткорочне и дугорочне, као што је приказано у консолидованом билансу стања) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупни ангажовани капитал се добија када се на капитал, исказан у консолидованом билансу стања, дода нето дуговање.

На дан 31. децембра 2012. и 2011. године коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 20, 21 и 22)	90.671.013	84.794.521
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 14)	(12.069.897)	(25.832.354)
Нето дуговања	78.601.116	58.962.167
Укупни ангажовани капитал	211.691.776	146.573.507
Коефицијент задужености	0,37	0,40

4.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан консолидованог биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту (на пример деривати којима се тргује на незваничној берзи) утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум консолидованог биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан консолидованог биланса стања.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Пословни сегменти су сегменти чији пословни резултат редовно прати Главни доносилац одлука („ГДО“). У току 2012. године усвојена је нова структура корпоративних органа Матичног друштва усклађена са новим Законом о привредним друштвима Републике Србије. Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора Матичног друштва чине ГДО на основу усвојене структуре.

На дан 31. децембра 2012. године, пословне активности Групе су организоване у пет главних пословних сегмената :

- (1) Истраживање и производња нафте и природног гаса,
- (2) Нафтни сервиси,
- (3) Прерада деривата нафте,
- (4) Промет нафте и нафтних деривата,
- (5) Остало - НИС стручне службе и Енергетика.

Приход по извештајним сегментима потиче од следећег:

- (1) Истраживање и производња нафте и природног гаса генеришу приход продајом нафте и гаса рафинеријама и Србијагасу,
- (2) Нафтни сервиси генеришу приходе вршењем услуга бушења, грађевинских радова, геофизичких мерења и транспортних услуга,
- (3) Прерада генерише приход продајом нафтних деривата сегменту Промета нафте и нафтних деривата,
- (4) Промет нафте и нафтних деривата генерише приход малопродајом и велепродајом.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2012. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	92.091.398	9.078.394	155.584.039	205.877.574	18.381.644	(246.929.571)	234.083.478
Интерсегментни	83.074.073	4.074.978	154.020.794	1.958.959	3.800.767	(246.929.571)	-
Екстерни	9.017.325	5.003.416	1.563.245	203.918.615	14.580.874	-	234.083.475
Амортизација	(2.107.908)	(761.748)	(1.950.957)	(883.997)	(1.153.652)	-	(6.858.262)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(113.062)	(18.331)	(64.127)	(427.966)	(1.339.322)	-	(1.962.808)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	83.736.516	(949.907)	(9.096.463)	(117.541)	(10.204.115)	-	63.368.490
Финансијски приходи (расходи)	(201.024)	4.126	(761.856)	277.555	(5.328.655)	-	(6.009.854)
Остали приходи (расходи)	(3.289.756)	789.843	166.657	(567.351)	(6.988.497)	-	(9.889.104)
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	80.245.736	(155.938)	(9.691.662)	(407.337)	(22.521.267)	-	47.469.532
Одложени порески приход периода	(275)	(53.827)	-	-	708.723	-	654.621
Порески расход периода	(6)	(8.124)	-	(377)	(2.583.035)	-	(2.591.542)
Сегментни добитак/(губитак)	80.245.455	(217.889)	(9.691.662)	(407.714)	(24.395.579)	-	45.532.611

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Нафтни сервиси	Прерада	Промет	Остало	Елиминације	Укупно
Пословни приходи сегмента	78.152.193	6.999.742	136.362.877	168.759.386	421.286	(198.045.295)	192.650.189
Интерсегментни	59.703.080	2.406.034	135.633.379	302.802	-	(198.045.295)	-
Екстерни	18.449.113	4.593.708	729.498	168.456.584	421.286	-	192.650.189
Амортизација	(2.068.783)	(856.169)	(2.023.125)	(783.755)	(946.069)	-	(6.677.901)
Губици због умањења вредности некретнина, постројења и опреме, нематеријалних улагања и инвестиционих некретнина	(379.934)	(11.233)	(26.397)	(126.253)	(32.458)	-	(576.275)
Сегментни пословни добитак/(губитак)	65.042.473	(634.719)	(15.478.960)	(973.979)	(7.227.769)	-	40.727.046
Финансијски приходи (расходи)	(355.085)	10.510	(318.367)	400.497	(1.561.437)	-	(1.823.882)
Остали приходи (расходи)	(25.105)	(1.263.299)	(1.728.714)	3.042.871	788.549	-	814.302
Сегментни добитак/(губитак) пре опорезивања	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(8.000.657)	-	39.717.466
Одложени порески приход периода	-	-	-	-	3.365.056	-	3.365.056
Порески расход периода	-	-	-	-	(2.466.758)	-	(2.466.758)
Сегментни добитак/(губитак)	64.662.283	(1.887.508)	(17.526.041)	2.469.389	(7.102.359)	-	40.615.764

Продаја између сегмената пословања обавља се у складу са политиком о трансферним ценама између сегмената.

Анализа прихода од продаје Групе по основу најзначајних производа и услуга (са аспекта тржишта и канала продаје) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2012.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.917.362	4.917.362
Продаја природног гаса	17.814.542	-	17.814.542
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	17.814.542	-	17.814.542
Продаја нафтних деривата	180.236.111	19.506.780	199.742.891
Малопродаја	58.062.240	-	58.062.240
Велепродаја	122.173.871	19.506.780	141.680.651
Остала продаја	3.765.950	364.840	4.130.790
Продаја укупно	201.816.603	24.788.982	226.605.585
Приходи од активирања учинака и робе			5.614.382
Повећање вредности залиха учинака			1.664.825
Остали пословни приходи			198.683
Укупно пословни приходи			234.083.475

	Година која се завршила 31. децембра 2011.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	4.685.664	4.685.664
Продаја природног гаса	13.288.107	-	13.288.107
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	13.288.107	-	13.288.107
Продаја нафтних деривата	152.219.473	14.315.844	166.535.317
Малопродаја	43.193.966	-	43.193.966
Велепродаја	109.025.507	14.315.844	123.341.351
Остала продаја	1.740.707	820.104	2.560.811
Продаја укупно	167.248.287	19.821.612	187.069.899
Приходи од активирања учинака и робе			4.511.530
Повећање вредности залиха учинака			768.451
Остали пословни приходи			300.309
Укупно пословни приходи			192.650.189

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Истраживање и развој	Концесије, патенти, лиценце и сл. права	Нематеријална улагања у припреми	Остала немате-ријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2011.					
Набавна вредност	-	878.120	1.843.860	4.732.177	7.454.157
Исправна вредности	-	(184.432)	(1.698.294)	(730.013)	(2.612.739)
Неотписана вредност	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Година завршена 31. децембра 2011.					
Почетно стање неотписане вредности	-	693.688	145.566	4.002.164	4.841.418
Повећања	182.322	81.886	375.514	-	639.722
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	-	(246.938)	246.938	-
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 7)	-	-	-	(74.037)	(74.037)
Амортизација (напомена 28)	-	(15.702)	-	(661.754)	(677.456)
Обезвређење (напомена 34)	-	(1.625)	-	(37.866)	(39.491)
Отуђења	-	24.911	(2.499)	(3.377)	19.035
Остали преноси	-	(56.549)	30	56.292	(227)
Неотписана вредност	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Неотписана вредност На дан 31. децембра 2011.					
Набавна вредност	182.322	956.792	413.952	4.760.097	6.313.163
Исправна вредности	-	(230.183)	(142.279)	(1.231.737)	(1.604.199)
Неотписана вредност	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Година завршена дана 31. децембра 2012.					
Почетно стање неотписане вредности	182.322	726.609	271.673	3.528.360	4.708.964
Повећања	2.297.802	-	1.227.969	-	3.525.771
Пренос са нематеријалних улагања у припреми	-	943.983	(1.447.558)	503.575	-
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	1.786.149	-	251.012	8.465	2.045.626
Амортизација (напомена 28)	-	(98.928)	-	(598.925)	(697.853)
Обезвређење (напомена 34)	-	-	(86.459)	(691)	(87.150)
Отуђења	(107.758)	-	(212)	-	(107.970)
Остали преноси	-	62.694	7.529	(81.882)	(11.659)
Транслационе резерве	16.004	8.839	-	18	24.861
Неотписана вредност	4.174.519	1.643.197	223.954	3.358.920	9.400.590
Неотписана вредност На дан 31. децембра 2012.					
Набавна вредност	4.174.519	1.973.896	429.983	5.190.478	11.768.876
Исправна вредности	-	(330.699)	(206.029)	(1.831.558)	(2.368.286)
Неотписана вредност	4.174.519	1.643.197	223.954	3.358.920	9.400.590

Истраживање и развој са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 4.174.519 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у геолошка, 2Д и 3Д сеизмичка истраживања у региону Балкана и на територији Републике Србије.

Остала нематеријална улагања исказана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.358.920 РСД најзначајнијим делом се односе на улагања у САП информациони систем, у укупном износу од 2.947.663 РСД (2011: 3.401.832 РСД).

Амортизација у износу од 697.853 РСД (2011: 677.456 РСД) укључена је у трошкове пословања у консолидованом билансу успеха (напомена 28).

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2011.								
Набавна вредност	11.505.502	63.318.757	55.614.069	15.994.254	94.782	129.318	12.828.807	159.485.489
Исправка вредности	(737.373)	(24.278.791)	(29.939.778)	(3.366.233)	(1.356)	(120.887)	(116.387)	(58.560.805)
Неотписана вредност	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Година завршена 31. децембра 2011.								
Почетно стање неотписане вредности	10.768.129	39.039.966	25.674.291	12.628.021	93.426	8.431	12.712.420	100.924.684
Повећања	1.001.309	4.898.941	2.495.520	31.513.740	6.986	-	14.627.610	54.544.106
Остали преноси	(327)	(1.057.980)	726.471	306.070	84	2	-	(25.680)
Отуђења и затварање аванса	(232)	(77.761)	(56.067)	(67.635)	(4.707)	-	(18.591.128)	(18.797.532)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.550.701)	(3.446.732)	-	-	(3.012)	-	(6.000.445)
Обезвређење (напомена 34)	(106)	(32.357)	(53.566)	(255.528)	(4.501)	-	-	(346.058)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	-	-	-	-	(1.035.326)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 6)	-	-	74.037	-	-	-	-	74.037
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(47.205)	(73.065)	-	-	-	-	-	(120.270)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
На дан 31. децембра 2011.								
Набавна вредност	12.417.133	63.546.775	60.477.344	47.106.611	96.308	129.318	8.770.320	192.543.809
Исправка вредности	(695.565)	(24.435.060)	(35.063.390)	(2.981.943)	(5.020)	(123.897)	(21.418)	(63.326.293)
Неотписана вредност	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
Година завршена 31. децембра 2012.								
Почетно стање неотписане вредности	11.721.568	39.111.715	25.413.954	44.124.668	91.288	5.421	8.748.902	129.217.516
Повећања	2.342.264	28.849.580	35.990.372	(22.712.907)	351	-	6.020.653	50.490.313
Бизнис комбинације (напомена 38)	-	-	-	2.503.391	-	-	-	2.503.391
Остали преноси	67.107	(117.352)	56.325	-	-	-	-	6.080
Отуђења и затварање аванса	(1.631)	(361.368)	(40.369)	(1.670.441)	(722)	-	(12.314.738)	(14.389.269)
Амортизација (напомена 28)	-	(2.666.295)	(3.490.986)	-	-	(3.128)	-	(6.160.409)
Обезвређење (напомена 34)	-	(112.396)	(88.711)	(1.656.219)	(616)	-	-	(1.857.942)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 6)	-	-	-	(2.045.626)	-	-	-	(2.045.626)
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8)	(56.218)	(8.670)	-	(51.342)	-	-	-	(116.230)
Транслационе резерве	90.868	5.605	3.612	(126.217)	-	118	(10.011)	(36.025)
Неотписана вредност	14.163.958	64.700.819	57.844.197	18.365.307	90.301	2.411	2.444.806	157.647.824
На дан 31. децембра 2012.								
Набавна вредност	14.856.754	91.713.066	95.863.682	22.681.199	91.447	129.318	2.466.224	227.801.690
Исправка вредности	(692.796)	(27.012.247)	(38.019.485)	(4.315.892)	(1.146)	(126.907)	(21.418)	(70.189.891)
Неотписана вредност	14.163.958	64.700.819	57.844.197	18.365.307	90.301	2.411	2.444.806	157.611.799

Повећање некретнина, постројења и опреме у пословној 2012. години у износу од 50.490.313 РСД (у 2011. години 54.544.106 РСД) најзначајнијим делом се односи на улагања у МНС/ДНТ пројекат (улагања у постројење за благи хидрокрекинг и хидрообраду које је крајем 2012. године завршено и пуштено у рад) у износу од 19.636.311 РСД, изградњу постројења за производњу водоника у износу од 3.091.637 РСД, реконструкцију пристаништа и аутопунилишта у износу од 2.384.539 РСД, истражне бушотине у износу од 1.719.628 РСД, набавку транспортних возила у износу од 1.071.985 РСД и реконструкцију бензинских станица у износу од 835.854 РСД. Стање датих аванса добављачима за МНС/ДНТ пројекат на дан 31. децембра 2012. године износи 559.386 РСД.

Група је у пословној 2012. години у складу са ревидираним МРС 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 1.879.931 РСД (2011: 1.141.090 РСД).

Машине и опрема где је Група корисник лизинга по основу уговора о пословном закупу укључују следеће износе:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Набавна вредност - капитализовани финансијски лизинг	153.401	170.134
Исправка вредности	(48.947)	(46.014)
Садашња вредност	104.454	124.120

На дан сваког биланса стања Руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2012. године извршило тестирање индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину («ЈГГ») при чему нису уочене назнаке додатног умањења вредности односно сторнирања раније признатог губитка од умањења вредности.

Група је признала обезвређење у 2012. години у износу од 1.857.942 РСД (2011: 346.058 РСД) који се најзначајнијим делом односи на обезвређење заједнички контролисаног улагања у туристички комплекс «Црни Врх» у износу од 1.616.295 РСД и обезвређење технолошки застарелих средства и непрофитабилних инвестиција (напомена 34).

Средства за производњу нафте и гаса

	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2011.				
Набавна вредност	2.133.743	43.991.660	129.620	46.255.023
Исправка вредности	(128.385)	(15.282.939)	(109.917)	(15.521.241)
Неотписана вредност	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Година завршена 31. децембра 2011.				
Почетно стање неотписане вредности	2.005.358	28.708.721	19.703	30.733.782
Повећања	8.241.325	-	-	8.241.325
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	-	74.037	-	74.037
Пренос са инвестиција у току	(4.628.094)	4.627.567	527	-
Остали преноси	44.225	525.193	(1.128)	568.290
Обезвређење	(181.455)	(18.342)	(4.501)	(204.298)
Амортизација	(709)	(2.846.435)	(360)	(2.847.504)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	(308)	-	(308)
Корекција вредности средстава по основу процене трошкова за обнављање природних ресурса (напомена 19)	-	(1.035.326)	-	(1.035.326)
Отуђења	(4.702)	(114.470)	814	(118.358)
Неотписана вредност	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Неотписана вредност На дан 31. децембра 2011.				
Набавна вредност	5.776.676	48.208.255	129.810	54.114.741
Исправка вредности	(300.728)	(18.287.618)	(114.755)	(18.703.101)
Неотписана вредност	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Година завршена 31. децембра 2012.				
Почетно стање неотписане вредности	5.475.948	29.920.637	15.055	35.411.640
Повећања	11.864.273	252	-	11.864.525
Пренос са средстава која нису за производњу нафте и гаса	794.081	-	-	794.081
Пренос са инвестиција у току	(6.082.728)	6.082.728	-	-
Остали преноси	28.952	(216.715)	(1.374)	(189.137)
Обезвређење	(6.702)	(82.066)	(9)	(88.777)
Амортизација	(3.161)	(2.792.982)	(360)	(2.796.503)
Отуђења	(733.702)	(2.499)	-	(736.201)
Транслационе резерве	24.837	249	-	25.086
Неотписана вредност	11.361.798	32.909.604	13.312	44.284.714
Неотписана вредност На дан 31. децембра 2012.				
Набавна вредност	11.669.985	53.371.094	123.953	65.165.032
Исправка вредности	(308.187)	(20.461.490)	(110.641)	(20.880.318)
Неотписана вредност	11.361.798	32.909.604	13.312	44.284.714

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.9).

8. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум консолидованог биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	1.338.269	1.393.170
Губици на фер вредности (напомена 34)	(17.716)	(190.726)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	116.230	120.270
Пренос на средства за отуђење	(41.702)	-
Отуђења	(27.670)	-
Остало	(33)	15.555
Стање на крају године	1.367.378	1.338.269

Следећи износи по основу закупа су признати у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од закупнина (напомена 26)	116.483	120.553

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.367.378 РСД (31. децембра 2011. године 1.338.269 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице, станове и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан биланса стања.

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Финансијска средства расположива за продају	2.161.005	2.211.557
Минус: исправка вредности	(1.983.325)	(1.986.325)
	177.680	225.232

Финансијска средства расположива за продају

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
У акцијама	2.132.741	2.172.998
У уделима	28.264	31.264
Остала улагања	-	7.295
	2.161.005	2.211.557
Минус: исправна вредности	(1.983.325)	(1.986.325)
	177.680	225.232

Финансијска средства расположива за продају са стањем на дан 31. децембра 2012. године односе се на:

Назив	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност	Учешће %
ХИП Петрохемија а.д, Панчево, Србија	1.682.522	(1.682.522)	-	12,72%
МСК а.д., Кикинда, Србија	265.507	(265.507)	-	10,10%
Прококс, Суботица, Србија	91.227	-	91.227	20,15%
Мацо нафта, Скопље, Македонија	47.185	-	47.185	49,00%
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	4.269	(4.269)	-	12,44%
СПЦ Пинки, Београд, Србија	174	-	174	46,16%
Остала правна лица	70.121	(31.027)	39.094	5,89%
	2.161.005	(1.983.325)	177.680	

Финансијска средства расположива за продају обухватају:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Хартије од вредности које се котирају на Belex-у :		
- акције	170.550	218.101
Хартије од вредности које се не котирају на берзи:		
- акције	7.130	7.131
	177.680	225.232

Промене на финансијским средствима расположивим за продају:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	225.232	186.154
Пренос	-	61.878
Ефекти вредновања по фер вредности	(40.020)	(22.800)
Отуђење	(7.159)	-
Остало	(373)	-
Стање на крају године	177.680	225.232

Промене на исправци вредности финансијских средстава расположивих за продају:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(1.986.325)	(2.202.985)
Отпис пласмана:		
- Београдска банка - у стечају а.д. Београд	-	200.057
- Југобанка - у стечају а.д. Београд	-	23.416
- остало	-	455
Преноси и остале промене	3.000	(7.268)
На дан 31. децембра	(1.983.325)	(1.986.325)

Фер вредност осталих улагања којима се тргује на активном тржишту утврђује се на основу текуће тржишне вредности на дан консолидованог биланса стања.

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Репрограмирана потраживања	3.371.014	5.601.478
Дугорочни кредити дати запосленима	1.259.637	1.052.371
Потраживања по основу финансијског лизинга	78.190	148.043
Остали дугорочни финансијски пласмани	818.933	769.934
	5.527.774	7.571.826
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- репрограмираних потраживања	(3.371.014)	(5.601.478)
- потраживања по основу финансијског лизинга	(57.743)	(120.668)
- осталих дугорочних финансијских пласмана	(808.960)	(762.533)
	(4.237.717)	(6.484.679)
Укупно – нето вредност	1.290.057	1.087.147

(1) Репрограмирана потраживања

Репрограмирана потраживања са стањем на дан 31. децембра 2012. године у целини се односе на:

	Укупно	Дугорочни део	Текућа доспећа
Репрограмирана потраживања			
- ХИП Петрохемија Панчево	9.643.993	1.944.474	7.699.519
- РТБ Бор	1.426.540	1.426.540	-
- ЈАТ	100.110	-	100.110
	11.170.643	3.371.014	7.799.629
<i>Минус: исправка вредности репрограмираних потраживања</i>	(9.191.079)	(3.371.014)	(5.820.065)
Укупно – нето вредност	1.979.564	-	1.979.564

Текућа доспећа репрограмираних потраживања у износу од 1.979.564 РСД се односе на текућа потраживања од ХИП Петрохемија, Панчево, која су обезбеђена хипотекарним правом над имовином дужника.

Промене на исправци вредности репрограмираних потраживања:

	2012.	2011.
Стање на почетку године	(5.601.478)	(8.040.906)
Курсне разлике	108.503	317.467
Преноси на краткорочне финансијске пласмане (напомена 13)	2.121.961	2.121.961
Стање на крају године	(3.371.014)	(5.601.478)

(2) Кредити одобрени запосленима

Кредити одобрени запосленима Групе са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.259.637 РСД (31. децембра 2011. године: 1.052.371 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи од 0,5% односно 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама.

Фер вредност кредита датих запосленима заснива се на новчаним токовима дисконтованим тржишном каматном стопом по којој би Група могла да прибави дугорочне позајмице и која одговара тржишној каматној стопи на сличне финансијске инструменте у текућем извештајном периоду 5,56% (2011. година: 5,46% годишње).

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је номинална вредност кредита датих запосленима. Наведена изложеност кредитном ризику је лимитирана, с обзиром да се наплата кредита датих запосленима у Групи обезбеђује кроз административне забране. Ни једном кредиту није прошао рок за наплату нити му је вредност умањена.

11. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Сировине и материјал	27.662.411	23.275.562
Резервни делови	3.189.108	2.783.196
Алат и инвентар	171.435	137.703
Недовршена производња	7.941.977	5.808.325
Готови производи	8.079.365	8.548.192
Роба	4.244.958	2.272.222
	51.289.254	42.825.200
Дати аванси	1.220.357	764.590
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- залиха	(7.394.952)	(7.806.896)
- датих аванса	(373.071)	(379.689)
	(7.768.023)	(8.186.585)
Укупно залихе – нето	44.741.588	35.403.205

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(8.186.585)	(5.335.000)
Исправка вредности залиха и датих аванса на терет расхода текућег периода (напомена 34)	(17.771)	(3.500.373)
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 33)	332.274	57.603
Отпис	9.235	570.839
Остало	94.824	20.346
На дан 31. децембар	(7.768.023)	(8.186.585)

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Потраживања по основу продаје		
- у земљи	44.432.556	22.616.484
- у иностранству	1.071.568	1.055.870
- повезаним правним лицима	7.312.560	1.999.116
	52.816.684	25.671.470
Потраживања из специфичних послова	8.234.410	7.787.863
Потраживања за камате	5.954.781	4.984.493
Потраживања од запослених	84.788	87.281
Остала потраживања	7.474.290	7.461.184
	13.513.859	12.532.958
	74.564.953	45.992.291
<i>Минус исправка вредности:</i>		
- потраживања по основу продаје	(13.153.084)	(5.695.782)
- потраживања из специфичних послова	(8.207.674)	(7.767.667)
- потраживања за камате	(5.865.999)	(4.856.030)
- осталих потраживања	(7.327.912)	(7.327.469)
	(34.554.669)	(25.646.948)
Укупно потраживања – нето	40.010.284	20.345.343

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 22.720.559 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 9.617.981 РСД (31. децембра 2011. године: 269.440 РСД), која се односе на потраживања од једног броја купаца за које у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању или су била додатно обезбеђена у складу са кредитном политиком Групе.

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До 3 месеца	30.096.125	19.780.737
Преко 3 месеца	22.720.559	5.890.733
	52.816.684	25.671.470

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 13.153.084 РСД (31. децембра 2011. године: 5.695.782 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Појединачно обезвређена потраживања по основу продаје се углавном односе на потраживања од друштва

за које је процењено да се не може очекивати наплата потраживања по доспећу. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До 3 месеца	50.506	74.489
Преко 3 месеца	13.102.578	5.621.293
	13.153.084	5.695.782

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
РСД	73.392.968	44.834.760
УСД	1.035.605	916.156
ЕУР	99.483	241.141
Остало	36.897	234
	74.564.953	45.992.291

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(25.646.948)	(25.848.300)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 34)	(10.440.076)	(1.068.701)
Отпис	568.939	469.338
Наплата раније исправљеног потраживања (напомена 33)	962.839	741.175
Остало	577	59.540
На дан 31. децембра	(34.554.669)	(25.646.948)

Формирање и укидање резервисања за губитке због умањења вредности потраживања исказује се у оквиру 'Осталих расхода/Осталих прихода' у консолидованом билансу успеха (напомене 33 и 34). Износи књижени на терет исправке вредности отписују се када се не очекује да ће бити наплаћени.

13. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Краткорочни кредити дати запосленима	35.913	512.943
Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана	7.898.604	4.895.659
Остали краткорочни финансијски пласмани	3.672.397	3.420
	11.606.914	5.412.022
Минус: исправка вредности	(5.820.939)	(2.995.123)
Укупно краткорочни финансијски пласмани – нето	5.785.975	2.416.899

Текућа доспећа дугорочних финансијских пласмана са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 7.898.604 РСД (31. децембра 2011. године: 4.895.659 РСД) најзначајнијим делом се односи на текуће доспеће дугорочних репрограмираних потраживања у износу од 7.799.629 РСД. Ова потраживања су на дан 31. децембра 2012. године исправљена у износу од 5.820.065 РСД (31. децембра 2011. године: 2.994.376 РСД) (напомена 10а).

Остали краткорочни финансијски пласмани са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 3.672.397 РСД, највећим делом се односе на део накнаде плаћене VIVA International Marketing und Handles GmbH Austria у износу од 3.665.424 РСД за куповину OMB ВН. У складу са Уговором о куповини акција, потписаним 30 новембра 2012. године, Група ће стећи контролу над OMB ВН 1. марта 2013 године, када ће бити исплаћен и преостали део накнаде.

Промене на исправци вредности краткорочних финансијских пласмана су:

	2012.	2011.
На дан 1. јануара	(2.995.123)	(707.033)
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 34)	-	(57.011)
Наплаћени исправљени пласмани (напомена 33)	26.668	145.180
Пренос са осталих дугорочних финансијских пласмана (напомена 10а)	(2.121.961)	(2.121.961)
Курсне разлике и остала кретања	(730.523)	(254.298)
На дан 31. децембра	(5.820.939)	(2.995.123)

14. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Готовина у банци	9.027.943	25.397.340
Готовина у благајни	288.987	391.963
Новчана средства чије је коришћење ограничено	2.678.075	-
Остала новчана средства	74.892	43.051
	12.069.897	25.832.354

Краткорочни депозити код банака на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.151.718 РСД (31. децембра 2011. године: 16.634.152 РСД) представљају пласмане новчаних средстава код пословних банака са доспећем до 30 дана и исказани су у оквиру позиције готовина у банци.

Новчана средства чије је коришћење ограничено на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.678.075 РСД се односе на депонована средства на escrow рачуну. Коришћење средстава је дефинисано условима из уговора о заједничком улагању са предузећем Енерговинд доо о изградњи ветро парка у Србији.

15. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Разграничени порез на додату вредност	4.617.873	2.027.935
Унапред плаћени трошкови	100.557	56.682
Потраживања за нефактурисани приход	2.272.918	484.112
Унапред плаћена акциза	1.319.866	1.119.985
Стамбени кредити запослених и остала активна временска разграничења	1.287.677	1.233.320
	9.598.891	4.922.034

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 4.617.873 РСД (31. децембар 2011. године: 2.027.935 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза у износу од 1.319.866 РСД (31. децембар 2011. године 2011: 1.119.985 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на неакцизном складишту.

Потраживања за нефактурисани приход са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.272.918 РСД (31. децембра 2011. године: 484.112 РСД) односе се на потраживања за нефактурисани приход од продаје бензинских компоненти у износу од 1.433.617 РСД и продаје сирове нафте у износу од 836.904 РСД за које није извршено фактурисање до краја године.

16. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Разлика књиговодствене вредности основних средстава и пореске основице	
Одложене пореске обавезе	
Стање на дан 1. јануара 2011.	(1.458.535)
Настанак и укидање привремених разлика	294.481
Стање на дан 31. децембра 2011.	(1.164.054)
Настанак и укидање привремених разлика	(677.931)
Ефекат промене пореске стопе	(580.256)
Стање на дан 31. децембра 2012.	(2.422.241)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Укупно
Одложена пореска средства				
Стање на дан 1. јануара 2011.	-	-	4.804.904	4.804.904
Настанак и укидање привремених разлика	103.534	668.654	2.298.387	3.070.575
Стање на дан 31. Децембра 2011.	103.534	668.654	7.103.291	7.875.479
Настанак и укидање привремених разлика	95.820	(203.662)	1.634.556	1.526.714
Ефекат промене пореске стопе	51.767	334.327	-	386.094
Стање на дан 31. децембра 2012.	251.121	799.319	8.737.847	9.788.287

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су менаџменту дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит је искоришћен у висини од 20% од капиталних инвестиција учињених до 31. децембра 2012. године у складу са пореском регулативом Републике Србије.

У 2012. години је усвојен нови закон о Порезу на добит правних лица. На основу овог закона уведена је нова стопа пореза на добит од 15% применљива за обрачун и плаћање пореских обавеза почев од 2013. године. Приликом обрачуна одложених пореза Група је применила нову пореску стопу.

Година настанка пореског кредита	Година истека пореског кредита	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
2005	2015	-	43.053
2006	2016	425.226	444.137
2007	2017	2.164.224	2.184.630
2008	2018	702.349	710.607
2009	2019	1.228.886	1.311.823
2010	2020	1.294.489	1.308.064
2011	2021	937.507	1.100.934
2012	2022	1.985.166	-
		8.737.847	7.103.248

17. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Издате менице и гаранције	44.671.748	49.650.326
Примљене менице и гаранције	24.593.773	14.603.725
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.424.642	5.463.077
Потраживања (из бивших република Југославије)	5.290.900	4.964.881
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	4.179.338	4.332.583
Средства за затварање поља у Анголи	422.341	264.973
	84.582.742	79.279.565

18. КАПИТАЛ

	Капитал који припада власницима Групе							
	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ	Нераспоређена добит (Акумулирани губитак)	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2011. године	81.530.200	5.597.873	888.587	(819)	(41.009.046)	47.006.795	25.945	47.032.740
Разултат за период:								
- нето добит	-	-	-	-	40.637.770	40.637.770	(22.006)	40.615.764
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(33.689)	-	(33.689)	-	(33.689)
Смањење круга власништва	-	-	(1.789)	-	(7.619)	(9.408)	-	(9.408)
Остало	-	-	(2.430)	-	8.811	6.381	(448)	5.933
Стање на дан 31. децембра 2011. године	81.530.200	5.597.873	884.368	(34.508)	(370.084)	87.607.849	3.491	87.611.340
- нето добит	-	-	-	-	45.552.345	45.552.345	(19.734)	45.532.611
- губици по основу ХОВ	-	-	-	(40.020)	-	(40.020)	-	(40.020)
Остало	-	-	(15.488)	-	3.080	(12.408)	(863)	(13.271)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	81.530.200	5.597.873	868.880	(74.528)	45.185.341	133.107.766	(17.106)	133.090.660

* У консолидованом билансу успеха Групе није извршена презентација губитка који припада мањинским улагачима у износу од 19.734 РСД (2011: 22.006 РСД) због ограничења која постоје у формату прописаних консолидованих финансијских извештаја.

18.1. Акцијски капитал

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2012. године је следећа:

Акционари	Број акција	Структура у %
Гаспром Нефт	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.712.444	29,87%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	622.201	0,38%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	550.933	0,34%
Unicredit Bank а.д. Србија - настоди рачун	363.643	0,22%
Ерсте банка а.д. Нови Сад	323.669	0,20%
AWLL Communications д.о.о. Београд	155.285	0,10%
Raiffeisenbank а.д. Београд - настоди рачун	134.685	0,08%
Julius Baer Multipartner-Balkan	133.686	0,08%
Војвођанска банка а.д. Нови Сад - настоди рачун	128.214	0,08%
Остали акционари	20.369.753	12,50%
	163.060.400	100%

18.2. Нереализовани добици (губици) по основу хов

Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ расположивих за продају у износу 6.918 РСД и 81.446 РСД (2011: 29.582 РСД односно 64.090 РСД) представљају позитивне/негативне ефекте промене фер вредности ХОВ расположивих за продају чији се ефекти признају у оквиру капитала.

Структура нереализованих добитана по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Линде Гас Србија а.д., Бечеј, Србија	2.338	23.487
Комерцијална банка а.д., Београд, Србија	2.769	4.511
Јубмес банка а.д., Београд, Србија	1.811	1.584
	6.918	29.582

Структура нереализованих губитана по основу ХОВ је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Политика а.д., Београд, Србија	(27.733)	(26.997)
Банка Поштанска штедионица а.д., Београд, Србија	-	(3.171)
Дунав осигурање а.д.о., Београд, Србија	(5.580)	(4.904)
Лука Дунав а.д., Панчево, Србија	(5.825)	(1.229)
СПЦ Пинки а.д., Земун, Београд, Србија	(42.308)	(27.789)
	(81.446)	(64.090)

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2011. године	8.275.608	962.968	4.746.001	-	4.590.075	18.574.652
На терет консолидованог биланса успеха (напомене 28 и 32)	352.614	176.606	-	-	-	529.220
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	(1.035.326)	-	-	-	-	(1.035.326)
Укинута у току године (напомена 33)	(326.083)	-	(1.155.212)	-	(2.556.637)	(4.037.932)
Измирење обавеза	-	(127.474)	(295.108)	-	(236.381)	(658.963)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	7.266.813	1.012.100	3.295.681	-	1.797.057	13.371.651
На терет консолидованог биланса успеха (напомене 28 и 32)	836.334	24.000	787.369	1.042.855	-	2.690.558
Корекције вредности некретнина, постројења и опреме за износ резервисања	(82.397)	-	-	-	-	(82.397)
Укинута у току године (напомена 33)	(47.643)	-	(887.109)	-	(827.581)	(1.762.333)
Измирење обавеза	(1.021)	(174.717)	(195.421)	-	(155.430)	(526.589)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	7.972.086	861.383	3.000.520	1.042.855	814.046	13.690.890

(1) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(2) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан консолидованог биланса стања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

(3) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја менаџера компаније. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити вршени на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности («КПИ») у периоду од три године. На дан 31. децембар 2012. године руководство Група је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за дугорочне подстицаје запослених у износу од 1.042.855 РСД (напомена 28).

(4) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2012 године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака на основу информација датих од стране Дирекције за правна питања. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је након правних консултација процењен позитиван исход спора у износу од 827.581 РСД (2011: 2.556.637 РСД). Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2012. године.

(5) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Отпремнине	836.998	1.036.927
Јубиларне награде	2.163.522	2.258.754
	3.000.520	3.295.681

Основне актуарске претпоставке које су коришћене су:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дисконтна стопа	7,65%	7,75%
Будућа повећања зарада	6%	6%
Просечан будући радни век	19,79	18,79

	Отпремнине	Јубиларне награде	Остале накнаде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	992.900	3.657.173	95.928	4.746.001
Трошкови директно плаћених накнада и остало	(63.544)	(227.562)	(4.002)	(295.108)
Укупно приходи признати у консолидованом билансу успеха	107.571	(1.170.857)	(91.926)	(1.155.212)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	1.036.927	2.258.754	-	3.295.681
Трошкови директно плаћених накнада	(74.023)	(121.398)	-	(195.421)
Укупно приходи признати у консолидованом билансу успеха	(125.906)	26.166	-	(99.740)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	836.998	2.163.522	-	3.000.520

Износ признат у консолидованом билансу успеха:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Текући трошкови накнада	247.621	263.841
Трошкови камата	235.246	241.609
Трошак прошлих услуга	488.948	-
Добици од промене плана доприноса	(843.615)	-
Нето актуарски добаци	(227.940)	(1.660.662)
	(99.740)	(1.155.212)

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дугорочни кредити у земљи	14.627.940	17.997.065
Дугорочни кредити у иностранству	17.006.229	18.052.130
	31.634.169	36.049.195
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 22)	(533.466)	(2.274.652)
Укупно дугорочни кредити	31.100.703	33.774.543

Доспеће дугорочних кредита:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Између 1 и 2 године	22.184.094	4.538.604
Између 2 и 5 године	2.405.694	22.487.295
Преко 5 година	6.510.915	6.748.644
	31.100.703	33.774.543

Валутна структура дугорочних обавеза по основу дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
УСД	19.607.409	25.352.982
ЕУР	9.269.068	8.900.998
РСД	2.281.108	1.281.436
ЈПЈ	476.584	513.779
	31.634.169	36.049.195

Фер вредност краткорочних кредита једнака је њиховој књиговодственој вредности.

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Преглед обавеза по основу дугорочних кредита са стањем на дан 31. децембра 2012. године и 31. децембра 2011. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>			
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	301.856	293.057
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	469.403	446.569
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786
Пиреус банка, Београд	УСД	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	236.111	227.822
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	1.670.920	1.643.661
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	4.670.317	4.524.125
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	2.208	2.536
		14.627.940	17.997.065
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>			
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	565.419	553.813
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	476.584	513.779
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.432.912
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	282.469
Алфа банка, Лондон	УСД	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.723.526	-
Нефтегазоваја Иновационнаја Корпорација, Руска Федерација	ЕУР	379.364	-
		17.006.229	18.052.130
<i>Минус текућа доспећа дугорочних кредита</i>		(533.466)	(2.274.652)
		31.100.703	33.774.543

	Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део	
		31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
<i>Дугорочни кредити у земљи</i>					
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	11.881	9.802	289.975	283.255
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	18.169	14.635	451.234	431.934
Хипо Алпе Адриа Банк, Београд	ЕУР	-	280.786	-	-
Пиреус банка, Београд	УСД	-	-	-	4.043.310
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	12.586	10.558	223.525	217.264
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	88.550	75.702	1.582.370	1.567.959
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (IBRD)	ЕУР	246.267	226.609	4.424.050	4.297.516
Влада РС, Агенција за осигурање депозита	УСД	-	-	-	566.059
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	-	1.000.000	-
Уникредит банка, Београд	УСД	-	-	4.998.225	4.690.240
Уникредит банка, Београд	РСД	-	-	1.278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	390	415	1.818	2.121
		377.843	618.507	14.250.097	17.378.558
<i>Дугорочни кредити у иностранству</i>					
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	27.790	23.234	537.629	530.579
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	19.202	17.603	457.382	496.176
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	-	-	3.411.549	3.139.227
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	-	-	8.617.630	8.086.620
НБГ банка, Лондон	УСД	6.307	1.426.995	-	5.917
НБГ банка, Лондон	ЕУР	102.324	188.313	-	94.156
Алфа банка, Лондон	УСД	-	-	1.723.526	4.043.310
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	-	-	1.723.526	-
Нефтегазоваја Иновационнаја Корпорација, Руска Федерација	ЕУР	-	-	379.364	-
		155.623	1.656.145	16.850.606	16.395.985
		533.466	2.274.652	31.100.703	33.774.543

21. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе према Гаспром Нефт	55.536.844	48.745.326
Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп	57.626	86.186
Остале дугорочне обавезе	14.003	613.638
	55.608.473	49.445.150
Текуће доспеће осталих дугорочних обавеза и финансијског лизинга (напомена 22)	(5.325.366)	(1.166.681)
	50.283.107	48.278.469

(1) Обавезе према Гаспром Нефт

Обавезе према Гаспром Нефт са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 55.536.844 РСД (500.000.006 ЕУР) односе се на обавезу према Гаспром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Гаспром Нефт обавезао да до 31.12.2012. године одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године, где последња рата доспева дана 15. маја 2023. године.

(2) Остале дугорочне обавезе - финансијски закуп

Дугорочне обавезе по основу финансијског закупа са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 21.482 РСД (2011: 53.117 РСД) су обезбеђене правом власништва закупца на средство које је дато у финансијски закуп све до момента отплате предмета финансијског лизинга.

Минимална рата финансијског лизинга

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	38.584	37.894
Од 1- 5 година	21.974	56.300
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(2.932)	(8.008)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	36.144	33.069
Од 1- 5 година	21.482	53.117
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	57.626	86.186

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Краткорочни кредити	3.500.000	-
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 20)	533.466	2.274.652
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године (напомена 21)	36.144	33.069
Део осталих дугорочних обавеза који доспева који доспева до једне године (напомена 21)	5.289.222	1.133.612
Остале краткорочне финансијске обавезе	526	3.917
	9.359.358	3.445.250

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Примљени аванси	962.634	871.127
Обавезе према добављачима		
- у земљи	3.182.614	2.702.845
- у иностранству	2.859.806	7.060.646
Добављачи – остала повезана правна лица	25.995.092	18.587.440
Остале обавезе из пословања	71.852	71.956
Остале обавезе из специфичних послова	294.221	327.923
	33.366.219	29.621.937

Обавезе према осталим повезаним правним лицима са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 25.995.092 РСД (31. децембра 2011. године: 18.587.440 РСД) најзначајнијим делом у износу од 25.464.826 РСД (31. децембра 2011.: 18.116.245 РСД) се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Trading, Аустрија по основу набавке сирове нафте.

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе по основу неисплаћених зарада и накнада, бруто	1.962.078	1.690.264
Обавезе за камате у земљи	350.859	354.633
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Обавезе по основу неискоришћених годишњих одмора	813.329	714.425
Остале обавезе	63.782	163.068
	6.962.356	6.694.698

25. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПДВ-А И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Обавезе за порез на додату вредност	580.897	1.161.428
Обавезе за акцизе	2.563.776	2.422.037
Обавезе за порезе и царине	4.548.742	1.772.130
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	220.147	48.780
Укалкулисане обавезе	1.590.555	1.149.958
Остала пасивна временска разграничења	2.583.871	1.543.926
	12.087.988	8.098.259

Укалкулисане обавезе са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 1.590.555 РСД се односе на процењене, нефактурисане трошкове услуга извршених од стране добављача у години која се завршила дана 31. децембра 2012. године (31. децембра 2011. године: 1.149.958 РСД).

Остала пасивна временска разграничења са стањем на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2.583.871 РСД (31. децембра 2011. године: 1.543.926 РСД) у највећем износу се односе на укалкулисане бонусе запосленима у износу од 1.418.102 РСД (31. децембра 2011. године: 1.154.658 РСД)

26. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од закупа (напомена 8)	116.483	120.553
Остали оперативни приходи	82.200	179.756
	198.683	300.309

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови материјала за израду	88.092.425	92.737.629
Трошкови режијског и осталог материјала	770.566	892.630
Остали трошкови горива и енергије	2.783.467	1.945.595
	91.646.458	95.575.854

28. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Амортизација	6.858.262	6.677.901
Трошкови резервисања за:		
- рекултивацију земљишта и заштиту животне средине (напомена 19)	523.999	176.606
- бенефиције запослених (напомена 19)	787.369	-
- дугорочни подстицаји запослених (напомена 19)	1.042.855	-
	9.212.485	6.854.507

29. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	16.789.491	15.094.120
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	2.618.554	2.521.657
Трошкови накнада по уговору о делу	485.606	389.672
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	44.758	19.071
Трошкови накнада члановима одбора директора и одбора скупштине акционара	35.216	28.545
Отпремнине	3.642.744	2.705.653
Остали лични расходи и накнаде	1.306.364	1.228.294
	24.922.733	21.987.012

Трошкови отпремнина исказани у износу од 3.642.744 РСД најзначајнијим делом се односе на трошкове настале по основу програма добровољног раскида радног односа. Укупан број запослених који су прихватили раскид радног односа у пословној 2012. години је 1.701 радника (у 2011. години 1.192 радника).

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Просечан број запослених	9.004	9.787

30. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Производне услуге	1.971.608	1.545.572
Транспортне услуге	1.711.607	1.550.334
Услуге одржавања	1.442.374	1.209.111
Закупнине	662.895	570.132
Трошкови сајмова	4.459	7.754
Реклама и пропаганда	550.570	392.337
Трошкови истраживања	759.226	177.971
Остале услуге	965.822	907.376
Непроизводне услуге	3.427.917	2.163.354
Репрезентација	125.626	144.761
Премије осигурања	225.371	222.566
Трошкови платног промета	214.311	253.537
Трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза	1.973.586	2.281.147
Трошкови накнада за ванредне ситуације	288.517	554.112
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	2.782.327	2.138.526
Трошкови правних и консултантских услуга	128.911	105.011
Административне и друге таксе	193.630	192.229
Остало	882.946	378.088
	18.311.703	14.793.918

Трошкови непроизводних услуга остварених за годину која се завршила 31. децембра 2012. године у износу од 3.427.917 РСД (2011: 2.163.354 РСД) најзначајнијим делом се односе на трошкове услужних организација у износу од 2.065.898 РСД, трошкове консултантских услуга у износу од 453.601 РСД, трошкове управљања пројектима у износу од 119.592 РСД и трошкове сертификације и стручног надзора у износу од 165.097 РСД.

31. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски приходи - Гаспром Нефт	-	18.266
Приходи камата	3.051.043	1.337.998
Позитивне курсне разлике	6.903.746	5.652.820
Остали финансијски приходи	9.645	5.855
	9.964.434	7.014.939

32. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски расходи - Гаспром Нефт	124.225	38.034
Расходи камата	1.604.224	2.281.059
Дисконт дугорочних обавеза	336.335	352.614
Негативне курсне разлике	13.906.949	6.163.777
Остали финансијски расходи	2.555	3.337
	15.974.288	8.838.821

33. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Добици од продаје:		
- некретнина, постројења и опреме	136.304	80.410
- материјала	14.514	15.898
Вишкови по основу пописа	382.164	146.960
Приходи од смањења обавеза	558.983	632.986
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомена 19)	1.762.333	4.037.932
Приход од наплаћених пенала	46.889	48.928
Вансудско поравнање са Електропривредом Црне Горе	-	463.036
Приходи од наплате штета од осигуравајућих компанија	-	14.404
Корекција обезвређења грађевинских објеката	-	31.135
Корекција укалкулисаних бонуса	-	23.093
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	64.342	418.982
Приходи од усклађивања вредности:		
- некретнина, постројења и опреме	2.881	349.332
- залиха	322.555	-
- краткорочних финансијских пласмана (напомена 13)	26.668	145.180
- потраживања (напомена 12)	962.839	741.175
- датих аванса	9.719	57.603
- остале имовине	8.646	-
Остали непоменути приходи	460.791	616.508
	4.759.628	7.823.562

34. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	386.882	25.427
Мањкови	786.415	800.655
Отпис потраживања	40.621	10.337
Отпис залиха	131.407	19.404
Казне, пенали и штете	22.529	49.471
Издаци за хуманитарне, културне и образовне намене	162.704	173.169
Ефекти корекција вредности улагања у Анголу	7.856	35.617
Трошкови провизија банака по основу продаје за платне картице	-	58.751
Трошкови услужних организација	-	36.382
Расходи по основу усклађивања вредности:		
- нематеријалних улагања (напомена 6)	87.150	39.491
- некретнина, постројења и опреме (напомена 7)	1.857.942	346.058
- инвестиционих некретнина (напомена 8)	17.716	190.726
- улагања у остала повезана правна лица	-	4.269
- осталих дугорочних финансијских пласмана	2.504	32.475
- залиха (напомена 11)	5.434	3.480.181
- датих аванса(напомена 11)	12.337	20.192
- краткорочних финансијских пласмана (напомена 13)	-	57.011
- потраживања (напомена 12)	10.440.076	1.068.701
Остали непоменути расходи	687.159	560.943
	14.648.732	7.009.260

35. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Текући порез	2.591.542	2.466.758
Одложени порез (напомена 16)		
Настанак и укидање привремених разлика	(848.783)	(3.365.056)
Ефекат промене пореске стопе	194.162	-
	(654.621)	(3.365.056)
	1.936.921	(898.298)

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Добит пре опорезивања	47.469.532	39.717.466
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 10%	4.746.953	3.971.747
Ефекат опорезивања на:		
Расходе који се не признају за пореске сврхе	966.676	(499.186)
Одложене пореске кредите	(1.634.556)	(2.298.387)
Порески губици за које нису призната одложена пореска средства	240.728	-
Искоришћене пореске кредите	(2.577.042)	(2.257.868)
Ефекат промене пореске стопе на одложене порезе	194.162	-
Корекција пореза на добит за претходни период	-	185.396
	1.936.921	(898.298)
Просечна стопа пореза на добит	4,08%	-2,26%

36. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
Нето добит	45.552.345	40.637.770
Просечан пондерисани број акција	163.060.400	163.060.400
Основна зарада по акцији	0,279	0,249

37. ДРУШТВА ГРУПЕ

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног предузећа и следећих зависних предузећа у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Учешће %	
		31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
О Зоне а.д., Београд	Србија	100	100
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Bulgaria	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт,	Romania	100	100
Rapnon naftagas Kft, Будимпешта	Мађарска	100	100
НИС Оверсис, Москва	Русија	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	66	66
Ранис, Москва	Русија	51	51
Јубос д.о.о., Бор	Србија	51	51
Светлост Бујановац	Србија	51	51

Током 2012. године, Матично друштво је извршило оснивање следећих друштава:

- Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 3.579.983 РСД (неновчани улог 3.579.930 РСД).
- НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 321.500 РСД (неновчани улог 321.447 РСД).
- Нафтагас-Технички сервиси д.о.о. Зрењанин. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 1.044.554 РСД (неновчани улог 1.044.501 РСД).
- Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад. Укупни регистровани капитал новооснованог друштва на дан 31. децембра 2012. године износи 327.751 РСД (неновчани улог 327.695 РСД).

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Групе је Гаспром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Групе. Укупно 29,87% акција Групе (од преосталих 43,85%) се налази у власништву Републике Србије док се 13,98% налази у власништву мањинских акционара и котира се на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је Гаспром, Руска Федерација.

Група је током 2012. и 2011. године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/ испоруке сирове нафте и вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

На дан 31. децембра 2012. и 31. децембра 2011. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће

	Гаспром Нефт	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2012.			
Залихе	-	22.174.560	22.174.560
Потраживања	-	4.960	4.960
Порез на додату вредност и АВР	-	20	20
Остале дугорочне обавезе	(50.247.622)	-	(50.247.622)
Краткорочне финансијске обавезе	(5.289.222)	-	(5.289.222)
Обавезе из пословања	-	(25.475.054)	(25.475.054)
Остале краткорочне обавезе	(115.203)	-	(115.203)
	(55.652.047)	(3.295.514)	(58.947.561)

	Матично друштво	Остала повезана лица	Укупно
На дан 31. децембар 2011.			
Залихе	-	17.299.127	17.299.127
Потраживања	-	3.717	3.717
Остале дугорочне обавезе	(47.611.714)	-	(47.611.714)
Краткорочне финансијске обавезе	(1.133.612)	-	(1.133.612)
Обавезе из пословања	-	(18.121.839)	(18.121.839)
Остале краткорочне обавезе	(142.620)	-	(142.620)
	(48.887.946)	(818.995)	(49.706.941)

У години која се завршила на дан 31. децембра 2012. и 2011. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Гаспром Нефт	Остала повезана лица	Укупно
Година која се завршила 31. децембра 2012.			
Приходи од продаје	-	124.793	124.793
Набавна вредност продате робе	-	(12.625)	(12.625)
Трошкови материјала	-	(67.725.252)	(67.725.252)
Остали пословни расходи	(52.068)	-	(52.068)
Финансијски расходи	(124.225)	-	(124.225)
Остали приходи	-	119.192	119.192
Остали расходи	(4.664)	(264.904)	(269.568)
	(180.957)	(67.758.796)	(68.473.526)
Година која се завршила 31. децембра 2011.			
Приходи од продаје	-	4.788.484	4.788.484
Трошкови материјала	-	(64.176.762)	(64.176.762)
Остали пословни расходи	(139.306)	(3.000)	(142.306)
Финансијски приходи	-	18.266	18.266
Финансијски расходи	(38.034)	-	(38.034)
Остали приходи	-	45.956	45.956
Остали расходи	(21.250)	(184.029)	(205.279)
	(198.590)	(59.511.085)	(59.709.675)

Накнаде кључном руководству

Накнаде плаћене или плативе кључном руководству у 2012. и 2011. години приказане су у табели која следи:

	Година која се завршила дана 31. децембра	
	2012.	2011.
Зараде и остала краткорочна примања	316.118	156.908
	316.118	156.908

Најзначајније трансакције са друштвима у државном власништву

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
<i>Потраживања</i>		
ХИП Петрохемија	7.307.595	1.995.294
Србијагас	23.573.467	7.414.404
	30.881.062	9.409.698
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(523.563)	(471.195)
Србијагас	(85.682)	(272.661)
	(609.245)	(743.856)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(7.743)	(5.386)
Србијагас	(12.806)	(12.796)
	(20.549)	(18.182)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2012.	2011.
<i>Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	9.258.368	11.849.584
Србијагас	17.902.669	9.402.233
	27.161.037	21.251.817
<i>Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(146.097)	(155.513)
Србијагас	(1.675.633)	(249.550)
	(1.821.730)	(405.063)

39. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

У 2012. години, као део регионалног развоја Група је стекла власништво над имовином 20 бензинских станица: у Бугарској 11, у Румунији 5 и Босни и Херцеговини 4 бензинских станица (БС). Као резултат стицања, Група очекује раст учешћа на наведним тржиштима.

Назив стеченог ентитета	Датум стицања	Процент стечених учешћа у капиталу
Бугарска		
БС Tsvetan Lazarov	25/01/2012	100%
БС Blagoevgrad	17/02/2012	100%
БС Priseltsi	14/03/2012	100%
БС Kardjali	17/05/2012	100%
БС Veliko Tarnovo	21/05/2012	100%
БС Smolian	22/06/2012	100%
БС Pazardjik	26/06/2012	100%
БС Plovdiv	29/06/2012	100%
БС Asenovgrad	21/09/2012	100%
БС Bourgas	15/10/2012	100%
БС Meden Rudnik (Burgas)	18/12/2012	100%
Румунија		
БС Petroliv	18/06/2012	100%
БС Alpha	05/07/2012	100%
БС XXL Oil	31/07/2012	100%
БС D&C Oil	31/07/2012	100%
БС Eso Oil	31/07/2012	100%
Босна и Херцеговина		
БС Bijeljina	17/09/2012	100%
БС Foča	17/09/2012	100%
БС Janja	17/09/2012	100%
БС Rogatica	17/09/2012	100%

У следећој табели је дат преглед пренесене накнаде по основу стицања бензинских станица, фер вредност стечених средстава и насталих обавеза:

	Бугарска	Румунија	БиХ	Укупно
Пренесена накнада:				
Пренос готовине	1.618.147	980.836	338.607	2.937.590
Додатне накнаде	42.660	-	958	43.618
Укупно пренесена накнада	1.660.807	980.836	339.565	2.981.208
Фер вредност нето препознатљиве стечене имовине (видети у наставку)	1.174.892	980.836	348.456	2.504.184
Гудвил	485.915	-	-	485.915
Негативан гудвил	-	-	(8.891)	(8.891)
<i>Вредност сване главне класе накнада и насталих обавеза на датум стицања</i>				
Залихе	-	793	-	793
Некретнине, постројења и опрема	1.174.892	980.043	348.456	2.503.391
Нето препознатљива стечена имовина	1.174.892	980.836	348.456	2.504.184

Трошкови стицања у износу од 51.194 РСД су признати на терет расхода у консолидованом билансу успеха за годину која се завршила дана 31. децембра 2012. године.

Негативни гудвил у износу од 8.891 RSD исказан је у оквиру осталих прихода у оквиру консолидованог биланса успеха.

Уговори о куповини укључују само стицање имовине БС и не садрже потенцијалне обавезе.

До 31. децембра 2012. године Група је обезбедила све информације о чињлицама и догађајима који су постојали на датум аквизиције бензинских станица, које су омогућиле да се утврде коначни износи у односу на раније признате као бизнис комбинација. Претходно наведено је утицало на признавање додатно гудвила у билансу стања у износу од 483.025 RSD.

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Пренос власништва над имовином

До дана 31. децембра 2012. године Матично друштво је имало власништво на 6.066 непокретности и право коришћења и поседовања на 1.725 непокретности, што чини 71% односно 20% од укупног броја ставки непокретне имовине (објекти и парцеле) Матичног друштва.

Република Србија је у својству продавца дужна да, у складу са Уговором о купопродаји акција Нафтне индустрије Србије а.д., обезбеди писану сагласност за пренос целокупне непокретне имовине Друштва регистроване у Регистру основних средстава са стањем на дан 31. децембра 2007. године.

Финансијске гаранције

На дан 31. децембар 2012. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Групе износи 3.770.880 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 2.403.960 РСД (2011: 3.200.000 РСД).

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан биланса стања у износу од 861.383 РСД (2011: 1.012.100 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резевисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2012. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Група треба да плати разлику у обрачуну пореза, укључујући камату у износу од 81 милиона УСД који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство Групе сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Групе ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2012. године постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и уколико га има износа додатног пореза на профитну нафту.

41. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2012. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

42. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Лизинг

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	186.118	158.321
Од 1- 5 година	247.826	252.559
Преко пет година	944	1.010
	434.888	411.890

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До годину дана	460.388	188.159
Од 1- 5 година	387.249	64.361
Преко пет година	-	-
	847.637	252.520

Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада

У октобру 2011. године Група је закључила Farm-out уговор са East West Petroleum Corporation, Канада за истраживање и производњу угљоводоника у Темишварској области у Румунији. Према Уговору, Група је у обавези да финансира 85% укупних трошкова истраживања на четири блока у наведеној области. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 85% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са East West Petroleum Corporation, Канада, Група ће имати улогу Оператера и биће задужена задужено за, и водиће заједничко пословање. У децембру 2012. године лиценца за истраживање на блоку 2 је била ратификована од стране Владе Румуније. Припреме за извођење истражних радова су у току. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања на блоку 2 били су процењени на 14,3 милиона УСД.

Farm-in уговор са RAG Hungary Limited

У децембру 2011. године, Група је закључила Farm-in уговор са RAG Hungary Limited за истраживање и производњу угљоводоника у Области Кишкунхалас у Мађарској. Према уговору, Група је у обавези да финансира 50% укупних трошкова истраживања на не мање од три нафтне бушотине у области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника. Осим тога, према уговору о заједничком пословању закљученом са RAG Hungary Limited, RAG ће имати улогу Оператера и биће задужен за, и водиће заједничко пословање. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања били су процењени на 2,3 милиона УСД.

Farm- out уговор са Zeta Petroleum S.R.L. Румунија

У августу 2012. године, Група је закључила Farm-out уговор са Zeta Petroleum S.R.L. Румунија за истраживање и производњу угљоводоника у области Тимис у Румунији. Према уговору, Група је у обавези да финансира 51% укупних трошкова истраживања на области која је покривена лиценцом за истраживање. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 51% укупне количине произведених угљоводоника. До 31. децембра 2012. године није било активности по основу наведеног Уговора. Припремне активности су у току.

Farm- out уговор са Moesia Oil and Gas PLC Ирска

У Јуну 2012. године Група је закључила Farm-out уговор са Moesia Oil and Gas PLC Ирска за истраживање и производњу угљоводоника у Румунији. Према уговору, Друштво је у обавези да финансира „sunk“ трошкове и 75% укупних трошкова истраживања Фазе 1 Програма. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% укупне количине произведених угљоводоника као и обавезу да финансира 50% додатних трошкова истраживања и експлоатације. Истражне активности су започете у новембру 2012. године. На дан 31. децембар 2012. године радови бушења и истраживања били су процењени на 4,7 милиона УСД.

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Уговор о нафтним сервисима са Falcon Oil & Gas LTD

У јануару 2013. године, Група је ушла у програм вишеструког истрашног бушења са Falcon Oil & Gas LTD усмереног на област „Algyö“ у Мађарској. На основу уговора, Група се обавезала да формира три истражне бушотине у области „Algyö“ на основу производне лиценце којом располаже Falcon Oil & Gas LTD у Панонском басену. Трошкови бушења и истраживања су процењени на 20 милиона УСД. У зависности од успешности истраживања, Група ће имати право на 50% нето прихода од производње са три бушотине. Припреме за бушење су у току и Група очекује да започне прво бушење до краја марта 2013. године, односно до краја септембра 2013. године за другу и трећу бушотину.

У Новом Саду, 25. фебруар 2013.

Изјава лица одговорних за састављање Годишњег извештаја

Овиме изјављујемо, да су према нашем најбољем сазнању, годишњи финансијски извештаји састављени уз примену одговарајућих међународних рачуноводствених стандарда финансијског извештавања, као и да су израђени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 46/2006 и 111/2009), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим МСФИ као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије¹ и да дају истините и објективне податке о имовини, обавезама и финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и друштва која су укључена у консолидоване извештаје.

Кирил Кравченко
генерални директор НИС а.д. Нови Сад

ПРИЛОЗИ

¹ Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Друштво је периодичне сажете финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја.”
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказана на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.
- Некретнине, постројења и опрема су процењене од стране независног проценитеља и ревалоризационе резерве настале као разлика између процењене и историјске вредности су признате кроз акцијски капитал на дан 1. јануар 2006. године.

Речник

BAM	Босанска марка
BGN	Бугарски лев
CAPEX	Capital expenditure – капитални издаци
CDP	Construction Products Directive - директива о грађевинским производима
CE	Conformite Europeenne - ознака безбедности производа
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EEC	European Economic Community - европска економска заједница
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
FCC	Fluid catalytic cracker
GPS	Global Positioning System (Глобални позициони систем)
GRI	Global Reporting Initiative
HSE	Health, Safety, Environment (Здравље, безбедност, окружење)
HUF	Мађарска форинта
KPI	кључни индикатори перформанси
LTIF	Lost Time Injury Frequency (индекс учесталости повреда)
MHC/DHT	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродорату
OCF	Оперативни новчани ток
OIS	Oil info system
P/BV	Price/Book Value (Цена акције/Књиговодствена вредност)
P/E	Price/EPS (Цена акције/EPS)
PSA	Production Sharing Agreement – Уговор о подели производње
RON	Румунски нови лев
RUB	Руска рубља
SARU	Sulfuric acid regeneration unit - постројење за регенерацију сумпорне киселине
АПР	Агенција за привредне регистре
БДП	Бруто друштвени производ
БиХ	Босна и Херцеговина
БС	Бензинска станица
ВК	Високо квалификовани
ВС	Висока стручна спрема
ВШ	Виша стручна спрема
ГПН	Гаспром њефт

ГРП	Хидраулично фрактурирање
ГТМ	Геолошко техничке мере
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДР	Доктор наука
ЕСП	Electric submersible pumps
EUR	Евро
ЗАД	Затворено акционарско друштво
ЗГД	Заменик Генералног директора
ЗНД	Заједница независних држава
ИСУР	Интегрисани систем управљања ризицима
КВ	Квалификовани
ЛЗС	Лична заштитна средства
МБ	Матични број
МР	Магистар
МТСП и КИ	Материјално-техничка и сервисна подршка и капитална изградња
НБС	Народна банка Србије
НИС	Нафтна индустрија Србије
НК	Не-квалификовани
НМД	Нормативно-методолошки документ
НО	Надзорни одбор
НС	Нижа стручна спрема
НТЦ	Научно технички центар
НУРДОР	Национално удружење родитеља деце оболеле од рака
ОАД	Отворено акционарско друштво
ОД	Одбор Директора
ОЕСД	Организација за економску сарадњу и развој
ОРЕХ	Operational expenditure – оперативна улагања
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
ПДВ	Порез на додатну вредност
ПИБ	Порески идентификациони број
ПИР	Пројектно истраживачки радови
ПК	Полу-квалификовани

PKC	Привредна комора Србије
RNP	Рафинерија нафте Панчево
RNC	Рафинерија нафте Нови Сад
RSD	Српски динар
RF	Руска федерација
САД	Сједињене Америчке Државе
СЕУД	Систем са електронско управљање документима
СИП	Средњорочни инвестициони програм
СО	Саветодавни одбор Генералног директора
СС	Средња стручна спрема
СССР	Савез Совјетских Социјалистичких Република
ТЕТО	Термоелектрана-топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
УО	Управни одбор
USD	Амерички долар
ФЕСТ	Међународни филмски фестивал који се одржава у Србији
ФК ЦЗ	Фудбалски клуб Црвена Звезда
ФОН	Факултет организационих наука
HR	Human Resource - људски ресурси

НИС а.д. Нови Сад
e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Сектор за односе са инвеститорима
e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

Сектор за послове са мањинским акционарима
e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

Извештај садржи изјаве о неизвесним будућим догађајима. Изјаве о неизвесним будућим догађајима обухватају изјаве које нису историјске чињенице, изјаве у вези са намерама Друштва, веровања или тренутна очекивања у вези са, између осталог, резултатима пословања Друштва, финансијским стањем и ликвидношћу, изгледима, расту, стратегијама и индустријским гранама у којима Друштво послује. Из разлога што се одnose на догађаје и зависе од околности које могу али не морају да се остваре у будућности, изјаве о неизвесним будућим догађајима по својој природи подразумевају ризике и неизвесност, укључујући али се не ограничавајући на ризике и неизвесности које је Друштво идентификовало у другим јавно доступним документима. Друштво упозорава да не постоји гаранција да ће се изјаве о неизвесним будућим догађајима остварити у будућности и да стварни резултати пословања, финансијско стање и ликвидност, као и развој индустријске гране у којој Друштво послује могу у значајној мери да се разликују од оних који су представљени или претпостављени изјавама о неизвесним будућим догађајима. Додатно, и уколико резултати пословања Друштва, његово финансијско стање и ликвидност, као и развој индустријске гране у којој Друштво послује буду у складу са овде садржаним изјавама о неизвесним будућим догађајима, такви резултати и развој нису индикативни за резултате и развој у наступајућим периодима. Информације садржане у овом Извештају дате су на датум овог Извештаја и могуће су њихове измене без претходне најаве.

The mark of responsible forestry

Овај извештај штампан је на папиру произведеном у складу с одговорним управљањем шумама.

НИС ЈЕ
УСВОЈИО
КОДЕКС
ПОСЛОВНЕ
ЕТИКЕ